Colecția
QUINTA ESSENTIA

„[În tratatele lui Paracelsus] nu există nici o neclaritate și dacă vom urma căile pe care ni le-a arătat... vom descoperi cele mai însemnate comori îngropate în locurile pe care ni le-a indicat cu ajutorul baghetei sale magice".

Sendivogius

„Credința este o stea luminoasă ce îl ajută pe cercetător să dezlege misterele naturii. Trebuie să căutați centrul vostru de greutate în Dumnezeu și să vă bazați încrederea pe o credință divină, sinceră, curată și puternică, și să-i rămâneți credincioși cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată simțirea și cu tot cugetul. Dacă veți avea o asemenea credință, înțelepciunea nu vă va ascunde adevărul Lui, ci vă va dezvălui operele Sale într-un mod credibil, vizibil și consolator".

Paracelsus

„Paracelsus este... un creuzet alchimic, în care ființele umane, zeii și demonii acelei epoci uimitoare - prima jumătate a secolului al șaisprezecelea - și-au vărsat esențele lor specifice".

C. G. Jung

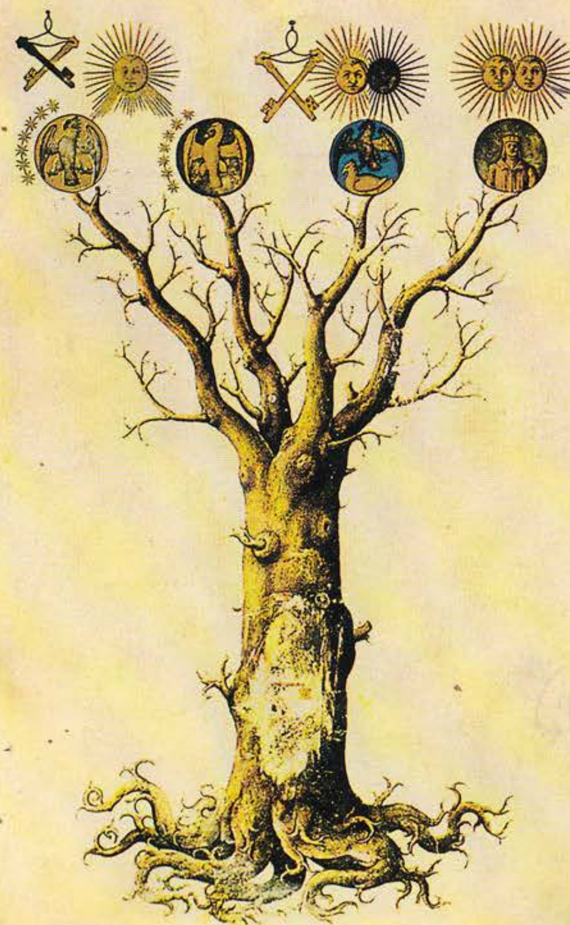
EDITURA
HERALD

ISBN 973-7970-38-1

ARS ALCHIMICA

ȘAPTE TRATATE
ÎN CARE SE VORBEȘTE DESPRE
NATURA, ȘTIINȚA ȘI ARTA SPAGYRICĂ

Theophrastus Ph. Paracelsus

EDITURA HERALD

ARS ALCHIMICA

Şapte tratate în care se vorbeşte despre natura, ştiinţa şi arta spagyrică

PHILIPPUS THEOPHRATUS PARACELSUS

Descrierea CIP
a Bibliotecii Naţionale a României

PARACELSUS, THEOPHRASTUS BOMBAST
VON HOHENHEIM / ARS ALCHIMICA/
Şapte tratate în care se vorbeşte despre
natura, ştiinţa şi arta spagyrică/
Theophrastus Philippus Paracelsus
trad.: Ilie Iliescu;
ed.: Aurelian Scrima;
Bucureşti: Herald, 2005
240 p., 13/22 cm
Bibliogr.; Index;
(Col.: Cărţi Fundamentale)
ISBN 973-7970-38-1

I. Iliescu, Ilie (trad.)
II. Scrima, Aurelian (ed.)

299.513

AUSLEGUNG FER FIGUREN, SO ZU NÜERENBERG GEFUNDEN SEIND WORDEN, GEFÜRT IN GRUNT DER MAGISCHEN WEISSAGUNG, DURCH DOCTOREM THEOPHRATSUM VON HOHENHEIM, 1569.

AUREOLI PHILIPPI THEOPHRASTI BOMBAST VON HOHENHEIN PARACELSI... OPERA, BÜCHER UND SCHRIFTEN, 1589-91 (ediţia Joannem Huserum, retipărită în 1603 şi 1616).

Arthur E. Waite, HERMETIC AND ALCHEMICAL WRITINGS OF PARACELUS, 1894 (2 vols.).

HAHASYIAH - Îngerul Patron al Alchimiei

PHILIPPUS THEOPHRATUS BOMBAST
VON HOHENHEIM
PARACELSUS CEL MARE
Filosof al Monarhiei, Prinţ al Spagiriţilor, Astronom Şef,
Medic Eminent şi Trismegist al Tainelor Mecanice

Ars Alchimica

ŞAPTE TRATATE ÎN CARE SE VORBEŞTE DESPRE NATURA, ŞTIINŢA ŞI ARTA SPAGYRICĂ

Traducere şi îngrijire ediţie:
Ilie Iliescu

EDITURA HERALD
Bucureşti

Consultant:
Ramona Ardelean

Lectori:
Radu Duma
Alexandru Anghel

Viziune grafică:
Alexandru Nichita
Coperta I: *Alchemistischer Traktat*,
manuscris german din sec. XV.

Procesare text &
tehnoredactare computerizată:
Lucreția Popescu

Cuvânt înainte

Calea indicată de modul de gândire al lui Nicolaus Cusanus a fost parcursă de către Heinrich Cornelius Agrippa de Nettesheim (1487-1535) și Philippus Theophrastus Paracelsus (1493-1541). Ei s-au adâncit în studiul naturii și, pe cât le-a fost posibil, au căutat să-i cerceteze legile cu toate mijloacele pe care epoca lor le putea oferi. În acest proces de cunoaștere a naturii, ei văd, în același timp, piatra de temelie pentru o cunoaștere superioară; ei caută să o dezvolte pe cea din urmă dincolo de știința naturală, făcând știința să renască în spirit.

Paracelsus s-a născut în 1493, într-un sat în apropiere de Zurich[1]. Primele noțiuni de chirurgie și medicină le-a primit de la tatăl său; a continuat luând lecții de la călugării mănăstirii Sfântul Andrei din valea Savonului. La vârsta de șaisprezece ani a fost trimis să studieze la Universitatea din Basel. A fost instruit apoi de celebrul Johannes Trithemius, abatele mănăstirii Sfântul Jacob din Wurzburg (1461-1516), unul dintre cei mai renumiți maeștri în magie, alchimie și astrologie, și, sub îndrumarea acestui profesor, i-au fost cultivate îndeosebi înclinațiile sale pentru științele și practicile oculte. Își continuă lucrul în laboratorul bogătașului Sigismund Fugger, la Schwatz, în Tyrol.

Mai târziu, Paracelsus a călătorit foarte mult. A vizitat Germania, Italia, Franța, Țările de Jos, Danemarca, Suedia și Rusia; se spune că a ajuns și în India. Într-una din aceste expediții, a fost luat prizonier de către tătari și dus la Han, al cărui fiu l-a însoțit după aceea la Constantinopol. În perioada cât a stat captiv la tătari, Paracelsus a fost inițiat în învățăturile secrete ale Orientului, căci

[1] Sursa elementelor biografice referitoare la Paracelsus o constituie Franz Hartmann, *Paracelsus (Viața și opera)*, trad. Ilie Iliescu, Editura Herald, București, 2004.

asemănările celor două sisteme de gândire sunt izbitoare. În plus, datele lui Paracelsus privind cele şapte principii ale omului, proprietăţile corpului astral şi elementarii pământului erau total necunoscute pe vremea aceea în Occident.

Câţiva ani mai târziu îl găsim în Italia, unde s-a înrolat în calitate de chirurg în armata imperială, participând astfel la multe expediţii de război din acele timpuri. Cu aceste ocazii, a cules foarte multe date utile, nu numai de la medici, chirurgi şi alchimişti, dar şi din contactele pe care le-a avut cu călăii, bărbierii, ţiganii, moaşele şi ghicitoarele.

În 1525, la Basel, Paracelsus este numit profesor de medicină şi chirurgie, primind un salariu foarte mare. Prelegerile sale nu constituiau, ca cele ale colegilor lui, doar repetarea ideilor lui Galen, Hipocrat şi Avicenna, lucru obişnuit în medicina din acele timpuri. Concepţiile de la baza cursurilor sale erau strict personale, predându-le independent de opiniile celorlalţi, culegând aplauzele studenţilor şi şocându-i pe colegii săi ortodocşi prin nerespectarea regulii de a preda doar ceea ce fusese acceptat ca valabil de vechile autorităţi în materie, indiferent dacă învăţătura era compatibilă cu raţiunea şi adevărul.

Fiind destituit în urma intrigilor adversarilor săi, Paracelsus şi-a reluat viaţa de pribeag, cu mici opriri în oraşele Colmar, Esslingen şi Nurenberg, Munchen, Zürich; în cele din urmă, ajunge la Salzburg, unde fusese invitat de prinţul palatin Ernst de Bavaria, un mare iubitor de ştiinţe oculte. Aici Paracelsus a cules roadele îndelungatelor sale eforturi şi faima lui a început să fie cunoscută în tot mai multe locuri. Dar nu i-a fost dat să se bucure prea mult timp de odihna meritată, căci la 24 septembrie 1541 a murit în chip misterios, după o scurtă suferinţă, la vârsta de patruzeci şi opt de ani, într-o cămăruţă a hanului „Calul Alb", iar trupul i-a fost îngropat în cimitirul Sfântul Sebastian.

Deasupra mormântului, în mijlocul unei piramide din marmură albă, se poate observa un desen care îl re-

prezintă, iar deasupra acestuia, următoarea inscripţie în latină:

Philippi Theophrasti Paracelsi
qui tantam orbisfamam ex auro chymico est effigies
et ossa donec rursus circumdabitur pelle sua.

Paracelsus a lăsat o modestă avere la moartea sa, dar moştenirea a constituit-o numărul mare de scrieri. Tratatele lui Paracelsus se disting mai ales prin maniera concisă şi totodată cuprinzătoare în care sunt expuse ideile. Din acest punct de vedere, ele pot fi comparate cu lucrările lui Tales, Heraclit, Pitagora, Anaxagora şi Hipocrat. După cum spune un discipol al său:

„[În tratatele lui Paracelsus] nu există nici o neclaritate şi dacă vom urma căile pe care ni le-a arătat, avansând în acelaşi timp în domeniul ştiinţei fizice, vom descoperi cele mai însemnate comori îngropate în locurile pe care ni le-a indicat cu ajutorul baghetei sale magice".

Paracelsus a fost un creştin în adevăratul sens al cuvântului şi a căutat întotdeauna să-şi susţină concepţiile cu ajutorul citatelor din Biblie. El se întreba:

„Ce este o filosofie care nu se sprijină pe revelaţia spirituală? Omul de ştiinţă, spre deosebire de teolog, nu se încrede în simţuri, ci doar în experienţele sale, deoarece ştiinţa fizică se ocupă de fenomene şi nu de credinţă.
Credinţa este o stea luminoasă ce îl ajută pe cercetător să dezlege misterele naturii. Trebuie să căutaţi centrul vostru de greutate în Dumnezeu şi să vă bazaţi încrederea pe o credinţă divină, sinceră, curată şi puternică, şi să-i rămâneţi credincioşi cu toată inima, cu tot sufletul, cu toată simţirea şi cu tot cugetul. Dacă veţi avea o asemenea credinţă, Dumnezeu (Înţelepciunea) nu vă va ascunde adevărul Lui, ci vă va dezvălui operele sale într-un mod credibil, vizibil şi consolator.
Tot ce se întâmplă (pe lume) se produce din voinţa lui Dumnezeu. Conştiinţa este facultatea pe care am primit-o de la Dumnezeu, şi în care trebuie să vedem

Capricioara

propriul nostru chip. De aceea se cuvine să facem doar ce ne învață conștiința, nimic altceva".

Paracelsus a fost acuzat de vanitate și lăudăroșenie, și adevărul este că era mândru de calitățile și realizările sale, cu observația că el nu-și ridica în slăvi propria persoană, ci duhul care-i înflăcăra sufletul.

„Eu știu că domnia (minții) îmi va aparține, că a mea va fi onoarea. Nu eu mă laud, ci Natura mă laudă pe mine, căci m-am născut din sânul Naturii și o urmez". (*Libr.Paramirum*, prefață)

Ca medic, el era superior colegilor săi de breaslă, obținând vindecări miraculoase cu pacienți ce fuseseră declarați incurabili de doctori renumiți – fapt dovedit de Erasmus din Rotterdam. Printre asemenea pacienți s-au numărat nu mai puțin de optsprezece prinți, cărora cei mai vestiți medici le-au aplicat tratamente rămase fără rezultat.

Acuzații de tot felul i-au fost aduse în legătură cu stilul scrierilor sale, care nu întotdeauna era socotit șlefuit și cuviincios. Ar trebui însă amintit că un asemenea stil în vorbire sau în scris era frecvent folosit în acele timpuri, și că expresiile mai dure abundau chiar și la scriitorii consacrați. Nu făcea excepție nici Luther, marele reformator.

„Sunt diferit, să nu vă supere acest lucru."

Așa începe *Crezul* lui Paracelsus în care el rezumă munca sa de o viață, explicând scopul studiilor sale, celor ce doreau să învețe de la el, și criticându-i pe aceia care doreau să-l vadă eșuând în această încercare. Deși s-a bucurat de sprijin suficient de-a lungul întregii sale cariere, mulți l-au socotit un șarlatan, un vrăjitor și un impostor. După cum afirma prof. Joy Ristuben:

„Din perspectivă modernă, suntem înclinați să-l considerăm pe Paracelsus, fie ca pe un vraci ambulant, ce călătorea dintr-un oraș în altul împărțind medicamente, indicând ciudate tratamente miraculoase și propovăduind misticismul medieval, fie ca pe un

gânditor progresist, un susținător al empirismului, sau chiar ca pe unul din marii părinți ai științei moderne".

Cu toate că este posibil să-l privim pe Paracelsus în lumina oricărei perspective, singura cale de a înțelege corect omul și strădania sa este aceea de a evita tendința de a ignora caracterul mistic în favoarea celui rațional, pe scurt, de a accepta dualitatea naturii sale. Că el a fost un magician, este un fapt de netăgăduit; a scris foarte mult despre tainele Cabalei și secretele alchimiei și magiei naturale. Pe de altă parte, a fost un susținător fidel al cercetării experimentale, criticându-i vehement și constant pe cei ce refuzau să scruteze problemele la originile lor și care acceptau cu ochii închiși autoritatea celor din vechime:

„Cititul nu te poate face niciodată medic. Medicina este o artă și ea necesită practică. Am început să-mi desăvârșesc arta imaginându-mi că nu există nici un profesor în toată lumea capabil să mă învețe, și că a trebuit să capăt eu însumi cunoștințele în acest scop. Singura carte pe care am studiat-o a fost cartea Naturii scrisă de degetul lui Dumnezeu".

Dacă nu cercetăm partea principală a operei sale ca pe un sistem unitar, va fi greu să reconciliem aspectul său mistic cu cel științific; de multe ori, un pasaj scos din context poate fi folosit pentru a ni-l prezenta ca pe un impostor, un geniu, un nebun sau ca pe un fanatic religios. Deși Paracelsus ar fi putut fi oricare dintre aceștia, este cert că reconcilierea naturii sale e esențială, indiferent de dificultatea acestui lucru, deoarece ea ne va da cheia înțelegerii depline a acestui adevărat impact complex al omului asupra metodologiei de cercetare a timpului său.

De exemplu, *Aurora Filosofilor* ne apare la prima vedere ca o lucrare voit obscură, plină de misticism medieval, ritualuri ezoterice, și procese chimice misterioase. Dar dacă opera aceasta e studiată cu atenție, în contextul vieții zbuciumate a lui Paracelsus și al epocii sale, descoperim că lucrarea reprezintă o fuziune de procese ale gândirii medievale cu unele idei noi ale Renașterii și Reformei.

Paracelsus foloseşte conceptul renascentist al perfectibilităţii omului, ca bază pentru explicarea problemei Pietrei Filosofale. El susţine, de asemenea, reîntoarcerea la vremurile trecute, în vederea atingerii purităţii, sugerând că adevărurile simple au existat înainte ca omul să le denatureze din ignoranţă sau din interes, mergând până la deformarea Scripturii, o idee la modă la care se adaugă altele noi, mai radicale, ale Reformei. Deşi scrierile din domeniul medical, pentru care este cel mai admirat, se bazează pe aceleaşi principii ontologice ca şi scrierile sale hermetice, în *Aurora* se găsesc reprezentate teoriile cele mai importante ale lui Paracelsus, oferind astfel un model în miniatură al întregului său sistem filosofic. *Aurora*, deşi plină de referiri obscure şi de reţete misterioase, constituie o introducere în care se află inserate diferite elemente ale corpului principal de idei ale lui Paracelsus, demonstrându-ne cum funcţionează ele împreună ca un sistem unitar şi coerent.

Piatra Filosofală

Unul din conceptele esenţiale ale lui Paracelsus este Piatra Filosofală, unul dintre cele mai obscure secrete ale omenirii, cercetată cu foarte multă atenţie şi păzită straşnic de cei ce practicau alchimia medievală. Pentru mulţi, Piatra era mijlocul prin care metalele de bază, cum ar fi plumbul sau cuprul, puteau fi transformate în aur, substanţa considerată cea mai perfectă dintre toate metalele.

Circulau numeroase zvonuri că Paracelsus purta Piatra Filosofală în mânerul unei spade mari, de care nu se despărţea niciodată, şi că o căpătase cu ocazia unei călătorii în Persia. Este fără îndoială un mit, deoarece Paracelsus nu aduce nicăieri vreo dovadă cu privire la posesia Pietrei, deşi el prezintă mai multe reţete (formule) pentru fabricarea ei.

El admite că Piatra a fost descoperită mai întâi în vechiul Egipt sau în Persia, dar admite şi posibilitatea ca egiptenii s-o fi obţinut de la chaldeeni, care, la rândul lor, ar fi căpătat-o dintr-o sursă necunoscută. Cu toate că

Paracelsus dă de înţeles că ar cunoaşte ceva în legătură cu istoria, compoziţia şi diferitele procese prin care poate fi fabricată Piatra, până la urmă, se pare că pune mai puţin preţ pe proprietatea ei de a transforma metalele de bază în aur, fiind preocupat mai mult de implicaţiile filosofice ale acesteia. În multe din lucrările sale, îi sfătuieşte chiar şi pe alchimişti să abandoneze cercetările zadarnice privind realizarea Pietrei, în favoarea investigaţiilor practice, concrete, cum ar fi descoperirea unor formule chimice şi a unor remedii care să ducă la vindecarea bolilor omeneşti. În acelaşi timp însă, Paracelsus a continuat să se întrebe şi să filosofeze despre Piatră, căutând întotdeauna să descifreze şi să înţeleagă originea sa divină:

> „Materia Pietrei Filosofale nu este altceva decât Mercurul arzător şi perfect, extras de Natură şi Artă, care este adevăratul Adam hermafrodit şi microcosmos preparat cu cea mai mare iscusinţă ."

Această definiţie a Pietrei Filosofale conţine majoritatea concepţiilor filosofiei lui Paracelsus, o nouă teorie despre elementali, teoria Signaturilor şi a Chintesenţei, Lumina Naturii, precum şi propria-i versiune a teoriei neoplatonice a Macrocosmului şi Microcosmului.

Cele trei elemente alchimice

Referitor la compoziţia fizică a Pietrei Filosofale, Paracelsus respinge conceptul aristotelian al celor patru elemente, care a reprezentat până atunci explicaţia fundamentală pentru compoziţia întregii materii. În loc de pământ, foc, aer şi apă, Paracelsus susţine că:

> „Toate lucrurile create de Natură constau din trei elemente primordiale, respectiv: Mercurul natural, Sulful, şi [încă un element] ce este întreţinut cu pilitură de cupru sau de electrum... Ei presupun că un anumit animal va produce, prin simpla digestie a stomacului său, transmutaţia dorită [din cupru sau electrum în aur]. La sfârşit, ardeau animalul până ce devenea un praf de culoare roşie, despre care gândeau că ar fi aur; dar s-au înşelat".

În sistemul paracelsian, cele trei elemente nu sunt de natura unor substanțe propriu-zise, ci reprezintă calitățile esențiale ale unei substanțe. Mercurul este caracteristica spirituală, reprezentând fluiditatea sau volatilitatea materiei. Sulful e acea virtute dintr-o substanță legată de combustibilitate. Sarea este considerată de Paracelsus o virtute corporală, calitatea intrinsecă dintr-o substanță în legătură cu stabilitatea și cu existența sa fizică. Cele trei principii formează ceea ce s-a numit și *Tria Prima*. Sistemul paracelsian nu diferă semnificativ, ca structură, de sistemul medieval al celor patru elemente, deoarece, în fiecare sistem, proprietățile materiei sunt explicate printr-o conexiune mistică cu forțele nevăzute, respectiv cu pământul, focul, aerul și apa, pe de o parte, și cu Mercurul, Sulful și Sarea pe de altă parte.

Este totuși important faptul că teoria celor trei principii a lui Paracelsus e primul sistem nou formulat de la sistemul aristotelian, pe care Galen și-a bazat teoria celor patru umori. Deși departe de a fi singura provocare a lui Paracelsus față de vechea autoritate, ea este deosebit de semnificativă prin aceea că facilitează o cale cu totul nouă de a privi lumea naturală.

Alchimiștii medievali ce foloseau teoria aristoteliană a celor patru elemente considerau substanțele naturale în raport cu caracteristicile ce pot fi percepute. Se presupunea că fiecare substanță a fost influențată de o combinație de elemente și caracteristici fizice. Metoda aristoteliană de analizare a unei substanțe consta în observarea caracteristicilor ei exterioare, în determinarea elementului ei influent, și în utilizarea rezultatelor într-o manieră alopată. De pildă, o boală caracterizată a fi fierbinte și uscată, influențată de elementul Foc, urmează să fie tratată cu ajutorul unui medicament compus din elementele rece și umed, influențat de elementul Apă. În acest exemplu, o tulburare e tratată cu ajutorul unei forțe opuse, rece pentru excesul de căldură și umedă pentru excesul de uscăciune.

Paracelsus consideră eronat sistemul menționat mai sus, sugerând că a aplica o teorie ipotetică naturii înseamnă a proceda contrar logicii. El își bazează teoria pe

observația directă, adaptându-și teoria ori de câte ori observația directă intra în conflict cu sistemul alchimic, sau ori de câte ori descoperea intuitiv diferite explicații pentru un fenomen observat sau pentru o substanță. Raționamentul lui Paracelsus nu era, în mod strict, bazat pe logică, ci adaptat sistemului neoplatonic pentru a-l aplica nevoilor sale, folosind adesea elemente ale sistemului pentru a explica cum lucrau lumea și natura, dar fără a adera sistematic la un set de precepte rigide ce aparțin oricărui alt sistem filosofic. Ca urmare, *Tria Prima* a lui Paracelsus e mai puțin structurată decât metoda pur logică a lui Aristotel, fiind în schimb mult mai adaptabilă și mai dinamică.

Dincolo de aceste diferențe structurale și metodologice, cea mai semnificativă deosebire între sistemul aristotelian și cel paracelsian constă in repartizarea influențelor prime - la exterior, respectiv la interior. În sistemul aristotelian, calitățile perceptibile ale unui obiect dezvăluie influența elementului său. În sistemul paracelsian, proprietățile fizice ale unui obiect, cum ar fi răceala, uscăciunea, umiditatea și căldura nu au nimic de-a face și nu dezvăluie virtutea intrinsecă a unui obiect, pe care o numește Chintesență a acestuia. Paracelsus sugerează că în interiorul oricărui obiect există o calitate esențială și divină ce poate fi distinsă prin contemplația mistică a obiectului în sine.

Chintesența, Signaturile și Simpatiile

Într-un pasaj din *Aurora*, Paracelsus ne sugerează că Dumnezeu a creat fiecare lucru pe pământ pentru a fi folosit într-un mod specific de către om:

> „Magia este, într-adevăr, o artă și o capacitate prin care pot fi înțelese substanțele elementare, roadele lor, proprietățile, virtuțile și operațiile lor tainice. Însă Cabala, printr-o înțelegere subtilă a Scripturilor, pare să fi descoperit pentru oameni calea spre Dumnezeu, cu scopul de a le arăta cum ar putea acționa față de El și a face profeții de la El".

Prin urmare, Chintesenţa unui lucru este scopul lui Dumnezeu pentru lucrul respectiv, şi este datoria specială a alchimistului să înţeleagă acest scop şi să aducă virtutea fiecărei substanţe la o stare de perfecţiune, pentru ca însuşirile acesteia să poată fi cât mai folositoare omenirii. Calitatea intrinsecă, Chintesenţa unui lucru, susţine Paracelsus, poate fi distilată:

> „Prin purificări şi purgaţii o substanţă ar putea atinge un asemenea grad înalt de subtilitate, o asemenea natură divină şi o asemenea însuşire ocultă încât să opereze rezultate minunate".

În timpuri imemoriale, când Adam trăia în Rai, el se bucura de plenitudinea substanţelor din Grădină ce nu fuseseră încă corupte, iar calităţile lor nu slăbiseră, aşa cum le găsim acum, după trecerea timpului.

Aşa cum a devenit necesar ca omul să purifice Chintesenţa substanţelor, deoarece calităţile inerente creaţiilor divine s-au deteriorat, slăbind în intensitate, tot astfel cunoaşterea pură a lui Adam s-a diluat şi s-a degradat o dată cu trecerea timpului. Numai prin izolarea Chintesenţei unei substanţe poate alchimistul să obţină, printr-un proces chimic foarte riguros, o substanţă la fel de pură şi de puternică ca aceea ce a existat în mod natural la început când Dumnezeu a creat lumea şi tot ce se află în ea.

Paracelsus afirmă că extragerea Chintesenţei unui obiect e posibilă prin intermediul Naturii şi Artei. El mai spune că omul a fost creat perfect din punct de vedere fizic de către Dumnezeu, şi numai după ce a fost alungat din Rai i-a fost necesară Arta, abilitatea de a gândi şi în felul acesta de a înţelege cum au fost realizate creaţiile lui Dumnezeu în folosul lui. Înainte de Cădere, Arta nu era necesară pentru supravieţuire, deoarece Adam „poseda cunoaşterea tuturor lucrurilor", iar puterea substanţelor ce îl înconjurau în Rai nu se diluase cu trecerea timpului. Lumina Naturii, potrivit lui Paracelsus, permite omului să cerceteze lucrurile de pe pământ, iar prin Signaturi (de la latinescul signum=semn, caracter, pecete) să ajungă să intuiască virtutea (calitatea) ascunsă a fiecărei substanţe.

Paracelsus arată că această cunoaştere a Signaturilor :

> „constă în cunoaşterea constituţiei interioare a tuturor creaturilor, a corpurilor cereşti ca şi a celor pământeşti; ceea ce se află latent în ele; ce sunt virtuţile lor oculte; pentru ce au fost ele desemnate iniţial şi cu ce proprietăţi sunt înzestrate" (*Aurora filosofilor*).

O signatură (o amprentă) a proprietăţilor de vindecare a unei plante stă „scrisă", de pildă, în culoarea sau în forma ei.[1] O plantă roşie poate fi benefică pentru sânge, o plantă cu sămânţă rotunjită este bună pentru ochi. Acest sistem de a folosi virtuţi spirituale ce au fost identificate prin Signaturi în scopul de a obţine rezultate pământeşti, reprezintă baza magiei simpatetice, fiind sursa de inspiraţie a multor remedii chimice sau pe bază de plante ale lui Paracelsus. El ne sugerează că Lumina Naturii e cea care permite alchimistului să-şi exercite Arta, să descopere puterile ascunse ale unei substanţe pentru a-i extrage Chintesenţa, o puternică distilare a virtuţii divine sau spiritului substanţei[2], pentru a recâştiga puterea pe care substanţa a posedat-o la începutul timpului, şi a folosi această putere pentru îndreptarea omenirii, aşa cum a plănuit Dumnezeu.

Cu acest concept Paracelsus îşi propune încă o dată să deplaseze înţelesul alchimiei, sugerând ca preocuparea pentru transmutaţie, specifică Evului Mediu, să fie înlocuită cu o nouă preocupare – aceea de a cerceta şi descoperi totul despre proprietăţile oculte ale substanţelor naturale, înspre folosul omenirii. Altfel spus:

---

[1] Paracelsus credea că atunci când se lucrează cu vitriol, dacă operatorul a fost destul de neîndemânatic şi i-a pierdut culoarea verde intensă, toate proprietăţile lui oculte se vor pierde.

[2] Este interesant de observat că termenul „spirt" (de la spirit) continuă să fie folosit în chimie şi farmacie şi în zilele noastre, adică „spirt de camfor", „spirt de terebentină", vorbindu-se de o soluţie alcoolică sau esenţială, dar, în afară de asta, este sigur că acest concept al lui Paracelsus despre un spirit chimic era mistic în natura lui şi se referea la calităţile substanţei distribuite de puterea dumnezeiască.

„cunoaşterea naturii urma să fie atinsă nu numai... prin ochi şi mâini - prin experienţă şi observaţie, aşa cum înţelegem studiul naturii - ci printr-o şi mai mare pătrundere mistică a proprietăţilor ascunse ale lucrurilor".

Chiar dacă descoperirea virtuţilor ascunse ale lucrurilor, mai degrabă decât atribuirea de virtuţi pe baza unei teorii pur intelectuale reprezintă o schimbare radicală şi inovatoare în gândire, metoda, sugerează Paracelsus, e îmbibată cu un nivel de misticism considerat impropriu pentru investigaţia ştiinţifică, potrivit medicilor galenişti din acele timpuri.

Acest gen de abordare e caracteristic lui Paracelsus care, înţelege să genereze o idee inovatoare şi stimulatoare numai pentru a o pune în practică cu un sistem medieval de credinţă.

Deşi procesul de identificare a calităţilor substanţelor şi a distilării Chintesenţei lor nu rezultă pe baza noilor metode de descoperire a lor în chimie, ideile noi ale lui Paracelsus, împletite cu magia şi teologia medievală, au inspirat o întreagă generaţie de chimişti să cerceteze asiduu mineralele, flora şi fauna, pentru a descoperi în ce măsură proprietăţile lor chimice ar putea fi folositoare medicinei, în loc de a prepara la nesfârşit aceleaşi ineficiente remedii galenice.

Perfectibilitatea Omului

Cercetarea filosofică a Pietrei a sădit în Paracelsus credinţa că omul reprezintă adevărata Chintesenţă. El spune:

„După ce Dumnezeu a creat toate elementele, stelele şi orice alt lucru şi le-a stabilit locul lor după voia Sa, El a trecut, în cele din urmă, la crearea omului. A extras esenţa din cele patru elemente într-o singură substanţă. A extras, de asemenea, esenţa înţelepciunii, a artei şi a raţiunii din astre, iar această dublă esenţă a comprimat-o într-o unică substanţă".

Din această substanţă a fost făcut omul, cea mai înaltă dintre creaţiile lui Dumnezeu. Se poate distinge în

această viziune o importantă idee a Renaşterii: bunătatea esenţială şi natura perfectibilă a Omului. Paracelsus se îndepărtează, în mod clar, de concepţia medievală, potrivit căreia natura omului era socotită ca fiind inerent păcătoasă. Deşi Adam a fost alungat din Rai, Paracelsus ne dă de înţeles că acesta a intrat în lume perfect şi că menirea omului ar fi aceea de a se întoarce cât mai repede cu putinţă la starea de cunoaştere perfectă şi de puritate a lui Adam.

Ideea lui Paracelsus că Adam trebuie să fie recreat (creat artificial) are la bază concepţia că omul s-a degradat o dată cu trecerea timpului, aşa cum se întâmplă cu toate substanţele naturale. Potrivit lui Paracelsus, adevărata Chintesenţă este Adam, omul perfect şi din moment ce toată materia a devenit coruptă, singura cale de a-l aduce pe omul perfect în existenţa noastră este aceea de a-l recrea cu ajutorul Artei şi Luminii Naturii, oferite omului de Dumnezeu. Paracelsus nu se exprimă clar în privinţa procesului prin care Adam urma să fie creat cu scopul de a genera Piatra Filosofală, dar e puţin probabil că ar urma o reţetă pentru homuncul, cum este cea prezentată detaliat în cartea sa, *Despre Natura Lucrurilor*, unde Paracelsus spune:

„Să lăsăm sperma unui bărbat să putrezească de la sine într-o retortă sigilată, împreună cu un *venitar equinus* [pântecele unui cal] ajuns într-o stare foarte avansată de putrefacţie, timp de patruzeci de zile, sau până când [o formă] începe, în cele din urmă, să prindă viaţă, să se mişte, şi să se agite, aşa cum se poate vedea foarte uşor. După trecerea acestui interval de timp, această fiinţă va semăna, într-o oarecare măsură, cu o fiinţă umană, dar, cu toate acestea, va fi transparentă şi fără trup. Dacă acum, după toate acestea, va fi hrănită în fiecare zi cu grijă şi prudenţă cu Arcanum de sânge omenesc, şi va fi menţinută patruzeci de săptămâni la căldura neîncetată şi egală dată de *venter equinus*, din acel moment va deveni un adevărat copil viu, care posedă toate membrele unui copil născut dintr-o femeie, dar fiind mult mai mic".

După Paracelsus, natura hermafrodită a lui Adam recreat (artificial) este esențială purității și capacității sale generative. S-ar putea compara crearea lui Adam artificial cu creația „pură", adică fără sex, a primului Adam de către Dumnezeu, chiar dacă acest punct este mai degrabă ambiguu în *Aurora*. Este clar, totuși, că facultățile generative ale Pietrei Filosofale își au originea în natura ei hermafrodită, din moment ce Paracelsus explică:

> „Bărbatul sau femeia, fără sămânța amândurora, nu pot genera; tot așa, bărbatul, Soarele și soția lui, Luna, nu pot procrea sau face ceva asemănător fără sămânța și sperma celor doi. De aici filosofii au tras concluzia că era necesar un al treilea lucru, și anume sămânța vie a celor doi, a bărbatului și a femeii, fără de care, socoteau ei, întreaga lor lucrare era zadarnică, neproductivă. O asemenea spermă este Mercur, care, prin conjuncția celor două corpuri, Soarele și Luna, primește în el natura acestora. Numai după aceea lucrarea este potrivită pentru asemenea adunare, pătrundere și generare, prin puterea și virtutea masculină și feminină".

Așadar, Piatra trebuie să conțină ambele semințe, atât masculină cât și feminină, pentru a putea genera (a transmuta metalele inferioare în aur). Toate aceste aspecte fantastice ale teoriei sale, precum și faptul că Paracelsus consideră Piatra Filosofală ca fiind Chintesența fundamentală, Adamul chintesențial, sursa a tot ce e bun, exprimă dorința lui Paracelsus de a se întoarce la începuturile timpului, în căutarea perfecțiunii, întocmai cum mai mulți reformatori protestanți radicali doreau să înlăture fastul catolic al ritualului, ceremonialul și credința, pentru a se întoarce la biserica pură, așa cum este descrisă în învățăturile lui Christos din Noul Testament. Așa cum mulți reformatori religioși radicali s-au dispensat de Bibliile lor în schimbul revelației directe, tot astfel și Paracelsus a renunțat la lucrările lui Galen și Avicenna, căutând să se întoarcă la creația omului, unde gândea că trebuie să existe toate adevărurile universale.

Macrocosmul și Microcosmul. Natura umană.

În cercetările sale Paracelsus îmbrățișează conceptele de macrocosm și microcosm, familiare gândirii neoplatonice, folosindu-le drept elemente de bază pentru cea mai mare parte din filosofia sa. El se referă la om ca la un microcosm, ca la o lume în miniatură, ca la un trup care e influențat și guvernat, în mare, de aceleași legi și caracteristici ca cele ale universului sau macrocosmului, ceea ce vrea să însemne că:

> „Lumea mică repetă lumea mare, trăsătură cu trăsătură".

El sugerează că trupul, mintea și spiritul omului pot fi înțelese în lumina forțelor universale invizibile, care îl influențează permanent. Comparând trăsăturile particulare ale microcosmului (omul) cu legile universale ale macrocosmului (universul), Lumina Naturii îi dezvăluie alchimistului legăturile dintre cele două sisteme astfel ca el să poată folosi aceste cunoștințe pentru a trata bolile oamenilor și a influența în mod benefic viețile lor.

Pentru Paracelsus, legătura strânsă dintre om și univers, dintre microcosmos și macrocosmos, stă ascunsă, ca o țesătură de fire invizibile, în temeiul natural și comun al existenței, astfel că sesizarea și sondarea acestei legături organice e barată, ocultată și pusă în umbră la început de prezența activității conștiente [discriminatorii] a spiritului [individual, separat]. Pentru noi, oamenii, spiritul, care ne înalță la înțelegerea înaltă comunicându-ne cunoaștere și făcând ca această cunoaștere să renască la un nivel mai înalt, prezintă, mai întâi, un efect de eclipsare, ce nu permite sesizarea lăuntrică, intimă, organică și directă a legăturii noastre cu universul. Pentru Paracelsus natura umană se împarte în trei părți: a) natura senzorial-corporală (organismul nostru), ce ne apare ca o ființă naturală printre alte ființe naturale, și care este asemănătoare celorlalte ființe naturale; b) natura ascunsă, ce apare ca o verigă în lanțul totalității lumii, și care, în felul acesta, nu e cuprinsă înăuntrul organismului nostru, dar care trimite

şi primeşte influenţe de la întregul univers; c) natura cea mai înaltă, spiritul nostru, care îşi trăieşte viaţa numai într-un mod spiritual.

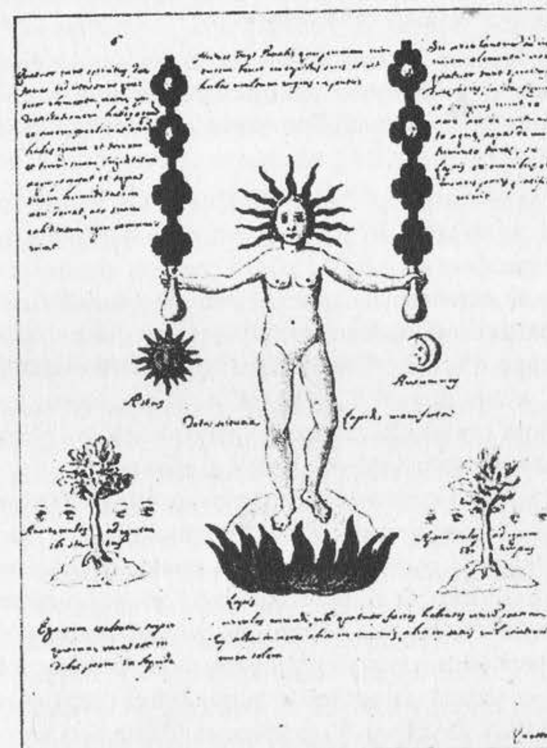
Prima parte a naturii umane Paracelsus o numeşte *corp elementar*; pe a doua *corp astral* sau celest-eteric, iar a treia parte o numeşte *suflet*.

În fenomenele „astrale" Paracelsus vede astfel un nivel intermediar între fenomenele corporale pure şi adevăratele fenomene ale sufletului. Acestea pot deveni vizibile atunci când spiritul individual, care ascunde temeiul natural al existenţei noastre, îşi va înceta activitatea. Noi putem vedea manifestările cele mai simple în acest domeniu în lumea viselor. Imaginile ce se perindă prin visele noastre, cu legătura lor particulară şi semnificativă cu evenimentele din mediul nostru şi cu stările noastre interioare, sunt produsele temeiului nostru natural, fiind umbrite şi făcute imperceptibile, insesizabile şi inconştiente de lumina mai strălucitoare a sufletului. În timpul visului apar manifestări naturale pline de înţeles şi semnificaţie ce ne dezvăluie o viaţă aflată între funcţiile pur organice şi procesele gândirii, ce se situează în conştiinţa strălucitoare a spiritului.

În acest domeniu intră toate fenomenele ce ţin de zona hipnozei şi sugestiei. În cazul sugestiei putem vedea o acţiune a unui om asupra altuia, ce indică o anumită interacţiune între fiinţele din natură, relaţie umbrită de activitatea conştientă superioară a spiritului. Astfel, putem înţelege ceea ce Paracelsus consideră a fi un „corp astral". Este suma influenţelor naturale prin care suntem expuşi, sau putem fi expuşi, în anumite situaţii, influenţe ce emană din noi, fără ca sufletul nostru să fie implicat, şi care, cu toate acestea, nu intră în sfera fenomenelor pur fizice. Faptul că Paracelsus enumără fapte de care ne îndoim azi, nu are importanţă atunci când ele sunt analizate din punctul de vedere exprimat mai sus.

Pe baza unei astfel de viziuni asupra naturii umane, Paracelsus o împarte pe ultima în şapte părţi. Ele corespund învăţăturilor vechilor egipteni, neoplatoniceni, şi Cabalei. Omul este, în primul rând, o fiinţă fizic-corporală,

fiind supus aceloraşi legi cărora li se supune oricare corp. În acest sens, el este un corp pur *elementar*. Legile fizico-corporale pure se combină în cadrul unui proces *organic* de viaţă. Paracelsus denumeşte legile organice „Archaeus" sau „Spiritus vitae"; organicul se ridică la nivelul manifestărilor asemănătoare spiritului, dar care nu sunt încă spirit. Acestea sunt manifestări *astrale*.

Din procesele „astrale" ies la iveală funcţiile *spiritului animal*. Omul este o fiinţă simţitoare. El combină impresiile sale senzoriale într-o manieră raţională cu ajutorul raţiunii. Astfel, *sufletul raţional* se deşteaptă în el. El se adânceşte apoi în propriile produse spirituale şi învaţă să recunoască spiritul ca spirit. Cu aceasta s-a înălţat la nivelul *sufletului spiritual*. În cele din urmă, înţelege că în

acest suflet spiritual el poate experimenta cel mai adânc strat, stratul ultim al existenței universale; sufletul spiritual încetează să mai fie un spirit individual, separat. Intuiția, revelația își fac loc, exprimând ceea ce Eckhart spunea atunci când a simțit că nu mai era *el însuși* cel care vorbea în el, ci esența primordială. Acum predomină starea în care spiritul universal se privește pe sine în om. Paracelsus a exprimat simțământul trezit de această nouă condiție în aceste cuvinte simple:

> „Și aceasta de care trebuie să ții seama este ceva mare: nu există nimic în Ceruri și pe pământ care să nu existe și în om. Și Dumnezeu, care este în Ceruri, este în om".

Prin cele șapte părți fundamentale ale naturii umane, Paracelsus dorește în fond să exprime aspectele experienței exterioare și interioare. Că ceea ce, din punctul de vedere al experienței umane, ține de pluralitatea celor șapte părți, fiind în sfera realității superioare o unitate, nu mai încape discuție. Cunoașterea superioară există tocmai pentru a ne dezvălui unitatea în orice lucru, care în experiența imediată îi apare omului ca o pluralitate datorită organizării sale materiale și mentale.

La nivelul cunoașterii superioare, Paracelsus se străduiește să contopească esența primordială a lumii cu spiritul său. El consideră că omul poate cunoaște natura în spiritualitatea sa numai dacă intră în legătură directă, nemijlocită cu aceasta. Omul nu poate înțelege natura prin intermediul unor entități presupuse arbitrar a fi spirituale, ci numai acceptând-o și evaluând-o așa cum este ea ca natură. De aceea, Paracelsus nu caută pe Dumnezeu sau spiritul în natură; pentru el, natura așa cum se înfățișează ochilor lui, este nemijlocit, spontan *divină*. Oare este necesar ca cineva să atribuie, mai întâi, plantei un suflet asemănător sufletului omenesc, pentru a găsi spiritualul?

Prin urmare, Paracelsus explică dezvoltarea lucrurilor – în măsura în care acest lucru este posibil cu ajutorul mijloacelor de cercetare științifice ale timpului său – ca pe

un proces senzorial al naturii. El lasă ca totul să se ivească din materia primordială, din apa primordială (Yliaster), considerând separarea materiei primordiale (numită de el și marele limbus) în cele patru elemente apă, pământ, foc și aer un proces ulterior al naturii. Când spune că „Verbul divin" a chemat pluralitatea făpturilor din materia primordială, acest lucru trebuie înțeles în același fel în care este înțeleasă relația dintre forță și materie de către știința naturală modernă. Un „spirit" în sensul adevărat nu apare încă la acest nivel. Acest „spirit" nu este o cauză efectivă a proceselor naturale, ci un rezultat efectiv al acestor procese. Spiritul nu creează natura, ci se dezvoltă din ea. Multe cuvinte spuse de Paracelsus ar putea fi interpretate într-un sens opus:

> „Nu există nimic corporal care să nu poarte un spirit viu ascuns în el. Și nu numai *acela* are viață care se agită și se mișcă, cum sunt oamenii, animalele, viermii din pământ, păsările din cer și peștii din apă, ci și toate lucrurile materiale și esențiale".

Dar cu asemenea afirmații, Paracelsus dorește să atragă atenția asupra concepției superficiale despre natură, potrivit căreia natura unui lucru ar putea fi epuizată cu ajutorul unor concepte „comprimate" (ca să folosim expresia potrivită a lui Goethe). El nu dorește să insufle în lucruri ideea unei naturi inventate, ci mai curând, să pună toate facultățile omului în mișcare pentru a scoate la iveală ceea ce există cu adevărat în lucru.

E important să nu ne lăsăm duși în eroare de faptul că Paracelsus se exprimă în spiritul timpului în care a trăit, ci să încercăm, mai curând a-nțelege la ce se gândește el atunci când, cercetând natura, își expune ideile în limbajul specific timpului său. De exemplu, atribuie omului o carne dublă, adică o constituție dublă.

> „Carnea trebuie, așadar, să fie înțeleasă ca fiind de două feluri, și anume: carnea a cărei origine este în Adam, și carnea care nu provine de la Adam. Carnea de la Adam e o carne de calitate inferioară, căci este pământească, nefiind nimic altceva decât carne, și trebuind să fie considerată și tratată ca orice lemn sau

piatră. Cealaltă carne nu provine de la Adam: ea este o carne mai subtilă care nu poate fi tratată ca un lemn sau ca o piatră, fiindcă nu este creată din pământ".

Ce este carnea care își are originea în Adam? Ea este ceea ce s-a transmis omului prin dezvoltarea sa *naturală*, pe care astfel a *moștenit-o*. La aceasta se adaugă tot ceea ce omul a *dobândit* pentru el însuși în decursul timpului din interacțiunile cu mediul înconjurător. Conceptele științifice moderne despre caracteristicile moștenite și despre cele *dobândite prin adaptare* ies astfel la iveală din concepția lui Paracelsus. „Carnea mai subtilă", care îl face pe om apt pentru activități spirituale, nu a existat în om de la început. El a fost „carne inferioară" ca și animalele, o carne care „trebuie considerată și tratată ca orice lemn sau piatră". Din perspectivă științifică, sufletul este, așadar, tot o caracteristică *dobândită* a „cărnii inferioare". Ceea ce gândește omul de știință din secolul al XIX-lea când vorbește despre moștenirea pe care ne-o lasă lumea animală, e în analogie cu concepția „cărnii ce își are originea în Adam" a lui Paracelsus.

Aceste observații nu urmăresc, desigur, să șteargă deosebirea care există între un savant din domeniul științelor naturale, din secolul al XVI-lea și unul din secolul al XIX-lea. În fond, doar ultimul secol a reușit să vadă, în sens riguros științific, formele organismelor vii într-o asemenea relație, încât legătura lor materială și descendența lor reală până la om a devenit evidentă. Știința vede doar un proces natural în ceea ce, în secolul al XVIII-lea, Linné vedea încă un proces spiritual, pe care îl caracteriza astfel:

„Există tot atât de multe specii de organisme vii pe cât erau, în principiu, formele care fuseseră *create*".

În timp ce Linné transfera spiritul în lumea spațială, și îi atribuia rolul de a produce în mod spiritual, de a „crea" forme de viață, științele naturii din secolul al XIX-lea au dat naturii ce este al naturii și spiritului ce este al spiritului. Natura însăși are sarcina de a ne explica creațiile ei, iar spiritul se poate adânci în el însuși, acolo unde el singur este de găsit, în interiorul omului.

Dacă, într-un anume sens, Paracelsus gândește total în spiritul timpului său, în ceea ce privește ideea de *dezvoltare*, de *devenire*, el a înțeles profund relația dintre om și natură. În esența primordială a lumii el nu a văzut ceva , într-un anume fel, finalizat, ci a văzut divinul în devenirea lui. Astfel, el a putut atribui omului o activitate auto-creatoare. Dacă esența primordială divină există, atunci o creație totală efectuată de om iese definitiv din discuție. Prin urmare, nu omul, care trăiește în timp, creează, ci Dumnezeu, Care este etern. Pentru El nu există decât o devenire eternă, iar omul este o verigă în această devenire perpetuă. Ceea ce omul concepe nu a mai existat înainte în nici un fel. Ceea ce omul creează, așa cum creează, este o creație originală. Dacă e să fie numită divină, acest lucru este posibil doar în sensul în care acesta există ca o creație umană. Așadar, în procesul de făurire a universului, Paracelsus poate atribui omului un rol ce îl face co-autor la acest proces. Esența primordială divină *fără* om nu este ceea ce este *cu* om.

„Fiindcă natura nu aduce nimic la lumina zilei, care să fie complet în sine; mai degrabă omul trebuie să completeze acest lucru".

Această activitate auto-creatoare a omului, în procesul de construcție a universului, Paracelsus o numește alchimie.

Punerea la îndoială a autorității

Nu este dificil să se adopte perspectiva pozitivistă a istoriei și să se caute elementele moderne ale operei lui Paracelsus, cu scopul de a evalua contribuția sa la știința modernă.

Este tentant a porni în căutarea de eroi ai istoriei, a-l înfățișa pe Paracelsus ca pe un erou al medicinei, ca pe un părinte al chimiei moderne. Desigur, realizările lui medicale au fost însemnate. El a scris unsprezece tratate despre diferite boli, ca hidropizia, tuberculoza, colicii, apoplexia, viermii; un număr de lucrări despre gută, precum și alte

tratate despre *materia medica* şi izvoarele minerale. A ţinut prelegeri, câtă vreme a practicat medicina în Basel, Elveţia, pe o arie largă de subiecte cum ar fi astmul, febra, durerile de cap, tulburările pântecelui, durerile de dinţi şi bolile de ochi şi urechi.

Se poate chiar sublinia importanţa lui în domeniul medicinei, privind numeroasele sale tratamente, cure şi terapii încununate de succes, ca reprezentând o adevărată contribuţie pentru profesia medicală. Însă a-l încununa pe Paracelsus numai cu laurii realizărilor medicale, şi a ignora restul lucrărilor sale, presupune o strădanie incompletă şi o nedreptate ce se face bogatelor şi variatelor sale lucrări filosofice.

Dintre metodele şi ideile noi formulate de Paracelsus, accentul pus pe importanţa cercetării experimentale constituie poate cea mai importantă contribuţie pentru gândirea ştiinţifică a timpului său. El a creat o teorie nouă, fundamentală, sufocată însă de misticism medieval, făcând-o astfel dezagreabilă multor învăţaţi care, altfel, poate că ar fi folosit-o.

El a pledat pentru examinarea directă a naturii ca fiind singura cale pentru a căpăta cunoştinţe despre lume, dar a făcut ca revelaţia divină să aibă un rol decisiv în cercetările sale naturale.

El i-a îndemnat pe alchimiştii de pretutindeni să abandoneze cercetările lor zadarnice privind Piatra Filosofală, şi să adopte noul său sistem pentru a căuta remedii chimice în procesul de tratare a bolilor şi suferinţelor oamenilor. Paracelsus doreşte să fie un alchimist în domeniul lui, ca medic:

> „De aceea aş putea tot atât de bine să scriu atât de mult aici despre alchimie, pentru ca voi s-o cunoaşteţi bine şi să învăţaţi ce este, şi cum poate ea fi înţeleasă, şi să nu fiţi supăraţi că ea nu vă va aduce nici aur şi nici argint. Mai bine să vedeţi că secretele (remediile) vă sunt dezvăluite... Cel de-al treilea stâlp al medicinei este alchimia, fiindcă prepararea medicamentelor nu poate fi făcută fără alchimie, deoarece natura nu poate fi folosită fără artă".

Punând neîncetat accentul pe practică, el nu a făcut însă nici o descoperire semnificativă în domeniul chimiei teoretice. Şi aceasta deoarece ştiinţa lui era prea medievală pentru a produce o revoluţie în cercetare şi fiindcă adesea fervoarea sa religioasă şi predilecţia pentru misticism l-au împiedicat să facă descoperiri epocale. Cu toate acestea, influenţa avută asupra gândirii ştiinţifice a timpului său nu poate fi pusă la îndoială dintr-un singur motiv: Paracelsus a sfidat în permanenţă orice autoritate, cu excepţia autorităţii propriului său intelect şi a simţurilor sale. El nu doar că i-a respins pe Aristotel, Galen, Avicenna, şi alte autorităţi recunoscute în acest domeniu, dar i-a criticat şi ridiculizat aspru pe ceilalţi pentru încăpăţânarea cu care se conformau metodelor tradiţionale. Lipsa lui de respect faţă de autorităţi era cunoscută:

> „În loc de acceptarea pasivă a tradiţiilor şi vechilor autorităţi, [ca rezultat al îndemnurilor lui Paracelsus] s-a declanşat o luptă pentru progres, prin realizarea diferitelor experimente, iar interpretarea lor, deşi neştiinţifică şi ilogică la început, a pus bazele gândirii şi iniţiativei independente din care urma să se dezvolte spiritul ştiinţific"[1].

Lupta tenace pe care a dus-o pentru valorificarea experienţei este cea care i-a făcut pe medici să-l considere părinte al domeniilor lor de specialitate. Dacă învăţaţii Renaşterii ar fi rămas apărători devotaţi ai vechilor autorităţi şi nici unul nu s-ar fi alăturat cruciadei lui Paracelsus pentru empirism, atunci este cert că revoluţia ştiinţifică s-ar fi produs ceva mai târziu în istorie. În versul de început al *Crezului* său, Paracelsus a dat dovadă de un incredibil simţ de auto-cunoaştere; faptul de a fi diferit a fost poate cea mai importantă faţetă a operei vieţii sale. Într-una din rarele scrieri autobiografice, părerea sa despre experienţă este elocventă şi de necontestat, căci spune:

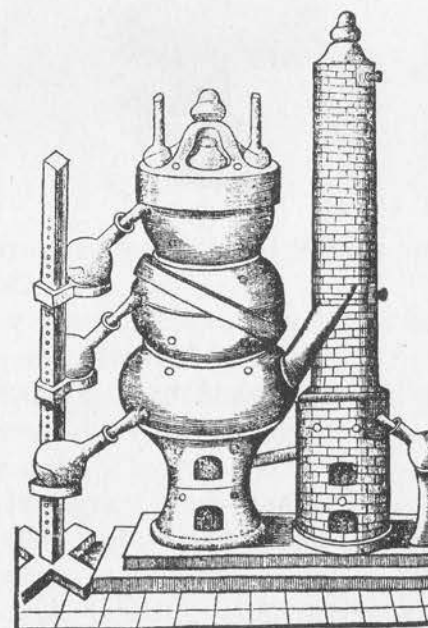
[1] John Maxson Stillman, *Paracelsus*, 114.

„În ceea ce privește natura, pentru aceasta, eu voi aduce mărturie: acela care îi cercetează căile, trebuie să-i străbată cărțile cu propriile picioare. Ceea ce este scris este cercetat prin literele sale, dar natura ni se descoperă de la un loc la altul, câte locuri atâtea foi. Așa e Codexul Naturii, așa trebuie date paginile sale".

Numai după ce a „citit cartea naturii", Paracelsus a crezut într-adevăr că Lumina urma să fie descoperită, acea forța mistică ce luminează toate tainele Naturii.

Catehism alchimic

SCURTĂ INTRODUCERE ÎNARTA SPAGYRICĂ

[**Notiță introductivă**. Prima confirmare a existenței acestui tratat ne este oferită de Eliphas Levi, care, în *Ritual de la Haute Magie*, cap. XIX, afirmă că în arhivele Vaticanului ar exista un manuscris intitulat „Căile Alchimiei sau Îndreptarul Alchimic" purtând semnătura lui Paracelsus. Se spune că Sendivogius ar fi transcris acest tratat, punându-l astfel în circulație; așa se explică includerea lui ulterioară în diferite antologii dedicate alchimiei. Tratatul a figurat la loc de cinste în cartea baronului Choudy, *L'Etoile Flamboyant ou la Société des Franc-Maçons considerée sous tous les aspects*, apărută în anul 1766; versiunea aceasta a fost utilizată drept sursă de către Arthur E. Waite când a tradus în engleză *Hermetic and Alchemical Writings of Paracelsus*.]

Întrebare: Care este studiul cel mai important al unui filosof?

Răspuns: Este cercetarea operațiilor Naturii.

Î: Care este sfârșitul Naturii?

R.: Dumnezeu; și tot El e și începutul ei.

Î.: De unde derivă toate lucrurile?

R.: Din unica și indivizibila Natură.

Î.: În câte regiuni e împărțită Natura?

R.: În patru regiuni superioare.

Î.: Care sunt acestea?

R.: Uscatul, umedul, caldul și recele – care sunt cele patru calități elementare de unde își trag originea toate lucrurile.

Î.: Cum este diferențiată Natura?

R.: În parte masculină şi parte feminină.

Î.: Cu ce putem compara Natura?

R.: Cu Mercur.

Î.: Care ar fi definiţia concisă a Naturii?

R.: Natura nu este vizibilă, deşi operează în mod vizibil, căci ea este pur şi simplu un spirit volatil ce îşi îndeplineşte funcţia în trupuri, fiind însufleţită de spiritul universal-suflarea divină, focul central şi universal, care dă viaţă tuturor lucrurilor ce există.

Î.: Ce calităţi ar trebui să aibă cei care cercetează Natura?

R.: [Însuşirile lor] ar trebui să fie ca ale Naturii însăşi. Adică, ar trebui să fie sinceri, simpli, răbdători şi perseverenţi.

Î.: Ce probleme ar trebui să le atragă atenţia după aceea?

R.: Filosofii ar trebui să stabilească cu foarte mare grijă dacă scopurile lor se află în armonie cu Natura şi dacă este cu putinţă a le realiza; dacă vor îndeplini prin propriile puteri ceea ce, în mod obişnuit, este realizat de puterea Naturii, atunci ei trebuie s-o imite în fiecare detaliu.

Î.: Ce metodă trebuie urmată pentru a produce ceva ce va fi dezvoltat la un nivel superior astfel ca Natura însăşi să îl dezvolte ?

R.: Trebuie studiat modul de îmbunătăţire al acestuia, iar acest lucru trebuie făcut cu ajutorul unei naturi asemănătoare. De exemplu, dacă se doreşte dezvoltarea virtuţii intrinseci a unui metal dincolo de condiţia sa naturală, atunci chimistul trebuie să se folosească el însuşi de natura metalică însăşi şi să fie capabil de a face deosebirea între caracterul masculin şi cel feminin al metalului.

Î.: Unde îşi depozitează natura metalică seminţele ei?

R.: În cele patru elemente.

Î.: Cu ce materiale poate filosoful să îndeplinească ceva?

R.: Cu germenele unei materii date; acesta este elixirul sau chintesenţa lui, de departe mai preţios şi mai util artistului decât Natura însăşi. Înainte ca filosoful să fi extras sământa, sau germenele, Natura va fi gata să-şi îndeplinească rolul în folosul lui.

Î.: Ce este germenele sau sământa unei substanţe?

R.: Este cea mai fină şi perfectă decocţie şi digestie a substanţei, sau, mai degrabă, este Balsamul Sulfului, care e identic cu Umiditatea Radicală a metalelor.

Î.: De către ce este această sământă (sau germene) generată?

R.: De către cele patru elemente, supuse voinţei Fiinţei Supreme, şi prin intervenţia directă a imaginaţiei Naturii.

Î.: În ce mod operează cele patru elemente?

R.: Printr-o mişcare continuă şi uniformă, fiecare, potrivit calităţii sale, depunându-şi sământa în centrul pământului, unde este supusă acţiunii acestuia şi digerării; după care este eliminată în afară potrivit legilor mişcării.

Î.: Ce înţeleg filosofii prin centrul pământului?

R.: Un anumit loc gol unde nimic nu poate rămâne şi a cărui existenţă este presupusă.

Î.: Atunci, unde îşi elimină şi depozitează cele patru elemente seminţele?

R.: În ex-centrul sau în marginea şi circumferinţa centrului, care, după ce şi-a însuşit o parte, elimină surplusul într-o zonă a reziduurilor, a zgurii, a focului şi a haosului fără formă.

Î.: Această învăţătură poate fi ilustrată printr-un exemplu?

R.: Luaţi orice masă orizontală şi puneţi în centrul ei un vas umplut cu apă; înconjuraţi vasul cu lucruri de diferite culori, apoi cu sare, mai ales, având grijă

ca între ele să existe o distanță potrivită. Apoi vărsați apa din vas și aceasta va curge în șuvoaie în toate părțile; unul dintre acestea va întâlni o substanță de culoare roșie și va căpăta o nuanță roșie, altul va trece peste sare și va căpăta gustul sărat; fiindcă e un lucru sigur că apa nu modifică locurile pe care le traversează, ci diferitele caracteristici ale locurilor schimbă natura apei.

În același fel, sămânța depozitată de cele patru elemente în centrul pământului este supusă la o serie de modificări prin locurile prin care trece, astfel încât fiecare substanță existentă este produsă după caracteristica fiecărui canal al ei, iar când o sămânță, ajungând la un anumit punct, întâlnește pământ pur și apă pură, va rezulta o substanță pură, și contrariul într-un caz opus.

Î.: În ce mod procreează elementele această sămânță?

R.: Pentru deplina clarificare a acestui punct, trebuie să observăm că există două elemente mari și grele și două care au un caracter volatil, schimbător. În același fel, două sunt uscate, și două umede, unul din cele patru fiind excesiv de uscat și celălalt excesiv de umed. Ele sunt, de asemenea, masculine și feminine. Fiecare din ele are tendința majoră de a-și reproduce propriile specii în interiorul propriei sfere. De altfel, ele nu se află niciodată în repaus, ci interacționează în permanență, și fiecare dintre ele separă din sine însăși cea mai subtilă parte pe care o are. Locul lor general de întâlnire se află în centru, chiar în centrul lui Archeus, acest servitor al Naturii unde, venind să-și amestece multele lor semințe, ele se agită și, în cele din urmă, sunt eliminate în afară.

Î.: Care este adevărata și prima materie a tuturor metalelor?

R.: Prima materie, numită corect așa, este duală în esența ei, fiind în sine de natură dublă; totuși, nu se poate crea un metal fără concursul celuilalt. Prima și cea mai însemnată esență este o umiditate atmosferică, combinată cu aerul cald sub forma unei ape uleioase, care aderă la absolut toate substanțele, fie acestea pure sau impure.

Î.: Cum a fost numită această umiditate de către filosofi?

R.: Mercur.

Î.: De cine este guvernat?

R.: De razele Soarelui și ale Lunii.

Î.: Care este cea de-a doua materie?

R.: Căldura pământului – acea căldură numită Sulf de către filosofi.

Î.: Poate fi convertit în sămânță întregul corp material?

R.: Numai a opta suta parte din el – adică ceea ce este secretat în centrul corpului respectiv, și poate fi văzut, de exemplu, într-un bob de grâu.

Î.: Care este folosul întregii cantități de materie în raport cu sămânța ei?

R.: Este de folos întrucât ea constituie un mod de protecție [pentru sămânță] împotriva excesului de căldură, de frig, de umiditate sau de uscăciune, acționând, în general, ca un înveliș protector împotriva tuturor elementelor dăunătoare.

Î.: Ar putea acei artiști, ce pretind că reduc întreaga materie a oricărui trup într-o sămânță, să obțină vreun avantaj din acest proces, presupunând că ar fi posibil să facă acest lucru?

R.: Nici unul; dimpotrivă, munca lor ar fi cu totul zadarnică, fiindcă nimic din ce este bun nu poate fi înfăptuit printr-o abatere de la metodele naturale.

Î.: Așadar, ce ar trebui făcut?

R.: Materia trebuie separată pe de-a-ntregul de impuritățile ei, deoarece nu există vreun metal, oricât de pur, care să fie cu totul lipsit de imperfecțiune, deşi gradele lor de imperfecțiune sunt diferite. Tot ce-i de prisos, învelişul, zgura, trebuie curățat şi eliminat din materie, pentru a-i descoperi sământa.

Î.: Ce ar trebui să se bucure de cea mai mare atenție din partea filosofului?

R.: Cu siguranță, scopul final al Naturii, însă acesta nu trebuie căutat nicidecum în metalele obişnuite, căci acestea, ieşind din mâinile celui care le-a făurit, nu mai pot fi găsite acolo.

Î.: Mai exact, din ce cauză?

R.: Deoarece metalele obişnuite, şi în primul rând aurul obişnuit, sunt absolut moarte, în timp ce ale noastre, dimpotrivă, sunt absolut vii şi au un suflet.

Î.: Ce este viața metalelor?

R.: Nu este altă substanță decât focul, atunci când ele se află încă încrustate în minele pământului.

Î.: Ce este moartea lor?

R.:Viața şi moartea lor sunt în realitate un singur principiu, căci ele mor la fel cum trăiesc, prin foc, iar moartea lor are loc printr-un foc de fuziune.

Î.: În ce mod sunt concepute metalele în pântecele pământului.?

R.: Atunci când cele patru elemente şi-au dezvoltat puterea sau virtutea în centrul pământului şi şi-au depus semințele, Archeus-ul Naturii, prin procesul de distilare, le sublimă la exterior prin căldura şi energia mişcării perpetue.

Î.: În ce se dizolvă vântul însuşi când e distilat prin porii pământului?

R.: El se dizolvă în apă, de unde izvorăsc toate lucrurile; în această stare nu e decât un abur umed

din care evoluează, apoi, principiul întemeietor al tuturor substanțelor, ce serveşte, de asemenea, drept materie primă a filosofilor.

Î.: Care este atunci principiul întemeietor , folosit drept materie primă de către Fiii Cunoaşterii în realizarea lor filosofică?

R.: Tocmai această materie identică, care, în momentul conceperii sale, capătă o formă fixă, permanentă şi neschimbătoare.

Î.: Saturn, Jupiter, Marte, Venus, Soarele, Luna etc. sunt înzestrate în mod separat cu sământă individuală?

R.: UNUL e lucrul comun lor, tuturor; diferențele dintre ele provin în funcție de locul şi de poziția lor, fără a mai vorbi de faptul că Natura îşi împlineşte opera cu o rapiditate mult mai mare în procrearea argintului decât în cea a aurului, şi tot aşa în cazul altor metale, după măsura proprie a fiecăruia.

Î.: Cum este format aurul în pântecele pământului?

R.: Când acest abur umed, despre care am vorbit înainte, e sublimat în centrul pământului şi când a trecut prin locuri calde şi pure, unde o anume unsoare sulfuroasă umple aceste orificii sau canale, atunci acest abur, pe care filosofii l-au numit Mercurul lor, se combină şi se uneşte cu această unsoare sulfuroasă, pe care o sublimează împreună cu el însuşi; dintr-o asemenea amalgamare ia naştere o anumită masă onctuoasă, care, după ce şi-a abandonat forma vaporoasă, capătă o formă unsuroasă, fiind sublimată în alte locuri, ce au fost curățate de acest abur anterior, pământul fiind făcut, prin urmare, mai subtil, mai pur şi mai umed; acest amestec sublimat umple porii pământului, se întrepătrunde cu ei, şi astfel ia naştere aurul.

Î.: Cum este generat Saturn?

R.: El apare atunci când aşa-numita onctuozitate sau unsoare trece prin locuri care sunt total impure şi reci.

Î.: Cum s-a format Venus?

R.: S-a născut în locurile unde pământul este pur, dar amestecat cu sulf impur.

Î.: Ce putere are aburul mai sus amintit, ce stă în centrul pământului?

R.: Prin continua sa dezvoltare, are puterea de a rarefia permanent tot ce este brut şi impur, şi de a atrage treptat în jurul său tot ce este pur.

Î.: Care este sămânţa materiei prime a tuturor lucrurilor?

R.: Materia primă a tuturor lucrurilor, ca să spunem aşa, materia principiilor întemeietoare este creată de Natură, fără ajutorul altei seminţe; cu alte cuvinte, Natura primeşte materia de la elemente de unde, apoi, zămisleşte singură sămânţa.

Î.: Vorbind la modul absolut, ce este sămânţa lucrurilor?

R.: Sămânţa dintr-un corp nu este altceva decât un aer congelat sau un abur umed, care nu e de folos, decât dacă va fi dizolvat de către un abur cald.

Î.: Cum e cuprinsă generarea sămânţei în sfera metalelor?

R.: Prin arta lui Archeus, cele patru elemente – în cea dintâi generare a Naturii – distilează vaporii condensaţi de apă în centrul pământului; aceasta este sămânţa metalelor care e denumită Mercur, nu datorită esenţei sale, ci datorită fluidităţii sale şi a uşurinţei cu care va adera la orice fel de metal.

Î.: De ce acest abur este comparat cu sulful?

R.: Din cauza căldurii sale interioare.

Î.: Din ce fel de Mercur putem spune că sunt compuse metalele?

R.: Aici este vorba de Mercurul Filosofilor, în nici un caz de substanţa obişnuită, comună, care nu poate deveni sămânţă, fiindcă asemeni altor metale, conţine deja propria sămânţă.

Î.: Aşadar, ce trebuie să acceptăm ca subiect al materiei noastre?

R.: Numai sămânţa sau grăuntele stabil, iar nu întregul trup care este împărţit în Sulf (sau mascul viu) şi Mercur (sau femelă vie).

Î.: Ce operaţie trebuie întreprinsă după aceea?

R.: Acestea trebuie aduse laolaltă pentru a forma un germene, după care vor produce un fruct ce corespunde naturii lor.

Î.: Care este rolul artistului în această operaţie?

R.: Artistul nu trebuie decât să despartă ceea ce e subtil de ceea ce e grosier.

Î.: Aşadar, la ce se reduce întreaga combinaţie filosofică?

R.: Dezvoltarea lui unu la doi şi reducerea lui doi la unu – nimic altceva.

Î.: Unde trebuie să căutăm sămânţa şi viaţa alimentelor şi mineralelor?

R.: Sămânţa mineralelor este propriu-zis apa care se află în centru. Şi inima mineralelor.

Î.: Cum acţionează Natura cu ajutorul Artei?

R.: Fiecare sămânţă, oricare i-ar fi natura, nu este de nici un folos dacă nu este plantată de către Natură sau Meşteşug într-o matrice potrivită, de unde îşi primeşte viaţa prin coacerea germenului şi prin congelarea particulei pure sau a grăuntelui fixat.

Î.: Cum este hrănită şi conservată sămânţa după aceea?

R.: Prin căldura corpului ei.

Î.: Ce este, aşadar, realizat de către meşteşugar în regnul mineral?

R.: El termină ceea ce nu poate fi terminat de Natură din cauza caracterului brut al aerului, ce a pătruns porii tuturor trupurilor prin violența sa, însă numai la suprafață, nu și în măruntaiele pământului.

Î.: Ce corespondență au metalele între ele?

R.: Pentru o înțelegere corectă a naturii acestor relații e necesar să ținem seama de poziția planetelor și să ne îndreptăm atenția spre Saturn, care e cea mai înaltă dintre toate, urmată apoi de Jupiter, de Marte, de Soare, de Venus, de Mercur și, în cele din urmă, de Lună. E de observat faptul că virtuțile influente ale planetelor nu se înalță, ci coboară, iar experiența ne arată că Marte poate fi transformat cu ușurință în Venus, iar nu Venus, care e o sferă inferioară, în Marte. De asemenea, Jupiter poate fi transformat cu ușurință în Mercur, fiindcă Jupiter e superior lui Mercur, unul fiind al doilea după firmament, iar celălalt al doilea deasupra pământului, în timp ce Saturn e cel mai sus dintre toate, iar Luna e cea mai jos. Soarele intră în toate, dar nu este influențat niciodată de cele inferioare lui. Este limpede că există o corespondență puternică între Saturn și Lună, în mijlocul cărora se află Soarele; oricum, pentru toate aceste schimbări, filosoful trebuie să se străduiască să stăpânească Soarele.

Î.: Când filosofii vorbesc de aur și argint, din care ei își extrag materia, să credem că se referă la aurul și la argintul vulgar?

R.: Nicidecum; aurul și argintul obișnuit sunt moarte, în timp ce metalele filosofilor sunt pline de viață.

Î.: Care este obiectul cercetării printre filosofi?

R.: Priceperea în arta perfecționării a ceea ce Natura a lăsat imperfect în regnul mineral și realizarea neprețuitei Pietrei Filosofale.

Î.: Ce este această Piatră?

R.: Piatra nu este altceva decât umiditatea radicală a elementelor, perfect purificată și adusă la starea de fixitate, de imobilitate supremă, care îi permite să realizeze atâtea lucruri importante pentru sănătate, viața rezidând în mod exclusiv în radicalul umed.

Î.: În ce constă secretul realizării acestei admirabile lucrări?

R.: [Acest secret constă] în a ști cum să treci din potențialitate în activitate căldura inerentă sau focul Naturii, care este închis în centrul umidității radicale.

Î.: Ce măsuri de precauție trebuie luate împotriva eșecului în această lucrare?

A.: Mari eforturi trebuie depuse pentru a elimina reziduurile din materie și a păstra doar miezul ce conține întreaga virtute a compoziției.

Î.: De ce acest medicament vindecă orice fel de boală?

R.: Acest lucru nu e datorat varietății calităților lui, ci faptului că întărește căldura naturală pe care o stimulează cu finețe, în timp ce alte medicamente o irită printr-o acțiune prea violentă.

Î.: Cum îmi puteți demonstra adevărul în arta preparării tincturii?

R.: În primul rând, adevărul ei se bazează pe faptul că pulberea fizică, fiind compusă din aceeași substanță ca și metalele – adică din argint viu – are proprietatea de a se combina cu acestea în procesul de fuziune, o natură îmbrățișând cu ușurință o alta asemănătoare ei. În al doilea rând, văzând că imperfecțiunea metalelor inferioare se datorează doar caracterului brut al mercurului lor, pulberea fizică, care e un mercur matur și copt, și, în sine, un foc pur, le poate comunica cu ușurință propria maturitate și le poate transmuta în propria lui natură, după ce le-a atras umiditatea brută, adică, argintul lor viu, care

este singura substanță ce le transmută, restul nefiind altceva decât zgură și resturi ce sunt eliminate în proiecție.

Î.: Ce drum ar trebui să urmeze filosoful ca să poată dobândi cunoașterea și să efectueze lucrarea fizică?

R.: Exact acela pe care l-a urmat și Marele Arhitect al Universului în procesul de creare a lumii, observând cum a evoluat haosul.

Î.: Ce era materia haosului?

R.: Nimic altceva decât un vapor umed, fiindcă numai apa intră în toate substanțele create, care toate fiind duse până la o limită neobișnuită, aceasta constituie un mediu potrivit pentru imprimarea tuturor formelor.

Î.: Dă-mi un exemplu pentru a ilustra ceea ce ai afirmat acum.

R.: Un exemplu poate fi găsit în producerile speciale de substanțe compuse, ale căror semințe încep invariabil prin a se dizolva într-un fel de umoare, care este haosul materiei particulare, de unde apare, printr-un fel de iradiere, forma completă a plantei. În plus, ar trebui să observăm că Sfânta Scriptură nu face referire decât la apă ca mediu material asupra căruia s-a reflectat Duhul lui Dumnezeu, și care nu este nimic altceva decât lumina ca formă universală a lucrurilor.

Î.: Ce folos ar putea să tragă filosoful din aceste considerații și ce ar putea observa în legătură cu metoda creației urmată de Ființa Supremă?

R.: În primul rând, el ar trebui să observe materia din care a fost creată lumea; va vedea că din această masă confuză, Artistul Suprem a început prin a extrage lumina, că această lumină, chiar din clipa aceea a împrăștiat întunericul ce acoperea fața pământului, și că această lumină a servit ca formă universală a materiei. Apoi va percepe cu ușurință că în procesul de generare a tuturor substanțelor compuse are loc o formă de iradiere și o separare a luminii de întuneric, și că Natura nu este decât un imitator fidel al Creatorului ei. Filosoful va înțelege în egală măsură, după ce metodă, prin acțiunea acestei lumini, empireul sau firmamentul cerului, ce separă apele superioare de cele inferioare, a fost creat pe urmă; cum a fost înstelat cerul cu corpuri luminoase; și cum a apărut necesitatea Lunii, ce s-a datorat spațiului care există între lucrurile de sus și cele de jos, fiindcă Luna este o torță intermediară între lumile superioare și cele inferioare, primind influențele cerești și comunicându-le pământului. În cele din urmă, el va înțelege cum Creatorul, prin strângerea apelor, a creat uscatul.

Î.: Câte ceruri se pot enumăra?

R.: Propriu zis, nu există decât unul, care este firmamentul ce desparte apele de ape. Cu toate acestea, trei sunt admise, dintre care primul este spațiul de deasupra norilor. În acest cer apele sunt rarefiate și cad peste stelele fixe, și tot în acest spațiu planetele și stelele călătoare își îndeplinesc mișcările de revoluție. Cel de-al doilea cer este firmamentul stelelor fixe, imobile, iar cel de-al treilea este sălașul apelor supracerești.

Î.: De ce rarefierea apelor este limitată la primul dintre ceruri?

R.: Fiindcă stă în natura substanțelor rarefiate să se înalțe și fiindcă Dumnezeu, în legile Sale eterne, a atribuit fiecărui lucru sfera sa corespunzătoare.

Î.: De ce fiecare corp ceresc se rotește invariabil în jurul unei axe?

R.: Acest lucru se petrece așa datorită impulsului primordial primit și în virtutea aceleiași legi care va face ca orice substanță grea suspendată de un fir să

se rotească, având aceeaşi viteză, dacă forța care determină mişcarea ei este întotdeauna egală.

Î.: De ce apele superioare nu coboară niciodată?

R.: Din cauza rarefierii lor extreme. Din această cauză, un chimist bun poate să tragă mai multe foloase din studiul rarefierii, decât din oricare altă ştiință.

Î. Din ce este alcătuită materia firmamentului?

R.: Ea este propriu-zis aer, care e mai potrivit decât apa ca mediu al luminii.

Î.: După despărțirea apelor de uscat, ce a făcut Creatorul pentru a produce generarea?

R.: A creat o anume lumină destinată acestui scop; El a plasat-o în focul central şi a domolit acest foc cu ajutorul umidității apei şi răcelii pământului, astfel încât să stăpânească energia acestuia şi să o adapteze scopului Său.

Î.: Cum acționează acest foc central?

R.: El operează neîncetat asupra celei mai apropiate materii umede, pe care o transformă în vapori; aceşti vapori constituie mercurul Naturii şi prima materie a celor trei regnuri.

Î.: Cum este format, după aceea, sulful Naturii?

R.: Prin interacțiunea focului central cu vaporii de mercur.

Î.: Cum se produce sarea de mare?

R.: Prin acțiunea aceluiaşi foc asupra umidității apei, atunci când umiditatea aerului conținut în ea a fost eliminată.

Î.: Ce ar trebui să facă un filosof cu adevărat înțelept o dată ce a ajuns să stăpânească temelia şi ordinea procedeului Marelui Arhitect al Universului în construirea a tot ce există în Natură?

R.: El ar trebui, pe cât posibil, să devină un imitator fidel al Creatorului său. În haosul fizic, el ar trebui să-şi facă haosul aşa cum era în realitate haosul inițial; ar trebui să separe lumina de întuneric; ar trebui să-şi creeze un firmament pentru a separa apele de deasupra de apele de dedesubt, şi ar trebui să realizeze, pe rând, punct cu punct, întreaga succesiune a lucrurilor corespunzătoare actului creator.

Î.: Cu ce anume este realizată această grandioasă şi sublimă lucrare?

R.: Cu un singur corpuscul, sau corp minuscul, care, ca să spunem aşa, nu conține nimic altceva decât sedimente, murdărie şi resturi, dar din care se poate extrage o oarecare materie umedă şi întunecată, asemănătoare mercurului, care conține în ea tot ce este necesar filosofului fiindcă, de fapt, el nu caută altceva decât adevăratul Mercur.

Î.: Ce fel de mercur, trebuie, aşadar, să folosească pentru realizarea lucrării ?

R.: Un mercur care nu se găseşte ca atare pe pământ, ci este extras din corpuri; totuşi nu din mercurul obişnuit, aşa cum s-a spus în mod greşit.

Î.: De ce ultimul nu este potrivit pentru nevoile lucrărilor noastre?

R.: Deoarece un artist înțelept trebuie să ştie că mercurul obişnuit are o cantitate insuficientă de sulf şi, în consecință, el ar trebui să acționeze asupra unui corp creat de Natură, în care Natura însăşi a unit sulful cu mercurul, iar lucrarea artistului constă în separarea lor.

Î.: Ce trebuie să facă el după aceea?

R.: El trebuie să le purifice şi să le unească din nou într-o formă nouă.

Î.: Cum numeşti corpul despre care am vorbit?

R.: PIATRA BRUTĂ, sau Haos, sau Ilyaster, sau Hyle – acea masă confuză care este cunoscută, dar universal disprețuită.

Î.: Întrucât ai spus că Mercurul este singurul lucru pe care filosoful trebuie să-l înțeleagă în mod

absolut, poţi să-mi faci o descriere amănunţită a lui, ca să evităm orice înţelegere greşită în această privinţă?

R.: Din punct de vedere al naturii sale, Mercurul nostru este dual – fix şi volatil; în ceea ce priveşte mişcarea lui, [Mercurul] este de asemenea dual, fiindcă are o mişcare ascendentă şi una descendentă. Datorită mişcării descendente, prin influenţa plantelor, el stimulează focul mocnit al Naturii, şi aceasta este prima lui acţiune premergătoare congelării. Prin mişcarea lui ascendentă, el se înalţă, căutând să fie purificat, şi deoarece acest lucru are loc după congelare, se consideră că el este umiditatea radicală a substanţelor, care, dedesubtul zgurilor nefolositoare, îşi mai păstrează nobleţea originii lui primordiale.

Î.: Cât feluri de umiditate presupui că există în fiecare lucru compus?

R.: Există trei specii: Elementară, care reprezintă propriu-zis vasul celorlalte elemente; Radicală, care este uleiul sau balsamul în care rezidă întreaga virtute a respectivului lucru; ultima, Alimentară, adevăratul dizolvant natural, care aţâţă focul interior mocnit, cauzând degradare şi întuneric prin umiditatea sa, şi care întreţine şi susţine lucrul respectiv.

Î.: Câte specii de Mercur sunt cunoscute de către filosofi?

R.: Mercurul Filosofilor poate fi privit prin patru aspecte: primul este intitulat Mercurul Corpurilor, care este într-adevăr sămânţa lor ascunsă; cel de-al doilea este Mercurul Naturii care reprezintă Baia sau Vasul Filosofilor, altfel spus umiditatea radicală; celui de-al treilea i s-a dat numele de Mercur al Filosofilor, deoarece se afla în laboratoarele şi printre mineralele lor. El este sfera lui Saturn; este Diana Chintesenţei; este adevărata sare a metalelor, după achiziţia căreia se poate spune într-adevăr că lucrarea filosofică a

început. În cel de-al patrulea aspect al său, el este numit Mercur Obişnuit, care nu este încă cel comun, ci mai degrabă adevăratul aer al filosofilor, adevărata substanţă de mijloc a apei, adevăratul foc secret şi ascuns, numit de asemenea foc comun, deoarece el este comun tuturor mineralelor, fiindcă este substanţa metalelor, şi de acolo derivă cantitatea şi calitatea lor.

Î.: Câte operaţii cuprinde opera noastră?

R.: Există numai una singură ce poate fi dizolvată prin sublimare, iar sublimarea, potrivit lui Geber, nu este altceva decât înălţarea materiei uscate prin mijlocirea focului, cu aderenţă la propriul său vas.

Î.: Ce precauţii trebuie luate atunci când luăm cunoştinţă de scrierile filosofilor hermetici?

R.: Mai presus de toate, trebuie să acordăm mare atenţie asupra acestui punct, ca nu cumva ceea ce spun ei despre subiect să fie interpretat cuvânt cu cuvânt, în acord doar cu sunetul vorbelor: căci litera ucide, dar spiritul dă viaţă.

Î.: Ce cărţi ar trebui să citim pentru a afla mai multe despre ştiinţa noastră?

R.: Dintre cele din vechime, ar trebui studiate mai ales lucrările lui Hermes; ar mai fi apoi o carte intitulată *Trecerea prin Marea Roşie*, şi o alta, *Intrarea în Ţara Făgăduinţei*. Paracelsus ar trebui, de asemenea, citit înaintea tuturor scriitorilor mai vechi, iar printre alte tratate, *Calea Chimiei*, sau *Manualul lui Paracelsus*, ce conţine toate tainele fizicii şi cea mai misterioasă Cabală. Acest manuscris rar şi unic se află numai în Biblioteca de la Vatican, dar Sendivogius a avut norocul să facă o copie a lui; această lucrare le-a fost de mare ajutor înţelepţilor ordinului nostru, contribuind, în mare măsură, la iluminarea lor. În al doilea rând, Raymon Lully trebuie citit şi, în special, opera

sa *Vade Mecum*, apoi dialogul intitulat *Pomul Vieții*, testamentul și codicilul său. Trebuie totuși să avem oarecare rezervă în legătură cu ultimele două scrieri, deoarece, la fel cu ale lui Geber și cu cele ale lui Arnold de Villanova, abundă în rețete false și ficțiuni lipsite de sens, ce pare că au fost introduse cu scopul de a ascunde mai bine adevărul de ignoranți. În al treilea rând, *Turba Philosophorum*, care este o colecție de autori vechi, conține foarte multe lucruri bune, deși acolo există, de asemenea, și multe lucruri lipsite de valoare.

Printre scriitorii medievali Zaharia, Trevisan, Roger Bacon, și un autor anonim, a cărui carte este intitulată *Filosofii*, ar trebui să fie apreciați în mod special de către studenți. Printre moderni, cei mai demni de a fi cinstiți sunt John Fabricius, François de Nation, precum și Jean D'Espagent, care a scris *Fizica Restaurată*, deși, ca să spunem adevărul, el a introdus în tratatul său unele precepte false și păreri greșite.

Î.: Când poate filosoful să se încumete să-și asume o asemenea lucrare?

R.: Atunci când, teoretic, va fi în stare să extragă, cu ajutorul unui spirit brut, un spirit digerat dintr-un corp aflat în descompunere, spirit digerat pe care el trebuie să-l unească din nou cu uleiul vital.

Î.: Explică-mi această teorie mai clar.

R.: Ea poate fi demonstrată mai amănunțit printr-un proces real; marele experiment poate fi efectuat atunci când filosoful, prin intermediul unui dizolvant vegetal, unit cu un dizolvant mineral, poate să dizolve un al treilea dizolvant esențial, [și apoi unind acești trei] dizolvanți la un loc, [filosoful] trebuie să spele pământul și apoi să-l înalțe la nivelul chintesenței cerești, pentru a crea fulgerul sulfuros, ce pătrunde instantaneu substanțele și le distruge reziduurile.

EFFIGIES PHILIPPI
THEOPHRASTI AB HO
HENHEIM: ÆTATIS SUÆ. XLVII.

PHILIPPUS
THEOPHRASTUS
BOMBAST
HOHENHEIMENSIS:
SVEVORVM.
ex Panægyris Nobilium
ARPINAS:
Confœderatorum Eremi
EREMITA:
PHILOSOPHUS
PARADOXUS.
MYSTERIARCHA
ARTIUM MAGISTER,
MEDICINARUM PROFESSOR,
Musarum Mechanicarum
TRISMEGISTVS.
GERMANUS.

Î.: Persoanele care pretind că folosesc drept sămânță aurul obişnuit şi ca dizolvant mercurul obişnuit, sau pământul în care trebuie să fie semănat, au o relație corespunzătoare cu Natura?

R.: Cu siguranță, nu, fiindcă nici unul dintre aceste metale nu posedă agentul extern – aurul pentru că a fost lipsit de el prin decocție, iar mercurul fiindcă nu l-a avut niciodată.

Î.: În căutarea acestei semințe aurifere în altă parte decât în aurul însuşi, nu există pericolul producerii unor specii de monştri din moment ce pare a exista o îndepărtare de Natură?

R.: Fără îndoială, este adevărat că în nişte condiții speciale, în aur este conținută sămânța auriferă în mai mare măsură decât în orice alt corp, dar acest lucru nu trebuie să ne facă să folosim aurul obişnuit, fiindcă o asemenea sămânță poate fi găsită, în aceeaşi măsură, în fiecare din celelalte metale şi nu este altceva decât acel grăunte fixat pe care Natura l-a infuzat în prima congelare a mercurului, toate metalele având o singură origine şi o substanță comună; aceasta va fi dezvăluită, în cele din urmă, acelora care vor fi demni să o primească printr-o cercetare asiduă şi o experiență susținută.

Î.: Ce rezultă din această doctrină?

R.: Rezultă că, deşi sămânța este mult mai perfectă în aur, ea poate fi extrasă mai uşor din alte corpuri decât din aur, alte corpuri fiind mai deschise, ca să spunem aşa, mai puțin digerate şi mai puțin restrânse în umiditatea lor.

Î.: Dă-mi un exemplu luat din Natură.

R.: Aurul obişnuit poate fi asemănat cu un fruct, care, ajungând la maturitate deplină, este cules din pomul lui şi, deşi el conține o sămânță perfectă şi bine asimilată, cu toate acestea, dacă cineva o va pune în pământ cu scopul înmulțirii ei, va fi nevoie de mult

timp, atenție şi îngrijire în vederea dezvoltării facultăților ei vegetale. Pe de altă parte, dacă un butaş sau o rădăcină va fi luată din acelaşi pom, şi plantată în aceleaşi condiții, în scurt timp şi fără nici o dificultate, aceasta va răsări şi va face multe fructe.

Î.: Este nevoie ca un amator în această ştiință să înțeleagă formarea metalelor în măruntaiele pământului dacă doreşte să-şi completeze lucrarea?

R.: Este atât de indispensabilă o asemenea cunoaştere, încât dacă cineva dă greş, înaintea oricăror altor cercetări, în a se concentra asupra atingerii acesteia şi a imita Natura punct cu punct în această privință, acesta nu va reuşi să realizeze decât ceva lipsit de valoare.

Î.: Atunci cum adună Natura metalele în măruntaiele pământului şi din ce le compune?

R.: Natura le prelucrează pe toate din sulf şi mercur şi le formează prin aburul lor dublu.

Î.: Ce înțelegi prin acest abur dublu, cum pot fi formate metalele din acesta?

R.: Pentru înțelegerea completă a acestei probleme, trebuie mai întâi să afirmăm că aburul mercurial este unit cu aburul sulfuros într-un loc cavernos, ce conține apă sărată şi care le serveşte drept matrice. În acest fel s-a format, mai întâi, Vitriolul Naturii; în al doilea rând, prin agitarea elementelor, din acest Vitriol al Naturii se degajă un abur nou care nu este nici mercurial şi nici sulfuros, deşi este înrudit cu ambele naturi, şi acesta, trecând prin locuri la care aderă grăsimea sulfului, se uneşte cu aceasta, iar din unirea lor se produce o substanță cleioasă, altfel spus, o masă lipsită de formă, care este străbătută de aburii ce umplu aceste locuri cavernoase. Prin intermediul acestui abur, acționând prin sulful pe care îl conține, sunt produse metalele perfecte, cu condiția ca aburul şi locul să fie pure. Dacă locul şi aburul

sunt impure, se produc metale impure. Termenii perfecțiune și imperfecțiune se referă la diferitele grade de preparare.

Î.: Ce se află în acest abur?

R.: Un spirit al luminii și un spirit al focului având natura corpurilor cerești, care ar trebui să fie considerate, pe bună dreptate, formă a universului.

Î.: Ce reprezintă acest abur?

R.: Acest abur, astfel pătruns de spiritul universal, reprezintă, într-un mod îndeajuns de complet, Haosul de la origine, care conținea tot ce era necesar pentru creația inițială, adică, materia universală și forma universală.

Î.: Și totuși nu poate cineva să folosească mercur obișnuit în acest proces?

R.: Nu, fiindcă mercurul obișnuit, deși purificat, este lipsit de agentul extern.

Î.: De unde rezultă că mercurul comun este lipsit de agentul extern?

R.: Din cauză că în procesul de intensificare a aburului dublu, agitația elementelor este atât de mare și de puternică, încât spiritul sau agentul se evaporă, așa cum, în mod asemănător, se întâmplă în procesul de topire a metalelor. Rezultatul este acela că numai partea de mercur este lipsită de agentul ei masculin sau sulfuros, și, în consecință, nu poate fi niciodată transmutat în aur de către Natură.

Î.: Câte feluri de aur sunt recunoscute de filosofi?

R.: Trei feluri: aur astral, aur elemental și aur obișnuit.

Î.: Ce este aurul astral?

R.: Aurul astral își are centrul în Soare, care îl transmite prin razele sale tuturor ființelor inferioare. El este o substanță vulcanică, substanță care primește o emanație continuă de corpusculi solari ce pătrund prin toate ființele, vegetalele și mineralele.

Î.: La ce te referi când vorbești despre aurul elemental?

R.: Acesta este cea mai pură și subtilă parte a elementelor, și a tot ce se compune din ele. Toate ființele sublunare incluse în cele trei regnuri conțin, în centrul lor lăuntric, un grăunte prețios din acest aur elementar.

Î.: Fă-mi o descriere a aurului obișnuit.

R.: El este cel mai frumos metal, după știința noastră, cel mai bun metal pe care Natura îl poate produce, la fel de perfect pe cât este de nealterabil în el însuși.

Î.: Din ce specie de aur face parte Piatra Filosofală?

R.: Ea face parte din cea de-a doua categorie, fiind cea mai pură parte din toate elementele metalice, după purificarea ei, atunci când capătă denumirea de aur filosofic viu. Un echilibru perfect și o echivalență a celor patru elemente se regăsește în Piatra Fizică, și patru lucruri sunt indispensabile pentru realizarea lucrării, și anume: compunerea, localizarea, mixarea și unirea, care, odată realizate potrivit regulilor artei, vor face să apară adevăratul Fiu al Soarelui și Phoenixul ce reînvie permanent din propria-i cenușă.

Î.: Ce este de fapt aurul viu al filosofilor?

R.: Este exclusiv focul lui Mercur, sau acea virtute arzătoare, vulcanică conținută în umiditatea radicală, căreia i s-a transmis deja stabilitatea și natura sulfului, de unde a emanat caracterul mercurial al întregii substanțe a sulfului filosofic permițându-i să fie numit, în mod alternativ, mercur.

Î.: Ce alt nume mai dau filosofii aurului viu?

R.: Îl mai numesc sulful lor viu și focul lor adevărat; ei recunosc existența lui în toate copurile, și nu există nimic care să poată trăi fără el.

Î.: Unde trebuie să ne căutăm aurul viu, sulful nostru viu și focul nostru adevărat?

R.: În casa lui Mercur.

Î.: Cu ce este întreţinut acest foc?

R.: Cu aer.

Î.: Dă-mi un exemplu comparativ a puterii acestui foc.

R.: Pentru a ilustra puterea de atracţie a acestui foc interior, nu poate exista o comparaţie mai bună decât aceea care derivă de la trăsnet, care la origine e o simplă exhalare terestră uscată, unită cu un abur umed. Prin intensificare şi prin asumarea naturii vulcanice, acţionează asupra umidităţii ce îi este inerentă; pe aceasta o atrage către sine, o transmută în propria sa natură şi apoi se precipită cu repeziciune către pământ, unde este atras de o natură stabilă foarte asemănătoare cu a sa.

Î.: Ce ar trebui să facă filosoful după ce şi-a extras mercurul?

R.: El ar trebui să-l treacă de la potenţialitate la activitate.

Î.: Nu poate Natura să realizeze singură acest lucru ?

R.: Nu, fiindcă ea se opreşte brusc după prima sublimare şi din materia astfel organizată iau naştere metalele.

Î.: Ce înţeleg filosofii prin aurul şi argintul lor?

R.: Filosofii denumesc sulful lor Aur iar mercurului lor îi dau numele de Argint.

Î.: De unde se trag ele?

R.: Am afirmat deja că ele derivă dintr-un corp omogen în care ele se găsesc din belşug şi pe care filosofii ştiu, de asemenea, cum să le extragă pe amândouă printr-un proces admirabil şi întru totul filosofic.

Î: Când această operaţie a fost efectuată la timpul potrivit, către ce alt punct al experienţei ar trebui ei să se îndrepte?

R.: Spre producerea amalgamului filosofic, care trebuie preparat cu multă grijă şi care poate fi realizat numai după prepararea şi sublimarea Mercurului.

Î.: Când ar trebui combinată materia cu aurul viu?

R.: În perioada amalgamării, adică, Sulful este introdus în ea cu ajutorul amalgamării, şi, din acel moment, există o singură substanţă; procesul este scurtat prin adăugarea de Sulf, în timp ce tinctura este adăugată în acelaşi timp.

Î.: Ce se află în centrul umidităţii radicale?

R.: Acesta conţine şi ascunde Sulful, care este acoperit cu o crustă solidă.

Î.: Ce trebuie făcut ca să-l aplicăm Marii Opere?

R.: El trebuie tras din legăturile lui cu o îndemânare perfectă şi prin metoda putrefacţiei.

Î.: Posedă Natura, în activitatea ei din mină, un dizolvant potrivit pentru disoluţia şi eliberarea acestui Sulf?

R.: Nu, fiindcă nu există o mişcare locală. Dacă Natura ar putea, în lipsa oricărui ajutor, să dizolve, să provoace procesul de putrefacţie şi să purifice corpurile metalice, ea însăşi ne-ar înzestra cu Piatra Fizică, adică Sulf exaltat, cu însuşiri sporite.

Î.: Ai putea să clarifici această doctrină cu un exemplu?

R.: Da, prin extinderea comparaţiei anterioare cu un fruct, sau cu o sământă. Aceasta trebuie mai întâi pusă în pământ pentru a se descompune, după care urmează înmulţirea ei. Apoi filosoful, care ştie să discearnă care este sământa bună, o extrage din centrul ei, o încredinţează pământului potrivit, după ce a fost bine dezvoltată şi pregătită, şi acolo ea se rarefiază, în aşa măsură încât virtuţile ei prolifice sunt accentuate şi multiplicate la nesfârşit.

Î.: În ce constă întregul secret al seminţei?

R.: În adevărata cunoaştere a pământului potrivit.

Î.: Ce se înţelege prin sământă în opera filosofilor?

R.: Se înţelege căldura interioară (sau spiritul specific) care este închisă în radicalul umed; cu alte cuvinte, este substanţa centrală a argintului viu, sperma adecvată a metalelor ce conţine propria ei sămânţă.

Î.: Cum este eliberat sulful din legăturile lui?

R.: Prin putrefacţie.

Î.: Ce este pământul mineralelor?

R.: Este propriul lor dizolvant.

Î.: Ce efort trebuie să depună filosoful pentru a extrage partea de care are nevoie?

R.: El trebuie să depună eforturi mari pentru a elimina vaporii urât mirositori şi sulful impur, după care trebuie introdusă sămânţa.

Î.: Ce anume îl face pe Artist să fie sigur că se află pe drumul cel bun la începutul lucrării sale?

R.: Atunci când constată că dizolvantul şi substanţa dizolvată sunt convertite într-o singură formă şi o singură materie în timpul disoluţiei.

Î.: Câte soluţii consideri că există în Opera Filosofică?

R.: Trei. Prima soluţie este aceea care reduce corpul brut şi metalic la elementele sale de sulf şi argint viu; cea de-a doua este aceea a corpului fizic, iar cea de-a treia este soluţia pământului mineral.

Î.: Cum este redus corpul metalic de către prima soluţie, în mercur, şi apoi în sulf?

R.: Prin focul secret artificial, care este Steaua Arzătoare.

Î.: Cum se efectuează această operaţie?

R.: În primul rând, prin extragerea din corpul metalic a mercurului (sau aburul elementelor), şi,

după purificare, folosindu-l pentru a elibera sulful din legăturile sale, prin descompunere, a cărei prezenţă este pusă în evidenţă de culoarea neagă.

Î.: Cum se obţine cea de a doua soluţie?

R.: Atunci când corpul fizic este descompus în cele două substanţe menţionate anterior şi când capătă natura cerească.

Î.: Care este numele dat de filosofi Materiei în această perioadă?

R.: Ea este numită Haos Fizic, şi este, de fapt, adevărata Materie Primă, un nume care abia dacă poate fi aplicat înaintea unirii masculinului - care este sulful, cu femininul – care este argintul.

Î.: La ce se referă cea de-a treia soluţie?

R.: Ea se referă la umezirea pământului mineral, şi este strâns legată de înmulţire.

Î.: Ce foc trebuie să folosim în lucrarea noastră?

R.: Acelaşi foc pe care îl foloseşte Natura.

Î.: Care este puterea acestui foc?

R.: El dizolvă orice lucru din lume, deoarece este principiul însuşi al disoluţiei şi degradării.

Î.: De ce mai este numit şi Mercur?

R.: Fiindcă este de natură aeriană şi vaporoasă în cel mai înalt grad, făcând parte în acelaşi timp din sulf, de la care s-a contaminat într-o oarecare măsură.

Î.: Unde este ascuns acest foc?

R.: Este ascuns în subiectul artei.

Î.: Cine este familiarizat cu el şi cine poate produce acest foc?

R.: El este cunoscut de către înţelept, care poate să-l producă şi să-l purifice.

Î.: Care este puterea esenţială şi însuşirea acestui foc?

R.: El este excesiv de uscat şi se află într-o continuă mişcare; el caută doar să dezintegreze şi să treacă lucrurile din starea lor de potenţialitate la cea de

actualitate; într-un cuvânt, el este cel care apare în locurile solide din mine, circulă sub formă de vapori peste materie, şi o dizolvă.

Î.: Cum poate fi deosebit cel mai uşor acest foc?

R.: După reziduurile sulfuroase în care este învăluit şi după mediul salin în care este înveşmântat.

Î.: Ce trebuie să adăugăm acestui foc pentru a-i accentua capacitatea de incinerare asupra speciilor feminine?

R.: Datorită extremei sale uscăciuni, trebuie să fie umezit.

Î.: Câte focuri filosofice poţi să enumeri?

R.: Există trei la număr: focul natural, focul nenatural, şi focul contra-natural.

Î.: Poţi să-mi explici aceste categorii de foc?

R.: Focul natural este focul masculin sau agentul fundamental. Focul nenatural este feminin, este dizolvantul Naturii, întreţinând un fum alb şi luând acea formă; acest fum se risipeşte foarte repede dacă nu avem grijă de el şi este aproape incombustibil, deşi prin sublimare filosofică el devine corporal şi strălucitor. Focul contra-natural este acela care dezintegrează substanţele compuse şi are puterea de a desface ceea ce a fost legat foarte strâns de către Natură.

Î.: Unde poate fi găsită materia noastră?

R.: Ea se găseşte pretutindeni, dar trebuie căutată mai ales în natura metalică, unde este mai uşor disponibilă decât în altă parte.

Î.: Care fel ar trebui preferat înaintea altora?

R.: Cel mai matur, cel mai potrivit şi cel mai uşor; dar trebuie să ţinem seama, înaintea tuturor lucrurilor, de faptul că esenţa metalică va fi prezentă nu doar ca potenţialitate ci şi ca actualitate, existând, de altfel, o splendoare metalică.

Î.: Toate lucrurile sunt conţinute în această materie?

R.: Da; însă Natura, la un moment dat, trebuie sprijinită astfel încât lucrarea să fie perfecţionată şi precipitată, şi aceasta cu mijloace corespunzătoare celor mai înalte grade ale experimentului.

Î.: Este această materie extrem de valoroasă?

R.: Ea este lipsită de valoare şi la origine nu are nobleţe înnăscută; dacă cineva ar spune că ea este rezonabilă, atunci acela s-ar referi la specii, dar, în principiu, ea nu are valoare, fiind folositoare doar lucrării noastre.

Î.: Ce conţine Materia noastră?

R.: Ea conţine Sare, Sulf şi Mercur.

Î.: Care este cea mai importantă operaţie pe care o putem face?

R.: Extragerea pe rând a Sării, a Sulfului şi a Mercurului.

Î.: Cum se face acest lucru?

R.: Printr-o singură şi perfectă sublimare.

Î.: Ce este extras în primul rând?

R.: Mercurul, sub forma unui fum alb.

Î.: Ce urmează?

R.: Apa arzătoare sau Sulful.

Î.: Apoi ce urmează?

R.: Disoluţia cu sare purificată, volatilizând în primul rând ceea ce este fixat, iar după aceea fixând ceea ce este volatil într-un pământ preţios, care este Vasul Filosofilor, şi care este pe de-a întregul perfect.

Î.: Când trebuie filosoful să-şi înceapă acţiunea?

R.: Atunci când se ivesc zorii zilei, căci energia sa nu trebuie risipită nici o clipă.

Î.: Când poate el să se odihnească?

R.: Doar atunci când lucrarea se apropie de perfecţiune.

Î.: La ce oră ia sfârşit lucrarea?

R.: În plină amiază, când Soarele se află în culmea puterii sale, iar Fiul Luceafărului de Dimineață [se află] în cea mai strălucitoare splendoare.

Î.: Care este cuvântul secret al Magneziei?

R.: Tu știi dacă aș putea sau ar trebui să răspund: Îmi rețin cuvintele.

Î.: Transmite-mi salutul filosofilor.

R.: Începe; îți voi răspunde

Î.: Ești un filosof ucenic?

R.: Prietenii mei și înțelepții mă cunosc.

Î.: Care este vârsta unui filosof?

R.: Din clipa în care și-a început cercetările până în clipa descoperirilor sale, filosoful nu îmbătrânește.

Comoara comorilor pentru alchimiști

UNDE ESTE DESCRIS PROCEDEUL PRIN CARE POATE FI OBȚINUTĂ TINCTURA UNIVERSALĂ

[**Notiță introductivă**. Nu se cunoaște cu precizie data la care Paracelsus a redactat acest tratat și nici cu ce ocazie. De remarcat însă că este una din scrierile lui tradusă foarte repede în alte limbi, în franceză și apoi în engleză, către 1659, sub denumirea de *Treasure of the Treasures for Alchemists. As also The Water-Stone of The Wise Men; Describing the matter of, and manner how to attain the universal Tincture. Faithfully Englished. And Published by J.H. Oxon*. London, Printed for Giles Calvert, and are to be sold at the Black Spred Eagle, at the West end of Pauls.]

Natura zămislește un mineral în măruntaiele pământului. Există două tipuri ale acestuia, care pot fi găsite în multe regiuni din Europa. Cel mai bun care mi-a fost oferit, și care a fost găsit a fi autentic în experimente, are în exterior înfățișarea lumii mai mari, și se află în partea estică a sferei Soarelui. Celălalt, [aflat în] în Steaua Sudului, se află acum la prima lui eflorescență. Măruntaiele pământului îl împing în afară, către suprafață. În prima lui coagulare, el apare colorat în roșu și în el se ascund toate florile și culorile mineralelor. Filosofii au scris mult despre acesta, fiindcă are o natură rece și umedă și corespunde elementului apă.

Cât priveşte cunoaşterea acestuia şi experimentele făcute cu el, toţi filosofii de dinaintea mea, deşi au ţintit asupra sa, au lovit însă departe de ţintă. Ei credeau că Mercurul şi Sulful erau mama tuturor metalelor, fără a le treace prin gând să amintească şi o a treia substanţă; şi totuşi, atunci când apa este separată de acesta prin Arta Spagyrică, adevărul este revelat în mod clar, chiar dacă [acest adevăr] nu îi era cunoscut lui Galen sau lui Avicenna. Şi dacă, din consideraţie pentru excelenţii noştri medici, ar trebui să-i descriu doar numele, compoziţia, disoluţia şi coagularea – întocmai cum la începutul lumii Natura procedează cu toate lucrurile supuse creşterii – abia dacă mi-ar ajunge un an întreg, iar pentru a explica aceste lucruri [în scris] nici măcar pieile a numeroase vaci nu mi-ar fi de ajuns.

Acum, susţin că în acest mineral, se găsesc trei principii; care sunt Mercurul, Sulful şi Apa Minerală, care a servit la procesul de coagulare naturală a acestuia. Ştiinţa spagyrică este în măsură să o extragă pe ultima din sucul propriu, când ea nu a ajuns cu totul la maturitate, în mijlocul toamnei, la fel ca o pară dintr-un păr. Părul conţine, în potenţialitate, para. Dacă Stelele cereşti şi Natura se află în acord, pomul, mai întâi de toate, înverzeşte în luna martie; apoi înmugureşte, mugurii se deschid, şi apar florile, şi tot aşa, în ordinea cuvenită, până toamna, se coc şi fructele.

La fel stau lucrurile şi cu mineralele, deoarece acestea se nasc tot în măruntaiele pământului. Alchimiştii care sunt în căutarea Comorii Comorilor să reţină bine acest lucru. Eu le voi arăta calea, începutul, mijlocul şi sfârşitul ei. În tratatul care urmează voi descrie Apa potrivită, Sulful potrivit şi Balsamul potrivit din ea. Prin intermediul celor trei, tăria şi compoziţia sunt coagulate într-un singur tot.

DESPRE SULFUL DE CINABRU

Luaţi Cinabru mineral şi preparaţi-l în felul următor. Fierbeţi-l în apă de ploaie, într-un vas de piatră, timp de trei ore. Apoi curăţaţi-l cu grijă şi dizolvaţi-l în Apă Regală, care este compusă din părţi egale de vitriol, azot de potasiu şi clorură de amoniu. O altă formulă [de compunere] este vitriol, sâlpetru, alaun şi sare obişnuită.

Distilaţi toate acestea într-un alambic. Turnaţi din nou şi separaţi, astfel, cu grijă partea curată de partea impură. Lăsaţi să putrezească timp de o lună în balegă de cal, după care separaţi elementele în felul următor. Dacă îşi arată semnul[1], începeţi distilarea într-un alambic, cu un foc de primă treaptă. Apa şi aerul se vor ridica, iar focul şi pământul vor rămâne la fund. După aceea puneţi-le din nou împreună şi trataţi-le treptat cu cenuşă. Astfel, apa şi aerul se vor înălţa din nou primele; după aceea şi elementul de foc, pe care îl recunosc artiştii experţi. Pământul va rămâne la fundul vasului. Acesta se va depune acolo. El este ceea ce mulţi caută şi puţini găsesc.

Acest pământ mort din cuptorul cu reverberaţie îl veţi prepara conform regulilor artei şi apoi veţi adăuga foc de primă treaptă timp de cinci zile şi nopţi. După ce s-a scurs acest timp trebuie să se aplice a doua treaptă pentru acelaşi număr de zile şi nopţi şi să se continue cu materialul existent conform regulilor Artei. În cele din urmă, veţi găsi o sare volatilă, ca un alcaliu subţire, ce conţine Astrum-ul

[1] *Semnul* nu este altceva decât ceea ce rămâne după o operaţie. Casa construită de arhitect este urma, amprenta îndemânării lui, prin care este pus în evidenţă talentul şi arta acestuia. Aşadar, urma, amprenta, este realizarea însăşi (*De Colica*).

focului şi pământului.[1] Amestecaţi [această sare] cu cele două elemente care au fost păstrate, apa şi pământul. Aşezaţi din nou mixtura în cenuşă timp de opt zile şi opt nopţi şi veţi descoperi ceea ce a fost neglijat de mulţi Artişti. Separaţi-l după experienţa voastră şi conform regulilor Artei Spagyrice veţi obţine un pământ alb din care a fost extrasă culoarea. Adăugaţi elementele foc şi sare peste pământul alcalinizat. Digeraţi-l într-un pelican pentru a extrage esenţa. Apoi un nou pământ se va depune, ce va fi dat deoparte.

DESPRE LEUL ROŞU

După aceea, luaţi leul din pelican, care este de asemenea găsit la început, când îi vedeţi tinctura, adică elementul focului ce stă deasupra apei, aerul şi pământul. Separaţi-l de depunerile lui prin fărâmiţare. În acest fel, veţi obţine veritabilul aurum potabile.[2]

---

[1] Pământul are şi el Astrum-ul său, calea şi ordinea sa, ca şi Firmamentul, dar specific elementului. De asemenea, există un Astrum şi în apă, ca şi în pământ, şi tot aşa în ceea ce priveşte aerul şi focul. În consecinţă, Astrum-ul superior are Astrum-urile elementelor corespunzătoare mediului lor şi acţionează prin ele cu o putere de atracţie irezistibilă. Prin această activitate a Astrum-urilor superioare şi inferioare, toate lucrurile sunt fecundate şi dirijate spre ţinta lor (*Explicatio Totius Astronomiae*).
În lipsa Astrum-urilor, elementele nu pot înflori ... În Astrum-ul pământului, toate acţiunile cereşti se desfăşoară rapid. Astrum-ul însuşi este ascuns, dar corpurile sunt manifeste... Mişcarea pământului este determinată de Astrum-ul pământului ... Există patru Astrum-uri în om (corespunzător celor aflate în cele patru elemente) pentru că el este lumea mică (*De Caducis*, par. II).

[2] *Aurum Potabile*, adică, Aurul Potabil, Uleiul Aurului şi Chintesenţă a Aurului sunt distincte între ele. *Aurum Potabile* este aur făcut potabil prin amestecul cu alte substanţe şi cu lichide. Uleiul Aurului este un ulei extras din metalul preţios, fără să i se mai adauge ceva. Chintesenţa Aurului este roşeaţa aurului extrasă

Îndulciţi-l cu alcool preparat din vin pe care îl turnaţi peste el, după care distilaţi-l într-un alambic, până când nu veţi mai simţi nici urmă de aciditate în Apa Regală.

Acest Ulei al Soarelui, închis într-o retortă sigilată ermetic, trebuie păstrat în vederea îmbunătăţirii calităţilor lui, care să atingă un nivel dublu al parametrilor săi. După aceea, puneţi vasul (încă închis ermetic) într-un loc rece. În felul acesta, uleiul nu se va dizolva, ci se va coagula. Plasaţi-l din nou pentru îmbunătăţirea calităţilor şi pentru coagulare. Repetaţi această operaţie de trei ori. Astfel vom obţine Tinctura Soarelui, la gradul ei perfect de calitate. Păstraţi-o la locul ei.

DESPRE LEUL VERDE

Luaţi vitriolul lui Venus[1], preparat cu grijă după regulile Artei Spagyrice, şi adăugaţi elementele apei şi ale aerului, pe care le-aţi pus deoparte. Fărâmiţaţi şi lăsaţi să se descompună timp de o lună, potrivit instrucţiunilor. Când procesul de putrefacţie s-a încheiat, veţi vedea semnele elementelor. Separaţi şi veţi vedea de îndată două culori, şi anume, alb şi roşu. Roşul este deasupra albului. Tinctura roşie a Vitriolului este atât de puternică încât înroşeşte toate corpurile albe, şi le albeşte pe toate cele roşii, ceea ce este minunat.

---

de acolo şi separată de corpul metalului (*De Membris Contractis*. Tract II, c. 2).

[1] Dacă arama ar fi fărâmiţată şi descompusă fără ajutorul unui corosiv, aţi obţine Vitriol. Din acesta se poate prepara chintesenţă, ulei şi licoare (*De Morbis Tartareis*). Vitriolul cupric este vitriol copt cu cupru (*De Morbis Vermium*, Par. 6). Chalcanthum este prezent în Venus, iar Venus poate fi redus, prin separare, la Chalcanthum (*Chirurgia Magna*, Par. III. Lib. IV).

Acționați asupra acestei tincturi cu ajutorul unei retorte și veți observa că se ivește o negreală. Acționați din nou asupra conținutului cu ajutorul retortei, repetând operația, până când acesta devine albicios. Continuați și nu vă pierdeți nădejdea. Rectificați până când veți găsi adevăratul, limpedele Leu Verde. Veți vedea că este greu și mare. Veți vedea că acesta este mare și greu. Aceasta este Tinctura, aur transparent. Veți vedea semne minunate ale acestui Leu Verde, așa cum nu pot fi cumpărate cu nici una dintre comorile Leului Roman. Fericit va fi acela care a învățat să-l găsească și să-l folosească pentru tinctură!

Acesta este adevăratul și originalul Balsam[1], Balsamul Stelelor Cerești, care împiedică descompunerea oricărui corp, și nici nu permite leprei, gutei sau hidropiziei să prindă rădăcini. Acesta este administrat în doze de mărimea unui grăunte, dacă a fost fermentat împreună cu Sulfura de Aur.

Ah, Carol germanule, unde este comoara ta? Unde sunt filosofii tăi? Unde sunt doctorii tăi? Unde sunt decoctarii pădurii, care cel puțin curăță și ușurează? Ți s-a dat cumva cerul peste cap? Stelele tale s-au rătăcit, mergând pe alte căi, și s-au îndepărtat de orbitele lor firești, dincolo de orice limite, de când ochii tăi, loviți de orbire, ca și cum ar fi atinși de carbuncul și alte lucruri ce nu te fac să vezi decât paradă și fast? Dacă artiștii voștri ar ști că prințul lor Galen – singurul numit astfel – zace în iad, de unde mi-a trimis scrisori, și-ar face semnul crucii cu o coadă de vulpe. Tot așa, Avicenna al vostru stă dinaintea porții infernului; și am avut dispute cu el în legătură cu aurum-ul său potabil, cu a lui Tinctură a Filosofilor, Chintesență, Piatră Filosofală, Mithridatic și Theriac și multe altele.

O, voi ipocriților, care disprețuiți adevărurile ce v-au fost predate de un adevărat medic, care, la rân-

[1] Există, într-adevăr, un Balsam creat de Dumnezeu răspândit prin toate lucrurile, fără de care putrefacția ar surveni imediat. Altfel, la cadavrele unse cu Balsam, vedem că degradarea acestora este oprită și astfel, presupunem că în corpul fizic există un anumit Balsam natural cu care ne naștem și, în absența căruia, omul viu și întreg nu ar fi ferit de putrefacție. Numai moartea îndepărtează Balsamul. Dar acest gen de Balsam se deosebește de ceea ce, în mod obișnuit, poartă denumirea de Balsam, prin aceea că unul îi conservă pe cei vii, iar celălalt pe cei morți (*Chirurgia Magna*, Pt. II., Tract II, c. 3). Prepararea Balsamului necesită cunoștințe speciale de chimie, și a fost descoperit prima dată de Alchimiști (*Ibid*., Pt. I., tract II., c. 4).

dul său, a învățat de la Natură și este un fiu al lui Dumnezeu! Veniți, atunci și ascultați, impostori care vă fuduliți cu autoritatea înaltelor voastre poziții! După moartea mea, discipolii mei vor începe să vă atragă spre lumină, și vor demasca leacurile voastre murdare cu care, până în aceste vremuri, ați pus la cale moartea prinților și a celor mai brave personalități ale lumii creștine. Vai de capetele voastre în ziua judecății ! Știu că monarhia va fi a mea. A mea va fi, de asemenea, onoarea și gloria. Nu eu mă voi preamări, ci Natura mă va preamări. Din ea m-am născut, pe ea o urmez. Ea mă cunoaște, și eu o cunosc. Lumina din ea, eu am văzut-o în ea; și afară am dovedit același lucru în imaginea microcosmului și am găsit-o în acel univers.

Dar eu trebuie să merg mai departe cu planul meu pentru a împlini în cel mai înalt grad dorința discipolilor mei. Fac acest lucru pentru ei de bună voie, și dacă sunt competenți și au experiență în privința luminii Naturii, dacă au o practică deplină în problemele astrale, devin adepți ai filosofiei, situație ce le-ar permite să cunoască natura oricărui fel de apă.

Luați, atunci, din acest lichid al mineralelor pe care le-am descris, patru părți după greutate; din Pământul Soarelui roșu, două părți, din Sulful Soarelui, o parte. Puneți-le pe acestea toate la un loc, într-un pelican, congelați și dizolvați-le de trei ori. În acest fel veți obține Tinctura Alchimiștilor. Nu am vorbit aici despre greutatea ei, dar despre aceasta găsim datele necesare în *Cartea Transmutațiilor*[1].

---

[1] Este dificil să identificăm tratatul pomenit aici. Se pare că nu este vorba de cea de-a șaptea carte care se referă la Natura Lucrurilor și nici la următorul tratat despre Lianți. Problema generală privind

Astfel, acela care acum are una la mie de uncii de Astrum Solis, va da , de asemenea, propriului său corp nuanța Soarelui. Dacă aveți Astrum-ul lui Mercur, veți da, în același fel, întregului corp nuanța Mercurului obișnuit. Dacă aveți Astrum-ul lui Venus, veți da, la fel, întregului corp, nuanța lui Venus, și îl veți preschimba în cel mai bun metal. Toate aceste lucruri au fost verificate.

În același fel trebuie înțeles Astrum-ul altor planete, ca Saturn, Jupiter, Marte, Luna și restul, căci tincturile sunt preparate și din acestea. Asupra lor nu vom face nici o mențiune aici, fiindcă ne-am ocupat deja de mult de ele în cartea *Natura Lucrurilor* și în *Arhidoxii*. De asemenea, prima entitate a metalelor și a mineralelor terestre a devenit destul de clară pentru alchimiști pentru a le permite să obțină Tinctura Alchimiștilor.

Această lucrare, Tinctura alchimiștilor, nu este necesar să fie una de nouă luni, ci prin intermediul Artei Spagyrice a alchimiștilor și în intervalul a patruzeci de zile, puteți fixa această substanță alchimică, puteți s-o intensificați, s-o supuneți procesului de putrefacție, s-o fermentați, s-o coagulați într-o piatră și să obțineți Phoenix-ul Alchimic[1].

Ar trebui să observăm că Sulful de Cinabru devine Vulturul Zburător, ale cărui aripi zboară până departe fără vânt și duce cu sine trupul Phoenix-ului la cuibul părintelui său, unde este hrănit cu elemen-

---

greutatea naturală și artificială este prezentă în *Aurora Filosofilor*. Nici o lucrare separată despre Transmutații nu a ajuns până la noi.

[1] Să știți că Phoenix-ul este sufletul Ilyaster-ului, adică primul haos al materiei tuturor lucrurilor... Este, de asemenea, sufletul yliastic din om (*Liber Azoth*, S.V., *Practica Lineae Vitae)*.

tul foc, iar puii îi scot ochii: iar acolo, [din el] se iveşte o albeaţă, divizată în sfera ei, într-o sferă şi viaţă ivită din propria-i inimă, prin balsamul părţilor sale interioare, potrivit concepţiei cabaliştilor.

Tinctura Filosofilor

CARTE SCRISĂ ÎMPOTRIVA ACELOR SOFIŞTI NĂSCUŢI DE LA POTOP ÎNCOACE, ÎN EPOCA DOMNULUI NOSTRU ISUS CHRISTOS, FIUL LUI DUMNEZEU

[**Notă introductivă**. Aşa cum ne lasă să înţelegem chiar din titlul extins al tratatului, Paracelsus l-a scris „împotriva acelor sofişti născuţi după Potop, în vremea Domnului nostru Isus Christos, fiul lui Dumnezeu". Franz Strunz este de părere că lucrarea poate fi datată 1533, iar în 1660 avem deja o primă traducere în limba engleză intitulată: *Paracelsus his Archidoxis: Comprised in Ten Books, Disclosing the Genuine way of making Quintessences, Arcanums, Magisteries, Elixirs, &c. Together with his Books Of Renovation & Restauration. Of the Tincture of the Philosophers. Of the Manual of the Philosophical Medicinal Stone. Of the Virtues of the Members. Of the Three Principles. And Finally his Seven Books, Of the Degrees and Compositions of Receipts, and Natural Things. Faithfully and plainly Englished, and Published by, J.H. Oxon*. London, Printed for W.S. and are to be sold by Thomas Brewster at the Three Bibles in Pauls Church-yard. 1660. Aici spiritul polemic al lui Paracelsus îşi dă adevărata măsură.]

Precuvântare

Întrucât tu, sofistule, mă ponegreşti pretutindeni cu tot felul de vorbe insultătoare, pe temeiul faptului că, provenind din necivilizata Elveţie, eu nu pot înţelege şi cunoaşte nimic; şi, deşi sunt un medic autorizat, continui să rătăcesc dintr-un loc în altul. De aceea mi-am propus ca prin acest tratat să dezvălui celor care nu cunosc unele lucruri şi celor lipsiţi de experienţă ce arte minunate au existat în prima

epocă, în ce măsură arta mea îți este de folos, și în ce măsură arta ta îmi este de folos; ce ar trebui să se considere despre fiecare, și cum posteritatea acestei epoci mă va urma. Privește la Hermes, Archelanus și la alții din prima epocă, și vezi ce spagyriți și filosofi existau atunci. Ei stau astfel mărturie că dușmanii lor, care vă sunt stăpâni, sofistule, nu sunt acum decât forme și idoli pustii. Deși acest lucru nu va fi confirmat de cei care sunt pe nedrept considerați părinții și sfinții voștri adevărați, totuși vechea *Tablă de Smarald* ne demonstrează mai multă pricepere și experiență în filosofie, alchimie, magie, ca și în alte domenii asemănătoare decât ar putea fi predat vreodată de tine, sofistule, și de mulțimea urmașilor tăi.

Dacă nu înțelegi încă, din cele de mai sus, ce comori și cât de mari sunt ele, spune-mi pentru ce nici un prinț sau rege n-a fost vreodată în stare să-i supună pe egipteni. Și apoi spune-mi de ce împăratul Dioclețian a poruncit ca toate cărțile spagyrice să fie arse (în măsura în care putea să pună mâna pe ele). Dacă nu ar fi cunoscut conținutul acestor cărți, ar fi fost obligați să poarte jugul de nesuportat – un jug, sofistule, care, într-o bună zi, va fi pus de gâtul tău și al colegilor tăi.

De la mijlocul acestei epoci Monarhia tuturor Artelor mi-a fost, în cele din urmă, conferită mie, Theofrastus Paracelsus, Prinț al filosofiei și al medicinei. În acest scop, am fost ales de Dumnezeu ca să îndepărtez și să distrug toate neadevărurile din falsele lor lucrări, să elimin toate cuvintele insolente, fie ele ale lui Aristotel, Galen, Avicenna, Mesva sau dogmele oricărora dintre urmașii lor. Teoria mea, care se trage din lumina Naturii, prin consistența ei, nu va putea fi nicicând înlăturată sau schimbată, iar

în cel de-al cincizeci și optulea an și jumătate după mileniul ei, va începe să înflorească. În același timp, punerea în practică a teoriei va arăta, prin minunatele și incredibilele ei rezultate, că este tot atât de accesibilă experților cât și oamenilor obișnuiți, și că ei vor înțelege pe deplin cât de tainică și de nezdruncinat este această Artă paracelsiană față de nimicurile sofiștilor, cu toate că, între timp, acea știință sofistă absurdă a fost susținută și întărită prin privilegii papale și imperiale. Prin aceasta am fost considerat de voi un cerșetor și un sofist vagabond; la aceste acuzații vor răspunde Dunărea și Rinul, cu toate că eu îmi țin gura. Aceste calomnii ale voastre, născocite împotriva mea, au displăcut multor curți și prinți, multor orașe imperiale, ordinului cavalerilor și nobilimii.

Eu am o comoară ascunsă într-un oraș numit Weinden, aparținând Forumului Julli, la un han – o comoară pe care nici tu, Leon al Romei, și nici tu, Carol al Germaniei, nu o puteți cumpăra cu toate averile voastre. Chiar dacă steaua însemnată a fost pusă pe arcana numelor voastre, ea nu este cunoscută de nimeni, în afara de fiii divinei Arte Spagyrice. Astfel deci, tu sofist viermănos și jalnic, întrucât îl consideri pe Monarhul arcanei doar un șarlatan ignorant, inutil, și risipitor, sunt hotărât să dezvălui, în această epocă medie, în tratatul de față, procesul corect, virtuțile și prepararea celebrei Tincturi a Filosofilor, pentru folosul și cinstea tuturor celor care iubesc adevărul și pentru ca cei care desconsideră adevăratele arte să poată fi reduși la tăcere.

Prin acest arcan, ultima eră va fi iluminată în chip limpede și compensată pentru toate pierderile ei prin darul grației și răsplata adevărului, încât să nu se fi auzit vreodată de o germinare similară a inte-

ligenței și înțelepciunii la începutul lumii. Între timp, viciul nu va putea birui binele, iar resursele acelor persoane vicioase, oricât de numeroase ar fi ele, nu vor putea împiedica această dezvoltare.

Capitolul I
DESPRE ÎNDEMNUL LA CERCETAREA SPAGYRICĂ

Eu, Philippus Teophrastus Paracelsus Bombast, declar că, prin îndurarea Divină, multe căi au fost căutate în vederea obținerii Tincturii Filosofilor, care, în cele din urmă, toate au ajuns la același scop și au fost finalizate. Hermes Trismegistul, egipteanul, s-a apropiat de acest scop cu ajutorul unei metode proprii. Orus, grecul, a folosit același proces. Hali, arabul, a rămas ferm în ordinul său. Albertus Magnus, germanul, a urmat, de asemenea, un proces de lungă durată. Fiecare a avansat în funcție de metoda proprie, ajungând în cele din urmă cu toții la același rezultat: o viață lungă, atât de dorită de filosofi, ca și la acele onorabile mijloace de existență și posibilități de a păstra acea viață în această Vale a Suferinței.

Acum, eu, Theophrastus Paracelsus Bombast, Monarh al arcanelor, sunt înzestrat de Dumnezeu cu daruri deosebite pentru acest scop, încât fiecare căutător al acestei lucrări filosofice supreme să fie nevoit să mă imite și să mă urmeze, fie el italian, polonez, francez, german sau orice ar fi el.

Urmați-mă cu toții, voi filosofi, astronomi, spagyriți sau de orice specialitate ați fi, căci eu vă voi arăta și deschide drumul regenerării corporale vouă, alchimiștilor și doctorilor, pe care vă înnobilez cu cele mai desăvârșite lucrări. Vă voi vorbi despre cum

să obțineți tinctura, arcanul[1], chintesența [unei substanțe], vă voi arăta unde stau ascunse temeiurile tuturor misterelor și ale tuturor lucrărilor, pentru că fiecare poate și trebuie să creadă doar în acele lucruri pe care le-a trecut prin proba focului.

Dacă cineva ar aduce ceva opus acestei metode de experimentare în Arta Spagyrică sau în medicină, să nu aveți nici un temei să credeți în acea persoană, deoarece, în chip experimental, prin intermediul focului, adevărul este separat de minciună. Lumina Naturii este într-adevăr astfel creată încât, prin mijlocirea acesteia, să poată apărea dovada oricărui lucru, dar numai celor care merg în această lumină.

Cu ajutorul acestei lumini vom arăta, prin cele mai bune metode de demonstrare, că toți cei care, înaintea mea, s-au apropiat de acest domeniu dificil cu propriile închipuiri și speculații, au atras, spre paguba lor, pericolul nesăbuinței lor. Din această cauză, din punctul meu de vedere, mulți țărani au fost înnobilați; în schimb, prin arta speculativă și teoretică a acestora, mulți nobili s-au transformat în măscărici și, de atunci, poartă în capetele lor munți de aur, înainte de a-și fi pus mâna în foc.

Mai întâi de toate, trebuie învățate digestiile, distilările, sublimările, reverberațiile, extracțiile, soluțiile, coagulările, fermentațiile, fixările, întrucât orice instrument necesar pentru această lucrare trebuie stăpânit pe baza unei experiențe îndelungate; este

[1] Arcanul unei substanțe nu este virtutea (*virtus*), ci esența (*vir*) și potența (*potencia*) ei, fiind mai puternică decât virtutea; cu toate acestea, o veche eroare a doctorilor a dat numele de virtuți esențelor potențiale (*Paramirum*, Lib. IV). Multe lucruri în legătură cu Chintesența sunt expuse în altă parte, dar ceea ce este prezentat aici, reprezintă în realitate o separare sau o extracție a purului din impur, nefiind o chintesență adevărată, ci, mai bine zis, un arcan (*Explicatio Totius Astronomiae*).

vorba de vase de sticlă, retorte, circulatoare, vasele lui Hermes, vase de pământ, băi, cuptoare înalte, cuptoare cu reverberaţie şi instrumente de acest gen, de asemenea, marmură, cărbuni şi cleşti. Astfel, în cele din urmă, veţi putea scoate foloase din alchimie şi medicină. Dar atât timp cât vă veţi baza pe închipuiri şi păreri şi veţi rămâne credincioşi cărţilor voastre mincinoase, nu sunteţi pregătiţi şi potriviţi pentru a lucra cu un asemenea instrumentar.

Capitolul II
DESPRE DEFINIREA SUBIECTULUI ŞI MATERIEI TINCTURII FILOSOFILOR

Înainte de a ajunge la descrierea procedeului în vederea obţinerii Tincturii, este necesar să vă fac cunoscut subiectul despre care voi vorbi, căci, până în prezent, acesta a fost întrucâtva ascuns de către iubitorii de adevăr. Astfel, materia pentru Tinctură (dacă mă înţelegeţi în sens spagyric) este un anumit lucru care, prin arta lui Vulcan[1], trece din trei esenţe

[1] Rolul lui Vulcan este acela de a despărţi binele de rău. Astfel Arta lui Vulcan, care este alchimia, se asemănă morţii, graţie căreia eternul şi vremelnicul se despart unul de celălalt. De asemenea, această artă ar putea fi numită moartea lucrurilor (*De morbis Metallicis*. Lib. Tract. III., c. 1). Vulcan este un creator astral, nu unul corporal (*De Caduco Matricis*. Par. VI). Artistul, care prelucrează metalele şi alte minerale le dă alte culori, şi procedând în acest fel, lucrarea lui se aseamănă cu a cerului însuşi. După cum artistul coace cu ajutorul lui Vulcan sau elementul de foc, tot aşa cerul efectuează lucrarea de cocţiune prin Soare. Aşadar, Soarele este Vulcanul cerului, care realizează cocţiunea pe pământ (*De Icteritiis*). Vulcan este creatorul şi arhitectul tuturor lucrurilor, şi locul unde se află nu este doar în cer, adică pe firmament, ci el se află, totodată, şi în toate celelalte elemente (*Lib. Meteorum*, c. 4). Acolo unde cele trei principii fundamentale lipsesc, lipseşte şi esenţa vulcanică. Vulcanul aprins nu este altceva decât Sulf, Sare Nitrum şi Mercur (*Ibid*. c. 5).

în una singură sau poate rămâne la fel. Dar, pentru a-i da un nume potrivit, după obiceiul celor din vechime, deşi e numit de mulţi Leul Roşu, acest fapt este cunoscut numai de câţiva. Materia Tincturii, cu ajutorul Naturii şi talentului Artistului, poate fi transformată în Vulturul Alb, astfel încât din una sunt produse două. Dincolo de aceasta, strălucirea aurului nu luceşte aşa de tare pentru spagyrit aşa cum lucesc acestea două, păstrate într-una. Dacă nu-i înţelegeţi pe cabalişti şi pe vechii astronomi, înseamnă că nu sunteţi creaţi de Dumnezeu pentru Arta Spagyrică, nici aleşi de Natură pentru lucrarea lui Vulcan, nici îndreptăţiţi să vorbiţi despre artele alchimice.

Aşadar, Materia Tincturii este o perlă foarte mare, cea mai preţioasă comoară şi cel mai nobil lucru, după manifestarea Celui Preaînalt, pe care oamenii ar trebui să-l preţuiască. Aceasta este Crinul alchimiei şi al medicinei, pe care filosofii l-au căutat cu atâta ardoare, dar din cauza falsei lor cunoaşteri şi a preparării defectuoase, ei nu au făcut progrese în obţinerea unui rezultat perfect. Din cercetările şi experienţele lor în procesul de creare a Tincturii, ne-a fost dezvăluită doar faza iniţială. Dar adevăratul fundament, pe care colegii mei sunt nevoiţi să îl imite, mi-a fost încredinţat mie, astfel încât nimeni să nu-şi amestece umbrele necunoaşterii cu bunele noastre intenţii.

Eu, datorită îndelungatei mele experienţe, îi corectez pe spagyriţi şi despart ceea ce este fals sau greşit de ceea ce e adevărat, deoarece, cu ajutorul unei lungi investigaţii, am descoperit cauzele pentru care aş fi în stare, pe drept, să critic şi să schimb diferite lucruri. Dacă într-adevăr aş fi constatat că experienţele celor din vechime sunt mai bune decât

ale mele, aş fi depus tocmai asemenea eforturi pentru utilitatea şi ajutorul bunilor alchimişti, şi aş face acest lucru cu dragă inimă. Apoi, fiindcă problema Tincturii a fost discutată îndeajuns, voi aborda acum prepararea ei, şi după ce am înfăţişat experienţele primei epoci, doresc să adaug propriile mele soluţii, pe care, în cele din urmă, Epoca de Graţie le va accepta curând, oricare ar fi patriarhii, o, Sofistule, tu care între timp vei fi făcut conducători.

Capitolul III
DESPRE CREAREA TINCTURII FILOSOFICE DE CĂTRE CEI VECHI, ŞI O METODĂ MAI SIMPLĂ A LUI PARACELSUS

Vechii spagyriţi descompuneau Crinul timp de o lună filosofică, şi apoi distilau de acolo alcoolul umed, până când, în cele din urmă, se degaja alcoolul uscat. Ei impregnau din nou *caput mortuum* cu spirite umede şi le extrăgeau frecvent din acesta prin distilare până când spiritele uscate erau toate degajate. După aceea unificau umiditatea ce se degajase şi spiritele uscate, cu ajutorul unui pelican, de trei sau patru ori, până când Crinul rămânea uscat la fund.

Deşi experienţa iniţială folosea acest procedeu înaintea fixării, străbunii noştri atingeau totuşi, prin această metodă, realizarea perfectă a dorinţelor lor. Ei ar fi putut avea însă o cale mai scurtă pentru a ajunge la comoara Leului Roşu, dacă ar fi ştiut de legătura dintre alchimie şi astronomie, aşa cum am demonstrat în *Apocalipsa lui Hermes*.[1] Dar, din mo-

[1] *Cartea revelaţiei lui Hermes, interpretată de Theofrastus Paracelsus, cu privire la Secretul Suprem al Lumii,* pare să fi fost adusă la lumină, mai întâi, de Benedictus Tigulus, şi a apărut ca o piesă de rezistenţă în „Caseta aurită şi binecuvântată a Minunilor Naturii", James

ment ce fiecare zi (aşa cum le spune Christos credincioşilor, spre a-i mângâia) are propria ei purtare de

Elliot şi Co., Londra, 1893. Printre nenumăratele scrieri care au fost atribuite, în mod fabulos, lui Hermes, se pare că nu există vreo înregistrare a vreunei Apocalipse, şi este imposibil să putem spune ce document contrafăcut ar fi putut construi subiectul interpretării lui Paracelsus. Textul *Revelaţiei lui Hermes* este redat la sfârşitul prezentului volum.

grijă, efortul spagyriților, înaintea timpurilor mele, a fost mai dificil și de mai lungă durată; dar acest lucru, cu ajutorul Duhului Sfânt care se revarsă asupra noastră, va fi, în această perioadă din urmă, adusă la lumină grație teoriei și practicii mele, puse în folosul celor care perseverează cu răbdare în munca lor. Eu am verificat proprietățile Naturii, esențele și condițiile ei, și cunosc conjuncția și tăria acesteia, care constituie cel mai important și mai prețios dar pentru un filosof, dar care rămâne de neînțeles pentru sofiștii de azi.

Așadar, când epoca cea mai veche ne-a arătat prima experiență referitoare la Tinctură, spagyriții reușeau să creeze două lucruri dintr-unul singur. Dar, când în Evul Mediu, această metodă a dispărut, succesorii lor, printr-o cercetare atentă și susținută, au dat peste două nume și le-au numit cu un singur cuvânt, Crin, ca fiind subiectul Tincturii. În cele din urmă, imitatorii Naturii descompuneau această materie la timpul potrivit, la fel cum se-ntâmplă cu sământa în pământ, deoarece, în lipsa acestei descompuneri, nu se putea naște nimic din ea, și nici un arcan nu se putea ivi. Apoi extrăgeau din materie spiritele umede, până când, în cele din urmă, ajutați de violența focului, spiritele uscate erau la rându-le sublimate – întocmai cum face țăranul la vremea potrivită din an, pentru ca sământa să poată ajunge treptat la maturitate, să răsară și apoi să se ofilească.

La urmă, aidoma cum după primăvară vine vara, ei strângeau la un loc acele roade și acele spirite uscate, și aduceau magisteriul Tincturii într-un asemenea punct, încât să ajungă până la rodire și să se desăvârșească de la sine.

Capitolul IV
DESPRE PROCESUL DE A OBȚINE TINCTURA FILOSOFILOR, AȘA CUM ESTE REZUMAT DE PARACELSUS

Vechii spagyriți nu ar fi avut nevoie de un efort atât de prelungit și de o reluare atât de obositoare, dacă ar fi știut și practicat metodele de lucru ale școlii mele. Ei și-ar fi realizat dorințele la fel de bine, însă cu mai puțină cheltuială, și cu un efort mai mic. Dar în acest timp, când Theofrastus Paracelsus a ajuns Monarh al Arcanelor, oportunitatea stă la îndemâna oricui pentru a descoperi acele lucruri rămase oculte pentru toți spagyriții dinaintea mea. De aceea, vă spun să luați doar sângele de culoare roză de la Leu și glutenul de la Vultur.

După ce le-ați amestecat, coagulați-le, potrivit vechiului procedeu, și veți obține Tinctura Filosofilor, pe care au căutat-o un număr mare de cercetători, dar pe care doar câțiva au găsit-o. Fie că acceptați ori nu, acest magisteriu se găsește chiar în Natură, fiind un lucru minunat al lui Dumnezeu de dincolo de Natură, și cea mai prețioasă comoară din această Vale a Plângerii. Dacă îl privești din afară, pare a fi un lucru prea neînsemnat pentru a putea transforma un alt lucru în ceva cu mult mai nobil decât era înainte.

Cu toate acestea, va trebui să faceți posibil acest lucru și să mărturisiți că este un miracol produs de un spagyrit, care, prin arta pregătirii sale, descompune un corp vizibil care este extrem de decăzut, făcând să se ivească din el o esență cu mult mai nobilă și mai prețioasă. Dacă voi, într-o manieră asemănătoare, ați învățat ceva din lumina lui Aristotel, sau de la noi, sau din regulile lui Serapio, mergeți mai de-

parte şi scoateţi această cunoaştere la lumină pe cale experimentală. Voi păstraţi titlul de doctor pe care vi l-au dat şcolile doar pentru că sunteţi iubitori de onoruri. Dar dacă nu ştiţi nimic şi nu puteţi face nimic, pentru ce mă dispreţuiţi ca şi cum aş fi o vacă elveţiană fără minte şi protestaţi vehement împotriva mea ca împotriva unui vagabond rătăcitor?

Arta este o a doua Natură şi un univers propriu, aşa cum o dovedeşte experienţa şi o demonstrează împotriva voastră şi a idolilor voştri. Prin urmare, alchimistul combină uneori unele substanţe simple pe care le descompune după aceea, potrivit nevoilor sale, şi prepară din ele o altă substanţă. Fiindcă, adesea, din mai multe lucruri se realizează unul, care face mai mult decât poate face Natura însăşi, aşa cum din Gastaynum este foarte bine cunoscut faptul că Venus este creat din Saturn; în Carintia, Luna [este creată] din Venus; şi în Ungaria, Soarele din Lună, ca să nu mai vorbim deocamdată de transmutaţiile efectuate asupra altor obiecte naturale, bine cunoscute magilor, şi mult mai bine relatate decât o face Ovidiu în *Metamorfozele* lui, şi pe care aceştia le scot la lumină.

Pentru ca voi să mă înţelegeţi corect, căutaţi Leul la Răsărit, şi Vulturul la Sud, pentru această lucrare a noastră, pe care am întreprins-o. Nu veţi găsi instrumente mai bune decât cele produse în Ungaria şi în Istria. Dar dacă veţi dori să treceţi de la unitate, prin dualitate, la trinitate, prin permutarea fiecăreia în egală măsură, atunci ar trebui să vă orientaţi călătoria spre Sud; astfel, în Cipru, veţi obţine tot ce doriţi, dorinţă care nu trebuie să depăşească mai mult decât ceea ce am urmărit până acum.

Există un mare număr de asemenea arcane ce descoperă transmutaţii, deşi ele sunt cunoscute doar de câţiva. Şi cu toate că acestea pot fi arătate oricui cu

limpezime de către Domnul Dumnezeu, totuşi vestea despre această Artă nu apare imediat după dezvăluirea ei, căci Atotputernicul ne dă, odată cu aceasta, înţelepciunea de a tăinui aceste arte, ca şi altele, chiar şi venirea lui Elias Artistul, perioadă în care nu va fi nimic atât de ocult încât să nu fie dezvăluit. Puteţi vedea cu ochii voştri (cu toate că nu e necesar să vorbim despre aceste lucruri, care pot fi luate în derâdere de către unii) că în focul Sulfului se află o puternică tinctură a gemelor (a pietrelor preţioase), care, într-adevăr, le ridică la un grad mai înalt decât o poate face însăşi Natura.

Însă această ierarhie a metalelor şi a pietrelor preţioase va fi omisă de mine aici, deoarece, despre acest subiect, am scris suficient în *Taina Tainelor*, în cartea mea despre *Persecuţiile Alchimiştilor*, şi din belşug în altă parte. Întrucât am început metoda strămoşilor cu Tinctura Filosofilor, o voi încheia acum în mod perfect.

Capitolul V
DESPRE CONCLUZIILE ASUPRA METODELOR FOLOSITE DE CEI DIN VECHIME, ANALIZATE DE PARACELSUS

În cele din urmă, după ce vechii spagyriţi au pus Crin într-un pelican şi l-au uscat, l-au fixat cu ajutorul unei intensificări regulate a focului, până când culoarea neagră a substanţei s-a schimbat, trecând prin toate culorile, şi devenind roşie ca sângele, de aici asumând condiţia unei salamandre. Într-adevăr, ei procedau corect într-o asemenea lucrare şi este corect şi potrivit ca cel care începe să caute această perlă să procedeze în acelaşi mod.

Îmi va fi foarte greu să vă fac acest lucru mai clar, dacă nu veţi fi învăţat la şcoala alchimiştilor să

respectați treptele de reglare ale focului, și, de asemenea, să vă schimbați vasele.

După aceea, la urmă, veți vedea că imediat ce Crinul vostru se va încălzi în Oul Filosofic, el va deveni, cu apariții minunate, mai negru decât corbul, iar apoi, treptat, mai alb decât o lebădă. În cele din urmă, trecând printr-o culoare galbenă, el va căpăta o culoare mai roșie decât orice sânge. Căutați, căutați, spune primul spagyrit, și veți găsi; bateți și vi se va deschide. Ar fi lipsit de cuviință și de evlavie să pui mâncare în gura unei păsări perfide. Las-o mai degrabă pe ea să zboare spre aceasta, întocmai ca mine, și ca alții dinaintea mea, constrânși să facem acest lucru. Dar urmați adevărata Artă, căci ea vă va îndruma pașii spre cunoașterea ei perfectă. Nu este posibil ca ceva să fie stabilit aici mai pe deplin și mai clar decât am arătat mai înainte. Să vă învețe școlile voastre fariseice ceea ce doresc din cunoștințele lor atât de alunecoase și de nesigure, ce nu își ating scopul. Când veți fi învățat, în cele din urmă, cu toată atenția posibilă, arta alchimiei, nimic din natura lucrurilor nu vă va apărea într-atât de dificil încât să nu vă fie cunoscut vouă, cu ajutorul acestei arte.

Într-adevăr, Natura însăși nu scoate la lumină ceea ce atinge perfecțiunea, așa cum se poate vedea în acest loc de la unitate sau de la unirea dualității noastre. Dar un om, prin pregătirea spagyrică, s-ar cuveni să dirijeze acest lucru acolo unde a fost rânduit de Natură. Am spus destul în legătură cu procedeele celor din vechime și corecțiile aduse de mine Tincturii Filosofilor în privința preparării ei.

În plus, din moment ce deținem acea comoară a egiptenilor, nu ne rămâne decât s-o folosim, iar această posibilitate ne este oferită de Panaceul spagyric, în două feluri.

Potrivit primei modalități, [comoara aceasta] poate fi folosită pentru reînnoirea corpului; potrivit celei de-a doua, trebuie folosită pentru transmutația metalelor. Întrucât eu, Theophrastus Paracelsus, le-am experimentat pe fiecare dintre ele, în diferite feluri, sunt bucuros să vi le dezvălui și să vi le descriu potrivit semnelor lucrării, deoarece prin experiență și testare ele mi s-au părut mai bune, mai apropiate de perfecțiune.

Capitolul VI
DESPRE TRANSMUTAȚIA METALELOR PRIN PERFECȚIONAREA REMEDIULUI

Dacă tinctura Filosofilor urmează să fie folosită pentru transmutație, o livră din ea trebuie pusă peste o mie de livre de Soare topit. Apoi, în cele din urmă, va rezulta un Medicament pentru transmutarea umidității leproase a metalelor. Această operație este una minunată în lumina Naturii, anume că prin Magister sau prin lucrarea spagyritului, un metal, care mai înainte exista, va pieri și va fi produs un altul. Acest fapt a făcut ca filosofia bolnăvicioasă a aceluiași Aristotel să fie lipsită de temei.

Într-adevăr, când țăranii din Ungaria aruncă fier, la o vreme anumită, într-o anumită fântână, numită de obicei Zifferbrunnen, acesta este atacat de rugină, și când acesta este lichefiat cu ajutorul unui foc puternic, apare imediat ca un Venus pur, și nu mai redevine fier. În chip asemănător, în muntele numit Kuttenberg, ei obțin o leșie din marcasit, în care fierul este preschimbat imediat într-un Venus de cel mai înalt grad, și mai maleabil decât unul produs de Natură.

Aceste lucruri şi mai multe asemenea lor sunt cunoscute de oamenii simpli mai degrabă decât de sofişti, şi anume acei care schimbă înfăţişarea unui metal în cea a altui metal. Şi lucrurile acestea, din cauza dispreţului afişat de ignoranţi, şi parţial, din cauza invidiei drepte a meşteşugarilor, rămân aproape ascunse. Dar chiar eu însumi, în Istria, l-am adus adesea pe Venus la mai mult de douăzeci şi patru de grade (al. 38), astfel încât culoarea Soarelui (constând din antimoniu sau quartal) nu putea urca mai sus; de altfel, am folosit Venus şi în multe alte moduri.

Dar, deşi vechii artişti erau foarte dornici să obţină acest arcan şi îl căutau cu atâta ardoare, totuşi foarte puţini au putut să-l obţină, graţie unei preparări perfecte dusă la bun sfârşit. Transmutaţia unui metal inferior într-unul superior e însoţită de multe dificultăţi şi obstacole, ca schimbarea lui Iove în Lună, sau a lui Venus în Soare. Poate că, din cauza păcatelor lor, Dumnezeu a voit ca măreţiile Naturii să fie ascunse de ochii multor oameni. Uneori, când această Tinctură a fost preparată de artişti, şi aceştia nu au fost în stare să-şi reducă proiecţia pentru a putea să-i controleze efectele, s-a întâmplat ca datorită neglijenţei şi a unei supravegheri neatente, aceasta a fost înghiţită de păsări, ale căror pene au căzut; după aceea, după cum chiar eu însumi am văzut, aceste pene au crescut din nou.

În felul acesta, transmutaţia, din cauza neatenţiei artiştilor, a ajuns medicină şi alchimie. Atunci când ei nu au fost în stare să folosească Tinctura, potrivit dorinţelor lor, au preschimbat-o pentru revigorarea oamenilor, aşa cum veţi afla mai pe larg în capitolul următor.

Capitolul VII
DESPRE REVIGORAREA OAMENILOR

Unii dintre primii filosofi ai Egiptului au trăit, datorită acestei Tincturi, o sută cincizeci de ani. De asemenea, viaţa multora dintre ei a fost prelungită până la mai multe sute de ani, aşa cum reiese foarte clar din diferite scrisori istorice, deşi, pentru mulţi, acest lucru e greu de crezut. Puterea ei este atât de mare încât prelungeşte viaţa trupului dincolo de ceea ce stă în puterea naturii sale congenitale, şi îl menţine ferm în această condiţie, pentru ca să poată trăi lipsit de orice boli sau infirmităţi. Şi cu toate că, într-adevăr, corpul, în cele din urmă, îmbătrâneşte, el ne apare ca şi cum ar fi încă la prima tinereţe.

Aşadar, Tinctura Filosofilor este un remediu universal, care vindecă toate bolile, oricare ar fi ele alungându-le ca un foc nevăzut. Doza ei este foarte mică, dar efectele sunt remarcabile. Cu ajutorul ei am vindecat lepra, bolile venerice, hidropizia, epilepsia, colica, scabia şi alte afecţiuni similare; de asemenea lupusul, cancerul, fistule, şi toate bolile interne, cu mult mai eficient decât s-ar putea crede. Despre toate acestea Germania, Franţa, Italia, Polonia, Boemia etc. pot oferi dovezile cele mai sigure.

Şi acum, sofistule, priveşte-l pe Theophrastus Paracelsus. Cum pot Apollo, Machaon şi Hipocrat să mi se împotrivească? Aceasta este Catholicumul filosofilor, datorită căruia toţi aceşti filosofi au ajuns la vârste înaintate, graţie rezistenţei pe care au avut-o faţă de boli, ajungând să-şi împlinească scopul pe care şi l-au propus într-un mod cât mai eficace cu putinţă, şi astfel, după propria judecată, au numit-o Tinctura Filosofilor. Căci ce poate fi mai mare, în întregul domeniu al medicinei, decât o asemenea pu-

rificare a trupului cu mijloace prin care tot ce este de prisos este îndepărtat pe de-a-ntregul şi transmutat? Căci atunci când sămânţa este însănătoşită, toate celelalte calităţi se îmbunătăţesc. La ce foloseşte purificarea nefondată a sofiştilor, dacă nu îndepărtează ce ar trebui eliminat? Aşadar, pe această bază se sprijină adevăratul medic, pe regenerarea naturii şi pe restaurarea tinereţii. Apoi, chiar noua esenţă îndepărtează tot ce i se împotriveşte. Pentru a reuşi ca această regenerare să se împlinească, a fost necesar să fie descoperite virtuţile miraculoase ale Tincturii Filosofilor, care, până acum, au fost folosite în secret şi tăinuite de adevăraţii spagyriţi.

Cerul Filosofilor

DESPRE ŞTIINŢA ŞI NATURA ALCHIMIEI
ŞI CE OPINII S-AR DESPRINDE DIN EA CONFORM CELOR ŞAPTE REGULI SAU CANOANE FUNDAMENTALE ALE CELOR ŞAPTE METALE CUNOSCUTE

[**Notiță introductivă**:. Conceput ca un îndemn la găsirea unor noi procedee de a separa sămânța metalelor, diferite de cele ale predecesorilor, tratatul *Coelum Philosophorum* depășește cu mult concepția vremii sale: „Ce poate fi mai important pentru alchimist decât să izoleze sămânța aurului și să o cultive? Tot ce este cunoscut vine dintr-o sămânță. Sămânța este explicația emergenței a ceva din nimic". Această scriere nu figurează în ediția publicată de Arnold Byrkmann în Colonia în 1672, însă Hieronymus Feierabend, în urma unei selecții riguroase a cărților și însemnărilor puse în circulație și atribuite lui Paracelsus, o include în ediția din Frankfurt din 1680. În antologia engleză a lui Arthur Edward White din 1894, cartea figurează printre scrierile alchimice și mistice ale lui Paracelsus.]

Prefața lui Theophrastus Paracelsus pentru toți alchimiștii și cititorii acestei cărți

Voi, care sunteți pricepuți în ale alchimiei, care, precum mulți alții, doriți bogății însemnate, și care urmăriți să fabricați aur și argint, așa cum alchimia făgăduiește în fel și chip și vă învață în acest scop; voi, care, în egală măsură, îndurați cu bucurie munca istovitoare și persecuțiile și nu doriți să scăpați de ele până când nu veți căpăta răsplata așteptată, ca și împlinirea făgăduielii făcută vouă, – practica ne arată zi de zi că, dintre miile de oameni asemeni vouă, nici

măcar unul nu şi-a putut îndeplini dorinţele. Să fie oare ceva în neregulă în Natură sau în Artă? Eu vă răspund că nu; este mai degrabă vina sorţii sau a nepriceperii celui care operează această Artă.

Prin urmare, întrucât caracterele semnelor stelelor şi planetelor cerului, laolaltă cu alte denumiri, cuvinte enigmatice, reţete, materiale şi instrumente, sunt bine cunoscute celor familiarizaţi cu această artă, ar fi cu totul de prisos să revenim la aceleaşi subiecte în această carte, deşi utilizarea unor asemenea semne, nume şi caractere, la timpul potrivit, nu ar fi, în nici un caz, dezavantajoasă.

În cele de faţă, vom indica o altă cale de a trata alchimia, diferită de metoda precedentă şi care e dedusă de cele Şapte Canoane din seriile înşeptite ale metalelor. Aceasta, într-adevăr, nu va da amploare unei parade fastuoase de cuvinte, ci, ţinând seama de acele Canoane, orice lucru care ar fi separat de alchimie va fi tratat amănunţit, multe secrete ale altor lumi fiind, totodată, conţinute aici. De aici, de asemenea, apar tot felul de speculaţii valoroase şi de metode noi de lucru, ce se deosebesc în mod frecvent de scrierile şi concepţiile operatorilor din vechime şi ale filosofilor naturii, ele fiind descoperite şi confirmate prin verificări şi experienţe competente.

De altfel, în această Artă, nimic nu este mai adevărat decât aceasta, deşi ea este puţin cunoscută şi nu se bucură de prea mare încredere. Orice greşeală şi cauză a dificultăţilor întâmpinate în alchimie, prin care foarte mulţi oameni ajung în pragul sărăciei, iar alţii lucrează în zadar, se datorează în întregime lipsei de îndemânare a operatorului şi insuficienţei sau excesului de materie, atât din punct de vedere cantitativ cât şi calitativ, de unde rezultă că, în cursul operaţiei, materialele sunt irosite sau reduse, până

când nu mai rămâne nimic. Dacă ar fi fost descoperită metoda de lucru corectă, substanţa însăşi s-ar fi apropiat, în timpul transmutării, tot mai mult de perfecţiune. Drumul drept este uşor, dar foarte puţini îl găsesc.

Uneori se poate întâmpla ca un artist mai speculativ să iniţieze, datorită propriei excentricităţi, vreun nou procedeu în alchimie, indiferent care ar fi rezultatul. El nu trebuie să facă nimic pentru a reduce ceva la nimic, şi pentru a readuce înapoi ceva din nimic. Această zicală a neîncrezătorului nu e întru totul falsă. Prin distrugere se perfectează ceea ce este bun; ceea ce este bun nu poate să apară din cauza a ceea ce îl ascunde. Ceea ce este bun este cel mai puţin bun cât timp este astfel ascuns. Ascunderea trebuie îndepărtată pentru ca ceea ce este bun să poată apărea liber în toată splendoarea lui. De exemplu, muntele, nisipul, pământul sau piatra, în care s-a dezvoltat un metal, constituie o asemenea tăinuire. Oricare dintre metalele vizibile constituie o tăinuire a celorlalte şase metale.

Prin intermediul elementului foc, tot ce este imperfect e distrus şi îndepărtat, ca, de exemplu cele cinci metale: Mercur, Jupiter, Marte, Venus şi Saturn[12]. Pe de altă parte, metalele perfecte – adică,

---

[1] Cele trei prime substanţe au fost încercate numai la foc, care ni le prezintă pure, curate, limpezi şi simple. În absenţa oricărei încercări prin foc nu este posibilă testarea vreunei substanţe. Focul testează orice lucru şi când materia impură este separată, ne sunt înfăţişate cele trei substanţe pure (*De Origine Morborum ex Tribus Primis Substanstiis – Paramirum*, Lib. I, c. 1). Focul separă tot ce este constant sau fix de tot ce este nestatornic şi volatil (*De Morbis Mettalicis*, Lib. II Tract I). Focul este tatăl sau principiu activ al separării (*Fragmenta Medica, cap.* „Al Treilea Fragment despre Tartru").

Soarele şi Luna – nu sunt descompuse de acelaşi foc. Ele nu sunt distruse de foc, ci rămân în el; în acelaşi timp, din cele imperfecte, care sunt distruse, ele îşi însuşesc propriul corp şi devin invizibile ochilor. Cum de se întâmplă acest lucru putem afla din cele Şapte Canoane. De aici putem învăţa care este natura şi proprietăţile fiecărui metal, cum se comportă în prezenţa altor metale, şi care sunt puterile de care dispune în amestec cu celelalte.

Dar, în primul rând, trebuie să observăm că aceste Şapte Canoane nu pot fi înţelese perfect de orice cititor superficial, la prima vedere sau la o singură lectură. O inteligenţă inferioară nu percepe cu uşurinţă subiecte oculte şi profunde. Fiecare din aceste Canoane trebuie bine aprofundat. Multe persoane orgolioase îşi imaginează că pot înţelege cu uşurinţă tot ce cuprinde această carte. Astfel, ei lasă la o parte conţinutul ei ca fiind inutil, gândindu-se că posedă cunoştinţe superioare celor aflate în această carte , încât socotesc că pot dispreţui conţinutul ei.

Partea I

CELE ŞAPTE CANOANE ALE METALELOR

Primul Canon
DESPRE NATURA ŞI PROPRIETĂŢILE MERCURULUI

Toate lucrurile sunt ascunse în toate. Unul dintre ele [adică, Mercurul[1]] e tăinuitorul celorlalte, [este] vasul lor corporal, extern, vizibil şi mobil. Toate lichefierile se petrec în acest vas fiindcă vasul este un spirit viu şi corporal, şi astfel toate coagulările sau congelările substanţelor închise în el, în absenţa oricăror scurgeri sau revărsări, pot avea loc. Nu poate fi găsit nici un nume pentru această lichefiere, prin care ea să poată fi desemnată sau să i se poată afla originea. Şi din moment ce nici o căldură nu e

[1] Prin mijlocirea lui Vulcan sau a focului, orice metal poate fi obţinut din Mercur. În acelaşi timp, Mercurul este imperfect ca metal, el este semi-generat şi necorespunzător în procesul de coagulare, care constituie scopul tuturor metalelor. Până la jumătatea punctului de generare a lor, toate metalele sunt Mercur. Aurul, de exemplu, este Mercur; el îşi pierde însă natura de Mercur prin coagulare şi, deşi proprietăţile Mercurului sunt prezente în el, ele sunt moarte, căci vitalitatea lor este distrusă prin coagulare (*De Morbis Mettallicis*, Lib. III., Tract, II., c. 2). Esenţele şi arcanele care sunt latente în toate cele şase metale urmează să fie găsite în substanţa Mercurului (*Ibid.*, c. 3). Există două categorii de Mercur: Mercurul fix al pământului şi cealaltă categorie, care coboară din constelaţia zilnică (*Ibid.*, Lib. I. Tract II., c. 4). După cum există şi un Sulf roşu şi alb de marcasit, un Sulf roşu, negru şi galben de talc, un Sulf mov şi negru de cachimiae, un Sulf de cinabru, şi, în acelaşi fel, de marmură, ametist etc., tot astfel există şi un Mercur special de cupru, de plombagină, de zinc, de arsenic etc. (*Ibid*). Mercurul nu este Argint viu, căci Mercurul este mort, în timp ce Argintul viu este viu (*De Hidropisi*).

atât de puternică încât să poată fi la fel de intensă cu aceasta, ea poate fi asemuită cu focul Gheenei. O lichefiere de acest gen nu are defel legătură cu acelea efectuate la căldura focului natural, sau congelate sau coagulate printr-o răcire naturală. Aceste congelări, din cauza slăbiciunii lor, nu pot fi realizate în Mercur, şi, prin urmare, din această cauză, el le dispreţuieşte cu desăvârşire.

De aici se poate concluziona că puterile elementale, în procesele de descompunere, nu pot scădea şi nu pot adăuga nimic puterilor cereşti (care sunt numite Chintesenţă), şi nici nu posedă capacitatea de a opera. Puterile cereşti şi cele infernale nu se supun celor patru elemente, fie că acestea ar fi uscate, umede, calde sau reci. Nici unul din ele nu are capacitatea de a acţiona asupra Chintesenţei, dar fiecare conţine în interiorul său propriile puteri şi mijloace de operare.[1]

Al Doilea Canon
DESPRE NATURA ŞI PROPRIETĂŢILE LUI JUPITER

În cel care este manifestat (cu alte cuvinte, în corpul lui Jupiter) celelalte şase metale corporale sunt ascunse din punct de vedere spiritual, unul mai profund şi mai tenace decât celălalt. Jupiter nu are nimic din Chintesenţă în compoziţia lui, dar este de natura celor patru elementare. Din această cauză, lichefierea lui se produce prin aplicarea unui foc moderat şi, în mod asemănător, este coagulat printr-un

[1] Nimic cu adevărat valoros nu este conţinut în corpul unei substanţe, ci în virtutea ei. Acesta este principiul Chintesenţei, care reduce, să zicem, 20 de livre într-o singură uncie (28, 3 gr.), şi face ca această uncie să depăşească în putere toate cele 20 de livre. Aşadar, cu cât rămâne mai puţin din corp, cu atât mai accentuată este însuşirea (*De Origine Marborum Invisibilium*, Lib. IV).

frig moderat. El are afinitate cu lichefierea tuturor celorlalte metale. Cu cât este mai asemănător cu natura altuia, cu atât mai uşor se uneşte cu acesta, prin conjuncţie, fiindcă lucrarea efectuată asupra celor aproape unite este mai uşoară şi mai naturală decât asupra acelora îndepărtate. Corpul aflat la îndepărtare nu apasă asupra celuilalt. În acelaşi timp, nu este temut, deşi el poate fi foarte puternic. De aceea se întâmplă ca oamenii să nu aspire la gradele superioare de creaţie, deoarece aceştia sunt foarte departe de ele şi nu pot vedea strălucirea şi gloria lor. În mod asemănător, ei nu se mai tem aşa de mult de aceia care se află pe o treaptă inferioară lor, deoarece sunt departe, nu cunosc condiţia lor şi nici nu îndură suferinţa pedepsei lor. Din această cauză, un spirit infernal este considerat ca fiind nimic.

Obiectele aflate la o distanţă mai mare nu sunt luate în seamă şi ocupă o treaptă inferioară, din moment ce, potrivit proprietăţii propriei lor poziţii, fiecare obiect se preschimbă într-unul mai valoros, sau este transmutat. Acest lucru poate fi demonstrat prin diverse exemple.

Astfel, cu cât Jupiter e mai îndepărtat de Marte şi Venus, şi mai apropiat de Soare şi Lună, cu atât mai multă „aurire" sau „argintire" – dacă mă pot exprima astfel – conţine corpul lui, şi cu atât mai puternic, mai mare, mai vizibil, mai tangibil, mai amiabil, mai acceptabil, mai distins şi mai adevărat se distinge a fi decât un corp îndepărtat. Iarăşi, cu cât un lucru e mai îndepărtat, cu atât mai puţin este luat în seamă în privinţa atributelor enumerate mai sus, ceea ce e prezent fiind întotdeauna preferat faţă de ceea ce e absent. Proporţional, ceea ce este mai apropiat, ne apare cu mai mare claritate decât ceea ce este mai îndepărtat, care este ocult.

Acesta, aşadar, este un punct pe care voi, ca alchimişti, trebuie să-l analizaţi singuri foarte serios, şi anume, cum puteţi să-l plasaţi pe Jupiter în locul atât de îndepărtat şi întunecat precum cel ocupat de Soare şi Lună, şi cum, în schimb, puteţi aduce Soarele şi Luna, din locurile lor îndepărtate, într-un loc mai apropiat unde este plasat Jupiter, la nivel corporal; astfel încât, în acelaşi fel, Soarele şi Luna să se găsească într-adevăr înaintea ochilor voştri. Pentru transmutaţia metalelor de la starea imperfectă la cea perfectă, există mai multe reţete practice. Amestecaţi [metalele] unele cu altele. Apoi, din nou, separaţi-l pe cel pur de celelalte. Acesta nu este altceva decât procesul de permutare, pus la punct de o prelucrare alchimică perfectă. Reţineţi că Jupiter are mult aur şi nu puţin argint. Lăsaţi ca Saturn şi Luna să se impună asupra lui şi, în rest, Luna va creşte[1].

Al Treilea Canon
DESPRE MARTE ŞI PROPRIETĂŢILE LUI

Cele şase metale oculte l-au eliminat pe cel de-al şaptelea dintre ele şi l-au făcut corporal, lipsindu-l de putere , şi dându-i soliditate şi greutate. Acesta fiind cazul, ele s-au debarasat de toată puterea lor de coagulare şi de soliditate, pe care acum le manifestă în acest alt corp. Dimpotrivă, şi-au reţinut culoarea şi lichefierea, împreună cu nobleţea. Este foarte greu şi istovitor ca un prinţ sau un rege să fie făcut dintr-un om obişnuit sau nepotrivit. Dar Marte ajunge să

[1] Cositorul sau Jupiter este Mercur pur coagulat cu o cantitate redusă de Sare, dar combinat în proporţie mare cu Sulf alb. El îşi capătă culorile alb, galben sau roşu din Mercurul său. Sublimarea sa se datorează, de asemenea, lui Mercur, iar descompunerea se datorează Sării; el este sublimat şi descompus de acestea (*De elemento Aquae*, Tract. III c. 6).

domine în mod hotărât cu mână forte, şi ocupă poziţia unui rege. El ar trebui, totuşi, să fie atent să nu cadă în vreo cursă, ca nu cumva să devină pe neaşteptate captiv. Trebuie, de asemenea, să fie analizată metoda prin care Marte poate fi în stare să ia locul unui rege, iar Soarele şi Luna, împreună cu Saturn, să ţină locul lui Marte[1].

Al Patrulea Canon
DESPRE VENUS ŞI PROPRIETĂŢILE EI

Celelalte şase metale i-au dat lui Venus un corp exterior, cu ajutorul tuturor culorilor lor şi a metodei de lichefiere. Pentru a înţelege acest lucru, e poate necesar să arătăm, cu ajutorul unor exemple, cum un lucru clar, vizibil, poate deveni ocult şi cum ceva ocult poate deveni vizibil, material, cu ajutorul focului. Orice lucru combustibil poate fi transmutat, în mod natural, cu ajutorul focului dintr-o formă într-alta şi anume, în var, în funingine, în cenuşă, în sticlă, în vopsea, în pietre şi în pământ. Acesta din urmă poate fi redus, din nou, la mai multe corpuri metalice noi. Dacă un metal este oxidat sau mâncat de rugină, el îşi poate recăpăta maleabilitatea dacă este trecut prin foc[2].

[1] În generarea fierului există o mai mare proporţie de Sare şi Mercur, în timp ce Sulful roşu, din care provine cuprul, este prezent într-o cantitate mai redusă. El conţine de asemenea o sare de cupru, dar nu în aceeaşi proporţie ca Mercur. Componenţii lui sunt propriul său corp, care are o greutate mai mare, apoi urmează Sarea, după aceea Mercurul, şi, la urmă Sulful. Când există mai multă sare decât este necesar pentru compoziţia Sulfului, metalul nu poate fi produs în nici un chip, căci el depinde de aceeaşi cantitate pentru fiecare component. Fuzibilitatea îşi are originea în Mercur, iar coagularea în Soare. În consecinţă, dacă există prea multă sare, el devine prea dur (*De Elemento Aquae*, Lib. I., III, c.4).

[2] Venus este primul metal produs de Archeus-ul Naturii din cele trei principii prime după ce marcasitul şi cachimia au fost separate

Al Cincilea Canon
DESPRE NATURA ŞI PROPRIETĂŢILE LUI SATURN

Despre natura sa, Saturn ne vorbeşte astfel: Celelalte şase m-au alungat ca pe examinatorul lor. M-au îndepărtat de ele şi de un loc spiritual. Ele mi-au adăugat, de asemenea, un corp alterabil drept locuinţă, pentru a nu fi nici ceea ce sunt ele, nici ceea ce doresc eu să devin. Cei şase fraţi ai mei sunt de natură spirituală şi de aici rezultă că ori de câte ori sunt pus la foc, ei pătrund în corpul meu, şi, împreună cu mine, pier în foc, cu excepţia Lunii şi a Soarelui. Acestea sunt purificate şi înnobilate în apa mea. Spiritul meu este o apă care slăbeşte corpurile rigide şi congelate ale fraţilor mei. Totuşi, corpul meu tinde către pământ. Orice este primit de mine devine asemeni mie, şi, prin intermediul meu este transformat într-un corp. Ar fi de prea puţin folos pentru omenire dacă ar afla, sau, cel puţin, ar crede ce zace ascuns în mine şi ce sunt în stare să fac. Ar fi mult mai folositor ca [oamenii] să ştie ce sunt în stare să fac cu mine însumi. Abandonând toate metodele alchimiştilor, [oamenii] s-ar folosi numai de ce este în mine şi ce poate fi făcut de mine. Piatra frigului se află în mine. Aceasta este o apă cu ajutorul căreia eu fac ca alcoolul celor şase metale să se închege în esenţa celui de-al şaptelea, şi aceasta pentru a ajuta Soarele şi Luna[1].

---

din acestea. El este format dintr-o soluţie de culoarea roşu-închis, care este purificată din Sulful primar al roşului deschis expulzat, în acelaşi mod, din Mercur, şi al galbenului intens separat în procesul de purificare a primei Sări, de către acelaşi Archeus (*Ibid.*, c. 3).

[1] Plumbul este negreala primelor trei principii, care, totuşi, nu este o superfluitate, ci o natură metalică specifică ce există în ele, fiindcă toate metalele sunt latente în Mercur, şi toate fiind la rândul lor

Există două feluri de antimoniu: unul obişnuit, de culoare neagră, cu ajutorul căruia Soarele se purifică atunci când e lichefiat laolaltă cu acesta, şi care are cea mai puternică afinitate cu Saturn. Celălalt antimoniu este alb şi se numeşte, de asemenea, oxid de magneziu şi bismut. El prezintă o mare afinitate cu Jupiter, şi dacă e amestecat cu primul antimoniu el sporeşte Luna.

Al Şaselea Canon
DESPRE LUNĂ ŞI DESPRE PROPRIETĂŢILE EI

Strădania de a crea pe Saturn sau pe Marte din Lună nu implică un efort mai mare decât acela de a crea Luna din Mercur, Jupiter, Marte, Venus sau Saturn – ceea ce e mai avantajos. Nu e de nici un folos a transmuta ceea ce e perfect în ceea ce este imperfect, ci invers, pe ultimul în primul. Cu toate acestea, e bine să ştim care este materialul Lunii, sau de unde provine el. Cel care nu e în stare să cerceteze sau să descopere aceasta, nu va fi în stare niciodată să creeze Luna. El va fi întrebat: ce este Luna? Ea este printre cele şapte metale, care sunt ascunse, din punct de vedere spiritual, ea însăşi fiind cel de-al şaptelea metal, exterior, din punct de vedere corporal şi material. Fiindcă cel de-al şaptea [metal] totdeauna le ţine ascunse pe celelalte şase metale în mod spiri-

---

Mercur. Aceeaşi concluzie trebuie să o avem şi în ceea ce priveşte Sarea şi Sulful. Astfel, aşa cum cuprul este culoarea roşie intensă a acestor principii, tot aşa Plumbul este culoarea neagră a acestora, dar, în acelaşi timp, există patru culori ascunse acolo: negreala, extrasă din cele trei principii; roşeaţa, ce conţine un precipitat din Mercur; albeaţa, din calcinarea Mercurului şi o anumită gălbeneala, derivată din Mercur. Astfel, densitatea şi culorile sunt la fel datorită Mercurului, iar Plumbul este, de fapt, un Mercur negru (*Ibid.*, c. 5).

tual. Şi cele şase metale spirituale nu există fără un metal material exterior. De asemenea, nici un metal corporal nu poate să-şi aibă loc sau esenţă, fără cele şase metale spirituale.

Cele şapte metale corporale se pot amesteca uşor cu ajutorul lichefierii, dar amestecul acesta nu este potrivit pentru a face Soarele sau Luna, căci în acest amestec fiecare metal îşi păstrează natura proprie, fie rămâne fixat în foc, fie fuge de el. De exemplu, amestecaţi după dorinţă Mercur, Jupiter, Saturn, Marte, Venus, Soare şi Lună. Nu va rezulta de aici că Soarele şi Luna le va schimba pe celelalte cinci, astfel încât, prin intermediul Soarelui şi Lunii, acestea să devină Soare şi Lună. Deşi toate se lichefiază, formând o singură masă, totuşi fiecare îşi păstrează natura proprie, oricare ar fi ea. Acesta este raţionamentul pe care trebuie să îl facem asupra amestecului corporal. Dar în ceea ce priveşte mixtura spirituală şi comuniunea metalelor, ar trebui să se ştie că nici o separare (sau mortificare) nu este spirituală, deoarece asemenea spirite nu pot exista vreodată fără corp. Deşi corpul ar putea fi îndepărtat de ele şi mortificat de sute de ori într-o oră, totuşi ele ar dobândi un altul mult mai nobil decât primul. Aceasta este trecerea metalelor de la o moarte la alta, cu alte cuvinte, de la o treaptă mai mică la alta mai mare şi mai înaltă, şi anume în Lună, şi de la mai bună la cea mai bună cu putinţă, în Soare, metalul strălucitor şi întru totul regal. Este, prin urmare, foarte adevărat, aşa cum adeseori s-a spus mai înainte, că cele şase metale creează totdeauna un al şaptelea, sau îl generează din ele, limpede în acel *esse* al său.

S-ar putea pune întrebarea: Dacă ar fi adevărat că Luna, ca şi orice metal, îşi are originea şi este creată din celelalte şase, care sunt atunci proprietăţile şi natura sa? Răspunsul nostru este acesta: din

Saturn, Mercur, Jupiter, Marte, Venus şi Soare nimic altceva şi nici un alt metal nu ar putea fi făcut în afară de Lună. Cauza este aceea că fiecare metal posedă câte două calităţi pozitive de la fiecare din celelalte şase, ajungând în total la un număr de douăsprezece asemenea virtuţi. Acestea alcătuiesc spiritul Lunii, care poate fi făcut cunoscut în câteva cuvinte. Luna este alcătuită din cele şase metale spirituale şi din virtuţile lor.

Aşadar, ţinând seama că de la fiecare metal primeşte câte două calităţi, în total vor fi douăsprezece caracteristici existente într-un metal corporal, care sunt comparate cu cele şapte planete şi douăsprezece semene cereşti. Luna capătă de la planeta Mercur şi de la Vărsător şi Peşti lichiditate şi culoarea albă strălucitoare. Luna primeşte de la Jupiter şi de la Săgetător şi Taur, culoarea albă şi tăria focului. De la Marte, împreună cu Racul şi Berbecul, Luna capătă soliditatea şi sonoritatea clară. De la Venus, împreună cu Gemenii şi Balanţa, Luna primeşte măsura coagulării. De la Saturn, împreună cu Fecioara şi Scorpionul, capătă corpul omogen şi greutatea. De la Soare, împreună cu Leul şi Fecioara, primeşte puritatea nepătată şi statornicia împotriva puterii focului. Astfel este cunoaşterea exaltării naturale şi a cursului spiritului şi a corpului Lunii, luate împreună, precum şi a naturii ei compuse şi a înţelepciunii ei, prezentate pe scurt.

În plus, ar trebui să stabilim ce fel de corp capătă asemenea spirite metalice în generarea lor primordială cu ajutorul influxului ceresc. Minerul, atunci când sparge minereul, oricât de vrednic de dispreţ ar fi la prima vedere, îl lichefiază, îl descompune şi până la urmă, îl mortifică cu ajutorul focului. Atunci, acest spirit metalic, supus unui asemenea proces de mortificare, primeşte un corp mai bun şi mai nobil,

care nu e friabil, ci maleabil. Vine apoi alchimistul care, din nou, îl descompune, îl mortifică şi pregăteşte pe cale artificială un astfel de corp metalic. Astfel, acest spirit al metalului îşi însuşeşte încă o dată un corp mai nobil şi mai de preţ, punându-se astfel mai clar în lumină, doar dacă nu este Soare sau Lună. În cele din urmă, spiritul metalic şi corpul se unesc în mod perfect, fiind ferite de descompunerea dată de focul elementar, şi devenind astfel incoruptibile[1].

Al Şaptelea Canon
DESPRE NATURA SOARELUI ŞI PROPRIETĂŢILE LUI

Cel de-al şaptelea, după cele şase metale spirituale, este Soarele corporal, care, în sine, nu este altceva decât foc pur. Ce anume, în aparenţa exterioară, este cel mai frumos, mai strălucitor, mai clar şi mai perceptibil, mai greu, mai rece, sau mai omogen corp ce poate fi văzut? Şi este uşor de perceput cauza

[1] Când cele trei principii prime au fost purificate de prisosurile lor, iar din sus-numitele prisosuri au fost create metale imperfecte, acolo nu mai rămâne nimic dens sau brut, fie ca substanţă sau culoare, ci doar o natură foarte subtilă, cu o nuanţă de culoare albă şi purpurie. Aceasta este cea mai pură calitate a lui Mercur, a Sării şi a Sulfului, cea mai clară şi excelentă ca formă, substanţă, esenţă şi culoare. Aceste două esenţe – şi anume, cea albă şi purpurie – sunt separate de Archeus, şi din prima, fixată şi coagulată, se formează argintul, în timp ce din purpură este creat aurul, care este cel mai nobil Sulf, Sare şi Mercur, separate din toate celelalte culori, şi alcătuit doar din purpură. Aparenţa lor argiloasă sau galbenă este pusă pe seama clarităţii şi fineţii metalului, deoarece toate culorile spălăcite sunt îndepărtate. În argint, cele mai răspândite culori sunt verdele şi albastrul, care derivă din Mercur şi respectiv Sare, Sulful neavând nici o contribuţie în privinţa culorilor. Pe de altă parte, în aur, culoarea purpurie este derivată din Sare, roşeaţa străvezie din Sulf şi galbenul din Mercur (*Ibid*, c. 8).

acestui lucru – el conţine congelările celor şase metale din care este făcut în exterior ca un corp foarte compact. Lichefierea lui provine de la focul elementar, sau este provocată de lichefierile lui Mercur, împreună cu Peştii şi Vărsătorul, tăinuite spiritual în el. Cea mai evidentă dovadă în acest sens o constituie faptul că Mercur se amestecă uşor, corporal, cu Soarele, ca într-o îmbrăţişare. Dar pentru Soare, când căldura este extrasă şi survine frigul după lichefiere, sunt necesare, pentru a coagula şi a deveni tare şi solid, celelalte cinci metale, a căror natură o cuprinde în el – Jupiter, Saturn, Marte, Venus şi Luna.

În cele cinci metale găsim, în special, frigul, care persistă împreună cu regimurile lor. De aceea se întâmplă ca Soarele să se lichefieze greu fără căldura focului, din cauza frigului despre care am vorbit mai sus, căci Mercur nu poate fi de ajutor cu căldura lui naturală sau lichefierea, sau nu se poate apăra de frigul celor cinci metale, deoarece căldura lui Mercur nu este suficientă pentru a reţine Soarele în regim de lichefiere.

Prin urmare, Soarele trebuie mai degrabă să se supună celor cinci metale, decât lui Mercur singur. Mercur nu are nici o altă lucrare, în afară de aceea de a curge în permanenţă. De aici, poate apărea situaţia în care, în procesele de coagulare ale altor metale, el să nu poată face nimic, deoarece natura sa nu-i permite să facă ceva tare, solid, ci ceva lichid. Fluiditatea unui lucru ţine de natura căldurii şi vieţii, în timp ce frigul posedă natura tăriei, a consolidării şi a imobilităţii, fiind comparat cu moartea. De exemplu, cele şase metale reci: Jupiter, Saturn, Marte, Venus, Luna, dacă urmează să fie lichefiate, trebuie aduse la acea condiţie cu ajutorul căldurii focului. Zăpada sau gheaţa, care sunt reci, nu pot produce acest efect, ci mai degrabă vor întări.

De îndată ce metalul lichefiat prin foc este îndepărtat de acolo, frigul ce îl cuprinde îl întăreşte, îl congelează şi îl face imobil. Dar pentru ca mercurul să rămână fluid şi viu tot timpul, spune, te rog, e nevoie ca acesta să fi afectat de căldură sau frig? Oricine răspunde că această stare este provocată de o natură rece şi umedă, şi că îşi capătă viaţa de la frig – cei ce au exprimat o astfel de părere, neavând nici o cunoştinţă despre Natură, şi neputând fi decât oameni obişnuiţi, căci oamenii obişnuiţi judecă greşit şi rămân neclintiţi în susţinerea erorilor lor. Să-i lăsăm, aşadar, pe aceştia, iar cei care iubesc adevărul să se îndepărteze de ei. De fapt, Mercur nu primeşte deloc viaţă de la frig, ci de la o natură caldă şi incandescentă. Orice trăieşte este foc, deoarece căldura e viaţă, iar frigul e cauză a morţii. Focul Soarelui este pur prin natura lui, dar, într-adevăr, nu viu, ci puternic, şi prezintă întrucâtva culoarea sulfului, în care galbenul şi roşul sunt amestecate în proporţii corespunzătoare.

Cele cinci metale reci sunt: Jupiter, Marte, Saturn, Venus şi Luna, care cedează Soarelui însuşirile lor; corpul corespunzând frigului; culoarea corespunzând focului; soliditatea corespunzând uscăciunii; greutatea corespunzând umidităţii şi sunetul corespunzând strălucirii. Dar acel aur nu este ars în elementul de foc terestru, şi nici nu este descompus, ci este realizat datorită tăriei Soarelui, căci un foc nu poate arde un altul, şi nici stinge, ci, mai degrabă, dacă un foc este adăugat altuia, acesta creşte şi devine mai puternic în operaţiile în care e folosit. Focul ceresc, care se revarsă peste noi, pe pământ, din partea Soarelui nu este ca cel din cer, şi nici ca cel ce există pe pământ, ci acel foc ceresc este rece şi congelat, fiind corpul Soarelui. De aceea, Soarele nu poate fi învins de focul nostru. Aceasta se întâmplă

doar dacă este lichefiat, ca zăpada sau gheaţa, de către acelaşi Soare ceresc.

Aşadar, focul nu are puterea de a arde focul, fiindcă Soarele este focul, care, descompus în cer, este coagulat.

	1). Ceresc	Dizolvat şi fluid
Aurul în Esenţa sa întreită:	2) Elementar	
	3) Metalic	Corporal

Partea II

UNELE TRATATE ANEXE ŞI APENDICE PRIVITOARE LA CELE ŞAPTE CANOANE

DUMNEZEU ŞI NATURA NU FAC NIMIC ÎN ZADAR

Poziţia eternă a tuturor lucrurilor, independent de timp, fără de-nceput sau sfârşit, operează pretutindeni. Lucrează în esenţă acolo unde altfel nu există nici o speranţă. Ea îndeplineşte ceea ce este considerat a fi cu neputinţă de făcut. Tot ce apare dincolo de credinţă sau speranţă iese la lumină în chip minunat.

NOTĂ DESPRE MERCURIUS VIVUS

Orice este colorat în alb posedă natura vieţii, precum şi însuşirile şi puterea luminii, care generează viaţa. Pe de altă parte, orice e colorat în negru, sau creează culoarea neagră, are ceva în comun cu

moartea, cu proprietățile întunericului și cu forțele generatoare de moarte. Pământul cu frigul lui reprezintă coagularea și solidificarea acestui fel de duritate. Casa este totdeauna moartă, dar cel care o locuiește este viu. Dacă poți descoperi forța acestei ilustrări, ai biruit.

Pudră lichefiabilă verificată.
Arde verbina grasă.[1]

Rețetă: Azotat de potasiu, patru uncii; o parte de sulf; tartru, o uncie. Amestecați și lichefiați.

CE TREBUIE SĂ ȘTIM DESPRE CONGELAREA MERCURULUI

A mortifica sau congela Mercurul, și apoi a căuta să-l transformi în Lună și a-l sublima cu mari eforturi, înseamnă a lucra în zadar, din moment ce presupune o disipare a Soarelui și a Lunii ce se află în acesta. Există o altă metodă, mult diferită, și mult mai concisă, prin care, cu puțină risipă de Mercur și cu mai puține eforturi, acesta e transmutat în Lună, fără congelare. Oricine poate, atunci când dorește, să învețe Arta Alchimiei, deoarece e atât de simplu și de ușor, încât în scurt timp va putea produce orice cantitate de argint și de aur. Este obositor să citești descrieri lungi; fiecare dorește să fie informat prin cuvinte simple, directe. Procedează după cum urmează și vei avea Soare și Lună, ajungând astfel un om foarte bogat. Ai un pic de răbdare, te rog, căci acest procedeu îți va fi descris în câteva cuvinte, iar cuvintele acestea să fie bine înțelese, pentru ca din Saturn, Mercur și Jupiter să poți crea Soare și Lună. Nu există și nici nu va exista vreo artă mai simplă și mai eficace de pus în practică. Metoda de a crea Soare și Lună este atât de rapidă, încât nu e nevoie

[1] Verbenas adoles pingues, et mascula tura - *Virg. Ecl.* VIII, 65.

de cărți sau de instrucțiuni complicate, cum ar fi dacă cineva ar dori să scrie despre zăpada din anul trecut.

DESPRE REȚETELE ALCHIMIEI

Ce să spunem despre rețetele Alchimiei și despre diversitatea vaselor și instrumentelor sale? Acestea sunt: furnale, sticle, borcane, ape, uleiuri, var, sulf, sare, salpetru, alaun, vitriol, crisocol, atrament, auripigmenți, fel vitri, ceruză, pământ roșu, thucia, ceară, lutium sapientiae, sticlă pisată, cocleală, funingine, coji de ouă, șofran de Marte, săpun, cristal, cretă, arsenic, antimoniu, minium de plumb, elixir, lazurit, foiță de aur, azotat de potasiu, clorură de amoniu, piatră de calamină, magneziu, bolus armenus și multe alte lucruri. De altfel, despre pregătiri, putrefacții, digestii, încercări, soluții, cimentări, filtrări, reverberații, calcinări, gradări, purificări, amalgamări, purgații etc. există destule cărți de alchimie. Apoi există [alte cărți] despre ierburi, rădăcini, semințe, lemne, pietre, animale, viermi, prafuri de oase, cochilii de melc, alte cochilii și gudron.

Acestea și altele asemănătoare, dintre care unele sunt nefolositoare în Alchimie, stânjenesc lucrul, căci chiar dacă Soarele și Luna ar trebui create cu ajutorul lor, ele ar întârzia și ar stânjeni, în loc să ușureze realizarea scopului avut în vedere. Dar, ca să spunem adevărul, nu din acestea trebuie să învățăm Arta de a crea Soarele și Luna. Toate aceste lucruri ar trebui neglijate, deoarece nu au nici un efect asupra celor cinci metale, în măsura în care vorbim despre [producerea] Soarelui și Lunii. Cineva ar putea întreba: Atunci care este calea scurtă și ușoară, ce nu implică greutăți și prin care ar putea fi create Soarele și Luna? Răspunsul nostru este că problema aceasta a

fost pe deplin şi deschis explicată în cele Şapte Canoane. Ar fi o muncă irosită în zadar să căutăm a instrui pe cineva care nu înţelege aceste lucruri. Ar fi cu neputinţă să convingem o asemenea persoană că aceste lucruri ar putea fi înţelese mai uşor în sens ocult decât într-unul deschis, vizibil.

ACEASTA ESTE ARTA: După ce ai făcut ca cerul (sau sfera lui Saturn) să se întindă deasupra Pământului, plasează în el toate planetele, sau dacă doreşti doar una sau câteva, astfel încât porţiunea de Lună să fie cea mai mică. Lasă ca totul să se desfăşoare normal, până când cerul (sau Saturn) dispare cu totul. Apoi, toate acele planete vor muri împreună cu vechile lor corpuri degradabile, obţinând, între timp, altele noi, perfecte şi care nu se degradează.

Acel corp este spiritul cerului. Din el, aceste planete primesc iarăşi un corp şi viaţă, şi trăiesc ca mai înainte. Scoateţi acest corp din viaţă şi din pământ. Păstraţi-l. Este Soare şi Lună. Aici aveţi Arta pe de-a-ntregul, în toată claritatea ei. Dacă nu înţelegeţi încă aceste lucruri, sau nu le-aţi pus în practică, este bine. Este mai bine să o ţineţi ascunsă şi să nu o faceţi publică.

CUM SĂ SE CONJURE CRISTALUL ASTFEL ÎNCÂT TOATE LUCRURILE SĂ POATĂ FI VĂZUTE ÎN EL

A conjura nu înseamnă altceva decât a observa orice lucru în mod corect, a cunoaşte şi a înţelege ce e acel lucru. Cristalul este un simbol al aerului. Tot ce apare în aer, mobil sau imobil, apare, de asemenea, în oglindă sau în cristal ca o undă. Fiindcă aerul, apa, şi cristalul, în ceea ce priveşte vederea, sunt un singur lucru, asemenea unei oglinzi în care se vede copia inversată a unui obiect.

DESPRE CĂLDURA MERCURULUI

Cei ce cred că Mercurul, prin natura lui, este umed şi rece, fac o mare greşeală, fiindcă el este umed şi cald, din care cauză se menţine într-o stare constantă de fluiditate. Dacă ar fi fost umed şi rece, ne-ar fi apărut ca o apă îngheţată, ca un corp solid şi tare, care, pentru a fi lichefiat, ar fi nevoie de căldura unui foc, ca în cazul altor metale. Dar, [în privinţa mercurului] nu este nevoie de aşa ceva, fiindcă, prin natura lui, este lichid şi poate curge datorită căldurii din el, care îl menţine într-o perpetuă stare de fluiditate şi îl face „viu", astfel încât să nu poată nici muri, şi nici să fie coagulat sau congelat. Şi merită să reţinem faptul că spiritele celor şapte metale, de îndată ce au fost puse la foc, se întrec între ele, mai ales Mercurul, în aşa fel încât fiecare să-şi poată scoate în evidenţă puterile şi proprietăţile, în strădania lor de a obţine stăpânirea în cursul lichefierii şi transmutaţiei. Unul se face stăpân pe calităţile, viaţa şi forma altuia, atribuindu-i acestuia o altă formă şi natură. Apoi spiritele, sau vaporii metalelor, sunt agitate de căldură pentru a acţiona una asupra alteia şi a transmuta o însuşire în alta, până când este atinsă perfecţiunea şi puritatea.

Dar, pe lângă aceasta, ce trebuie să-i facem Mercurului pentru ca umiditatea şi căldura lui să fie îndepărtate şi în locul lor să fie introdus un frig atât de intens încât să congeleze, să întărească şi să mortifice complet Mercurul? Faceţi după cum urmează: luaţi Mercur pur, închis ermetic într-o cuvă de argint. Umpleţi un recipient cu fragmente de plumb, în mijlocul cărora plasaţi cuva. Lăsaţi-o la topit timp de douăzeci şi patru de ore, cu alte cuvinte o zi naturală. Acest lucru îndepărtează din Mercur căldura lui ocultă, adaugă o căldură exterioară şi contribuie la

procesul de răcire interioară a lui Saturn şi a Lunii (care sunt planete cu natură rece), de unde şi prin care Mercurul este constrâns să se închege, să se întărească şi să se solidifice.

Reţineţi de asemenea că frigul (de care are nevoie mercurul în procesul său de solidificare şi mortificare) nu este perceptibil de către simţurile exterioare, aşa cum simţim răceala gheţii şi a zăpezii, ci, mai degrabă, în exterior există o anumită cantitate de căldură aparentă. Exact în acelaşi fel se petrec lucrurile cu căldura Mercurului, care îi asigură fluiditatea. Ea nu este o căldură exterioară, perceptibilă în acelaşi fel ca una din calităţile noastre. Nu, în exterior se percepe un soi de răceală. De aici, sofiştii (o categorie de oameni care iubesc mai mult vorbăria decât adevărata înţelepciune) afirmă, în mod greşit, că Mercurul este rece şi umed, astfel încât ei continuă să ne sfătuiască să-l coagulăm cu ajutorul căldurii, pe când doar căldura îl face mai fluid.

Adevărata alchimie, care, doar ea singură, datorită Artei sale unice, ne învaţă cum să fabricăm Soare şi Lună din cinci metale imperfecte, ne îndeamnă să nu acceptăm nici o altă reţetă în afară de aceasta, ce ne prezintă următorul adevăr: Numai din metale, în metale, prin metale şi cu metale sunt făcute metale perfecte, fiindcă în unele lucruri este Lună, iar în alte metale este Soare.

CE MATERIALE ŞI INSTRUMENTE SUNT NECESARE ÎN ALCHIMIE

Este nevoie doar de o turnătorie, de foale, de cleşti, de ciocane, de cazane, de recipiente şi de creuzete confecţionate din cenuşă de fag. După aceea, puneţi Saturn, Jupiter, Marte, Soare, Venus şi Lună. Lăsaţi-le să opereze în cele din urmă până la Saturn.

METODA DE A CĂUTA MINEREURI

Speranţa de a găsi aceste lucruri în pământ şi în pietre este cât se poate de nesigură, iar munca e istovitoare. Totuşi, acesta fiind primul mod de a le descoperi, în nici un caz nu trebuie nesocotit, ci luat în seamă cât mai serios. O asemenea dorinţă sau poftă s-ar cuveni să nu fie înţeleasă asemenea pornirii legitime a tinerilor, a acelora în floarea vieţii, de a se căsători. Aşa cum albinele duc dorul trandafirilor şi altor flori, în scopul de a face miere şi ceară, tot astfel şi oamenii – exceptând zgârcenia sau propria mărire – ar trebui să caute să extragă minereurile din pământ. Cel ce nu le caută este puţin probabil să le găsească.

Dumnezeu îi înzestrează pe oameni nu doar cu aur şi argint, dar şi cu sărăcie, mizerie şi suferinţă. Unora le-a dat cunoaşterea unică a metalelor şi mineralelor, prin care au descoperit o metodă mai uşoară şi mai rapidă de a fabrica aur şi argint, fără a săpa după ele, cum erau obişnuiţi, pe vremea când le extrăgeau din corpurile primitive corespunzătoare lor. Acesta nu este numai cazul substanţelor aflate în subteranele pământului, căci prin anumite arte şi cunoştinţe ei le-au extras din cinci metale (cu alte cuvinte, din metale extrase din minerale, care sunt imperfecte şi sunt numite metale), şi anume din Mercur, Jupiter, Saturn, Marte şi Venus, iar din toate laolaltă şi din fiecare separat, putând fi create Soarele şi Luna, din unul mai uşor decât din altul.

Reţineţi faptul că Soarele şi Luna pot fi fabricate cu uşurinţă din Mercur, Saturn şi Jupiter şi doar cu multă greutate din Marte şi din Venus. Este totuşi posibil să le creăm, adăugând Soare şi Lună. Luna provine din Magneziu şi Saturn, iar Soarele pur provine din Jupiter şi Cinabru. Artistul talentat, totuşi (cât de

bine îmi amintesc!), va fi în stare, printr-o concentrare asiduă, să prepare metalele, astfel încât, condus de o adevărată metodă rațională, să poată perfecționa procesul de accelerare al transformării mai mult decât o face mersul celor douăsprezece semne și al celor șapte planete. În asemenea situație, este de prisos să mai urmărim aceste deplasări, ca și aspectele, zilele sau orele, bune sau rele, caracteristicile benefice sau malefice ale unei planete sau ale alteia, fiindcă aceste probleme nu pot face nimic bun, și mult mai puțin pot acestea să intervină în arta Alchimiei naturale.

Dacă, în schimb, cunoașteți o altă metodă realizabilă, folosiți-o când doriți. Dar dacă există ceva care vă lipsește sau de care ar avea nevoie metoda de lucru, ori puterea voastră de înțelegere, planetele și stelele din cer vor eșua în lucrarea voastră.

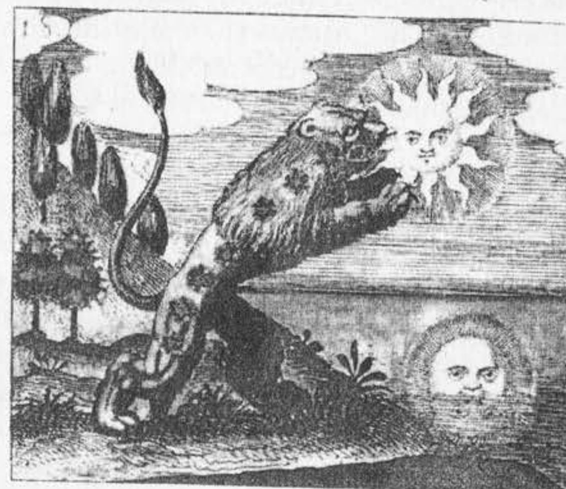
Dacă metalele rămân îngropate în pământ mult timp, nu numai că ele vor fi mâncate de rugină, dar, prin lunga lor ședere în pământ se vor transforma chiar în pietre naturale, care există în număr destul de mare, dar de existența cărora foarte puțini oameni știu. În pământ se găsesc vechi monede de piatră ale păgânilor de altădată pe care sunt imprimate diferite figuri. Aceste monede au fost, la origine, metalice, dar prin procesul de transformare pe care l-a efectuat Natura, ele au devenit pietre.

CE ESTE ALCHIMIA

Alchimia nu e altceva decât scopul, intenția și strădania subtilă de a transmuta natura metalelor, din una în alta[1]. Potrivit cu aceasta, fiecare persoană,

[1] Alchimia este, ca să spunem așa, un fel de cer inferior, prin care soarele este separat de lună, ziua de noapte, remediul de otravă, ceea ce este folositor de ceea ce nu este de nici un folos (*De colica*).

prin propria-i putere de pătrundere mentală, poate alege o cale și o Artă mai bună, descoperind astfel adevărul, deoarece omul care se concentrează mai intens asupra unui lucru va descoperi adevărul. Este absolut necesar să avem înțelegerea corectă a stelelor și a pietrelor, fiindcă steaua este spiritul in-formator al tuturor pietrelor. Căci Soarele și Luna tuturor

astrelor cerești nu sunt nimic altceva decât pietre în ele însele, iar piatra pământească a provenit din piatra cerească; prin același foc, cărbuni, cenușă, aceleași expulzări și repurificări, la fel ca acelea ale pietrei cerești, [piatra pământească] a fost separată și

Așadar, învățați Alchimia, care mai este numită și Spagyria. Aceasta vă învață să deosebiți ceea ce este adevărat de ceea ce este fals. Ea este o asemenea Lumină a Naturii încât reprezintă un mod de încercare a tuturor lucrurilor, și merge în lumină. Despre această lumină a naturii s-ar cuveni să știm și să vorbim, nu doar din fantezie, de unde nimic nu este creat, cu excepția a patru umori și a caracteristicilor lor, creșterea, stagnarea și descreșterea, împreună cu alte fleacuri de acest fel. Ele își au originea, nu într-un intelect limpede, acel tezaur la unui om valoros, ci mai degrabă se bazează pe un fundament nesigur și fictiv (*Paramirum Lib.* I, c. 3).

adusă, limpede și pură, la strălucirea ei. Întregul glob pământesc este doar ceva expulzat, concret, amestecat, stricat, pământ, și, din nou, coagulat, lichefiat treptat într-o singură masă, într-o lucrare pietroasă ce-și are locul și odihna în mijlocul sferei cerești.

Mai departe, se poate observa că acele pietre prețioase, așezate [în straturile pământului], sunt apropiate de cele cerești sau siderale mai ales în privința perfecțiunii, purității, frumuseții, strălucirii, virtuții, puterii focului trainic și incoruptibilității; ele au fost bine fixate în pământ împreună cu alte pietre[1].

De aceea, ele au o maximă afinitate cu pietrele cerești și cu stelele, întrucât natura lor derivă din acestea. Ele au fost descoperite de oameni în condiții foarte dificile, iar oamenii de rând (obișnuiți să vadă lucrurile în mod greșit) cred că acestea au fost produse exact în aceleași locuri în care au fost descoperite, după care au fost lustruite, purtate peste tot , vândute și estimate a fi foarte scumpe, din cauza culorii, frumuseții și a altor calități. Iată o scurtă descriere a lor.

Smaraldul. Este o piatră verde transparentă. Este benefică pentru ochi și memorie. Ea apără castitatea, și dacă această castitate nu e respectată de cel care poartă piatra, aceasta nu va mai rămâne perfectă.[2]

Adamantul. Este un cristal negru numit Diamant, sau, altfel, Evax, datorită bucuriei pe care o provoacă celor care îl poartă. Piatra pare a fi o

[1] Distribuitorul ocult al Naturii din principiile primare - adică, puterea numită Ares - a dat naștere genului de pietre brute, și, după aceea, nemairămânând nici o densitate, va rămâne doar substanța subtilă diafană, din care Archeus-ul naturii naște pietrele prețioase (*De Elemente Aque*, Lib. IV, Tract. IV, c. 10).

[2] Corpul Smaraldului derivă dintr-un fel de Mercur. El primește de la același culoarea lui, coagulat cu spirit de Sare (*Ibid.*, c. 12).

negreală întunecoasă și transparentă, de culoarea fierului. Este cea mai dură dintre toate pietrele, dar poate fi dizolvat în sânge de capră. Cea mai mare dimensiune a sa nu depășește pe cea a unei alune[1].

Magnetul este o piatră de fier, și din acest motiv ea atrage fierul[2].

Perla nu este o piatră, fiindcă se formează în scoicile de mare. Are culoarea albă. Deoarece crește în ființe însuflețite, în oameni sau în pești, ea nu este chiar o piatră, fiindcă are o natură alterată, adică o natură transmutată, apărută în urma unei lucrări perfecte.[3]

Hiacintul este o piatră galbenă, transparentă. Există o floare care poartă acest nume, și care, potrivit unei legende a poeților, se spune că ar fi fost om[4].

Safirul este o piatră de culoarea bolții cerești și de natură cerească[5].

[1] Cea mai concentrată duritate dintre toate pietrele, stă la baza producerii adamantului. Adamantul alb își capătă corpul de la Mercur, iar coagularea o obține prin spiritul Sării (*Ibid.*, c. 12).

[2] Întărit de experiență, care este stăpâna tuturor lucrurilor, și de o teorie matură, afirm că Magnetul este o piatră care nu numai că atrage incontestabil fierul și oțelul, dar posedă aceleași puteri asupra tuturor bolilor organismului uman (*De Corallis*). Vezi și *Herbarius Theophrasti*.

[3] Perla este un grăunte de umezeală. Ea face să apară, la femei, lapte din belșug atunci când acestea nu au îndeajuns (*De Aridura*).

[4] Hiacintul este o piatră prețioasă de același gen cu Carbunculul, dar este inferior acestuia, prin natura lui (*De Elemento Aquae*, Lib.IV, Tract. IV, c. 11).

[5] Safirul a căpătat materia corpului și culoarea de la Mercur (principiul prim). El este format, pe lângă Sulful alb și Sare albă, dintr-un Mercur palid. Așadar, safirele albe apar în mod frecvent fiindcă un Mercur alb contribuie la formarea lui. În același fel, un

Rubinul. Este o piatră ce străluceşte într-o culoare roşu-intens[1].

Carbunculul. Este o piatră solară care, potrivit naturii sale, străluceşte ca soarele[2].

Coralul. Este o piatră albă sau roşie, netransparentă. Creşte în mare, potrivit naturii sale de apă şi aer, având forma unei păduri, sau a unui arbust. El se întăreşte în aer şi nu poate fi distrus în foc[3].

Calcedonia. Este o piatră de diferite culori, ocupând locul dintre obscuritate şi transparenţă, amestecat de asemenea şi cu înceţoşarea, şi având culoarea ficatului. Este cea mai puţin preţioasă dintre toate pietrele rare[4].

Topazul. E o piatră ce străluceşte noaptea. Poate fi găsită printre stânci[5].

Mercur de culoarea masticului dă uneori naştere unei culori asemănătoare argilei (*Ibid.*, c. 15).

[1] Rubinul şi pietrele preţioase similare care au o nuanţă roşcată iau naştere din roşul Sulfului, iar corpul lor îşi are originea în Mercur, căci Mercurul este corpul fiecărei pietre preţioase (*Ibid.*, c. 13).

[2] Carbunculul este format din materia cea mai transparentă, care este conservată în cele trei principii. Mercurul este corpul, iar Sulful colorantul, cu minimum de spirit de Sare, datorită coagulării. Întreaga lumină abundă aici, deoarece Sulful conţine o lumină foarte clară, aşa cum ne-a demonstrat arta transmutaţiei (*Ibid.*, c. 11).

[3] Există două specii de coral roşu: unul roşu-spălăcit, care variază între sub-purpuriu şi semi-negru, celălalt este de culoare roşie strălucitoare. Aşa cum culorile lor diferă, tot aşa diferă şi calităţile lor. Există de asemenea o specie albicioasă, care este lipsită de eficacitate. Într-un cuvânt, pe măsură ce Coralului îi slăbeşte nuanţa de roşu, tot aşa îi slăbesc şi calităţile (*Herbarius Theophrasti; De Corallis)*.

[4] Piatra preţioasă Calcedonia este extrasă din Sare (*Chirurgia Magna; De Tumoribus* etc. *Morbi Gallici*, Lib. III, c. 6).

[5] Topazul este un extract din minereul lui Marte; el este un Fier transplantat (*Ibid.*).

Ametistul. Este o piatră de culoarea sângelui, sau de culoare purpurie.[1]

Crisoprasus. Este o piatră care seamănă cu focul pe timp de noapte şi cu aurul în timpul zilei.

Cristalul este o piatră albă, transparentă, care seamănă cu gheaţa. E o piatră sublimată, extrasă şi alcătuită din alte pietre[2].

Drept mărturie a bazei temeinice a acestei probleme, luaţi aminte la următoarea concluzie. Dacă cineva va avea grijă, cu inteligenţă şi raţiune, să experimenteze el însuşi ceea ce a învăţat despre metale, ce sunt ele şi unde pot fi găsite, atunci va afla că metalele noastre nu sunt altceva decât cea mai bună parte şi spiritul pietrelor obişnuite, adică, gudron, grăsime, ulei şi piatră. Dar acesta este cel mai puţin pur, cel mai puţin necontaminat şi perfect, atât timp cât rămâne ascuns sau amestecat cu pietrele. Ar trebui, aşadar, să fie căutat şi găsit în pietre, ar trebui să fie recunoscut în ele şi extras din ele, adică separat de ele şi lichefiat. El nu va mai fi o piatră, ci un metal prelucrat perfect, comparabil cu stelele cerului, care, după cum se spune, sunt ele însele pietre separate de cele ale pământului.

Aşadar, cine studiază mineralele şi metalele trebuie să fie înzestrat cu destulă raţiune şi inteligenţă pentru a avea în vedere nu doar acele metale obişnuite şi cunoscute ce se găsesc doar în adâncul munţilor. Există şi metale ce se află chiar la suprafaţa pământului şi pe care nu le găsim alături de cele din

---

[1] Ametistul este un extract al Sării, în timp ce Marmura şi Calcedonia sunt extrase din acelaşi principiu prin Ametist (*Ibid.*).

[2] Originea cristalelor ţine de apă. Ele conţin în interiorul lor un spirit al coagulării, prin care sunt coagulate, ca apa prin îngheţare şi stelele glaciale (*Lib. Meteorum*, c. 7).

adâncuri, nefiind la fel de bune ca ele. Şi astfel, fiecare piatră pe care o descoperim, fie ea mare sau mică, cremene sau piatră obişnuită, trebuie cercetată cu atenţie şi măsurată cu un cântar adevărat, corespunzător naturii şi proprietăţilor fiecăreia. Foarte des, o piatră obişnuită, neluată în seamă şi aruncată, valorează mai mult decât o vacă. Privirea nu trebuie aţintită doar asupra locului în care săpăm, şi din care piatra apare la lumină, întrucât aici prevalează influenţa cerului. Peste tot ne întâmpină pământ, praf, ori nisip, ce conţin adesea mult aur sau argint; şi de acest lucru trebuie să ţinem seama.

Arhidoxiile Magiei

DESPRE MERCURUL FILOSOFILOR ŞI TINCTURILE PREPARATE DIN SOARE ŞI LUNĂ

[**Notiță introductivă.** *Archidoxes Magicae* a fost publicată în ediția Husein, în Colonia la 1589 și Strassbourg la 1603; a fost tradusă în engleză de Robert Turner în 1656, iar a doua ediție a fost realizată de Samuel Weiser, la 1975. În introducerea ediției Weiser, se spune: „Teoria medicală a lui Paracelsus... era strâns legată de filosofia naturală, de experiență și de observație. Sistemul lui Paracelsus era bazat pe filosofia neoplatonică, în care ni se spune că viața omului este considerată a fi inseparabilă de cea a universului. Pentru el, scripturarul *limus terrae*, din care este creat trupul omului, este în realitate un extras al tuturor ființelor create anterior." Deși a fost clasificată inițial printre lucrările de magie din cauza numelui, ea și-a recăpătat ulterior locul cuvenit în sistemul alchimic paracelsian.]

Prologul lui Paracelsus

Invocând întâi de toate Numele Domnului Isus Christos, Mântuitorul nostru, vom începe această Lucrare. Nu vom arăta doar cum se transformă un metal inferior într-unul superior (ca fierul în cupru, cuprul în argint și argintul în aur), sau cum să se trateze toate infirmitățile a căror vindecare, potrivit Doctorilor încăpățânați și încrezuți, este socotită imposibilă. Ci vom arăta ceea ce e mai important, și anume cum putem să-i păstrăm pe oamenii muritori într-o îndelungată stare de sănătate, până la vârste

înaintate. Această artă a fost, ca să spunem aşa, gravată în timpul Creaţiei de Domnul Dumnezeul nostru, Creatorul Suprem, ca într-o carte în corpul metalelor, pentru ca noi să învăţăm din acestea cu sârguinţă. Astfel, când cineva doreşte să o înveţe, în profunzime şi pe de-a-ntregul, chiar de la adevărata ei sursă, va fi necesar ca acela să înveţe despre toate acestea de la Stăpânul acestora, adică de la Dumnezeu, căci Dumnezeu a creat toate lucrurile şi El este singurul care cunoaşte natura şi însuşirile pe care le-a plasat în fiecare lucru creat. Astfel, El este în stare să înveţe pe oricine, în mod sigur şi perfect. De la El putem învăţa la modul absolut, aşa cum a spus: „De la Mine veţi învăţa toate lucrurile".

Nu se află în Cer şi nici pe Pământ ceva atât de secret, ale cărui proprietăţi să nu le poată percepe. Mai precis, El cunoaşte şi vede cel mai bine, deoarece El este Cel care a creat toate lucrurile. Aşadar, El va fi Învăţătorul, Creatorul şi Îndrumătorul nostru în însuşirea adevăratei arte. Aşadar, Îl vom imita doar pe El, şi prin El vom învăţa şi vom atinge cunoaşterea acelei Naturi pe care El însuşi, Cu degetul Său, a întipărit-o şi a înscris-o în corpurile acestor metale. În felul acesta se va ajunge ca Cel Preaînalt, Domnul Dumnezeu, să binecuvânteze toate creaturile prin noi, şi ne va sfinţi toate căile. Numai atunci vom putea, în această lucrare, duce la bun sfârşit ceea ce am început. Urmarea va fi aceea că în inimile noastre se va instala bucuria şi iubirea.

Dacă însă cineva va ţine seama doar de propria-i opinie, nu numai el va încerca o mare decepţie, ci şi toţi aceia care îi împărtăşesc ideile şi i se alătură. El le va crea tuturor acelora foarte mari necazuri, căci neîndoielnic omenirea este născută în ignoranţă, deoarece ea nu poate cunoaşte şi înţelege ceva prin ea însăşi, ci numai prin ceea ce primeşte de la

Dumnezeu şi înţelege de la Natură. Cel care nu învaţă nimic din toate acestea, seamănă cu maeştrii şi filosofii păgâni, care merg pe calea subtilităţilor şi abilităţilor propriilor născociri şi idei, fie că aceştia se numesc Aristotel, Hipocrat, Avicenna ori Galen. Ei şi-au bazat întreaga Artă doar pe părerile lor personale. Dacă vreodată aceştia au învăţat ceva de la Natură, au distrus apoi totul cu fanteziile, visele sau închipuirile lor, şi asta mai înainte ca ei să ducă totul la bun sfârşit. Astfel, conform lor şi discipolilor lor, nu există nimic perfect care să fie descoperit.

Această stare de lucruri ne-a îndemnat să scriem o carte unică de alchimie, ce nu se bazează pe [părerile] oamenilor, ci pe Natură. Pe acele virtuţi şi puteri pe care Dumnezeu, cu propriul Său deget, le-a imprimat în metale. Această imprimare, Mercurius Trismegistus a imitat-o, chiar dacă pe nedrept nu e numit „Tatăl tuturor oamenilor înţelepţi". Însă el este tatăl tuturor celor care îi urmează arta cu dragoste şi cu dorinţa sinceră de a demonstra, şi a ne învăţa că numai Dumnezeu singur este unicul autor, cauza şi originea primordială a tuturor creaturilor acestei arte. Dar el nu atribuie puterea şi virtutea lui Dumnezeu creaturilor, sau lucrurilor vizibile, aşa cum făcea păgânul şi cei asemeni lui.

Acum, fiindcă întreaga artă s-ar cuveni învăţată de la Treime, adică de la Dumnezeu-Tatăl, de la Dumnezeu-Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Christos, şi de la Dumnezeu-Sfântul Duh, trei entităţi distincte într-un singur Dumnezeu, noi vom împărţi această lucrare alchimică în trei părţi sau tratate.

În prima parte vom stabili ce conţine arta în sine şi care este proprietatea inerentă şi natura fiecărui metal în parte;

În partea a doua, vom vorbi despre mijloacele folosite pentru a face să lucreze puterile şi forţa din metale;

În partea a treia, vom arăta ce Tincturi urmează să producem din Soare şi Lună.

TRATATUL NUMĂRUL UNU

Capitolul I
Despre Focul Simplu

În primul rând ne vom strădui să arătăm ce se înţelege prin această artă, care îi este scopul şi domeniul ei de manifestare.

Primul şi cel mai important element ce ţine de această artă îl constituie focul, care întotdeauna trăieşte prin intermediul aceleiaşi calităţi şi operaţii, neputând să primească viaţă de la altceva. El posedă capacitatea şi puterea de a da viaţă; aşa au toate focurile ascunse în lucrurile secrete. Din acelaşi motiv, Soarele dat de Dumnezeu încălzeşte toate lucrurile din lume, fie ele secrete, aparente sau evidente. Sferele lui Marte, Saturn, Venus, Jupiter şi Luna nu pot emite altă Lumină decât aceea pe care o împrumută de la Soare, pentru că, din acest punct de vedere, ele sunt moarte în sine. Totuşi când sunt aprinse, aşa cum am arătat mai sus, ele se manifestă şi lucrează potrivit proprietăţilor lor.

Soarele nu îşi primeşte lumina decât direct de la Dumnezeu însuşi, care îl stăpâneşte într-atât încât arde şi străluceşte în el. Lucrurile nu stau altfel cu această artă. Focul din cuptor se aseamănă cu Soarele, acesta încălzind cuptorul şi vasele, întocmai cum procedează Soarele cu întreaga lume. Aşa cum nimic nu poate să apară în lume fără Soare, tot astfel, şi în

această artă, nimic nu se poate face fără el. Aceasta este el mai mare secret al acestei arte. El cuprinde toate lucrurile de pe acest pământ. Nu poate fi înţeles printr-un alt lucru, căci sălăşluieşte în sine însuşi şi nu-i lipseşte nimic. Dar celelalte lucruri, cărora acesta le lipseşte, se bucură de el şi capătă viaţă de la el. De aceea ne-am propus, în primul rând, să afirmăm acest lucru.

Capitolul II
Despre Multiplicitatea Focului din care se ivesc o mulţime de metale

Mai întâi, am scris despre Focul simplu, care trăieşte şi subzistă în el însuşi. Acum vom vorbi despre un spirit multiplu sau foc care este cauza varietăţii şi diversităţii creaturilor, astfel încât nu putem găsi nicăieri una asemenea alteia. Acest lucru poate fi observat la metale, unde nu întâlnim nici unul care să fie asemenea altuia. Soarele produce aurul său, Luna creează un alt metal foarte diferit, adică argintul, Marte produce un altul, adică fierul, Jupiter creează un alt fel de metal, cositorul, Venus, un altul, care este cuprul, iar Saturn, un alt fel de metal, care este plumbul. Ele toate nu se aseamănă între ele, ci fiecare metal se deosebeşte de celelalte. Acelaşi lucru îl observăm, într-adevăr, şi la oameni, ca şi la alte creaturi. Cauza acestor neasemănări o constituie multiplicitatea focului. În chip asemănător, generarea lor, care începe cu descompunerea, poate fi efectuată în diferite moduri; una printr-un foc moderat, alta prin spălare în mare, alta prin cenuşă, alta prin nisip; alta prin flacăra focului, alta prin cărbuni şi aşa mai departe.

Diversitatea creaturilor nu este produsă de primul Foc Simplu, ci de mulţimea elementelor care

variază. Nu de Soare, ci de mersul celor şapte planete. Acesta este şi motivul pentru care în lume nu există indivizi identici, căci întocmai cum căldura se modifică în fiecare oră şi minut, tot astfel toate celelalte lucruri suferă schimbări. Transmutaţia focului se face în elemente, în corpul cărora este imprimată de acest foc. Acolo unde nu există un amestec prea mare de elemente, creează Soarele. Acolo unde amestecul este puţin mai numeros, Luna este cea care creează şi acolo unde amestecul este mai gros, creează Venus. Aşadar, în funcţie de diversitatea mixturilor, apare o diversitate de metale. Nici un metal nu apare într-o mină în care să fie asemănător altuia dintr-o altă mină.

Este cunoscut faptul că diversitatea metalelor e cauzată de amestecul elementelor, deoarece spiritele sunt întotdeauna diferite şi fără asemănare. Dacă ele ar fi produse prin Focul Simplu, ar fi fost atât de asemănătoare, încât nu le-am fi putut deosebi unele de altele. Însă metalele prezintă o mare varietate de forme. Aceeaşi multiplicitate trebuie luată în considerare şi la alte creaturi. De aici se va înţelege cu uşurinţă de ce se găsesc atât de multe şi variate forme ale metalelor, şi de ce nu seamănă unele cu altele.

Capitolul III
Despre Spiritul (sau Tinctura) Soarelui

Ajungem acum la spiritele Planetelor sau metalelor. Spiritul (sau tinctura) Soarelui îşi are originea într-un foc pur, perfect, subtil. În virtutea acestui lucru, acesta depăşeşte cu mult alte spirite şi tincturi ale metalelor. El rămâne fixat neîncetat, când este pus în foc, din care nu fuge. Nici nu este consumat de către foc, nici nu e ars, ci apare mai clar, mai frumos şi mai pur. De asemenea, nici căldura şi nici

frigul nu-l pot deteriora, şi nici vreun accident. Nu aşa stau lucrurile cu alte spirite sau tincturi ale metalelor. Şi iată de ce. Corpul ce îl ia asupra sa, se apără de orice accident sau boală, în aşa fel încât să poată fi în stare să reziste focului, fără să sufere vreun neajuns. Acest corp nu are această putere şi însuşire în el însuşi, ci o capătă de la spiritul Soarelui din el. Se ştie că Soarele este corpul lui Mercur şi că acest corp nu poate să reziste focului sau să-l suporte, ci se îndepărtează de el. Cu toate acestea, el nu fuge de foc atunci când se află în Soare, ci rămâne constant şi stabil în el.

Această situaţie îngăduie o judecată temeinică, legată de faptul că acesta capătă o statornicie de la acest spirit sau tinctură a Soarelui. Dacă acest spirit poate să acţioneze asupra lui Mercur, oricine poate gândi că el poate să acţioneze în chip asemănător asupra corpurilor omeneşti, atunci când este primit în ele. Am vorbit destul de mult, în tratatul nostru *Magna Chiurgia* despre tinctura Soarelui, în sensul că ea va acţiona asupra bolilor pentru a le înlătura; şi nu numai pentru aceasta, ci şi pentru a menţine o stare de sănătate bună şi a asigura o viaţă lungă. În acelaşi fel, tăria şi calităţile tuturor celorlalte metale urmează să fie cunoscute din experienţe autentice, şi nu din înţelepciunea oamenilor lumii care se împotrivesc lui Dumnezeu şi adevărului Său. Toţi cei care se sprijină pe această înţelepciune şi îşi pun speranţele în ea, vor fi crunt dezamăgiţi.

Capitolul IV
Despre Spiritul (sau Tinctura) Lunii

După ce am vorbit despre tinctura Soarelui, nu ne rămâne decât să vorbim despre tinctura Lunii, tinctura albă. Ea este creată dintr-un spirit perfect,

dar mai puțin perfect decât spiritul Soarelui. Cu toate acestea, ea depășește tincturile celorlalte metalele atât în puritate, cât și în subtilitate.

Acest lucru e binecunoscut celor ce se ocupă de studierea Lunii. Tinctura Lunii nu se oxidează și nici nu e distrusă prin foc, așa cum se întâmplă cu toate celelalte metale. Saturn fuge de foc, dar Luna nu. De aici putem trage concluzia că această tinctură e superioară celor care urmează. În foc, ea își păstrează statornic corpul căpătat, fără să sufere vreun accident sau vreo deteriorare. În plus, dacă Mercurul este făcut astfel de către Tinctura Lunii, care va fi efectul acțiunii acestui Spirit sau Tincturi dacă este extrasă din sine însuși și pusă în alt corp? Oare nu va salva și va apăra de boli și de accidente în același fel? Da, cu siguranță. Dacă produce acest Mercur în propriul său corp, atunci va face la fel și cu trupul oamenilor. Și nu numai că se păstrează starea de sănătate, dar prelungește durata de viață și vindecă bolile și infirmitățile chiar și în aceia care își trăiesc viața dincolo de cursul normal al naturii. Cu cât medicina este mai subtilă, mai evoluată și desăvârșită, cu atât mai bine va vindeca.

Există medici ignoranți, care își practică profesia numai cu ajutorul plantelor, ierburilor și a unor lucruri asemănătoare. Prin aceste lucruri, care se alterează ușor, ei se străduiesc să provoace acele operații care sunt deja ferme și stabile. Toate aceste operații sunt zadarnice, este ca și cum visele lor ar fi umplute cu aer. Dar de ce ar trebui să vorbim atât de mult despre ei? Ei nu au învățat niciodată lucruri mai bune în universitățile lor. Deoarece au fost constrânși să învețe și să studieze toate acestea încă de la început, ei socotesc că e rușinos să procedeze altfel în viitor. Astfel s-a ajuns ca ei să continue a se complace în vechea lor ignoranță.

Capitolul V
Despre Spiritele lui Venus

Ne-am ocupat până acum de un spirit alb sau tinctură de un alb strălucitor. Acum vom vorbi despre un Spirit Roșu, care se obține dintr-o mixtură elementară brută [de metale] superioare cu care, de asemenea, este unit. El este o substanță mult mai pură decât alcoolul și tincturile celorlalte metale care urmează. Este cunoscut faptul că el suportă focul mai mult timp, și nu se topește, și nici nu se dizolvă atât de repede ca alt spirit ce urmează. De asemenea, aerul și umiditatea focului nu îi sunt atât de nocive, cât îi sunt lui Marte, de exemplu.

Această putere și proprietate a corpului lui Venus provine de la spiritul care îi este insuflat. Același efect care se manifestă în propriul său corp se manifestă de asemenea în corpul oamenilor, în măsura în care natura a permis acest lucru. El ne apără de răni și ne ferește de accidente. Are grijă deopotrivă ca nici apa și nici aerul să nu ne facă vreun rău. Elimină toate bolile ce țin de nivelul său. Acest spirit sparge corpul metalelor, încât ele nu vor mai suporta ciocanul. De asemenea, în trupurile oamenilor, atunci când este luat laolaltă cu ceva cu care nu e compatibil, el produce golirea intestinelor. E absolut necesar ca medicul, care dorește să folosească acest spirit, să fie bine documentat în problema metalelor.

Așadar, este mult mai bine să folosim spiritul cel mai pur, care să poată fi folosit fără nici o teamă și care nu prezintă nici un pericol. Cu toate acestea, constatând că spiritul Soarelui și al Lunii sunt prețioase și costisitoare, astfel încât nu oricine are posibilitatea să le procure pentru vindecări, fiecare va trebui să ia, potrivit abilității sale, ceea ce este în stare să obțină. De asemenea, nimeni nu este atât de bogat

încât să poată prepara aceste medicamente, astfel încât este nevoit să ia doar ceea ce poate avea. Oricine poate, cu ușurință, să tragă concluzia că medicamentele obținute din metale le depășesc cu mult atât pe cele vegetale cât și pe cele animale prin tăria și puterea lor de vindecare. Dar, de ajuns cu spiritul lui Venus.

Capitolul VI
Despre Spiritul lui Marte

Acum vom vorbi despre spiritul lui Marte, care e o mixtură de elemente; este mai consistentă decât celelalte spirite, despre care am vorbit înainte. Spiritul lui Marte este înzestrat cu o tărie mai puternică decât a altor metale, din care cauză acesta nu se topește și nici nu se dizolvă atât de ușor în foc, precum metalele următoare. Însă suferă mult din cauza apei și a aerului, astfel încât el este descompus de către acestea, și ars în foc, așa cum se poate vedea în cursul operațiunii la care este supus.

Cu toate că spiritul lui Marte este mai puțin perfect decât al altora superioare, el depășește în tărie și uscăciune toate celelalte metale, atât pe cele superioare cât și pe cele inferioare. El nu doar că reține o substanță perfectă și rezistă loviturilor de ciocan, ca Soarele și Luna, dar și celor aflate în interiorul său, adică Jupiter și Saturn. El acționează în felul acesta asupra metalelor și produce aceleași efecte asupra corpului omenesc; de exemplu, el creează o stare neplăcută mai ales când este luat pentru golirea intestinelor, producând și dureri în membre. Cu toate acestea, dacă este aplicat pe răni fără să se depășească o anumită măsură, el le curăță și le sterilizează etc. Astfel, acest spirit nu este cu mult inferior, din punct de vedere al puterii și virtuții,

celorlalte superioare lui, în acele lucruri pentru care a fost creat de Dumnezeu și de Natură.

Capitolul VII
Despre Spiritul lui Jupiter

Despre spiritul lui Jupiter știm că este derivat din substanța albă și pală a focului; natura lui e fragilă și sfărâmicioasă și nu suportă loviturile de ciocan ca în cazul lui Marte. Un caz care scoate în evidență natura lui, îl constatăm atunci când este amestecat cu Luna, care de abia poate fi adusă la prima ei maleabilitate, fără un efort prea mare. Același efect îl are în toate celelalte metale, cu excepția lui Saturn. Și același gen de operații, care sunt efectuate pentru corpurile metalelor, se aplică și corpurilor umane. El arde și corodează membrele, împiedicându-le să-și continue propriile lucrări perfecte, îngreunându-le astfel în a îndeplini lucrarea pe care natura le-o cere. Totuși, acest spirit are în virtutea sa capacitatea de a îndepărta ulcerele canceroase și de asemenea fistulele, mai ales atât timp cât nu se depășește măsura naturii lui pe care Dumnezeu și Natura i-au dat-o.

Capitolul VIII
Despre Spiritul lui Saturn

Spiritul lui Saturn s-a format dintr-un amestec de elemente uscate, reci și negre. Printre toate celelalte metale, el suportă cel mai puțin focul. În timp ce Soarele și Luna sunt durabile, dacă li se adaugă Saturn, el le rafinează, chiar dacă tăria lor este diminuată. Aceleași operații sunt efectuate și asupra corpului uman, dar cu dureri și multă suferință, așa cum se întâmplă cu Jupiter și Marte. Din cauza ames-

tecului cu frigul, el nu poate acționa atât de ușor, de blând. În schimb, este foarte eficace în vindecarea fistulelor, a cancerului și ulcerului, care corespund naturii curative a lui. El elimină bolile externe și impuritățile exterioare ale Lunii. Cu toate acestea, dacă nu e aplicat cu grijă, poate face mai mult rău decât bine. Așadar, cel care ar vrea să-l aplice corect, s-ar cuveni să cunoască neapărat natura lui, ca și bolile pe care le vindecă, pentru a face acest lucru. Dacă se ține seama de această necesitate, nu va mai apărea nici un neajuns.

Capitolul IX
Despre Spiritul brut al lui Mercur

Spiritul lui Mercur, care este supus altor spirite superioare, nu are o formă sau o substanță determinate. Adică el acceptă orice alt metal, la fel ca ceara pe care se pot imprima tot felul de sigilii. Acest spirit elementar este comparat cu alt spirit al metalelor, căci dacă primește în el spiritul Soarelui, din el va fi creat aurul, iar în cazul Lunii, va fi creat argintul. Acest spirit acționează în același fel asupra altor metale, pe care le acceptă și ale căror proprietăți le primește în sine. Din această cauză, în funcție de corpul său, este potrivit celorlalte spirite menționate mai sus, precum masculinul față de feminin. Căci Soarele este corpul lui Mercur, în afară de faptul că Soarele grăbește și fixează Mercurul; însă Mercurul comun este inconstant și volatil. Cu toate acestea, el este supus tuturor spiritelor menționate anterior și generează, din nou, nu numai tincturile și spiritele asemănătoare metalelor, despre care am vorbit mai înainte, ci chiar metalul însuși, prin care tincturile menționate mai sus acționează în operațiile lor. Dar

dacă, în acest proces, nu se menține moderația, va fi imposibil să se aducă vreodată aceste tincturi la un grad înalt de perfecțiune, căci dacă focul este prea puternic pentru însuflețirea acestei tincturi, el o va distruge, și atunci aceasta nu va mai putea acționa. Același efect se manifestă și dacă focul e prea slab. De aceea, e necesar să știm cum trebuie să procedăm în cadrul acestei arte, și care sunt posibilitățile și caracteristicile ei. De asemenea, [trebuie să cunoaștem] prin ce modalitate putem atinge perfecțiunea operației pe care o efectuăm pentru ca aceste calități să se facă simțite și să se manifeste corespunzător. Astfel, pe scurt, vom încheia primul nostru tratat.

TRATATUL NUMĂRUL DOI
Despre Mercurul Filosofilor și Medium al Tincturilor

În primul tratat am scris despre spiritul și tincturile metalelor, înfățișând toate proprietățile acestora și natura lor, și arătând la ce anume dă naștere fiecare metal. În următoarele capitole din cel de-al doilea tratat vom vorbi despre mediumul tincturilor, adică despre Mercurul Filosofilor. În acest mediu sunt produse tincturile și fermentul metalelor.

Capitolul I
Din ce se prepară Tincturile și Fermenții

Oricine dorește să obțină tinctura metalelor, ar trebui să ia Mercurul Filosofilor și să-l arunce în propriul lui țel, adică în Argintul viu, de unde acesta provine. Astfel, Mercurul Filosofilor va fi dizolvat în Argintul viu și va căpăta tăria lui. Apoi, Mercurul Filosofilor va ucide Argintul viu și va face ca acesta

să rămână fixat în foc. Între aceste două categorii de Mercur există o concordanță asemănătoare celei care există între masculin și feminin, între soț și soție. Ambele categorii își au originea în spiritul brut al metalelor, cu excepția corpului Soarelui care rămâne fixat și stabil în foc, lucru pe care Argintul viu nu-l face. Cu toate acestea, ele pot fi destinate una alteia, așa cum boabele de porumb sau semințele în general sunt față de pământ.

Voi demonstra acest lucru folosind un exemplu. Dacă cineva seamănă orz, va recolta tot orz. Dacă seamănă grâu sau secară, sau orice alte semințe, va recolta aceleași cereale; același lucru se întâmplă și cu această artă. Dacă cineva seamănă aurul Soarelui, același aur va culege; sau în cazul Lunii, sau al altor metale, va obține metalele corespunzătoare de la care au plecat. Din această cauză, spunem că tincturile răsar din metal, adică din Mercurul Filosofilor și nu din Argintul viu; însă acesta dă naștere seminței care zămislește prima.

Capitolul II

Despre conjuncția Masculinului cu Femininul, a bărbatului cu femeia

În primul rând este necesar să știm cât de mult Mercur al Filosofilor și cât de mult Argint viu trebuie să fie legate și unite strâns între ele. Se ia nici mai mult nici mai puțin decât în cantități egale, ca să nu stânjenească operația sau să compromită toată lucrarea. Sămânța e sufocată de exces, astfel încât ea nu poate trăi îndeajuns de mult pentru a se uni cu Mercurul Filosofilor și a se fixa de el. Iar dacă e vorba de o cantitate prea mică, încât materia să nu poată fi dizolvată într-un corp, atunci ea este distrusă, neputând produce vreun fruct. Din acest motiv, cel ce

face această lucrare, s-ar cuveni să cunoască precis ce cantități trebuie folosite pentru ca lucrarea să fie dusă la bun sfârșit. Referitor la cantități, rețeta spune: la o parte la două, sau trei la patru, și nu poți greși, ci îți vei atinge scopul dorit.

Capitolul III

Despre forma Instrumentelor de sticlă

După ce materialele au fost corect și corespunzător preparate și amestecate, trebuie să folosim vase de sticlă conform proporțiilor, naturii și capacităților corespunzătoare; nici prea mari și nici prea mici, căci dacă vasele sunt prea mari, femininul, adică sputa, se împrăștie și se pierde, încât sămânța nu va mai încolți. Dacă vasele sunt prea mici, creșterea este sufocată și sămânța nu va rodi. Tot așa se întâmplă când semințele sunt semănate sub copaci, sau mărăcini, căci atunci ele nu vor mai putea înmuguri, pierind fără să rodească. De aceea, se pot produce erori destul de însemnate din cauza acestor vase nepotrivite, erori care, odată comise nu mai pot fi îndreptate în cadrul aceleiași operații. Lucrarea nu mai poate fi dusă la bun sfârșit. De aceea notați următoarele: luați trei uncii și jumătate și patru livre, pentru ca lucrurile să meargă bine. Va trebui să protejați materia ca nu cumva să se împrăștie și nici ca flegma sau generarea să fie stânjenite.

Capitolul IV

Despre Proprietățile Focului

După ce ați pus materialul în vase corespunzătoare, aveți grijă să mențineți căldura naturală. Nu este îngăduit ca temperatura exterioară să depășească temperatura interioară. Dacă temperatura este

prea ridicată, nu se poate produce nici o legătură, deoarece materialul va fi împrăştiat şi ars de căldura prea puternică. Nimic bun nu va putea ieşi de aici.

Regiunea de mijloc a aerului a fost rânduită de către natură între cer şi pământ, astfel încât Soarele şi stelele să nu ardă fiinţele de pe pământ, caz în care nimic nu s-ar mai produce. Tot aşa trebuie să procedaţi şi voi. Puneţi o distanţă de aer între materie şi foc. Procedaţi de o asemenea manieră încât căldura să nu vă stânjenească operaţia în nici un fel, iar materia să nu se împrăştie, şi să se ardă cât mai puţin. Dacă focul este îndeajuns de slab şi nu prea viu, atunci spiritul rămâne. Fără a interveni asupra umidităţii focului, el nu se va usca şi nici nu se va fixa, căci spiritele metalelor sunt moarte de unele singure. Ele nu se mişcă. Ele nu sunt în stare să acţioneze prin ele însele dacă nu sunt stimulate de foc.

Nu altfel se petrec lucrurile în această lume, unde sămânţa pusă în pământ este moartă şi nu poate să încolţească, şi nici să se dezvolte prin ea însăşi. Ea trebuie stimulată de căldura Soarelui. Aşadar, este foarte necesar, în acest procedeu de lucru, să aprindem şi să reglăm focul cât mai corect posibil, proporţional cu natura substanţelor cu care lucrăm; [nu trebuie să fie] nici prea puternic şi nici prea slab, fiindcă în caz contrar, lucrarea va fi compromisă şi ţelul nu va putea fi atins.

Capitolul V
Despre semnele apărute în timpul Conjuncţiei

Focul fiind reglat să ardă moderat şi fiind menţinut la aceeaşi intensitate, materia îşi va schimba în aceste condiţii, puţin câte puţin, culoarea spre negru. Apoi, când uscăciunea va începe să acţioneze asupra umidităţii, vor apărea în sticle flori de diferite culori,

unele de forma cozii de Păun, cum nu au fost văzute până atunci. Uneori sticla apare ca şi cum ar fi fost aurită. Dacă apare aşa, înseamnă, cu siguranţă, că sămânţa masculină conduce şi acţionează asupra seminţei feminine, care devine fixă. Adică, acest Mercur este fixat şi acţionează asupra Argintului viu, şi începe să se amestece cu el. Apoi, când umiditatea a fost eliminată de către uscăciune, aceste culori se vor împrăştia, iar materialul, în cele din urmă, va deveni alb. Se va proceda astfel, în continuare, până când se va atinge culoarea albă de cea mai mare intensitate.

Trebuie să avem grijă, în special, să nu grăbim lucrurile, căci această lucrare seamănă cu cea pe care o constatăm fie în cazul producerii porumbului, fie la oameni. Pentru unele fiinţe, nu numai pentru cele umane, durata [acestei lucrări] poate fi de nouă luni, de zece luni, sau de douăsprezece luni. Soarele şi Luna contribuie la maturizarea seminţei, şi fac să se nască pruncul din pântecele mamei sale, şi respectiv grânele din măruntaiele pământului. Orice lucru făcut la repezeală, pripit, sau născut prematur, piere curând. Atât oamenii cât şi plantele ne oferă un exemplu în acest sens. [Pruncii] care se nasc prea devreme sau lucrurile făcute prea în grabă, au o viaţă foarte scurtă. Soarele şi Luna conduc natura oamenilor spre perfecţiune, şi astfel viaţa acestora se lungeşte; iar riscul de îmbolnăviri şi accidente este din ce în ce mai redus.

Capitolul VI
Despre cunoaşterea Tincturii Perfecte

În capitolul anterior am arătat cum materia lucrează în etape. În acest capitol, vom face cunoscut cum putem cunoaşte momentul în care s-a atins

perfecțiunea. Luați piatra albă a Lunii din care apare albul și separați o bucățică din ea cu o foarfecă. Puneți-o pe o placă de cupru și încălziți-o în foc până la incandescență. Dacă acea bucățică scoate fum, înseamnă că piatra nu e perfectă. În acest caz, lăsați-o să stea mai mult timp în fiertură până când piatra își recapătă perfecțiunea. Dacă bucățica nu scoate fum, fiți siguri că este perfectă. Acest lucru este valabil și pentru piatra Roșie a Soarelui, parcurgând aceleași etape ale operațiilor la care este supusă.

Capitolul VII
Cum să sporim sau să multiplicăm Tincturile

Când veți dori să înmulțiți sau să creșteți cantitatea de Tinctură pe care ați obținut-o, amestecați-o, din nou, cu Mercur obișnuit. Procedați în toate etapele ca la prima și dublați o parte de o sută de ori mai mult decât era colorată înainte. Faceți acest lucru în mod repetat, până când aveți cantitatea de produs pe care o doriți. Cu cât rămâne mai mult la foc, cu atât mai bune vor fi calitățile lui.

Când s-a terminat, o parte din el va schimba o cantitate infinită de Argint viu în Lună sau Soare care au atins perfecțiunea. Acum cunoaștem desfășurarea întregului proces de lucru, de la început până la sfârșit. Cu aceasta încheiem al doilea tratat și îl începem pe cel de-al treilea.

TRATATUL NUMĂRUL TREI
Ce Tincturi urmează să fie produse din Soare și Lună

În cel de-al doilea tratat am arătat cum ar trebui obținute Tincturile sau Fermenții. În cel de-al treilea vom arăta și expune amănunțit cum producem aceste

Tincturi ale Soarelui și Lunii. Și, de asemenea, vom arăta cu ce instrumente sunt fabricate Soarele și celelalte planete – anume, cuptorul și focul.

Capitolul I
Despre construcția Cuptorului și despre Foc

Mercurius Hermes Trismegistus spune că acela care ar voi să-și perfecționeze arta, ar trebui, ca să spunem așa, să construiască o Lume nouă. În același fel în care Dumnezeu a creat Cerul și Pământul, tot așa trebuie construit cuptorul și controlat focul. Mai întâi se construiește un cuptor cu înălțimea de șase palme. O palmă este distanța de la vârful degetelor la degetul mare. Lățimea cuptorului va fi de o mână. Rotunjiți-l și neteziți-l în interior ca nu cumva cărbunii să se împiedice în el.

Fundul trebuie înclinat într-o parte și să aibă locuri de trecere prin el, fiecare dintre acestea având o lățime de patru degete. Supliniți fiecare din aceste găuri cu un cazan de cupru, pentru a reține apa. Luați cărbuni mari și solizi. Spargeți-i în bucăți de mărimea unei nuci. Umpleți cu aceste bucăți lungi cuptorul. Apoi astupați-l pentru a nu arde prea repede. Imediat după aceea puneți câtiva cărbuni în găurile de dedesubt. Dacă focul este prea puternic puneți o piatră înaintea lui; dacă este prea slab, răscoliți cărbunii cu un vătrai de fier. În felul acesta i se va permite aerului să circule și să accelereze arderea, pentru ca focul să dea mai multă căldură. Astfel, veți menține temperatura potrivit exigențelor Naturii. Pentru a îndeplini condițiile impuse de materialul asupra căruia se acționează, căldura nu trebuie să depășească anumite limite, dar nici să fie prea slabă.

Această situație poate fi comparată cu Firmamentul. Există și în cazul nostru un firmament cores-

pondent; acesta este, bineînțeles, materia conținută în sticlă. Lucrarea va constitui forma lumii. Cuptorul corespunde Soarelui din lumea mare, care dă lumină, viață și căldură în cuptorul universului, ca și tuturor instrumentelor și oricărui alt lucru de sub el.

Capitolul II
Despre legătura Masculinului cu Femininul

După ce am vorbit despre foc și cuptor, unde trebuie preparate Tincturile, vom dezvolta problema relației dintre un bărbat și o femeie, și modul în care se produce această legătură. Luați Mercurul Filosofilor, preparat și purificat în cel mai înalt grad. Faceți același lucru cu soția sa, Argintul viu. Așa cum femeia îl acceptă pe bărbat și bărbatul îi rămâne fidel femeii – fiindcă bărbatul își iubește soția și femeia își iubește soțul – tot astfel se întâmplă cu Mercurul Filosofilor și Argintul viu. Această situație ne demonstrează marea dragoste pe care Natura o revarsă asupra noastră.

Așadar, și un Mercur și celălalt sunt într-o strânsă legătură reciprocă. Unirea unuia cu celălalt, a bărbatului cu femeia, corespunzător trupurilor lor, este de o așa natură încât între ei nu mai există nici o diferență. Ei corespund, unul altuia, din punctul de vedere al intensității legăturii și a proprietăților lor, cu excepția faptului că bărbatul este mai hotărât și mai stabil în timp ce femeia este schimbătoare la foc. Din cauza aceasta femeia se unește cu bărbatul, pentru că, primindu-l pe bărbat, ea devine stabilă și se armonizează pentru a asigura un echilibru în această legătură. Amândoi trebuie închiși ermetic, cu chit, încât femeia să nu se poată evapora, sau să nu poată respira. În caz contrar, întreaga lucrare nu va duce la nici un rezultat.

Capitolul III
Despre copulația Masculinului cu Femininul

Când îi punem pe bărbat și pe femeie în patul matrimonial, atunci el acționează asupra ei. Pentru ca ea să nască este necesar ca bărbatul să acționeze asupra femeii. În acest fel, sământa femeii poate fi coagulată și unită cu sământa bărbatului, ca să formeze o singură masă. Dacă acest lucru nu se întâmplă, copulația va fi lipsită de roade.

Capitolul IV
Despre legătura filosofică dintre Bărbat și Femeie

După aceea, dacă observați că femeia este de culoare neagră, atunci puteți fi siguri că a rămas gravidă. Când sământa femeii se unește cu sământa bărbatului, acesta este primul semn și cheia acestei arte. Așadar, aveți grijă ca tot timpul să păstrați căldura naturală. Va apărea negreala, care va fi împrăștiată și consumată de căldura naturală, exact cum un vierme mănâncă și devorează un alt vierme. Păstrați acest regim de lucru până când nu va mai exista nici un fel de negreală.

Capitolul V
Despre culoarea neagră

Când culoarea neagră predomină, atunci înseamnă că femeia este însărcinată. Când începe să apară Coada de Păun, adică atunci când apar mai multe culori pe sticlă, Mercurul Filosofilor începe să acționeze asupra Mercurului obișnuit. Ea își întinde aripile până când ajunge să-l cuprindă. Aceste culori apar când uscăciunea acționează asupra umidității.

Capitolul VI
Despre mugurii care răsar şi apar în sticlă

Când observaţi apariţia acestor culori, va trebui să păstraţi acelaşi regim de lucru. Menţineţi în continuare focul la aceeaşi intensitate până când culoarea cozii de Păun dispare cu totul. Atunci va apărea materia Lunii, albă şi pură ca zăpada. Vasul a adus-o la acest grad precis al perfecţiunii ei. La urmă spargeţi o bucăţică din material şi puneţi-o pe o placă de cupru, la foc. Dacă ea rămâne aceeaşi şi este solidă şi îşi păstrează Tinctura, atunci este cea mai perfectă substanţă a Lunii. Acest Rege are tărie şi putere, nu numai pentru a transmuta şi a preface toate metalele, dar, de asemenea, de a vindeca toate bolile şi infirmităţile. Acest Rege este vrednic de laudă şi înzestrat cu multe virtuţi. El are o putere atât de mare încât poate să transmute şi să prefacă pe Venus, Marte, Jupiter, Saturn şi Mercur în cea mai statornică Lună, o veritabilă piatră de încercare. De asemenea, el eliberează şi scapă trupurile oamenilor de un număr nesfârşit de boli, ca de exemplu, febra, debilitatea, lepra şi sifilisul sau Morbus Gallicus. De asemenea ne scapă de un mare număr de infirmităţi şi boli pe care nici o plantă nu le poate vindeca sau îndepărta. Oricine foloseşte acest medicament zi de zi, poate avea o viaţă lungă şi sănătoasă.

Capitolul VII
Despre culoarea roşie

După ce acest Rege a căpătat o culoare albă perfectă, focul trebuie menţinut constant, până când culoarea albă se schimbă, începând să devină galbenă. Cu cât căldura acţionează timp mai îndelungat asupra materiei albe şi uscate, cu atât mai mult culoarea galbenă şi cea asemănătoare şofranului se modifică pentru a deveni o culoare roşie perfectă. Prin aplicarea treptată a focului se ajunge la culoarea roşie; când se consideră că substanţa de aur a fost creată. Aici se naşte un Rege oriental, care stă pe tron şi domneşte peste toţi prinţii lumii.

Capitolul VIII
Despre sporirea sau înmulţirea acesteia

Multiplicarea acestei materii se face prin dizolvarea ei în propria ei umiditate. După aceea daţi focul la aceeaşi intensitate ca prima dată. Acţiunea lui asupra umezelii va fi mai rapidă decât înainte. Ea se va preschimba în propria ei substanţă, transformând întreaga cantitate a materiei în substanţa respectivă. Comorile de pe pământ nu se pot compara cu aceasta, deoarece în lume nu există ceva atât de valoros. Martor este Augurellus.

Concluzii

Acest secret a fost păstrat de vechii părinţi printre tainele lor cele mai oculte şi mai bine ascunse. Ei au păstrat acest secret ca nu cumva să cadă în mâinile oamenilor răi, în mâinile unor nemernici ce ar fi putut să-şi ducă mai uşor la sfârşit planurile diabolice. De aceea, noi le cerem tuturor celor care vor căpăta acest dar de la Dumnezeu, să-i imite pe acei părinţi, să-l folosească în taină şi să păstreze acest Mister divin. Dacă veţi călca în picioare sau veţi arunca aceste perle la porci, veţi fi supuşi de Dumnezeu unei aspre judecăţi, căci El este marele Judecător şi Răzbunător pentru orice nedreptate.

Această artă poate fi dezvăluită în întregime celor ce se bucură de graţia cu totul specială a lui Dumnezeu,

care le-a dat puterea de a se feri de vicii, lucru pe care alții nu reușesc să-l facă. Mai multă înțelepciune poate fi găsită la un singur asemenea om decât la o mie de oameni obișnuiți din lume. Acestora, arta aceasta nu le va fi dezvăluită nicicând.

Oricine va descoperi acest secret și va căpăta acest dar de la Dumnezeu, va trebui să se roage Preaînaltului Dumnezeu, Tatălui, Fiului și Sfântului Duh. Să se roage pentru iertarea lui Dumnezeu, atât timp cât poate folosi acest secret în cinstea Lui, și pentru ajutorarea semenului său. Fie ca milostivul Dumnezeu să împlinească dorința voastră curată prin Isus Christos, singurul său Fiu, Stăpânul nostru.

Amin.

Aurora Filosofilor

PE CARE [THEOPHRASTUS PARACELSUS] O NUMEȘTE MONARHIA LUI

[**Notiță introductivă**. Lucrarea ce poartă acest titlu este citată ocazional în alte lucrări ale lui Paracelsus, dar nu este inclusă în marele volum in folio publicat la Geneva în anul 1688. A apărut prima oară la Basel, în anul 1575, și a fost însoțită de un mare număr de adnotații în limba latină ale editorului Gerhard Dorne. Acest personaj a fost un colecționar perseverent al lucrărilor literare ale lui Paracelsus, dar nu este cu totul scutit de bănuiala de a fi prelucrat originalul. *Aurora* este considerată de unii ca un exemplu în această privință; totuși nu există, în general, nici o îndoială asupra faptului că este o lucrare originală a înțeleptului din Hohenheim, cu toate că, din anumite puncte de vedere, pare că se apropie destul de mult de perspectiva clasică a școlilor anterioare ale alchimiei.]

Capitolul I
DESPRE ORIGINEA PIETREI FILOSOFALE

Adam a fost cel dintâi creator al artelor, fiindcă avea cunoștințe despre toate lucrurile, tot atât de bine după Cădere, cât și înainte de ea[1]. De acolo, el a pre-

[1] Cel care l-a creat pe om a creat și știința. Poate obține omul ceva fără muncă? Când a fost dată porunca: Cu sudoarea frunții tale să capeți cele necesare traiului, a apărut, ca să spunem așa, o nouă creație. Când Dumnezeu a rostit *fiat*-ul Său, lumea a fost creată. Totuși Arta nu a fost creată atunci, și nici lumina Naturii. Dar când Adam a fost alungat din Rai, Dumnezeu a creat pentru el lumina Naturii, atunci când El i-a poruncit să trăiască din rodul muncii mâinilor sale. În mod asemănător, El a creat pentru Eva lumina ei

zis distrugerea lumii prin apă. Din această cauză s-a întâmplat ca urmaşii săi să înalţe două table de piatră pe care au gravat, cu caractere hieroglifice, toate artele naturale, pentru ca posteritatea să poată lua cunoştinţă de această prezicere, şi, în felul acesta, ea să afle ce urma să se întâmple, şi să-şi facă provizii pentru vremurile când nenorocirea se va abate asupra oamenilor. Ulterior, Noe a găsit una din aceste table sub muntele Ararat, după Potop. În aceste table erau descrise traiectoriile firmamentului superior şi ale globului inferior, ca şi cele ale planetelor.

În cele din urmă, această cunoaştere universală s-a divizat în mai multe părţi, din care cauză a pierdut din vigoare şi putere. Datorită acestei separări, unul a devenit astronom, altul magician, altul cabalist şi al patrulea, alchimist. Avraam, acel Tubalcain Vulcanic, un astrolog şi un matematician desăvârşit, a adus cu sine Arta din ţara Canaanului în Egipt, după care egiptenii au ridicat-o la o aşa înălţime şi demnitate, încât această înţelepciune a fost adoptată şi împrumutată, de la ei, de alte popoare. Patriarhul Iacob a vopsit, după cum se spune, oaia în diferite culori; acest lucru s-a făcut cu ajutorul magiei, căci în teologia chaldeenilor, a evreilor, a persanilor şi a egiptenilor, aceste arte erau considerate ca fiind cea mai înaltă filosofie, ce urma să fie învăţată de către nobili şi de preoţii lor.

---

specială când i-a spus: În suferinţă şi dureri vei naşte copii. În acest fel, acolo, aceste fiinţe au fost făcute oameni şi pământeni, fiinţe, care, înainte, erau asemenea îngerilor... Aşadar, prin cuvânt au fost făcute aceste creaturi, şi prin acelaşi cuvânt a fost creată, de asemenea, lumina, care îi era necesară omului... Prin urmare, omul interior a urmat după cea de-a doua creaţie, după izgonirea lui din Rai ... Înainte de Cădere, cunoaşterea, care îi era necesară omului, nu începuse să se dezvolte în el. El a primit-o de la înger când a fost alungat din Rai... Omul a fost făcut desăvârşit în ordinea corpului, dar nu şi în ordinea artelor (*De caducis*, Par. III).

Aşa stăteau lucrurile în vremea lui Moise, când atât preoţii, cât şi medicii erau aleşi dintre Magi – preoţii pentru a judeca ceea ce ţinea de sănătate, mai ales în cunoaşterea leprei. Moise, la rândul său, a fost instruit în şcolile egiptene, fiind sprijinit de fiica Faraonului, încât a ajuns să exceleze în filosofia şi învăţătura acestui popor. La fel şi Daniel, care, în tinereţea sa, şi-a însuşit toată învăţătura chaldeenilor, devenind cabalist. Ne stau mărturie prezicerile sale divine ca şi cuvintele „Mene, Mene, Techel, Ufarism". Aceste cuvinte pot fi înţelese cu ajutorul Artei profetice şi cabalistice.

Această Artă cabalistică a fost familiară şi a fost folosită de către Moise şi profeţi. Profetul Ilie a prezis multe lucruri cu ajutorul numerelor cabalistice. Aşa procedau înţelepţii din trecut, şi prin mijlocirea acestei Arte naturale şi mistice învăţau să-L cunoască pe Dumnezeu cu adevărat. Ei rămâneau credincioşi legilor Lui, şi mergeau pe calea legilor Sale cât se poate de hotărâţi. Se mai poate vedea şi în *Cartea lui Samuel* că bereliştii nu au urmat calea diavolului, ci au devenit prin voia divină părtaşi la viziuni şi apariţii veritabile, despre care vom vorbi mai pe larg în *Cartea Lucrurilor Supracereşti*[1]. Acest dar a fost dat de Domnul Dumnezeu acelor preoţi care merg pe calea învăţăturilor divine. Era un obicei al persanilor de a nu accepta pe cineva ca rege dacă nu era un Om Înţelept, un om cu adevărat strălucit, atât ca fire cât şi ca nume. Acest lucru apărea clar din numele pe care-l purtau regii lor, căci erau numiţi Oameni Înţelepţi.

Aşa erau acei Oamenii Înţelepţi şi Magi persani care au venit de la Răsărit să-l caute pe Domnul Iisus,

---

[1] Nici o lucrare care să corespundă exact acestui titlu nu se află printre lucrările lui Paracelsus. Subiectele la care se face referire sunt expuse în *Philosophia Sagax*.

şi care erau numiţi preoţi naturali. Egiptenii, de asemenea, după ce au primit această magie şi filosofie de la chaldeeni şi persani, doreau ca preoţii lor să-şi însuşească aceeaşi înţelepciune. Această dorinţă s-a materializat din plin şi a fost încununată de un asemenea succes, încât a stârnit admiraţia ţărilor vecine. Din această cauză, Hermes a fost numit, pe bună dreptate, Trismegistul. Căci era rege, preot, profet, magician şi sofist al lucrurilor naturale. Tot aşa au stat lucrurile cu Zoroastru.

Capitolul II
ÎN CARE SE ARATĂ CĂ GRECII AU LUAT O MARE PARTE DIN ÎNVĂŢĂTURA LOR DE LA EGIPTENI; ŞI CUM A AJUNS DE LA EI LA NOI.

Pe vremea când un fiu al lui Noe stăpânea a treia parte a lumii, după Potop, această Artă a pătruns în Chaldeea şi Persia şi, de acolo, s-a răspândit în Egipt. Arta, fiind descoperită de superstiţioşii şi idolatrii greci, unii dintre ei, fiind mai înţelepţi decât ceilalţi, s-au îndreptat către chaldeeni şi egipteni, astfel încât şi-au însuşit înţelepciunea din şcolile lor. Din moment ce studiul teologic al legii lui Moise nu îi mai satisfăcea, ei şi-au pus încrederea în propriul lor geniu şi s-au îndepărtat de adevăratele baze ale acelor secrete arte naturale. Acest lucru apare cu limpezime din concepţiile lor mitice şi din erorile lor în privinţa învăţăturii lui Moise. La egipteni era obiceiul de a pune în valoare tradiţiile acelei înţelepciuni uimitoare numai prin imagini enigmatice, prin povestiri neclare, şi termeni confuzi.

Pe aceeaşi cale au mers, apoi, Homer, cu talentul său poetic minunat; şi Pitagora cunoştea aceste învăţături, căci a inclus în scrierile sale multe lucruri

extrase din legea lui Moise şi a Vechiului Testament. În mod asemănător, Hipocrat, Tales din Milet, Anaxagora, Democrit şi alţii n-au ezitat să-şi îndrepte atenţia asupra aceluiaşi subiect.

Cu toate acestea, nici unul dintre ei nu a practicat cu adevărat astrologia, geometria, aritmetica sau medicina, deoarece orgoliul lor îi împiedica să facă acest lucru, din moment ce nu ar fi acceptat discipoli care să aparţină altor neamuri în afara neamului lor. Chiar şi atunci când au căpătat unele cunoştinţe din partea chaldeenilor şi egiptenilor, au devenit şi mai aroganţi decât fuseseră mai înainte de la Natură, şi, fără nici o reţinere, au expus subiectul într-adevăr, cu temeinicie, dar amestecat cu fantezii subtile şi neadevăruri; apoi au încercat să elaboreze un tip de filosofie care a coborât de la ei spre latini. Aceştia, la rândul lor, educaţi în acest spirit, o împodobeau cu propriile lor doctrine şi, prin intermediul acestora, filosofia a fost răspândită în Europa. Au fost întemeiate nenumărate academii pentru propagarea dogmelor şi regulilor lor, astfel încât tineretul să poată fi instruit; acest sistem a înflorit la germani şi la alte naţiuni, până în zilele noastre.

Capitolul III
CE S-A ÎNVĂŢAT ÎN ŞCOLILE EGIPTENE

Chaldeenii, persanii şi egiptenii aveau, cu toţii, aceleaşi cunoştinţe despre secretele Naturii, după cum aveau şi aceeaşi religie. Numai denumirile erau diferite. Chaldeenii şi persanii îşi numeau doctrinele Sofia şi Magie[1], iar egiptenii, din cauza sacrificiilor,

[1] Înaintea tuturor lucrurilor este necesar să avem o înţelegere corectă a naturii Magiei Cereşti. Ea se naşte din virtutea divină. Există acea magie pe care Moise a practicat-o, şi există şi magia

denumeau înțelepciunea măiestrie preoțească. Magia persanilor și teologia egiptenilor erau, ambele, predate în școlile din vechime. Cu toate că existau multe școli și oameni învățați în Arabia, Africa și Grecia – precum Albumazar, Abenzagel, Geber, Rhasis și Avicenna printre arabi, iar printre greci, Machoon, Padalirius, Pitagora, Anaxagora, Democrit, Platon, Aristotel și Rohdianus - continuau să existe păreri diferite printre ei în ceea ce privește înțelepciunea egiptenilor. Din această cauză Pitagora nu putea fi considerat un om înțelept, fiindcă măiestria preoțească și înțelepciunea egipteană nu erau predate în chip desăvârșit, chiar dacă acesta a primit de acolo cunoștințe asupra multor mistere; faptul că și Anaxagora primise multe cunoștințe, reiese clar din scrierile despre Soare și Piatră ale acestuia pe care ni le-a lăsat după moartea sa. În afară de aceasta, el s-a deosebit din multe puncte de vedere de egipteni. Grecii n-ar fi fost numiți înțelepți sau Magi dar urmându-l pe Pitagora, și-au însușit numele filosofiei: cu toate acestea, ei au adunat doar câteva licăriri de lumină din magia persanilor și a egiptenilor.

Însă Moise, Avraam, Solomon, Adam și oamenii care veneau de la Răsărit spre Christos erau magi, sofiști și cabaliști divini adevărați. Despre această artă și înțelepciune grecii cunoșteau prea puțin sau chiar deloc, și de aceea trebuie să considerăm această înțelepciune filosofică a grecilor ca fiind mai degrabă o speculație cu totul deosebită și separată de celelalte arte și științe adevărate.

malefică a vrăjitorilor. Există, apoi, diferite categorii de Magi. Există, de asemenea, ceea ce se numește Magie a Naturii; există Magul Ceresc; există Magul Credinței, adică cel a cărui credință îl face desăvârșit. Există, în sfârșit, Magul Pierzaniei (*Philosofia Sagax*, Lib. II., c. 6).

Capitolul IV
CE ERAU MAGII CHALDEENI, PERSANI ȘI EGIPTENI

Mulți oameni s-au străduit să cerceteze și să folosească magia secretă a acestor înțelepți, dar acest lucru nu a fost încă realizat. Chiar mulți din generația noastră îl proslăvesc pe Tritemius, alții pe Bacon și Agrippa, pentru cunoștințele lor despre magie și cabală[1] - două lucruri, după cât se pare destul de diferite – fără să știe de ce aceștia procedau astfel.

Magia este, într-adevăr, o artă și o facultate prin care pot fi înțelese substanțele elementare, roadele lor, proprietățile, virtuțile și operațiile lor tainice. Însă Cabala, printr-o înțelegere subtilă a Scripturilor, pare să fi descoperit pentru oameni calea spre Dumnezeu, cu scopul de a le arăta cum ar putea acționa față de El și a face profeții de la El, întrucât Cabala cuprinde o mulțime de mistere divine, așa cum Magia cuprinde o mulțime de secrete naturale. Ea ne învață despre și prezice natura lucrurilor viitoare ca și a lucrurilor prezente, din moment ce lucrarea ei constă în cunoașterea alcătuirii lăuntrice a tuturor creaturilor, atât a corpurilor cerești cât și a celor pământești; ce se află latent în ele; ce sunt virtuțile lor oculte; pentru ce au fost ele desemnate inițial și cu ce proprietăți sunt înzestrate. Acestea,

[1] Învață, așadar, Magia Astronomică, pe care, de altfel, eu o numesc cabalistică (*De Pestilitate*, Cartea I). Această artă, numită cândva cabalistică, a fost numită la început *caballa*, și după aceea *caballia*. Este un fel de magie. De asemenea, a fost numită în mod greșit Gabanala, de cineva a cărui cunoaștere asupra acestui subiect era profundă. Este de origine etnică necunoscută, și a trecut după aceea la chaldeeni și evrei, fiind deformată de aceștia (*Filosofia Sagax*, Lib. I., s.v. *Probatio in Scientiam Nectromantricam)*.

precum şi alte subiecte asemănătoare, reprezintă legăturile prin care lucrurile cereşti sunt unite cu lucrurile pământului, aşa cum se poate vedea în operaţia lor chiar şi cu ochii trupului uneori. O asemenea conjuncţie a influenţelor cereşti, prin care virtuţile cereşti acţionează asupra corpurilor inferioare, Magii au numit-o pe vremuri Gamahea[1] sau căsătoria puterilor şi proprietăţilor cereşti cu corpurile elementare. Din care a urmat un amestec minunat al tuturor corpurilor, cereşti şi pământeşti, adică, cel al soarelui şi planetelor, ca şi cel din regnul mineral, vegetal şi animal.

Diavolul a încercat din răsputeri să întunece această lumină. El nici nu a fost împiedicat cu totul în a-şi îndeplini speranţele, căci el a lipsit întreaga Grecie de această lumină, iar în locul ei a strecurat printre acei oameni îndoiala şi hula împotriva lui Dumnezeu şi a Fiului Său. Magia, într-adevăr, îşi trăgea originea din Ternarul Divin şi s-a născut din Treimea lui Dumnezeu, căci Dumnezeu a însemnat toate creaturile Sale cu acest Ternar şi şi-a gravat hieroglifa asupra lor cu propriul Său deget. Nimic din natura lucrurilor nu poate fi stabilit sau făcut dacă îi lipseşte acest magister al Ternarului Divin care nu a fost încă dovedit la modul vizibil.

---

[1] Obiectul care a primit influenţa şi şi-a manifestat după aceea semnul, pare a fi denumit Gamahau, Gamahey etc. Dar numele a fost atribuit, în principal, unor pietre pe care au fost descoperite diferite imagini minunate şi figuri de oameni şi animale, pictate în mod natural, nefiind opera oamenilor, ci rezultatul providenţei şi a îndemnului lui Dumnezeu (*De Imaginibus*, c. 7 şi c. 13). Este posibil ca, prin magie, un om să-şi picteze influenţa asupra acestor pietre şi asupra altor substanţe (*Ibid.*, c. 13). Dar acestea posedă şi propria lor virtute înnăscută, pusă în evidenţă prin forma şi natura specială a imprimării (*Ibid.*, c. 7). A existat, de asemenea, un Gamahaus artificial inventat şi pregătit de Magi, şi acesta pare să fi fost mai puternic (*De Carduo Angelico*).

Creatura ne învaţă să-L înţelegem şi să-L vedem pe Creatorul însuşi, aşa cum mărturiseşte Sf. Pavel romanilor. Acest legământ cu Ternarul Divin, răspândit în întreaga substanţă a lucrurilor, este indestructibil. Pe această cale ajungem, de asemenea, să cunoaştem secretele întregii Naturi din cele patru elemente. Căci Ternarul, împreună cu Cuaternarul magic, produc un Septenar perfect, înzestrat cu multe taine şi demonstrat de lucrurile care sunt cunoscute. Când Cuaternarul se află în Ternar, atunci, la orizontul eternităţii, apare Lumina Lumii şi datorită sprijinului lui Dumnezeu, putem stabili o legătură deplină cu ea. Aici este vorba de virtuţile şi acţiunile tuturor fiinţelor, ca şi de folosul lor, întrucât ele sunt întipărite cu tainele, semnele, caracterele şi figurile lor, astfel încât să rămână în ele tocmai punctul ocult cel mai mic, care nu se dezvăluie fiind supus examinării. Atunci când Cuaternarul şi Ternarul se ridică spre Decadă are loc retrogresiunea sau reducerea la unitate.

Aici este cuprinsă toată înţelepciunea lucrurilor pe care Dumnezeu le-a făcut cunoscute omului în chip limpede, ambele prin cuvântul Său şi prin creaţiile mâinilor Sale, astfel încât oamenii să aibă o cunoaştere adevărată a lor. Acest subiect îl vom clarifica în altă parte.

Capitolul V
DESPRE SUPREMA ESENŢĂ A LUCRURILOR

Magii, în înţelepciunea lor, au afirmat că toate creaturile pot fi reduse la o singură substanţă unificată, substanţă care, spuneau ei, prin purificări şi purgaţii o substanţă ar putea atinge un asemenea grad înalt de subtilitate, o asemenea natură divină şi

o asemenea însușire ocultă încât să opereze rezultate minunate. Ei considerau că, prin întoarcerea la pământ și printr-o supremă separare magică, ar apărea o anumită substanță perfectă, care, în cele din urmă, prin multe apariții susținute și îndelungate, este exaltată și înălțată deasupra regnului substanțelor vegetale, în regnul mineral, apoi deasupra celui mineral, în cel metalic, și deasupra celui al substanțelor metalice perfecte, într-o perpetuă și divină Chintesență, [1] ce ar cuprinde în sine însăși esența tuturor creaturilor cerești și pământești. Arabii și grecii, cu ajutorul caracterelor oculte și al descrierilor hieroglifice ale persanilor și egiptenilor, au ajuns la misterele cele mai profunde și mai oculte. Când acestea au fost descoperite și înțelese parțial, ei au văzut cu ochii lor, în cursul experiențelor efectuate, nenumărate efecte miraculoase și stranii. Dar, din moment ce activitățile supraceleste sunt mult mai ascunse decât erau în stare înțeleagă, ei nu au mai denumit aceste fenomene ca fiind taine supraceleste, potrivit concepțiilor

[1] Omul era considerat de Paracelsus ca fiind într-un anumit fel, adevărata Chintesență. După ce Dumnezeu a creat toate elementele, stelele, și celelalte lucruri, și le-a rânduit la locurile lor, potrivit voinței Sale, a trecut în cele din urmă la crearea omului. A extras din cele patru elemente esența, formând o singură masă; a extras, de asemenea, esența înțelepciunii, artei și rațiunii din stele, și această esență dublă a format-o într-o masă, masă pe care Scriptura a numit-o mâlul pământului. Din această masă au fost create două corpuri: corpul sideral și cel elemental. Acesta, potrivit luminii Naturii, sunt numite *quintum esse*. Masa a fost extrasă, iar din ea au fost condensate firmamentul și elementele. Ceea ce a fost extras din cele patru elemente, după această metodă, a constituit cel de-al cincilea element. Chintesența este nucleul și locul esențelor și proprietăților tuturor lucrurilor din univers. Întreaga natură se află în mâna lui Dumnezeu: întreaga putere, toate calitățile, întreaga esență a globului superior și inferior. Toate acestea Dumnezeu le-a strâns în mâna Sa, și din ele, a creat omul, după chipul Său (*Philosofia Sagax*, Lib. I., c. 2).

Magilor, ci tainele Pietrei Filosofale, potrivit sfaturilor și învățăturilor lui Pitagora. Oricine obținea această Piatră o adumbrea cu diferite figuri enigmatice, cu asemănări înșelătoare, cu asemuiri și cu denumiri, pentru ca natura ei să rămână ocultă. Din această cauză nu s-a putut dobândi vreo cunoaștere legată de această problemă.

Capitolul VI
DESPRE DIFERITE ERORI CU PRIVIRE LA DESCOPERIREA ȘI CUNOAȘTEREA EI

Filosofii au asociat la început foarte multe nume oculte acestei materii a Pietrei, bazate doar pe similitudini.

Arnold, observând acest lucru, spune, în opera sa *Rosarium*, că cea mai mare dificultate o reprezintă descoperirea materialului acestei Pietre, căci ei l-au denumit vegetal, animal și mineral dar nu conform sensului literal, care este bine cunoscut acelor oameni înțelepți, familiarizați cu secretele divine și miracolele atribuite aceleiași Pietre. De exemplu, poate fi citată lucrarea *Lunaria* a lui Raymond Lully. Aceasta înfățișează admirabilele virtuți atât de cunoscute filosofilor; dar nu a fost intenția acestor filosofi ca voi să gândiți că ei aveau în vedere vreo preocupare cu privire la metale sau că s-ar face anumite pregătiri în acest sens, căci gândirea ocultă a filosofilor țintea către altceva.

Într-o manieră asemănătoare, ei numeau această materie a lor Martagon, pe care o supuneau unei operații alchimice oculte, când, în ciuda acestui nume, el nu însemna nimic mai mult decât o asemănare ascunsă. De altfel, nu s-a produs nici cea mai mică

eroare în ceea ce priveşte lichidul vegetalelor, cu ajutorul căruia unii dintre ei au căutat să coaguleze Mercurul[1], şi după aceea să-l prefacă cu ape fixatoare în Lună, deoarece ei presupuneau că acela care ar putea, în acest fel, să-l coaguleze fără ajutorul metalelor, ar reuşi să devină un mare maestru.

Acum, deşi lichidele unor vegetale produc acest efect, cu toate acestea rezultatul este datorat mai degrabă răşinii, grăsimii şi sulfului brut care există din belşug. Acesta atrage la el umiditatea Mercurului, care se ridică, împreună cu substanţa, în procesul de coagulare, fără ca să rezulte de aici vreun avantaj.

Eu sunt foarte sigur că nici un Sulf dens şi exterior din vegetale nu este potrivit pentru o adaptare perfectă în Alchimie, aşa cum au descoperit unii pe cheltuiala lor. Unele persoane, este adevărat, au coagulat Mercurul cu ajutorul unui suc alb-lăptos de titinal, prin căldura intensă ce există acolo, şi au numit acest lichid „Lac Verginis", cu toate că se sprijină pe o bază falsă. Acelaşi lucru poate fi afirmat despre sucul de rostopască, deşi culoarea lui este de culoarea aurului. În felul acesta oamenii şi-au format o concepţie lipsită de conţinut. La o dată stabilită, ei au smuls din rădăcini această plantă, în care ei au căutat sufletul sau chintesenţa din care puteau obţine o tinctură coagulantă ce putea fi transmutată. Dar de aici nu a apărut nimic, în afară de o eroare prostească.

[1] Toate lucrurile create se trag din masa coagulată, şi după coagulare trebuie să se ajungă la disociere. Din această disociere se trag toate lucrurile procreate (*De Tartaro*-fragment). Toate corpurile mineralelor sunt coagulate de către sare (*De Naturalibus Aquia*, Lib. III. Tract. 2).

Capitolul VII
DESPRE ERORILE CELOR CARE CAUTĂ PIATRA ÎN PLANTE

Unii alchimişti au scos, prin presare, un suc de rostopască, l-au fiert până la obţinerea unei mase compacte, şi au expus-o la soare, până când această masă s-a coagulat şi mai bine, şi care, pisată până când devenea un praf negru, trebuia să prefacă Mercurul, prin proiecţie, în Soare. Au constatat că totul era în zadar. Alţii amestecau Clorura de Amoniu cu acest praf; alţii amestecau Colcotarul Vitriolului, presupunând că vor ajunge la rezultatul dorit. Ei îl aduceau apoi în starea de lichid galben, încât Clorura de Amoniu să permită pătrunderea tincturii în substanţa Mercurului. Cu toate acestea, nu s-a obţinut nimic.

Sunt iarăşi unii, care, în locul substanţelor mai sus amintite, iau sucurile de persicaria, bufonaria, atracunculus, frunzele de salcie, catapultia, flammula şi altele asemănătoare şi le închid într-un vas de sticlă cu Mercur câteva zile, ţinându-le în cenuşă. Aşa s-a întâmplat ca Mercurul să se prefacă în cenuşă, dar numai în aparenţă şi fără nici un rezultat. Aceşti oameni au fost induşi în eroare de zvonurile eronate ale vulgului, care răspândea vestea, aşa cum am mai spus, că cel care va fi în stare să coaguleze Mercurul fără metale va poseda întreaga măiestrie.

De asemenea, mulţi au extras săruri, uleiuri şi sulfuri din vegetale, dar totul în zadar. Din asemenea săruri, uleiuri şi sulfuri nu se poate realiza vreo coagulare a Mercurului, vreo proiecţie perfectă sau tinctură. Dar atunci când filosofii compară materia lor cu un anumit copac de aur cu şapte ramuri, ei înţeleg că asemenea materie conţine în sămânţa ei toate cele şapte metale şi că acestea stau ascunse în

ea. Pe această bază ei au numit materia, materie vegetală, deoarece, ca şi în cazul copacilor, face diferite flori la timpul ei. De asemenea, materialul din care este alcătuită Piatra prezintă cele mai frumoase culori în florile pe care le produce. Comparaţia este potrivită deoarece din pământul filosofic răsare o anumită materie, ca şi cum ar fi un hăţiş de ramuri şi mlădiţe, asemeni unui burete ce creşte în pământ. De aceea, ei spun că fructul copacului lor aspiră la cer. Astfel, ei au afirmat că întregul proces depinde de plantele naturale, deşi nu ca materie a acestuia, deoarece piatra lor conţine în ea însăşi un trup, un suflet şi un spirit, ca şi plantele.

Capitolul VIII
DESPRE ACEIA CARE AU CĂUTAT PIATRA ÎN ANIMALE

Ei au mai denumit această materie, doar pe baza asemănării, „Lac Virginis" şi „Sângele binecuvântat al culorii trandafirii", nume care, totuşi, se potrivesc mai degrabă profeţilor şi fiilor lui Dumnezeu. Aşadar sofiştii[1] au tras concluzia că această substanţă filosofică se află în sângele animalelor sau al omului. Uneori şi din cauză că [animalele] sunt hrănite cu plante, au căutat-o în păr, în sarea din urină, în rebis; alţii au căutat-o în ouăle de găină, în lapte, şi în calciul cojilor de ouă, în tot ce gândeau ei că ar fi în stare să fixeze Mercurul.

Unii au extras sarea din urina fetidă, presupunând că aceasta ar fi substanţa Pietrei. Alţii au socotit că pietricelele care se găsesc în rebis ar fi această

[1] Atât de puternică este forţa sângelui calcinat, încât atunci când este turnat încet peste oţel, produce, în primul loc, o pată albă şi apoi rugineşte (*Scholia in Libros de Tartaro*. In Lib. II, br. II).

substanţă. Alţii au macerat membrane de ouă în lixivium înţepător, pe care l-au amestecat cu coji de ouă calcinate, tot aşa de albe ca şi zăpada. Acestor operaţii ei le-au asociat arcana fixării pentru transmutarea Mercurului.

Alţii, comparând albuşul oului cu argintul, gălbenuşul cu aurul, l-au ales ca material, amestecându-l cu sare obişnuită, cu clorură de amoniu şi tartru calcinat. Toate acestea au fost închise într-un vas de sticlă şi purificate în *Balneum Maris*, până când materia de culoare albă devenea tot aşa de roşie ca şi sângele. După aceea, o distilau în cel mai ofensiv lichid, total nefolositor scopului ce-l aveau în vedere. Alţii purificau albuşul şi gălbenuşul ouălor, din care a apărut basiliscul. Pe acesta, ei l-au ars până ce a devenit o pulbere de culoare roşu-închis, cu care au căutat să vopsească, aşa cum au învăţat din tratatul cardinalului Gilbert. Mulţi alţii au macerat fiere de bou, amestecată cu sare obişnuită, distilând acest compus într-un lichid cu care au umezit pulberile întărite, crezând că, datorită acestui panaceu, ar putea să coloreze metalele. Acestei reţete ei i-au dat numele „o parte cu o parte" şi de acolo nu s-a întâmplat chiar nimic.

Alţii au încercat să transforme tutia prin adăugarea de sânge de dragon şi alte substanţe, încercând, de asemenea, să preschimbe cuprul şi electrumul în aur. Alţii, conformându-se Artei Veneţiene – cum o denumeau ei – au închis într-un vas douăzeci de animale asemănătoare mai mult sau mai puţin şopârlelor. Aceste animale au fost înfometate în aşa măsură încât, înnebunite de foame, s-au devorat una pe cealaltă, până când a rămas doar una singură. Aceasta a fost hrănită apoi cu pilitură de cupru sau de electrum. Ei au crezut că acest animal, prin simpla digestie a stomacului său, va produce transmutaţia

dorită [din cupru sau electrum în aur]. La sfârşit, ardeau animalul până ce devenea un praf de culoare roşie, care, gândeau ei, ar fi aur; dar s-au înşelat.

Alţii, iarăşi, după ce ardeau păstrăvi până se descompuneau, găseau uneori aur; dar nu s-a întâmplat aşa decât din acest motiv: acei peşti întâlneau în râurile şi curenţii prin care înotau particule de metal preţios pe care le înghiţeau. Sunt rare cazurile când astfel de escroci nu sunt întâlniţi la curţile princiare.

Materia filosofilor nu trebuie căutată în animale: acest lucru îl spun tuturor. Totuşi, e clar că filosofii şi-au numit Piatra „animal", deoarece, în fazele finale ale lucrării, virtutea acestui minunat mister incandescent a făcut să apară un lichid întunecos, ce era eliminat picătură cu picătură din materia vaselor lor. În consecinţă, ei au prevăzut că în timpul de pe urmă va trebui să apară cel mai pur om de pe pământ, prin care se va face răscumpărarea lumii, şi că acest om va asuda cu picături roşii de sânge, prin care el va izbăvi lumea de păcate. În acelaşi fel, sângele Pietrei lor a eliberat metalele leproase de slăbiciunile şi bolile lor molipsitoare. Aşadar, pe aceste baze, ei au fost îndreptăţiţi să spună că Piatra lor era animal. Referitor la acest mister, Mercurius i se adresează regelui Calid astfel:

> „Acest mister este permis a fi cunoscut doar de profeţii lui Dumnezeu. Prin urmare, se ajunge la necesitatea de a considera că Piatra lor era un animal, deoarece în sângele ei zace ascuns un suflet. Această Piatră se compune, de asemenea, din trup, spirit şi suflet. Din acelaşi motiv, ei l-au denumit microcosmos, deoarece este asemănător tuturor lucrurilor din lume, şi din acest motiv, l-au numit animal, deoarece Platon a numit lumea cea mare animal".

Capitolul IX
DESPRE ACEIA CARE AU CĂUTAT PIATRA ÎN MINERALE

Acestora li se adaugă mulţi oameni ignoranţi, care presupun că piatra ar fi întreită şi că ar fi ascunsă într-un gen triplu: vegetal, animal şi mineral. Astfel, ei au căutat-o şi în minerale; însă o astfel de opinie este departe de cea a filosofilor. Aceştia afirmă că piatra lor este deopotrivă vegetală, animală şi minerală.

Acum, observaţi că Natura şi-a distribuit sământa sa minerală în diferite moduri, ca, de exemplu, în sulfuri, săruri, borax, azotat de potasiu, amoniu, alaun, arsenic, atrament, vitriol, tutia, hematite, auripigmenţi, sulfuri de arsen, oxizi de magneziu, cinabru, antimoniu, cochymia, marcasite etc. În toate acestea Natura nu a ajuns la materia noastră, cu toate că, în unele din aceste categorii enumerate, ea se manifestă într-un mod minunat în privinţa transmutaţiei metalelor imperfecte spre a fi aduse la perfecţiune.

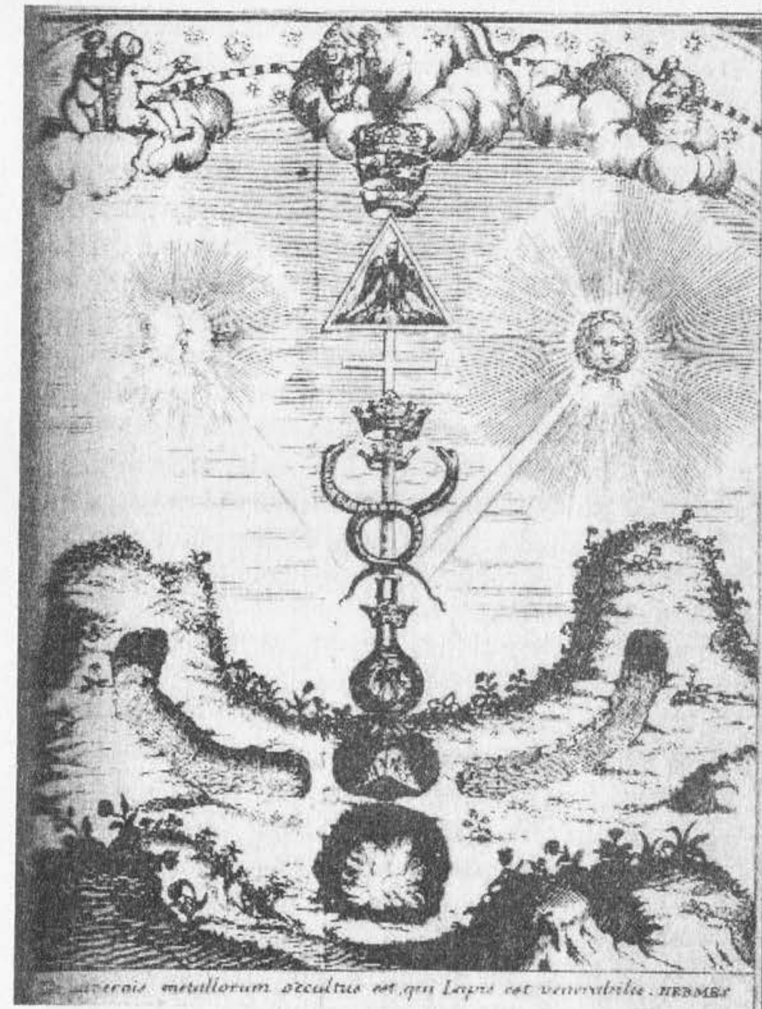
Într-adevăr, experienţa îndelungată, ca şi practica în lucrul cu focul, au avut ca rezultat numeroase transformări în variante diferite, nu numai trecerea de la o culoare la alta, dar şi de la o esenţă la alta, şi de la imperfecţiune la perfecţiune. Şi cu toate că Natura a ajuns, cu ajutorul prelucrării metalelor, la o oarecare perfecţiune, totuşi filosofii nu vor accepta că substanţa pietrei filosofale provine din orice minerale, chiar dacă spun că piatra lor este universală. De aceea, sofiştii au ocazia să supună Mercurul la diferite încercări, cum sunt sublimările, coagulările, apele mercuriale, acidul azotic şi altele asemănătoare. Toate aceste căi greşite trebuie evitate, împreună cu alte

complicate preparări ale mineralelor, precum curățirile și fixările spiritelor și metalelor.

În consecință, toate acele operații pentru obținerea pietrei recomandate de Geber, Albertus Magnus, și de ceilalți nu sunt de nici un folos. Curățirile, cimentările, sublimările, distilările, rectificările, circulațiile, putrefacțiile, combinările, soluțiile, înălțările, coagulările, calcinările și arderile sunt zadarnice, fie că sunt făcute în tripod (cuptorul cu trei picioare), în athanor, în cuptorul cu reverberație, în cuptorul de topire, în accidioneum, în băligar, în cenușă, nisip și câte altele; [după cum sunt zadarnice și cele făcute] în retortă, în pelican, în alambic, în flacoane, în stabilizator și restul. Același lucru este valabil și în privința sublimării Mercurului de către spiritele mineralelor, pentru cea albă și cea roșie, prin vitriol, salpetru, alaum, oxizi de fier etc., și pentru tot ceea ce privește tot ce expune, ca rod al imaginației sale, sofistul Ioan de Rupescissa, în tratatul lui despre *Piatra Filosofală Albă și Roșie*. Luate toate la un loc, acestea sunt doar vise înșelătoare.

Evitați, de asemenea sofismul particular al lui Geber; de exemplu, cele șapte sublimări sau mortificări, ca și reînsuflețirile Mercurului, cu preparările lui din sărurile de urină sau sărurile obținute din marnițe – toate aceste lucruri se dovedesc a nu fi de nici un folos.

Alții s-a străduit să fixeze Mercurul cu sulfurile mineralelor și metalelor, dar au constatat că s-au înșelat în așteptările lor. Este adevărat că am văzut Mercur realizat prin această Artă și prin asemenea fixări, adus la starea de corp metalic imitând și contrafăcând argintul veritabil în toate aspectele; dar atunci când a fost supus probelor, s-a dovedit a fi un fals.

Capitolul X
DESPRE CEI CE AU CĂUTAT DE ASEMENEA PIATRA ÎN MINERALE

Unii sofiști au încercat să stoarcă un ulei fix din Mercur sublimat de șapte ori și tot de atâtea ori dizolvat în acid azotic. În acest fel, ei încercau să transforme metalele imperfecte în metale perfecte, dar au fost obligați să renunțe la aceste încercări, care nu duceau la nici un rezultat. Alții au purificat vitriolul de șapte ori, prin calcinare, dizolvare și coagulare, cu adăugarea a două părți de clorură de amoniu și prin sublimare, astfel încât acesta să poată fi descompus în apă albă, căreia i-au adăugat o a treia parte de argint viu, ca să poată fi coagulat de către apă. Apoi au sublimat Mercurul de șapte ori din vitriol și clorură de amoniu, astfel încât totul să devină o piatră. Ei afirmau că această piatră, având la bază vitriolul, este Sulful Roșu al filosofilor cu care, prin dizolvări și coagulări, au realizat unele progrese în obținerea pietrei.

Proiectul lor s-a dovedit inutil, întrucât nu s-a ajuns la rezultatul dorit. Alții au coagulat Mercurul cu ajutorul apei de alaum, aducându-l la o stare de masă solidă asemănătoare alaumului, și pe aceasta au încercat zadarnic să o fixeze cu ape fixatorii. Sofiștii propun foarte multe metode de fixare a Mercurului, dar totul e lipsit de sens, căci nimic nu poate fi perfect sau constant.

Așadar, e zadarnic să se adauge minerale prin procese complicate, deoarece, prin toate aceste operații, Mercurul este împins spre un rău și mai mare, este făcut să fie și mai viu, și este adus mai degrabă la o stare de impuritate și mai mare decât la una de perfecțiune. Prin urmare, materia filosofilor nu trebuie

căută acolo. Mercurul este, într-o oarecare măsură, imperfect, și a-l aduce la perfecțiune este foarte greu; mai mult chiar, [este ceva] imposibil pentru orice sofist. Nu există nimic acolo care să poată fi stimulat sau îndreptat spre perfecțiune. Unii au folosit arsenic sublimat de șapte ori, dizolvat în ulei de tartru, și coagulat. Ei au pretins că l-au fixat, și, în felul acesta, că au prefăcut cuprul în argint. Totuși, aceasta este mai degrabă o albire sofistă, fiindcă arsenicul nu poate fi fixat[1] decât dacă operatorul este un artist care cunoaște bine spiritul lui colorat. Într-adevăr, în această privință, toți filosofii au stăruit, încercând zadarnic să facă ceva în acest sens. Prin urmare, oricine nu are cunoștințe asupra acestui spirit nu poate spera că-l poate fixa sau că îi poate conferi acea putere care l-ar face capabil să posede capacitatea de a transmuta. Astfel, eu am arătat tuturor că albirea despre care am vorbit chiar acum se sprijină pe baze greșite, și că se produce doar albirea cuprului și nu transformarea lui.

Sofiștii au amestecat acest Venus contrafăcut cu una având de două ori greutatea lui de Lună și [acest amestec] l-au vândut fierarilor și bătătorilor de monedă, până când, în cele din urmă, ei înșiși s-au „transmutat" în falsificatori de bani – nu numai cei

---

[1] O rețetă pentru fixarea arsenicului sună astfel: Luați părți egale de arsenic și de azotat de potasiu. Puneți-le într-un tigillum, peste cărbuni, așa încât să înceapă să fiarbă, și apoi să se evaporeze. Continuați până când fierberea și evaporarea încetează, iar substanțele se adună pe fundul vasului, ca o grăsime topită dintr-o tigaie; apoi în intervalul de o oră și jumătate (cu cât mai mult, cu atât mai bine) puneți totul de o parte. După aceea turnați amestecul peste marmură și acesta va căpăta culoarea aurului. Într-un loc umed acesta va căpăta consistența unui fluid uleios (*De Naturalibus Rebus*, c. 9). Din nou: Fixarea arsenicului este realizată prin sare de urină, după care se transformă în ulei de la sine (*Chirurgia Minor*, Lib. I).

care l-au vândut, ci şi cei care l-au cumpărat. Unii sofişti au folosit în loc de arsenic alb, arsenic roşu, şi aceasta s-a dovedit a fi o artă falsă, deoarece, oricum ar fi fost preparat, se dovedeşte a nu fi nimic altceva decât albeaţă.

Unii, din nou, au mers şi mai departe şi au folosit sulf obişnuit, care, fiind aşa de galben, l-au fiert în oţet de vin, leşie sau vinuri foarte acre timp de o zi şi o noapte, până când acesta a devenit alb. După aceea, l-au sublimat cu sare obişnuită şi calciu de ouă, repetând procesul de mai multe ori. În afară de aceasta, deşi dus la alb, el a rămas întotdeauna combustibil. [Folosindu-se de] acesta, ei s-au străduit totuşi să fixeze Mercurul şi să-l transforme în aur, dar în zadar. Din această operaţie a rezultat, totuşi, cel mai bun şi frumos cinabru pe care l-am văzut vreodată. Ei au propus să-l fixeze cu ulei de sulf prin cimentare şi întărire. Într-adevăr el capătă ceva din ceea ce se urmăreşte, dar nu este obiectul dorit.

Alţii au redus sulful obişnuit la forma unui hepar[1], prin fierberea lui în oţet de vin împreună cu ulei de in sau cu ulei de măsline. Apoi au turnat mixtura într-un mojar de marmură şi au adus-o la forma de hepar, pe care l-au distilat, mai întâi, în ulei de lămâie, la foc moderat. Dar ei au descoperit, spre dezamăgirea lor, că nu pot transforma Luna în Soare. Şi după cum există un număr infinit de metale, tot atât de numeroase sunt şi metodele de pregătire a lor. Nu vom prezenta aici aceste metode, deoarece fiecare metodă necesită un tratat special.

Păziţi-vă însă de uleiurile sofisticate ale vitriolului şi antimoniului. De asemenea, fiţi atenţi când lucraţi cu uleiurile metalelor perfecte sau imperfecte,

[1] Ficat; extract de ficat cu acţiune stimulativă pentru organism.

ca Soarele sau Luna; deşi lucrul cu acestea este cel mai eficient asupra naturii lucrurilor, totuşi adevăratul proces, chiar şi în zilele noastre, este cunoscut de foarte puţine persoane. De asemenea, abţineţi-vă de la prepararea sofistă a mercurului obişnuit, a arsenicului, sulfului şi a celor asemenea, prin sublimare, degradare, fixare cu oţet, salpetru, tartru, vitriol, clorură de amoniu, potrivit formulelor prescrise în cărţile sofiştilor. De asemenea, evitaţi tincturile complicate extrase din marcasite şi şofran de Marte, ca şi sofisticarea cunoscută sub denumirea de „o parte cu o parte", şi [procedeul de] fixare a Lunii şi alte lucruri asemănătoare. Deşi au o superficială aparenţă de adevăr, precum fixarea Lunii printr-o prelucrare mai simplă, progresul obţinut în aceste etape de preparare este modest şi lipsit de valoare.

Aşadar, înţelegând eforturile operatorilor în acest domeniu, îmi exprim compasiunea faţă de ei şi am hotărât să-mi expun întreaga bază a filosofiei în trei arcane separate, primul, explicat prin arsenic, al doilea, prin vitriol, şi al treilea, prin antimoniu, cu ajutorul cărora voi arăta adevăratul efect asupra Mercurului şi asupra metalelor imperfecte.

Capitolul XI
DESPRE ADEVĂRATUL ŞI PERFECTUL ARCAN AL ARSENICULUI PENTRU TINCTURA ALBĂ

Unii au scris că arsenicul se compune din Mercur şi Sulf, alţii că se compune din pământ şi apă, dar cei mai mulţi scriitori afirmă că el ţine de natura Sulfului. Dar, oricum ar fi, el este de o asemenea natură încât poate transforma cuprul roşu în cupru alb. De asemenea, el poate fi adus la o stare perfectă de preparare încât să fie capabil să coloreze. Însă

această operație nu este realizată în modul expus de către sofiști răuvoitori ca Gerber în *Suma Perfecțiunii*, de Albertus Magnus, de Aristotel chimistul în *Cartea Panaceului Perfect*, sau de Rhasis și Polydorus.

Toți acești scriitori merg pe o cale greșită, fie din ignoranță fie că scriu intenționat neadevăruri din invidie și dau rețete false, chiar dacă cunosc adevărul. Arsenicul conține în sine însuși trei spirite naturale. Primul este volatil, compatibil, coroziv, și pătrunde prin orice metal. Acest spirit îl albește pe Venus și după câteva zile îl face poros. Dar acest artificiu este necesar celor care practică o profesie legată de lucrul cu substanțe toxice. Cel de-al doilea spirit este cristalin și dulce. Cel de-al treilea este un spirit colorant, separat de celelalte amintite mai înainte. Adevărații filosofi caută aceste trei proprietăți naturale în arsenic, în vederea realizării proiecției perfecte a oamenilor înțelepți.[1]

Însă acei bărbieri care practică chirurgia caută acea natură dulce și cristalină, separată de spiritul colorant, spre a fi folosită în tratarea rănilor, buboaielor, antraxului și a altor ulcere similare, care nu se vindecă decât cu mijloace delicate. Cât privește spiritul acela colorant, totuși, câtă vreme purul nu e separat de impurul din el, ceea ce este stabil de ceea ce este nestatornic, iar tinctura secretă de combustibil, acesta nu va reuși de loc să satisfacă dorința voastră ca el să-și manifeste influența asupra Mercu-

[1] Cu privire la diferitele feluri de arsenic, e bine să știm că există arsenici care curg din mineralul sau metalul propriu lor, și se numesc „înnăscuți". Următorii sunt arsenicii din afara metalelor, de mai multe feluri. Apoi există aceia făcuți prin Arta transmutării. Arsenicul alb sau cristalin este cel mai bun pentru medicină. Arsenicul galben sau roșu este folosit de chimiști pentru cercetarea procesului de transmutare a metalelor, în care arsenicul are un efect deosebit (*De Naturalibus Rebus*, c. 9).

rului, asupra lui Venus, sau asupra oricărui metal imperfect. Toți filosofii au ascuns acest arcan ca pe cel mai prețios mister. Acest spirit colorant, separat de celelalte două, așa cum s-a arătat mai înainte, trebuie unit cu spiritul Lunii, și digerat timp de treizeci și două de zile, până când ele și-au însușit un nou corp. După ce, în cea de-a patruzecea zi naturală, a fost aprins ca flacără de căldura soarelui, spiritul apare într-o lumină albă strălucitoare, fiind învăluit într-un perfect arcan colorant. Apoi, în cele din urmă, el va fi gata pentru proiecție, respectând proporția de o parte din el la șaisprezece părți din corpul imperfect, potrivit preciziei preparării. De acolo apare strălucind puternic Luna, ca și cum ar fi fost scoasă din măruntaiele pământului.

Capitolul XII
INSTRUCȚIUNI GENERALE PRIVIND ELIXIRUL VITRIOLULUI ȘI TINCTURA ROȘIE CARE ESTE EXTRASĂ DIN EL[1]

Vitriolul este, printre celelalte minerale, unul foarte nobil, și a fost ținut întotdeauna la mare cinste de către filosofi, căci Cel Mai Înalt Zeu l-a înzestrat cu daruri miraculoase. Ei i-au învăluit arcanul în cuvinte enigmatice, cum sunt acestea:

„Tu te vei duce în părțile lăuntrice ale pământului și, prin rectificare, vei găsi piatra ocultă, adevăratul medicament".

[1] Arcanul vitriolului este uleiul vitriolului. Astfel, după ce umiditatea a fost eliminată din vitriol prin coacere, spiritul este extras printr-o căldură mai puternică. Atunci vitriolul devine foarte pur, ca apa. Această apă este combinată cu *caput mortuum* lăsat de acest proces, și, din nou, separată într-o *balneum maris*, partea flegmatică dispare și uleiul sau elixirul vitriolului rămâne la fundul vasului (*De Naturalibus Rebus*).

Prin pământ ei înțelegeau Vitriolul însuși; iar prin părțile interioare ale pământului, dulceața și roșeața lui, deoarece în partea ocultă a Vitriolului se află un lichid fin, nobil, foarte frumos mirositor, și un ulei pur. Metoda de a-l obține nu se aseamănă cu aceea de calcinare și distilare, fiindcă acesta nu trebuie privat, sub nici un motiv, de culoarea lui verde. Dacă ar fi așa, și-ar pierde deopotrivă arcanul și puterea. Într-adevăr, ar trebui să observăm, în acest punct, că mineralele, vegetalele și alte lucruri asemănătoare, care prezintă culoarea verde la exterior, conțin în interiorul lor un ulei roșu ca sângele, care este arcanul lor.

Așadar, este limpede că distilările farmaciștilor sunt inutile, zadarnice, prostești și lipsite de valoare, deoarece acești oameni nu știu cum să extragă din vegetale roșeața de culoarea sângelui. Natura este înțeleaptă și transformă culoarea lichidelor tuturor vegetalelor în culoarea lămâii, iar apoi transformă aceste lichide într-un ulei de culoare roșie ca sângele. Motivul pentru care această operație se realizează atât de încet e datorat grabei prea mari a operatorilor ignoranți, care îl distilează, lucru ce face ca această culoare verde să dispară. Ei nu au învățat să întărească Natura prin propriile lor puteri, pentru că acesta este modul prin care culoarea verde nobilă ar trebui să fie transformată într-o culoare roșie. Un exemplu în acest sens îl constituie vinul alb, ce se preschimbă de la sine în culoarea lămâii și, odată cu trecerea timpului, culoarea verde a strugurelui se preschimbă în roșu. Așadar, odată ce, din cauza nepriceperii operatorilor, culoarea verde a plantelor și a mineralelor se pierde, va pieri și esența și spiritul uleiului și al balsamului, care este cel mai nobil dintre arcane.

Capitolul XIII
INSTRUCȚIUNI SPECIALE PRIVIND PRELUCRAREA VITRIOLULUI PENTRU TINCTURA ROȘIE

Vitriolul conține multe impurități vâscoase și nămoloase. Așadar, culoarea lui verde[1] trebuie extrasă uneori cu ajutorul apei și purificată până când elimină toate aceste impurități ale pământului. Când toate aceste operații de purificare sunt încheiate, aveți grijă mai presus de toate ca materialul să nu fie expus la soare, căci verdele i se va veșteji, și, în același timp, va absorbi arcanul. Țineți-l acoperit într-un cuptor cald, astfel încât nici un fir de praf să-l murdărească. Apoi lăsați-l într-un vas închis de sticlă timp de mai multe luni, până ce va căpăta culori diferite și o roșeață intensă. Totuși, nu trebuie să credeți că prin acest procedeu roșeața este îndeajuns fixată. În plus, el trebuie clătit de impuritățile interioare și accidentale ale pământului, în felul următor: trebuie rectificat cu acetum până când murdăria din pământ este îndepărtată cu totul, iar reziduurile sunt eliminate.

Aceasta este adevărata și cea mai bună rectificare a tincturii acestuia, din care urmează să fie extras binecuvântatul ulei. Această tinctură este închisă cu grijă într-un vas de sticlă pe care este montat un alambic lipit cu mastic sau chit în așa fel încât spiritul acestui ulei să nu scape, spirit care urmează să fie

[1] Atâta timp cât prospețimea sau culoarea verde a vitriolului rezistă acolo, acesta are o calitate și o substanță moale. Dar dacă ar fi răscopt, încât să fie privat de umiditatea pe care o posedă, în felul acesta s-ar schimba într-o piatră atât de dură încât și focul poate fi aprins de la ea. Când umiditatea se evaporă din vitriol, sulful pe care îl conține predomină sarea, iar vitriolul devine roșu (*De Pestilitate*, Tract. I).

extras prin distilare la un foc moderat, slab. Acest ulei este cu mult mai plăcut şi mai dulce decât orice balsam aromat al farmaciştilor, fiind lipsit cu totul de orice miros înţepător.[1] La fundul vasului de distilare se va depune un pământ foarte alb, care străluceşte şi scânteiază ca zăpada. Pe acesta să îl păziţi şi să îl ţineţi departe de praf. Acelaşi pământ este despărţit cu totul de roşeaţa lui.

Urmează apoi cel mai important arcan, Căsătoria Supracerească a Sufletului, preparat în chip desăvârşit şi spălat de sângele mielului, cu trupul său splendid, strălucitor şi purificat. Aceasta este adevărata căsătorie supracerească, prin care viaţa este prelungită până la ultima zi predestinată. În acest fel, sufletul şi spiritul Vitriolului, care sunt sângele lui, se unesc cu trupul lui purificat, în aşa fel încât să rămână inseparabili o întreagă veşnicie. Luaţi, aşadar, acest pământ poleit al nostru într-o fiolă de sticlă. Turnaţi în ea treptat propriul său ulei. Trupul va primi şi îşi va îmbrăţişa sufletul, din moment ce trupul este cuprins de dorinţa arzătoare

[1] Diagnosticul vitriolului este legat atât de medicină cât şi de alchimie. În medicină, el constituie un remediu suprem. În alchimie, el este utilizat în diferite scopuri. Arta medicinei şi a alchimiei se ocupă de prepararea vitriolului, deoarece el este legat de valoare, în stare brută. El este asemenea lemnului pe care îl putem sculpta cum dorim. Trei feluri de uleiuri pot fi extrase din vitriol – un ulei roşu, pentru distilare într-o reţetă, după o metodă alchimică, şi este cel mai acid dintre toate substanţele, şi este corosiv – de–asemenea, mai există un ulei verde şi un ulei alb, distilate din vitriolul brut prin sedimentare (*De Vitriolo*). Nu trebuie considerată ca absurdă ideea de a-i atribui vitriolului asemenea calităţi, căci în el rezidă, tainică şi ascunsă, o forţă minunată, nu fizică, ci spirituală, capacitate excelentă şi admirabilă, care, indiscutabil, există într-o mai mare măsură acolo decât în aur. Când acest spirit minunat al vitriolului se volatilizează, şi îşi elimină impurităţile, încât să rămână doar esenţa, el este asemenea aurului potabil (*De Morbis Amentium*, Methodus II., c.1).

de a primi sufletul, iar sufletul este încântat de îmbrăţişarea trupului. Puneţi această combinaţie într-un cuptor de arcană şi ţineţi-o acolo timp de patruzeci de zile. Când acest timp a expirat, veţi obţine cel mai bun ulei, de o perfecţiune nemaipomenită, prin care Mercurul şi orice metal imperfect se transformă în aur.

Acum să ne îndreptăm atenţia asupra multiplicării lui. Luaţi Mercur corporal în proporţie de două părţi, şi turnaţi-l peste trei părţi egale ca greutate, din uleiul de mai sus, şi lăsaţi mixtura să rămână aşa timp de patruzeci de zile. Dacă se respectă proporţiile de greutate şi ordinea operaţiilor, multiplicarea devine infinită.

Capitolul XIV
DESPRE SECRETELE ŞI ARCANA ANTIMONIULUI PENTRU TINCTURA ROŞIE, ÎN VEDEREA TRANSMUTAŢIEI

Antimoniul este adevărata baie a aurului. Filosofii îl numesc examinatorul şi stilanxul. Poeţii spun că în această baie Vulcan l-a spălat pe Pheobus şi l-a curăţat de orice murdărie şi impurităţi. El este produs din cele mai pure şi nobile Mercur şi Sulf, sub genul vitriolului, cu aspect metalic şi strălucitor. Unii filosofi l-au numit Plumbul Alb al oamenilor înţelepţi sau, simplu, Plumb.

Aşadar, luaţi antimoniu de cea mai bună calitate, oricât doriţi. Dizolvaţi-l în acid azotic şi aruncaţi-l în apă rece, adăugându-i puţin şofran de Marte, în aşa fel încât el să se poată duce la fundul vasului ca un sediment, căci altfel nu-şi va elimina impurităţile. După ce a fost dizolvat în felul acesta, va atinge suprema frumuseţe. Puneţi-l într-un vas de sticlă închis ermetic din toate părţile cu un strat foarte gros

de mastic sau de chit, sau într-o bocia de piatră şi amestecaţi-l cu tutia calcinată, sublimată la o treaptă de foc perfectă. El trebuie să fie ferit de lichefiere, deoarece, la o încălzire prea puternică, se poate sparge sticla. Cu o livră* din acest antimoniu se poate face o sublimare perfectă timp de două zile. Puneţi această substanţă sublimată într-o fiolă, încât să atingă apa cu a treia parte a ei, într-un vas bine închis cu chit, pentru ca spiritul să nu poată ieşi. Suspendaţi-l deasupra unui tripod (cuptor) de arcan, şi lăsaţi lucrarea să fie stimulată cu ajutorul unui foc încet, asemănător căldurii soarelui din miezul verii.

La urmă, în cea de-a zecea zi, măriţi-l treptat, căci dacă se transmite o căldură foarte intensă, vasele de sticlă se sparg, şi, uneori, chiar şi cuptoarele pot fi distruse. În timp ce vaporii se înalţă, apar diferite culori. Lucraţi cu un foc moderat până când va apărea o substanţă roşie. După aceea, dizolvaţi în acetum foarte puternic şi eliminaţi impurităţile. Lăsaţi ca acetum-ul să fie extras şi apoi dizolvat din nou în apă distilată obişnuită. Acesta trebuie să fie separat din nou, iar sedimentul să fie distilat la un foc iute într-un vas de sticlă foarte bine închis. Întregul corp al Antimoniului se va înălţa ca un ulei foarte roşu, de culoarea rubinului, şi va curge în receptor, picătură cu picătură, emanând un miros foarte plăcut, şi având un gust foarte dulce.[1]

* O livră = 453, 6 gr.

[1] Antimoniuul poate fi făcut pastă cu apa vitriolului, şi apoi purificat prin clorură de amoniu; în felul acesta, se poate obţine de acolo o licoare densă purpurie sau roşiatică. Acesta este uleiul de antimoniu, care are multe calităţi (*Chirurgia Magna*. Lib. V). Luaţi trei livre de antimoniu şi tot atâtea de sare gemă. Distilaţi-le împreună într-o retortă timp de trei zile naturale şi, în felul acesta, veţi obţine un ulei roşu care posedă incredibila putere de vindecare a rănilor care nu pot fi vindecate altfel (*Chirurgia Minor*, Tract. II).

Acesta este arcanul suprem din antimoniu al filosofilor, pe care ei îl socotesc cel mai bun dintre arcanele uleiurilor. Apoi, în cele din urmă, preparaţi uleiul Soarelui în felul următor: luaţi din cel mai pur Soare cât doriţi, şi dizolvaţi-l în spirit de vin rectificat. Lăsaţi spiritul să fie extras de mai multe ori, şi, de tot atâtea ori, lăsaţi-l să se dizolve din nou. Lăsaţi ultima soluţie să fie păstrată laolaltă cu spiritul vinului şi rotită timp de o lună. După aceea, distilaţi aurul volatil şi spiritul vinului de trei sau patru ori, cu ajutorul unui alambic, în aşa fel încât mixtura să se scurgă într-un vas colector, şi să fie adus la calitatea lui de esenţă supremă. La o jumătate de uncie din acest aur dizolvat adăugaţi o uncie de Ulei de Antimoniu. Acest ulei îl îmbrăţişează în căldura băii, astfel încât nu-l lasă să plece prea uşor, chiar şi atunci când alcoolul urmează să fie extras. În acest fel veţi stăpâni arcanul şi misterul suprem al Naturii, cărora cu greu li se poate găsi un egal în natura lucrurilor. Închideţi combinaţia acestor două uleiuri într-o fiolă, aşa cum am arătat, aşezaţi-o într-un tripod timp de o lună filosofică, şi apoi încălziţi-o la un foc mic; totuşi, dacă focul este potrivit la măsura exactă, această operaţie se încheie în treizeci şi una de zile şi atinge perfecţiunea. Prin această metodă, Mercurul şi orice alte metale imperfecte ating perfecţiunea aurului.

Capitolul XV
DESPRE PROIECŢIA CE TREBUIE REALIZATĂ PRIN MISTERUL ŞI ARCANUL ANTIMONIULUI

Nici o greutate precisă nu poate fi stabilită în această operă de proiecţie, deşi tinctura însăşi poate fi extrasă dintr-un obiect anume, într-o proporţie

definită şi cu aplicaţii corespunzătoare. De exemplu, Remediul colorează uneori treizeci, patruzeci, câteodată, şaizeci, optzeci sau o sută de părţi ale unui metal imperfect. Atunci întreaga lucrare depinde mai ales de purificarea Remediului şi de îndemânarea operatorului, şi abia după aceea de gradul mai mic sau mai mare de puritate a corpului imperfect manevrat. De exemplu, un Venus este mai pur decât altul, şi de aceea este posibil să nu poată fi stabilită o greutate precisă în această lucrare. Doar acest lucru nu valorează nimic, căci dacă se întâmplă ca operatorul să fi luat prea multă tinctură, el îşi poate corecta eroarea, adăugând mai mult metal imperfect. Dar dacă operatorul a luat o cantitate prea mare din acest metal, atunci puterea tincturii slăbeşte; şi în acest caz se poate corecta uşor această situaţie prin cineritium, prin cimentări sau prin abluţiuni în antimoniu brut. Nu există nimic care să-l întârzie pe operator în această fază; să-l lăsăm să descopere un adevăr care a fost transmis de filosofi şi ascuns cu multă grijă, şi anume, că în aceste lucrări trebuie să existe şi o revificare, ca să spunem aşa, o însufleţire a corpurilor imperfecte – sau ca să zic altfel, o spiritualizare. Legat de acest aspect, unii au spus că metalele lor nu sunt comune, din moment ce trăiesc şi au un suflet.

ÎNSUFLEŢIREA SE FACE ÎN FELUL URMĂTOR

Luaţi din Venus, prelucrat în foi mici, oricât doriţi, zece, douăzeci, sau patruzeci de livre. Lăsaţi-le să fie acoperite de un strat de arsenic şi tartru calcinat, şi calcinaţi-le în propriul lor vas timp de douăzeci şi patru de ore. Apoi, lăsaţi ca Venus să fie pulverizat, spălat şi purificat în întregime. Calcinarea şi spălarea trebuie să fie repetate de trei sau patru ori. În felul acesta, el este purificat şi curăţat de

culoarea verde şi de propriul său sulf impur. Va trebui să aveţi grijă să nu operaţi o calcinare cu sulf obişnuit, fiindcă tot ce este bun în metal va fi deteriorat, iar ceea ce este rău va deveni şi mai rău. La zece măsuri din acest Venus purificat, adăugaţi una de Lună pură.

Dar pentru ca prelucrarea Medicamentului să fie accelerată prin proiecţie, ca să pătrundă mai uşor în corpul imperfect şi să elimine toate părţile care sunt opuse naturii Lunii, este nevoie de realizarea unui ferment perfect. Căci lucrarea este pătată de un Sulf impur, astfel încât un nor se întinde pe suprafaţa substanţei transmutate, sau metalul este mixtat cu încrengăturile Sulfului şi poate fi îndepărtat de acolo. Dar dacă urmează să fie realizată proiecţia unei pietre roşii în vederea unei transmutaţii roşii, e necesar mai întâi să se înceapă cu aurul, după aceea cu argintul, sau cu alte metale complet purificate, aşa cum am arătat mai înainte. De acolo se iveşte cel mai pur aur.

Capitolul XVI
DESPRE MATERIA UNIVERSALĂ A PIETREI FILOSOFALE

După mortificarea plantelor, acestea sunt transmutate cu ajutorul a două minerale, cum ar fi Sulful şi Sarea, într-o natură minerală astfel încât, în cele din urmă, să devină minerale perfecte. Aşa se întâmplă că, în scobiturile şi cavernele minerale ale pământului se găsesc plante, care, perioade lungi de timp şi prin căldura continuă a Sulfului au părăsit natura lor vegetală şi şi-au asumat-o pe cea minerală. Acest fenomen are loc, în cele mai multe cazuri, acolo unde hrana corespunzătoare este îndepărtată de

vegetalele de acest gen, încât ele sunt forțate să-și preia hrana de la sulf și de la sărurile pământului, până când, ceea ce înainte era plantă, se transformă într-un mineral perfect. Din această stare minerală apare uneori și o esență metalică perfectă, iar acest lucru se întâmplă prin trecerea de la un grad la altul.

Dar să ne întoarcem la Piatra Filosofală. Materia acesteia, așa cum au menționat unii scriitori, este, dincolo de toate, dificil de descoperit și greu de înțeles. Metoda și cea mai sigură regulă pentru a o descoperi, precum și alte subiecte – pe care ele le cuprind sau sunt apte să le producă – constă în studierea atentă a rădăcinii și seminței prin care ele ajung la cunoștința noastră. În acest scop, înainte de orice altceva, este absolut necesar să luăm în considerare principiile și modul în care procedează Natura pentru a trece, în cele din urmă, de la imperfecțiune la perfecțiune.

Acum, în această privință, este bine să înțelegem pe de-a-ntregul că toate lucrurile create de Natură constau din trei elemente de bază, și anume Mercurul, Sulful și Sarea naturale aflate în combinație, în așa fel încât, în unele substanțe, ele sunt volatile, iar în altele sunt stabile, solide. De fiecare dată când Sarea corporală este amestecată cu Mercurul spiritual și Sulful însuflețit într-un singur corp, Natura începe să lucreze, cu ajutorul unui foc, prin care se poate face separarea elementelor, în acele locuri subterane ce au rol de vase. În felul acesta, Sulful gros și impur se separă de cel pur, pământul se desparte de Sare, iar norii se despart de Mercur, în timp ce părțile cele mai pure sunt păstrate pentru a fi unite din nou de către Natură într-un corp geogamic pur.

Această operație este considerată de către Magi ca fiind o conjuncție, o mixtură de trei constituenți: trupul, sufletul și spiritul. Când această unire este

completă rezultă un Mercur pur. Acum, dacă acesta, atunci când curge prin trecerile și venele lui subterane, întâlnește Sulful haotic, Mercurul este coagulat de acesta, în funcție de natura Sulfului. Acesta este, totuși, încă volatil, așa că abia dacă într-o sută de ani se va transforma în metal. De aici a apărut și ideea comună că Mercurul și Sulful reprezintă materia metalelor, așa cum afirmă minierii.

Totuși, nu Mercurul comun și Sulful comun reprezintă materia metalelor, ci Mercurul și Sulful filosofic sunt încorporate și înnăscute în metalele perfecte, și în formele acestora, astfel că ele nu se feresc niciodată de foc și nici nu sunt deteriorate de forța de distrugere provocată de elemente. Este adevărat că prin dizolvarea acestui amestec natural, Mercurul este slăbit, așa cum spun toți filosofii. Sub această formă, Mercurul nostru ajunge să fie extras din corpurile perfecte și din forțele planetelor pământești. Acest lucru este afirmat de Hermes în cuvintele următoare:

„Soarele și Luna sunt rădăcinile acestei Arte".

Fiul lui Hamuel spune că Piatra Filosofală este apă coagulată, și anume în Soare și Lună. Este cât se poate de clar că materia Pietrei nu este altceva decât Soare și Lună. Acest lucru este confirmat de faptul că ceea ce se aseamănă produce ceea ce se asemănă.

Noi știm că nu există decât două Pietre – cea albă și cea roșie. Există, de asemenea, două materii ale Pietrei – Soarele și Luna, formate împreună într-o căsătorie potrivită atât natural cât și artificial. Acum, văzând că bărbatul sau femeia, fără sămânța amândurora, nu pot genera, tot așa, bărbatul, Soarele și soția lui, Luna, nu pot procrea sau face ceva asemănător fără sămânța și sperma celor doi. De aici filosofii au tras concluzia că era necesar un al treilea lucru, și

anume sămânța vie a celor doi, a bărbatului și a femeii, fără de care, socoteau ei, întreaga lor lucrare era zadarnică, neproductivă. O asemenea spermă este Mercur, care, prin conjuncția celor două corpuri, Soarele și Luna, primește în el natura acestora. Numai după aceea lucrarea este potrivită pentru asemenea adunare, pătrundere și generare, prin puterea și virtutea masculină și feminină.

Așadar, filosofii au spus că același Mercur se compune din trup, suflet și spirit, și că și-a însușit natura și proprietățile tuturor elementelor. Apoi, cu geniul și inteligența lor atât de dezvoltate, ei susțin că Piatra Filosofică ar aparține regnului animal. Ei o numesc chiar Adam, care poartă propria sa Evă invizibilă, ascunsă în trupul său, din momentul în care ei s-au unit prin puterea Supremului Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor. Din această cauză, se poate spune că Mercurul Filosofilor nu este altul decât cel mai greu de înțeles Mercur compus, și nicidecum Mercurul comun. Astfel ei au spus cu înțelepciune că în Mercur există ceea ce caută oamenii înțelepți. Almadir, filosoful, spune:

> „Noi extragem Mercurul nostru dintr-un corp perfect, și din două condiții naturale perfecte încorporate la un loc, care într-adevăr își manifestă perfecțiunea în exterior, fiind astfel în stare să reziste focului, astfel încât imperfecțiunea sa interioară să poată fi protejată de perfecțiunile exterioare".

Prin acest fragment al filosofului perspicace este înțeleasă materia adamică, *limbus*-ul microcosmului[1], și materia unică, omogenă a filosofilor. Afirmațiile acestor oameni, pe care le-am menționat mai înainte, sunt neprețuite, și totdeauna de ținut la mare cinste, deoarece nu conțin nimic superficial și lipsit de temei. Pe scurt, materia Pietrei Filosofale nu este altceva decât un Mercur înväpăiat și perfect extras de Natură și Artă, adică el este adevăratul Adam hermafrodit și microcosmos preparat artificial. Cel mai înțelept dintre filosofi, Mercurius, făcând aceeași afirmație, a numit Piatra „orfan". Mercurul nostru, prin urmare, este același care conține toate calitățile perfecte, forța și virtuțile Soarelui, care, de asemenea, aleargă prin toate străzile și casele tuturor planetelor, și din propria-i renaștere a dobândit forța lucrurilor de sus și a celor de jos; de aceea el trebuie comparat cu căsătoria [lucrurilor de sus cu cele de jos], cum reiese clar din culoarea albă și roșie a acestuia.

Capitolul XVII
DESPRE PREPARAREA MATERIEI PENTRU PIATRA FILOSOFALĂ

Natura are nevoie, în special, ca propriul său om filosofic să fie adus la starea unei substanțe mercuriale, în așa fel încât să poată fi născut în Piatra filosofală. De altfel, ar trebui să se observe că preparările

[1] Omul însuși a fost creat din ceea ce se numește *limbus*. Acest *limbus* conținea potența și natura tuturor creaturilor. De aceea omul însuși este numit microcosm, sau lume în miniatură (*De Generatione Stultorum*). Omul a fost format din *limbus*, și acest *limbus* este lumea universală (*Paramirum Aliud*, Lib. II, c. 2). *Limbus*-ul a fost prima materie a omului... Oricine cunoaște acest *limbus*, cunoaște și ce este omul. Orice este *limbus*-ul, același lucru este omul (*Paramirum Aliud*, Lib. IV). Există un *limbus* dual, omul, micul *limbus*, și *Marele Limbus* din care acesta a fost creat (*De Podagra*). *Limbus*-ul este sămânța din care sunt create și dezvoltate toate creaturile, așa cum copacul răsare din propria-i sămânță. *Limbus*-ul își are baza în cuvântul lui Dumnezeu (*Ibid.*). *Limbus*-ul lui Adam a fost cer și pământ, apă și aer. Așadar și omul rămâne în *limbus*, și are în el cerul și pământul, aerul și apa, cu care se identifică (*Paragranum Alterum*, Tract. II).

obişnuite ale lui Geber, Albertus Magnus, Thoma d'Aquino, Rupescissa, Polydorus şi alţii nu sunt decât nişte soluţii, sublimări şi calcinări particulare ce nu au nici o legătură cu substanţa noastră universală, care are nevoie doar de focul cel mai secret al filosofilor. Aşadar, focul şi Azotul sunt suficiente [lucrării noastre].

Din faptul că filosofii menţionează anumite tipuri de preparări, precum putrefacţia, distilarea, sublimarea, calcinarea, coagularea, trecerea la alb, trecerea la roşu, cerarea, fixarea şi altele asemănătoare, voi ar trebui să înţelegeţi că în substanţa lor universală, Natura însăşi efectuează toate operaţiile pentru realizarea fazelor pe care le-am amintit, iar nu operatorul, numai într-un vas filosofic, la un foc asemănător, iar nu la un foc obişnuit. Albul şi roşul izvorăsc dintr-o singură rădăcină, fără vreun intermediar. Se dizolvă de unul singur, se copulează de unul singur, devine alb, devine roşu, se face de culoarea şofranului şi de culoare neagră, se căsătoreşte cu el însuşi şi concepe în el însuşi.

Trebuie, aşadar, să fie fiert, copt şi topit; se ridică şi coboară. Toate aceste operaţii constituie o singură operaţie şi este efectuată doar de foc. Cu toate acestea, unii filosofi au dizolvat corpul Soarelui cu ajutorul unei esenţe de vin foarte concentrată şi l-au făcut să devină volatil, pentru ca să se poată ridica printr-un alambic, crezând că aceasta este adevărata materie volatilă a filosofilor, deşi lucrurile nu stau aşa. Şi chiar dacă este un arcan preţios acela în a reduce acest corp metalic perfect într-o substanţă volatilă, spirituală, totuşi ei greşesc în privinţa separării elementelor.

Acest procedeu al călugărilor ca Lully, Richard al Angliei, Rupescissa şi ceilalţi s-a dovedit a fi greşit. Prin acest procedeu, gândeau ei, vor putea să separe

aurul într-o putere subtilă, elementară şi spirituală, fiecare în mod separat şi, după aceea, prin circulaţie şi rectificare, să combine din nou elementele într-unul singur – dar în zadar, căci chiar dacă fiecare element poate fi, într-un anumit sens, descompus într-un alt element, totuşi fiecare element, separat în acest fel, poate fi separat din nou în alt element, iar aceste elemente separate nu pot fi aduse înapoi din nou pentru a forma un singur element, prin acţiunea de circulaţie într-un pelican sau prin distilare, fiindcă totdeauna va rămâne o oarecare materie volatilă şi aur potabil, aşa cum îl numesc chiar ei. Motivul pentru care ei nu-şi pot realiza această intenţie este acela că Natura refuză să fie separată, prin intervenţia omului cu toate instrumentele şi aparatura acestuia. Numai ea singură îşi cunoaşte propriile sale metode de lucru, greutăţile elementelor, separările, rectificările şi copulaţiile, pe care le realizează fără ajutorul vreunui operator sau a muncii manuale, fiind nevoie doar cu materia conţinută în focul secret şi de vasul ocult corespunzător.

Prin urmare, separarea elementelor este imposibil de realizat de către om. Ar putea părea că s-a realizat, dar nu este adevărat, orice ar spune Raymond Lully, despre acea faimoasă lucrare englezească aurită pe care el susţine neîntemeiat că a realizat-o. Natura însăşi posedă, în interiorul ei, propriul separator, ce adună la un loc ceea ce a fost despărţit, fără ajutorul omului. Ea cunoaşte cel mai bine ponderea fiecărui element, pe care omul nu o cunoaşte, cu toate că anumiţi scriitori vorbesc, în falsele şi neînsemnatele lor lucrări, despre acest aur volatil.

Aceasta este opinia filosofilor, şi anume că atunci când şi-au pus materia în focul şi mai secret şi când, cu ajutorul unei călduri filosofice moderate, aceasta este nutrită pe fiecare parte, ea va începe se descom-

pună, căpătând o culoare neagră. Această operație, ei o numesc putrefacție, iar această înnegrire o numesc Capul Corbului. Urcușul și coborâșul [acestei lucrări], ei le numesc distilare, înălțare și cădere. Uscarea o numesc coagulare; iar albirea, calcinare; și fiindcă [materia] devine fluidă și moale la căldură, vorbesc de cerare. Când aceasta încetează să mai urce și rămâne lichidă la fundul [vasului], ei spun că se produce fixarea.

În acest sens trebuie să fie înțeleși termenii operațiilor filosofice și nu altfel.

Capitolul XVIII
DESPRE INSTRUMENTE ȘI VASUL FILOSOFIC

Falșii filosofi au înțeles greșit vasul filosofic ocult și secret, și mai rău este ceea ce a spus Aristotel alchimistul (nu faimosul filosof grec al Academiei), susținând că materia trebuie fiartă într-un vas triplu. Dar cel mai grav lucru este cel afirmat de un altul, și anume că materia, în prima ei separare și la primul grad, necesită un vas metalic; în cel de-al doilea grad de coagulare și albire a pământului, fiind nevoie de un vas de sticlă; iar în cel de-al treilea grad, pentru fixare, un vas de pământ.

Cu toate acestea, de aici filosofii înțeleg doar un singur vas pentru toate operațiile de perfecționare a pietrei roșii. Deoarece materia noastră este rădăcina pentru alb și roșu, este necesar ca vasul să fie modelat în așa fel încât materia din el să poată fi influențată de corpurile cerești, căci influențele cerești invizibile și energiile stelelor sunt necesare chiar de la prima treaptă pentru începerea lucrului. Altfel ar fi imposibil de realizat piatra orientală, chaldeeană și egipteană. Prin aceasta, Anaxagora a cunoscut pute-

rile întregului firmament și a prevăzut că o piatră uriașă va cădea din cer, ceea ce s-a și întâmplat după moartea sa.

Cabaliștilor, vasul nostru le este foarte bine cunoscut, căci el trebuie confecționat potrivit proporției și măsurii adevăratei geometrii, și cuadraturii cercului bine definită, astfel încât spiritul și sufletul materiei noastre, separate de corpul lor, să poată fi în stare să ridice acest vas cu ele în raport cu înălțimea cerului. Dacă vasul este mai lat, mai strâmt, mai înalt sau mai mic decât trebuie, și [într-o altă proporție] decât își doresc spiritul și sufletul operante dominante, căldura focului nostru filosofic secret (care este, într-adevăr, foarte intens), va agita puternic materia și va accelera foarte mult ritmul desfășurării acestui proces, încât vasul va vibra și se sparge în mii de bucăți, constituind în acest fel un pericol iminent pentru viața operatorului. Pe de altă parte, dacă ar avea capacitate mai mare decât este nevoie pentru proporția cuvenită încât căldura să aibă efect asupra materiei, atunci munca va fi irosită și substanța pierdută. De aceea, vasul filosofic trebuie făcut cu cea mai mare grijă. Care va trebui să fie materialul din care va fi confecționat vasul, știu doar cei care, în prima soluție a materiei noastre fixate și purificate, au adus acea materie la propria ei chintesență primară. S-a spus destul de mult la acest punct.

Operatorul trebuie, de asemenea, să țină cont că în prima ei soluție, materia produce și elimină din ea însăși.

Metoda descrierii vasului este destul de dificilă. Acesta ar trebui să fie așa cum o cere Natura și trebuie căutat și cercetat în orice sursă posibilă, astfel încât, de la înălțimea cerului filosofic, ridică deasupra pământului filosofic, să poată acționa asupra fructului propriului său corp pământesc. De asemenea, ar

trebui să aibă această formă și pentru ca separarea și purificarea elementelor să poată fi făcută atunci când focul acționează asupra lor, și pentru ca fiecare să poată avea puterea de a-și ocupa locul spre care tinde și, de asemenea, ca soarele și alte planete să poată efectua operațiile în jurul pământului elemental, timp în care mișcarea în traiectoria lor nu este nici încetinită și nici agitată printr-o deplasare prea rapidă. În toate aceste particularități menționate mai înainte trebuie respectată o proporție corespunzătoare sub aspectul sfericității și al înălțimii.

Instrumentele pentru prima purificare a corpurilor minerale sunt vasele de topire, foalele, cleștii, creuzetele, reactivii, vasele de cimentare, cineritium, vasele de distilare, recipiente pentru acid azotic concentrat și apă regală; ca și dispozitivele necesare pentru realizarea proiecției în punctul culminant al operației.

Capitolul XIX
DESPRE FOCUL SECRET AL FILOSOFILOR

Un bine cunoscut dicton sentențios spune:„Fie ca focul și Azoth-ul să-ți ajungă". Numai focul este întreaga lucrare și întreaga artă. Mai mult decât atât, cei care își clădesc focul și își țin vasul la această căldură, comit o eroare. În zadar unii au încercat acest lucru la căldura emanată de balega de cal. La focul de cărbuni, fără un agent, ei au reușit să sublimeze materia, dar nu au dizolvat-o. Alții au recurs la căldura lămpilor, afirmând că acesta este focul secret al filosofilor pentru confecționarea Pietrei. Alții au plasat vasul într-o baie, mai întâi pe o mulțime de ouă de furnici, iar alții pe cenușă de jnepeni. Unii au căutat focul în varul nestins, în tartru, în vitriol, în azotatul de potasiu etc. Alții, din nou, l-au căutat în

apa care fierbe. Vorbind despre acest foc, Thoma d'Aquino greșește spunând că Dumnezeu și îngerii nu pot face ceva fără foc, folosindu-se de el zilnic. Ce blasfemie! Oare nu este aceasta o minciună clară, a afirma că Dumnezeu nu se poate descurca fără căldura elementală a apei care fierbe? Orice fel de căldură stimulată de toate acele mijloace menționate mai sus nu este de nici un folos pentru lucrarea noastră. Aveți grijă să nu fiți îndrumați greșit de Arnold de Villa Nova, care a scris despre subiectul focului de cărbuni, fiindcă veți fi induși în eroare în această problemă.

Almadir spune că razele invizibile ale focului nostru sunt suficiente prin ele însele. Altul dă ca exemplu acea căldură cerească care prin reflexiile ei tinde să coaguleze și să perfecționeze Mercurul, iar prin mișcarea ei continuă tinde să genereze metale. Din nou, aceeași autoritate spune:

> „Faceți un foc vaporos, mistuitor, ca pentru a coace, neîntrerupt, dar nu volatil sau care să fiarbă, închis, izolat de aer, care să nu ardă, ci care să se modifice și să pătrundă. Acum, într-adevăr, am menționat orice fel de foc și de căldură stimulatoare. Dacă sunteți un adevărat filosof, veți înțelege".

Salmanazar, la rândul său, observă:

> „[Focul nostru] este un foc corosiv, care atrage peste vasul nostru un aer precum un nor, nor în care sunt ascunse razele acestui foc. Dacă această învălmășeală cețoasă și această umezeală a norului slăbește, înseamnă că s-a săvârșit o greșeală".

Din nou, Almadir spune, că dacă focul nu a încălzit soarele nostru cu umezeala lui, prin excrementul muntelui, printr-o ridicare moderată, nu vom avea parte nici de Piatra Roșie și nici de Piatra Albă.

Toate acestea ne-au înfăţişat deschis focul ocult al oamenilor înţelepţi. În cele din urmă, aceasta este materia focului nostru, şi anume de a fi aprinsă de spiritul potolit al focului perceptibil care trage în sus, ca să spunem aşa, haosul fierbinte din partea opusă, şi deasupra materiei noastre filosofice. Această căldură, dogorind deasupra vasului nostru, trebuie să-l impulsioneze spre mişcarea unei generări perfecte, moderate, dar continue, fără întrerupere.

Capitolul XX
DESPRE FERMENTUL FILOSOFILOR ŞI DESPRE GREUTATE

Filosofii au lucrat intens în arta fermenţilor şi a fermentaţiei, ce pare a fi cu mult mai importantă decât toate celelalte [arte]. În legătură cu aceasta, unii au jurat lui Dumnezeu şi filosofilor că nu vor divulga arcanele ei prin comparaţii sau parabole.

Cu toate acestea, Hermes, tatăl tuturor filosofilor, în *Cartea celor Şapte Tratate*, dezvăluie în chip limpede secretul fermenţilor, spunând că aceştia constau doar din propria lor dospeală; mai mult, el spune că fermentul albeşte prepararea, împiedică arderea, întârzie complet curgerea tincturii, întăreşte corpul şi amplifică uniunile. El mai spune că aceasta este cheia şi sfârşitul lucrării, ajungând la concluzia că fermentul nu este nimic altceva decât aluat, aşa cum cel al soarelui nu este altceva decât soare, şi cel al lunii nu este altceva decât lună.

Alţii spun că fermentul este sufletul, şi dacă acesta nu ar fi bine preparat din piatra filosofală, nu ar rezulta nimic. Unii mai zeloşi în această Artă o caută în sufletul obişnuit, în arsenic, în tutia, în auripigment, în vitriol etc., dar în zadar, deoarece substanţa care e căutată este aceeaşi cu cea din care urmează să fie extrasă. De aceea este bine să observăm că fermentaţiile de acest fel nu reuşesc să corespundă dorinţelor zeloşilor şi închipuirii lor, şi este limpede, din cele spuse mai sus, că succesele se obţin doar pe cale naturală.

Dar să ajungem în sfârşit la greutate; aceasta poate fi considerată sub două aspecte. Primul mod este natural, cel de-al doilea, artificial. Greutatea naturală îşi atinge rezultatele ei în pământ prin Natură şi armonie. Despre acest lucru, Arnold spune:

> „Dacă se adaugă mai mult sau mai puţin pământ decât cere Natura, sufletul se sufocă şi nu este perceput nici un efect, şi nici vreo concentrare".

Acelaşi lucru se întâmplă şi în cazul apei. Dacă din aceasta se ia o cantitate mai mică sau mai mare, acest lucru va duce la o pierdere corespondentă. Un exces va face materia prea jilavă, iar o deficienţă o face prea uscată şi rigidă. Dacă ar fi prezent prea mult aer, se va imprima o urmă puternică asupra tincturii; dacă ar fi într-o cantitate prea mică, atunci corpul se va deteriora. Tot astfel, dacă focul va fi prea puternic, materia va fi arsă; dacă va fi prea slab, atunci nu va mai avea putere să usuce, să dizolve sau să încălzească alte elemente. În acestea constă căldura esenţială.

Greutatea artificială este pe deplin ocultă. Ea este conţinută în arta magică a echilibrărilor. Între spirit, suflet şi corp, spun filosofii, greutatea constă în Sulf ca diriguitor al lucrării; căci sufletul doreşte cu ardoare Sulful, şi îl controlează pe baza greutăţii acestuia.

Puteţi înţelege acest lucru astfel: Materia noastră este unită cu un Sulf roşu fixat, căruia i-a fost în-

credințată a treia parte din regim[1], chiar până în ultimul grad, în așa fel încât acesta să poată desăvârși la nesfârșit operația Pietrei, să poată să rămână împreună cu focul ei, și să se poată compune dintr-o greutate egală cu materia însăși, pe de-a întregul, fără nici un fel de abatere. Așadar, după ce materia a fost adaptată și amestecată în greutatea ei proporționată, va trebui să fie închisă ermetic în vasul filosofic și încredințată focului secret. În acesta va răsări Soarele Filosofic și se va înălța și va ilumina toate lucrurile ce au căutat această lumină, și pe care au așteptat-o cu atâta ardoare.

Cu aceste câteva cuvinte vom încheia arcanul Pietrei, un arcan care nu este, în nici un caz, necorespunzător sau imperfect, și pentru care se cuvine să-i mulțumim neîncetat lui Dumnezeu. Acum v-am arătat și vouă comoara noastră, care nu poate fi plătită cu toate bogățiile acestei lumi.

[1] Adică din tipul ciclic de evoluție a unui fenomen natural.

Revelația lui Hermes

INTERPRETATĂ DE THEOPHRASTUS PARACELSUS CU REFERIRE LA SECRETUL SUPREM AL LUMII

[**Notiță introductivă**. Cel care a adus primul la lumină această lucrare este Benedictus Figulus; el o așază la loc de cinste în antologia sa intitulată *Cufărul ce cuprinde dauritele și binecuvântatele Minunății ale Lumii.* Publicată la Frankfurt pentru prima oară în anul 1608, această *Revelație* îi este atribuită lui Hermes Trismegistus și e destul de curios că medicul din Hohenheim a comentat-o în legătură cu Alchimia medicinei universale. Jan Huser, un doctor în medicină din Grossglogau, a întreprins la cererea arhiepiscopului și prințului Ernst de Colonia o examinare critică a scrierilor autografe ale lui Paracelsus și a manuscriselor originale ale discipolilor săi; le-a revizuit și publicat la Colonia, într-o ediție generală, între anii 1589 și 1590. *Revelația* nu se găsește printre ele, semn că Figulus, care a deplâns mutilarea și pervertirea multor lucrări ale lui Paracelsus, a considerat publicarea interpretării dată de Paracelsus acestei lucrări drept un gest reparator. Începând de atunci această scriere a figurat în cele mai importante florilegii de scrieri alchimice.]

Hermes, Platon, Aristotel și alți filosofi, care au devenit faimoși în diferite veacuri, care au introdus Artele și au cercetat îndeosebi tainele creației inferioare, toți aceștia au căutat neostenit un mijloc prin care corpul omenesc să poată evita decăderea [bătrâneții] și să devină nemuritor. Lor li s-a răspuns că nu există nimic care să izbăvească trupul de moarte; dar că există un Unic Lucru care poate amâna decăderea trupului, care poate să-i redea tinerețea și

să prelungească scurta viață omenească [ca în cazul Patriarhilor]. Căci moartea a fost lăsată ca pedeapsă din vremea primilor noștri părinți, Adam și Eva, și niciodată moartea nu se va îndepărta de urmașii lor.

Așadar filosofii de mai sus, și mulți alții, au căutat neostenit acest Unic Lucru, și au descoperit că acel „ceva" care apără trupul omenesc de distrugere și prelungește viața, se poartă față de celelalte elemente asemeni Cerului; de aici [filosofii] au înțeles că Cerul [Eterul] este o substanță mai presus de cele Patru Elemente. Și așa cum Cerul, în raport cu celelalte elemente, este socotit a fi cea de-a cincea substanță [fiindcă ele sunt indestructibile, stabile, și nu suportă nici un amestec străin], tot astfel, acest Unic Lucru [comparat cu forțele corpului nostru] este o esență indestructibilă, care curăță tot ce este nefolositor în trupurile noastre, și de aceea i s-a dat [din punct de vedere] filosofic numele arătat mai sus [adică, Cer].

[Acest Unic Lucru nu este nici uscat și fierbinte ca focul, nici rece și umed ca apa, nici cald și umed ca aerul, nici uscat și rece ca pământul. Ci este o alcătuire iscusită și desăvârșită a tuturor Elementelor, o combinație perfectă a forțelor naturale, o comuniune deosebită a virtuților spirituale, o unire indisolubilă a trupului cu sufletul. Este cea mai pură și mai nobilă substanță a unui corp indestructibil, care nu poate fi distrusă, nici nu i se poate face vreun rău de către Elemente, și este creată de Artă. Cu [această substanță] Aristotel a preparat un măr [care avea însușirea] să prelungească viața prin mirosul lui, [și de care s-a folosit și el] căci cu cincisprezece zile înaintea morții sale, nu mai putea nici să mănânce nici să bea din cauza vârstei lui înaintate.

Această Esență Spirituală, sau Unic Lucru, a fost dezvăluită lui Adam din înalt, și după ea au jinduit

Sfinții Părinți; Hermes și Aristotel au numit-o Adevărul fără Minciună, cel mai sigur dintre toate lucrurile, Secretul tuturor Secretelor. [Această substanță] este Ultimul și cel mai înalt Lucru care trebuie căutat sub Ceruri, o minunată încheiere a unei lucrări filosofice prin care sunt descoperite roua Cerului și trăinicia Pământului. Ceea ce gura omului nu poate exprima se află pe de-a-ntregul în acest spirit.

După cum spune Morienus:

> „Cel care posedă lucrul acesta, are toate lucrurile și nu mai are nevoie de ajutor, căci în el se află toată fericirea [lumească] trecătoare, sănătatea trupului și bogăția pământească. Este spiritul celei de-a cincea substanțe, o Sursă a tuturor Bucuriilor [din sfera aflată sub razele lunii], reazemul Cerului și al Pământului, Cel care agită Marea și stârnește Vântul, Cel care aduce Ploaia, care întărește toate lucrurile, excelentul spirit de deasupra altor spirite Divine, cel care ne dă sănătate, bucurie, pace, iubire, care îndepărtează ura și supărarea, care aduce bucuria și alungă tot Răul, care vindecă pe dată toate bolile, care distruge sărăcia și suferința, care ne călăuzește spre toate lucrurile bune, care curmă toate vorbele și gândurile rele [ale omului], împlinind dorința inimii sale, aducându-i smerita glorie pământească și viață lungă – însă, celor netrebnici, care se folosesc de acest lucru în scopuri rele, le aduce pedeapsa veșnică".

Acesta este Spiritul Adevărului, pe care lumea nu-l poate înțelege fără ajutorul Duhului Sfânt, sau fără sfaturile celor care îl cunosc. În plus, natura lui este misterioasă, tăria lui nu are asemănare, iar puterea lui e fără margini. Sfinții, încă de la începutul lumii, au dorit să vadă cum arată la înfățișare. Acest

Spirit este numit Sufletul Lumii de către Avicenna, căci aşa cum Sufletul mişcă toate mădularele corpului, tot astfel Spiritul acesta pune în mişcare toate corpurile. Şi după cum Sufletul se află în toate mădularele corpului, tot aşa Spiritul acesta se află în toate lucrurile elementare create. El este căutat de mulţi, dar e descoperit numai de câţiva. Este zărit de departe şi găsit în apropiere, fiindcă el există în orice lucru, în orice loc şi în orice timp. El posedă puterile tuturor lucrurilor create, lucrarea lui o putem vedea în toate elementele, iar calităţile tuturor lucrurilor le găsim în el, ajunse la cel mai înalt grad de perfecţiune.

Datorită însuşirilor acestei esenţe, Adam şi Patriarhii şi-au păstrat sănătatea şi s-au bucurat de o viaţă îndelungată şi îmbelşugată. Când această esenţă a fost descoperită de către filosofi, în urma unei munci ostenitoare, ei au păstrat această descoperire în cel mai straşnic secret, folosindu-se în acest scop de un limbaj ciudat şi vorbind în parabole, pentru ca el să nu ajungă la îndemâna celor ce nu erau vrednici să-l cunoască, sau altfel spus, să nu se arunce mărgăritarele la porci. Dacă oricine ar cunoaşte acest secret, munca ar înceta, oamenii nu ar mai dori decât un singur lucru - să ducă o viaţă păcătoasă; întreaga omenire ar ajunge la decădere şi ruină, fiindcă s-a împotrivit lui Dumnezeu prin zgârcenie şi lăcomie nemăsurate. Căci ochiul nu a văzut, nici urechea n-a auzit, şi nici inima omului n-a înţeles cu ce fel de însuşiri a înzestrat Cerul, în chip firesc, acest Spirit.

*

Aşadar, am înfăţişat pe scurt câteva din calităţile acestui Spirit, spre Slava lui Dumnezeu, pentru care oamenii cucernici ar trebui să-L preamărească smeriţi pentru darurile Sale [daruri ale lui Dumnezeu, care mai apoi le vor fi date]. În felul acesta doresc să vă arăt care sunt puterile şi virtuţile pe care [Spiritul] le posedă în fiecare lucru, şi de asemenea, înfăţişarea lui exterioară, pentru ca astfel să fie mai uşor de recunoscut:

În prima lui stare, [Unicul Lucru] apare ca un corp de pământ impur, cu tot felul de imperfecţiuni. El are [în această stare] o natură pământească, vindecând toate bolile şi rănile din măruntaiele omului, dând o stare de bine şi curăţind materia puroioasă, eliminând toate mirosurile grele şi, în general, vindecând atât pe dinăuntru cât şi pe dinafară.

În cea de-a doua lui natură, el apare ca un corp de apă oarecum mai frumos decât înainte, căci [deşi păstrează unele imperfecţiuni] Virtutea lui este superioară acum. El este mult mai aproape de adevăr şi mai spornic în lucrări. În această formă, el vindecă atât frigurile reci cât şi pe cele fierbinţi, şi este un remediu împotriva otrăvurilor, pe care le elimină din inimă şi plămâni, vindecând rănile, purificând sângele, şi dacă este luat de trei ori pe zi, aduce o mare uşurare pentru toate bolile.

În cea de a treia sa natură, el ni se înfăţişează ca un corp de aer, de natură uleioasă, eliberat de aproape toate impurităţile. În această formă el acţionează minunat dând frumuseţe şi tărie corpului, şi [dacă în mâncare se pune o cantitate mică din el] previne stările melancolice şi inflamarea bilei, crescând cantitatea de sânge şi spermă, ceea ce face ca să fie necesară luarea de sânge în mod regulat. El stimulează dezvoltarea vaselor de sânge, vindecă membrele slăbite, redă puterea vederii, iar în procesul de creştere elimină tot ce este de prisos, şi face bine afecţiunilor din mădulare.

În cea de a patra natură, el ne apare sub o înfățișare de foc, învăpăiată [nu eliberat chiar de toate imperfecțiunile – este oarecum lichid și nu îndeajuns de uscat], înzestrat cu multe virtuți, făcându-l pe cel bătrân din nou tânăr și reînsuflețindu-l pe cel aflat în pagul morții, căci dacă unui asemenea bolnav i se va da, în vin, o cantitate din acest foc cam cât greutatea unui bob de orez, focul acesta ajunge la stomac, se duce la inimă înnoind-o imediat, îndepărtând toată umezeala dinainte și otrăvurile, și redând ficatului căldura naturală. Administrat în doze mici celor în vârstă, el elimină bolile caracteristice bătrâneții, dându-le oamenilor o inimă și un corp tânăr. De aici și denumirea de Elixir al vieții.

În cea de-a cincea și ultimă natură, el ni se înfățișează într-o formă luminoasă și strălucitoare, fără imperfecțiuni, strălucind ca aurul și argintul, formă în care el dispune de toate puterile și virtuțile de mai înainte, dar într-o mai mare măsură. [În acest stadiu] toată lucrarea lui naturală este socotită drept o adevărată minune. Când este aplicat rădăcinilor unui copac uscat, acesta reînvie, căpătând frunze și făcând iarăși fructe. O lampă al cărei ulei este amestecat cu acest spirit continuă să ardă veșnic, fără ca uleiul să se termine vreodată. El preschimbă cristalele în cele mai prețioase pietre de toate culorile, aidoma celor ce sunt scoase din adâncul pământului; de asemenea, el poate face minuni de nedescris, care nu pot fi dezvăluite celor care nu merită acest lucru. El vindecă corpurile vii sau moarte fără a mai fi nevoie să se folosească leacuri. Îl iau drept martor pe Christos că spun adevărul, căci în el se unesc și se împreună toate influențele cerești.

Această esență descoperă, de asemenea, locurile unde se găsesc comorile îngropate în pământ și în

mare, și transformă toate metalele în aur – sub Cer nu există nimic asemenea ei.

Acest spirit este secretul bine tăinuit de la începuturi, deși a fost dăruit de Dumnezeu câtorva sfinți pentru dezvăluirea acestor comori spre Slava Sa – [acest Spirit] sălășluiește în aer, într-o formă glorioasă, luând cu sine pământul în cer, în timp ce din corpul său izvorăsc toate râurile cu apă vie. Acest spirit zboară la sânul cerului ca roua dimineții, duce focul aprins în apă, și își are locul strălucitor în cer.

Și deși toate cele scrise [de mine] pot fi socotite minciuni, totuși pentru cei inițiați vorbele mele sunt pline de adevăr... și devin posibile atunci când sensul lor tainic e înțeles așa cum se cuvine, căci Dumnezeu este minunat în lucrările Sale, iar înțelepciunea Lui este nemărginită.

Acest spirit, sub înfățișarea sa de foc, este numit Sandaraca; sub forma sa de aer este numit Kybrick; în cea de apă este numit Azoth; sub forma de pământ

este numit Alcosoph şi Aliocosoph. Întrucât [oamenii] sunt înşelaţi de aceste nume, fiind lipsiţi de instrucţia necesară, ei caută acest Spirit al Vieţii socotind că-l pot afla în lucruri străine de Arta noastră. Dar cu toate că spiritul acesta, pe care noi îl căutăm pentru calităţile lui, este cunoscut sub toate aceste nume, totuşi el nu se află în aceste corpuri şi nici nu poate fi în ele.

Un spirit purificat nu poate apărea decât într-un corp corespunzător naturii lui. Şi orice nume i s-ar atribui, n-ar trebui să ne închipuim că ar exista mai multe feluri de spirite, căci, orice s-ar spune, există doar un singur fel de spirit care lucrează peste tot şi în toate lucrurile. Acesta este spirtul, care, atunci când se înalţă, iluminează Cerul, când apune, capătă puritatea Pământului, iar când pluteşte îmbrăţişează Apele. Spiritul acesta se numeşte Rafael, Îngerul lui Dumnezeu cel mai subtil şi mai pur, căruia toţi ceilalţi îl dau ascultare ca unui Rege al lor. Această substanţă spirituală nu este nici cerească, nici diavolească, ci un corp puternic, pur şi diafan, [un corp] aflat între ce este cel mai jos şi ce este cel mai sus, lipsit de raţiune, dar spornic în lucrări; este corpul cel mai ales şi mai frumos dintre toate celelalte lucruri cereşti.

Această lucrare a lui Dumnezeu – mult prea profundă pentru a fi înţeleasă – este cel mai mare şi bine păstrat secret al Naturii, este secretul suprem. Este Spiritul lui Dumnezeu, care la Începuturi umplea pământul şi plutea pe deasupra apelor, pe care lumea nu-l putea cuprinde fără mijlocirea binevoitoare a Duhului Sfânt şi a sfaturilor celor care cunoşteau aceste lucruri, şi pe care întreaga lume îl doreşte pentru înaltele sale calităţi. Spiritul acesta nu poate fi preţuit îndeajuns, căci el ajunge la planete,

înalţă norii, îndepărtează negura, dă lumină tuturor lucrurilor, transformă orice lucru în Soare şi Lună, dăruieşte tuturor sănătate şi bogăţie, îi curăţă pe leproşi, dă lumină ochilor, alungă suferinţa, vindecă bolile, descoperă locul unde sunt ascunse comorile şi, în general, vindecă toate bolile.

Datorită acestui spirit, filosofii au inventat cele Şapte Arte Liberale şi astfel au dobândit avuţii. Printre aceştia, Moise a făurit vasele de aur din Arcă, şi regele Solomon a făcut multe lucruri minunate în cinstea lui Dumnezeu. Totodată, Moise a construit tabernacolul, Noe [a construit] Arca, şi Solomon [a ridicat] Templul. Astfel Ezdra a restabilit legea şi Miriam, sora lui Moise, a ajuns să cinstească ospeţia; Avraam, Isaac şi Iacob, precum şi alţi oameni drepţi, au fost dăruiţi cu viaţă lungă şi bogăţii – şi toţi sfinţii care au fost călăuziţi [de spiritul acesta] l-au preamărit pe Dumnezeu.

Totuşi a dobândi spiritul acesta e lucru anevoios, cu mult mai ostenitor decât dobândirea aurului şi argintului, căci el este cel mai bun lucru din câte există. Dintre toate lucrurile pieritoare pe care omul şi le poate dori în lume nici unul nu poate fi comparat cu acesta, şi numai în el singur se află adevărul. De aceea el este numit Piatra şi Duhul Adevărului; în tot ce împlineşte el nu se află nici un fel de trufie, şi totuşi nicicând nu-l vom preamări îndeajuns. Eu nu sunt în stare să vorbesc pe cât s-ar cuveni despre virtuţile lui, deoarece înaltele lui însuşiri şi puteri depăşesc putinţa noastră de înţelegere, iar limba oamenilor nu le poate arăta. Mai mult chiar, în tot cuprinsul Naturii nu există nimic mai profund [decât el].

O, străfund de nepătruns al Înţelepciunii lui Dumnezeu, care ai unit şi cuprins în virtutea şi pute-

rea acestui Spirit Unic calitățile corpurilor existente! O cinste de negrăit și bucurie fără de margini dăruite omului muritor! Căci lucrurile pieritoare ale Naturii sunt restaurate grație harului acestui Spirit. O, taină a tainelor, cel mai secret dintre toate lucrurile secrete, [deopotrivă] lecuitor și leac al tuturor lucrurilor! Tu, descoperire ultimă în naturile pământești, darul ultim și neprețuit oferit Patriarhilor și Înțelepților, dorit atât de mult de lumea întreagă! O ce spirit minunat și vrednic de laudă este puritatea în care stau laolaltă bucuria, bogăția, împlinirea vieții și arta tuturor artelor, puterea care oferă inițiaților ei toate bucuriile materiale!

O, cunoaștere atât de dorită, neprețuită, mai presus de orice lucru aflat sub cerul Lunii, prin care Natura este întărită, iar inima și mădularele se re-înnoiesc, tinerețea înfloritoare rămâne neschimbată, bătrânețea este alungată, slăbiciunea dispare, frumusețea este păstrată la starea ei desăvârșită, și belșugul cuprinde toate lucrurile plăcute oamenilor. O, tu substanță spirituală, fermecătoare, mai presus de orice lucru! O, tu putere minunată care învigorezi lumea întreagă! O, tu virtute de nebiruit, mai presus de tot ce există, deși [ești] disprețuită de către ignoranți, [ești] ținută la mare preț, cinste și slavă de către înțelepți; lucrând prin umorile [din trup], tu trezești morții, alungi bolile și redai glasul celor muribunzi!

O, tu comoară a comorilor, mister al misterelor, numit de Avicenna „substanța negrăită"; [tu ești] cel mai pur și mai perfect suflet al lumii, [ca tine] nu există nimic mai de preț sub cer, nimic mai nepătruns ca fire și putere, minunat în virtute și lucrare; tu nu ai egal printre creaturi și posezi virtuțile tuturor lucrurilor de sub Cer! Din tine curge apa vieții,

uleiul și mierea tămăduirii veșnice, tu i-ai hrănit [pe cei aflați în neputință] cu miere și apă din stâncă.

De aceea, Morienus spune:

> „Cel care are [acest Spirit, acest Unic Lucru], posedă de asemenea toate lucrurile."

Binecuvântat ești tu, Domnul Dumnezeul părinților noștri, căci tu le-ai dat profeților această cunoaștere și înțelegere pe care ei le-au ascuns [ca nu cumva să fie descoperite de cei orbi și de cei cufundați în necredința lumii] și prin care înțelepții și cucernicii Te-au slăvit! Cei care dezvăluie misterul unei asemenea învățături unor oameni care nu merită să afle aceste lucruri, sunt cei care rup sigiliul Revelației Cerești, jignind prin aceasta Măreția lui Dumnezeu și atrăgând asupra lor multe nenorociri și pedepse ale lui Dumnezeu. De aceea, îi rog pe toți creștinii care posedă asemenea cunoștințe să nu le împărtășească nimănui, în afară de cei care trăiesc ascultând de poruncile Domnului și în virtute, și care Îl preamăresc pe Dumnezeu, Cel ce a dat omului o asemenea comoară. Mulți o caută, dar puțini o găsesc. De aceea oamenii impuri și cei care duc o viață păcătoasă nu sunt vrednici de ea.

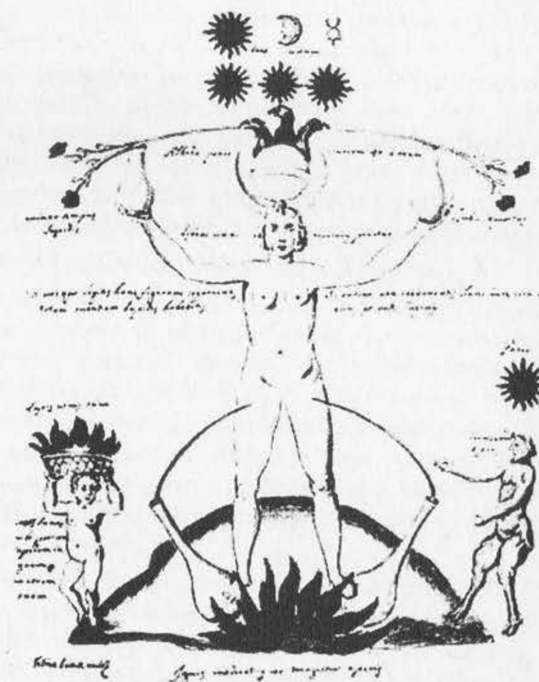
Așadar, această Artă este hărăzită a fi arătată doar celor care se tem de Dumnezeu, întrucât ea nu poate fi cumpărată cu bani. Mărturisesc înaintea lui Dumnezeu că vorbele mele sunt adevărate, deși acest lucru pare cu neputință neghiobilor, căci nimeni până acum nu a cercetat Natura atât de adânc. Atotputernicul fie lăudat pentru că a creat această Artă și a dezvăluit-o oamenilor cu frică de Dumnezeu. Amin.

Și astfel s-a împlinit această neprețuită și minunată lucrare, menită să dezvăluie spiritul ocult, în

care sunt tăinuite secretele şi misterele lumii. Spiritul acesta este o putere minunată, maiestuoasă şi divină, întrucât cuprinde la sânul său lumea întreagă şi este mai presus de [cele patru] Elemente şi de a cincea Substanţă.

Lui Trismegistus Spagyrus, al nostru.
Isus Christos Nemuritorul fie mărit şi glorificat.
Amin.

Anexe

Terminologia folosită de Paracelsus[1]

A

ABESSI, sau REBIS – Reziduu; materie moartă, materii fecale.

ADECH – Omul interior (spiritual); domnul gândirii şi al imaginaţiei, care „formează" în mod subiectiv toate lucrurile în mintea lui, şi pe care omul exterior (material) le poate reproduce obiectiv. Fiecare dintre aceştia doi acţionează potrivit naturii proprii – cel invizibil în invizibil şi cel vizibil într-o manieră vizibil. Omul exterior pune în act ceea ce gândeşte omul interior, însă gândirea înseamnă a acţiona în sfera ideilor, iar produsele gândirii sunt substanţiale în planul transcendental, chiar dacă ele nu sunt proiectate pe planul material. Omul interior este şi face ceea ce doreşte şi gândeşte. Dacă ideile şi intenţiile sale, bune sau rele, îşi găsesc sau nu expresia în plan material, acest lucru este mai puţin important pentru propria-i dezvoltare spirituală, decât pentru alţii, care pot fi afectaţi de actele lui, dar mai puţin de gândurile sale.

ADMISURAL – Pământ (în sens literal şi alegoric).

ADROP, AZANE sau AZAR – „Piatra filosofală". Aceasta nu este o piatră în sensul obişnuit al acestui termen, ci o expresie alegorică, însemnând principiul înţelepciunii pe care filosoful, care a căpătat-o prin experienţă practică (nu cea care reprezintă doar speculaţie teoretică asupra ei) se poate sprijini cu încredere, aşa cum s-ar sprijini pe valoarea unei pietre preţioase, sau ca şi cum ar avea încredere într-o stâncă trainică, pe care şi-ar aşeza temelia casei lui (spirituale).

ACTHNA – Un foc subpământean invizibil, matricea din care iau naştere substanţele bituminoase, şi care produce uneori erupţii vulcanice. Este o anumită stare a „sufletului" pământului, un amestec de elemente astrale şi

---

[1] Sursa: Franz Hartmann, *Paracelsus* (*Viaţa şi opera*), trad. rom. Ilie Iliescu, Editura Herald, Bucureşti, 2004. Aici sunt redaţi numai termenii cei mai frecvenţi.

materiale, sau poate al unei proprietăți electrice sau magnetice.

ACTHNICI – Spirite elementale ale focului; spirite ale Naturii. Ele pot să apară sub diferite forme, ca limbi de foc, globuri de foc etc.; ele pot fi văzute câteodată la „ședințele de spiritism".

ALCAHEST – Un element ce dizolvă toate metalele, și prin care toate corpurile terestre pot fi reduse la starea lor de *Ens primum*, sau materie primară din care sunt formate. Este o forță ce acționează asupra formelor astrale (sau suflete) ale tuturor lucrurilor, în stare să schimbe polaritatea moleculelor lor și, în acest fel, să le dizolve. Puterea Voinței constituie aspectul cel mai important al veritabilului Alcahest. În aspectul său cel mai puțin important el apare ca un fluid vizibil, încă necunoscut alchimiei moderne, capabil să dizolve toate lucrurile.

ALCHIMIE – Știința cu ajutorul căreia lucrurile pot fi nu numai descompuse și recompuse (așa cum se face în chimie), ci prin care natura lor esențială poate fi schimbată și înălțată, sau transmutată în oricare alta. Chimia operează numai în materia moartă, în timp ce alchimia folosește viața ca element de lucru. Toate lucrurile au o natură întreită, a cărei formă materială și obiectivă constituie manifestarea ei inferioară. Există, de exemplu, aur spiritual (imaterial), aur astral (ca un fluid eteric și invizibil), și aur pământesc (material, solid și vizibil). Primele două naturi sunt, ca să spunem așa, spiritul și sufletul celei din urmă. Cu ajutorul puterilor spirituale ale sufletului putem induce schimbări în ele, în așa fel ca acestea să poată deveni vizibile în starea obiectivă. Anumite operații exterioare pot ajuta puterile sufletului în lucrarea lor, dar dacă nu dispunem de aceste puteri sufletești, celelalte operații vor fi zadarnice. De aceea, toate operațiile specifice alchimiei pot fi efectuate cu succes numai de cel care este alchimist prin naștere sau prin educație. Orice lucru fiind de natură întreită, există și un aspect întreit al alchimiei. În aspectul cel mai înalt, ea ne învață regenerarea omului spiritual, purificarea minții, a cugetării și a voinței, ca și înnobilarea tuturor facultăților sufletului. În aspectul cel mai de jos, ea se ocupă de substanțele fizice; întrucât părăsește domeniul sufletului viu și pășește în jos spre materia moartă, ea ajunge în cele din urmă să opereze în domeniul științei chimice din zilele noastre.

ALCOL – Substanța unui corp liber de orice materie pământească; forma ei eterică sau astrală.

ALUECH – Corpul spiritual pur.

ANIADUS – Activitatea spirituală a lucrurilor.

ANIADUM – Omul spiritual (născut din nou); activitatea spiritului omului în trupul său muritor; sediul Conștiinței Spirituale.

ANIADA – Activitățile provocate de influențele astrale, puterile cerești; activitatea imaginației și a fanteziei.

ANYODEI – Viața spirituală; starea subiectivă în care intră esența superioară a sufletului la moarte.

AQUASTOR – O ființă creată prin puterea imaginației, adică prin concentrarea gândirii pot fi create forme eterice (elementali, sucubi și incubi, vampiri etc.). Asemenea forme imaginare, și totuși reale, pot căpăta viață de la persoanele prin a căror imaginație au fost create; în anumite condiții, ele pot deveni vizibile și tangibile.

ARCHATES, sau ARCHALLES – Element al regnului mineral.

ARCHAEUS – Puterea formatoare a naturii, care divide elementele și le grupează în părți organice. Ea este principiul de viață, puterea care conține esența vieții și proprietățile tuturor lucrurilor.

ARES – Principiul spiritual; cauza caracterului specific al oricărui lucru.

ASTRALĂ (Lumină astrală) – Element eteric universal și viu. În același timp, este un element și o putere ce conține caracteristicile tuturor lucrurilor. Este depozitul memoriei lumii mari (Macrocosm), al cărei conținut poate fi reîntrupat și reîncarnat în forme obiective; este depozitul memoriei mici (Microcosmul omului) din care se pot extrage amintiri despre evenimentele din trecut. Ea există, uniform distribuită, pretutindeni în spațiile interplanetare, deși este mai densă și mai activă în apropierea unor obiecte din cauza activităților lor moleculare, în special în apropierea creierului și a măduvei spinării ființelor omenești, care sunt înconjurate de lumina astrală ca de o aură de lumină. Este acea aură din jurul celulelor și canalelor nervoase prin care un om este în stare să capteze

impresii acumulate în aura astrală a cosmosului şi, în felul acesta, să „citească în Lumina astrală". Ea formează mediul pentru transmisia gândurilor, căci, în lipsa unui asemenea mediu, nici un gând nu ar putea fi trimis la distanţă. Ea poate fi văzută de un clarvăzător, şi întrucât fiecare persoană are o aură astrală proprie, caracterul unui om poate fi citit în lumina lui astrală de cei capabili să o perceapă. În cazul unui copil, (acolo unde anumite caracteristici nu s-au format pe deplin), aura are o culoare alb lăptos. La un adult, peste culoarea fundamentală se va suprapune întotdeauna o altă culoare: albastru, verde, galben, roşu închis şi chiar negru. Orice nerv viu îşi are aura sa astrală, orice mineral, orice plantă sau animal, şi orice are viaţă; până şi corpul de slavă al spiritului este făcut să strălucească prin lumina sa.

ASTRUM – Acest termen este folosit frecvent de Paracelsus şi are aceeaşi semnificaţie ca şi lumina astrală. Este o sferă specială a minţii, aparţinând oricărui individ, şi care conferă fiecărui lucru calităţile specifice proprii şi constituind, ca să spunem aşa, lumea lui.

AZOTH – Principiul creator în Natură; panaceul universal sau aerul dătător de viaţă spirituală. El reprezintă lumina astrală în aspectul ei de vehicul al esenţei universale de viaţă; în aspectul lui cel mai de jos, este puterea care electrizează atmosfera: ozon, oxigen etc.

B

BERYLLUS – O oglindă magică sau un cristal în ale căror aure astrale un clarvăzător poate vedea diferite apariţii. *Berillistica ars*: arta divinaţiei cu ajutorul privirii în cristale, în oglinda magică, în apă curgătoare, în ceşti, în pietre etc.; toate aceste metode sunt concepute ca să plaseze mintea într-o stare de pasivitate, devenind astfel capabilă să recepţioneze impresiile pe care lumina astrală le transferă sferei mentale a unui individ, prin abaterea atenţiei de la lucrurile exterioare, senzuale. Astfel, omul dinăuntrul devine conştient şi receptiv la impresiile sale subiective.

BRUTA – Forţă astrală care se manifestă în animale; a doua vedere din animale; puterea animalelor de a descoperi instinctiv remediile otrăvitoare sau vindecătoare etc.

C

CABALLI, CABALES, LEMURES – Corpurile astrale ale oamenilor morţi prematur, adică cei care au fost ucişi sau şi-au luat singuri viaţa, înainte ca viaţa lor să se fi sfârşit la termenul normal. Ei pot fi mai mult sau mai puţin conştienţi şi inteligenţi, în funcţie de circumstanţele în care au trăit şi murit. Sunt suflete ale celor decedaţi, legate de pământ, suferinde, rătăcind în sfera atracţiei terestre până când soseşte timpul când ar fi trebuit să se producă moartea potrivit legii naturale, atunci când se produce separarea principiilor lor înalte de cele inferioare. Ei îşi închipuie că săvârşesc acţiuni cu trupul, când, de fapt, ei nu mai au trupuri fizice, ci acţionează doar în gândurile lor. Aceste corpuri lor le apar tot aşa de reale cum ne apar nouă corpurile noastre. În anumite condiţii, ei pot să comunice cu oamenii fie prin intermediul unor „mediumi", fie direct printr-o structură mediumică proprie omului.

CHAOMANTIA – Prezicere prin viziuni aeriene, clarvedere.

CHERIO – „Chint-esenţă". Esenţa celui de al cincilea principiu al unui lucru; ceea ce constituie calităţile lui esenţiale, eliberate de orice impurităţi.

CLISSUS – Puterea specifică, tainică, din toate lucrurile; forţa vitală care, în vegetale, urcă de la rădăcini la tulpină, frunze, flori şi seminţe, şi care face ca acestea din urmă să dea naştere unui nou organism.

CORPUS INVISIBILE – Corpul invizibil; sufletul animal; ceea ce se află între formele materiale şi principiul spiritual; un lucru real, eteric, dar care, în circumstanţe obişnuite, este invizibil; forma astrală inferioară.

CORPORA SUPERCOELESTIA – Forme care pot fi văzute doar de cea mai înaltă percepţie spirituală; ele nu sunt forme astrale obişnuite, ci elementele purificate şi inteligente ale aceloraşi lucruri.

D

DERSES – O exhalare ocultă a pământului, cu ajutorul căreia plantele pot să se dezvolte. Vehiculele ei sunt gazele de acid carbonic etc.

DIVINATIO – Actul de a prevedea întâmplări viitoare cu ajutorul luminii profetice a sufletului.

DIVERTELLUM – Matricea din care apar elementele.

DURDALES – Ființe substanțiale, dar invizibile, care sălășluiesc în arbori (Dryades); spirite elementale ale naturii.

E

EDELPHUS – Persoană care prezice viitorul folosindu-se de elementele aerului, pământului, apei sau focului.

ELECTRUM MAGICUM – O compoziție de șapte metale, combinate potrivit unor anumite reguli și influențe planetare; un preparat cu o mare putere magică din care se pot confecționa inele magice, oglinzi și multe alte lucruri.

ELEMENTALI – Spirite ale naturii. Ființe reale dar (pentru noi) invizibile, de natură eterică, care trăiesc în elementele aerului, apei, pământului, sau focului. Sunt create din substanța sufletului și au diferite grade de inteligență. Caracterele lor sunt foarte diferite. În natura lor, ele reprezintă toate categoriile de senzații. Unii sunt de natură benefică, alții de natură malefică.

ELEMENTUM – Elementul invizibil sau principiul fundamental al tuturor substanțelor existente în stare solidă (pământească), lichidă (acvatică), gazoasă (aeriană), sau eterică (de foc). Nu ne referim la așa zisele corpuri simple sau „elemente" din chimie, ci la o substanță fundamentală invizibilă din care sunt formate acestea.

EVESTRUM – Corpul astral al omului; partea sa eterică, conștientă, care veghează asupra lui și îl avertizează în legătură cu apropierea morții sau a altor pericole. Cu cât corpul fizic este mai activ și mai conștient de lucrurile din afara lui, cu atât este mai amețit corpul astral; starea de somn a trupului este starea de trezie a Evestrumului. Pe durata acestei stări, el poate lua legătura cu Evestrumurile altor persoane, sau ale celor decedați. El se poate deplasa temporar la anumite distanțe de trupul fizic, dar dacă legătura cu trupul fizic este ruptă, acesta din urmă moare.

ERODINIUM – O reprezentare grafică sau alegorică a unor evenimente viitoare; viziuni și vise simbolice, care se pot produce în diferite feluri. Există trei clase de vise, din care pot apărea alte patru stări amestecate de vise. Cele trei clase pure sunt: 1. Vise care apar în urma unor stări fiziologice; 2. Vise care rezultă din anumite condiții psihologice și influențe astrale; 3. Vise cauzate de influențe spirituale. Numai această ultimă categorie prezintă un interes major, deși prima poate indica uneori schimbări

importante în planurile de care aparțin – de exemplu, un vis despre un cui îndreptat spre cap, poate prezice apoplexia etc.

F

FIRMAMENT – Sfera sufletului Macrocosmosului, respectiv sfera Microcosmosului.

FLAGAE – Spirite care cunosc secretele omului; spirite familiare; spirite ce pot fi văzute în oglinzi, și care dezvăluie lucruri tainice.

G

GAMATHEI sau GAMAHEU – Pietre cu inscripții și însușiri magice, care posedă puteri de natură astrală. Ele pot fi prelucrate manual, sau se găsesc în stare naturală. Amulete, talismane.

GIGANTES – Elementali având o înfățișare umană, dar de dimensiuni supraomenești. Ei trăiesc asemenea oamenilor și sunt muritori, deși, în condiții obișnuite, rămân invizibili.

GNOMI, PYGMAEI, CUBITALI – Mici Elementali având forme umane și puterea de a-și extinde forma. Ei trăiesc în elementul pământ, în interiorul suprafeței pământului, în case și locuințe clădite de ei înșiși.

H

HOMUNCULI – Ființe umane create artificial, concepute din spermă, fără ajutorul organismului femeiesc (Magie neagră).

HOMUNCULI IMAGUNCULAE – Figurine făcute din ceară, argilă, lemn etc., folosite în practica magiei negre și a vrăjitoriei pentru a stimula imaginația și a face rău unui dușman, sau pentru a-și manifesta influența pe cale ocultă asupra unei persoane aflate la distanță.

I

ILECH PRIMUM, ILEIAS, ILEADUS – Primul început; puterea primordială; cauzalitate.

ILECH SUPERNATURALE – Unirea influențelor astrale superioare cu cele inferioare.

ILECH MAGNUM – Puterea de vindecare specifică medicinii.

ILECH CRUDUM – Compunerea unui corp în afara celor trei principii constitutive ale sale, reprezentate de sare, sulf și

mercur, sau corp, suflet şi spirit; respectiv, elementele pământului, apei şi focului.

ILEIADES – Elementele aerului; principiul vital.

ILIASTER – Puterea tainică a Naturii cu ajutorul căreia toate lucrurile se dezvoltă şi se înmulţesc; matrice primordială; materia primă. *Iliaster primus*: viaţă; balsamul Naturii *Iliaster secundus*: puterea de viaţă inerentă materiei. *Iliaster tertius*: puterea astrală a omului. *Iliaster quartus*: perfecţiunea; puterea dobândită prin procesul mistic al cuadraturii cercului.

IMAGINATIO – Puterea plastică a sufletului, produsă de conştiinţa activă, de dorinţă şi de voinţă.

IMPRESSIONES – Efecte ale imaginaţiei pasive, care pot da naştere diferitelor afecţiuni ale trupului, boli, malformaţii, stigmate, monştri (buze de iepure, acefalie etc.), aluniţe, semne etc.

INCUBUS şi SUCCUBUS – 1). Entităţi parazite masculine sau feminine, care apar din elementele astrale ale unui bărbat sau ale unei femei, ca urmare a unei imaginaţii lascive. 2). Forme astrale ale unor persoane decedate (Elementali), atrase în mod conştient sau instinctiv de astfel de persoane; îşi manifestă prezenţa în forme tangibile, şi pot întreţine relaţii sexuale cu victimele lor. 3). Corpuri astrale ale vracilor şi vrăjitorilor care îi vizitează pe bărbaţi sau pe femei în scopul satisfacerii unor pofte carnale. Incubii sunt masculi, iar Sucubii femele.

L

LEFFAS – Corpurile astrale ale plantelor. Acestea pot fi făcute vizibile din cenuşa plantelor, după ce acestea au fost arse.

LEMURES – Elementali ai aerului; Elementari ai celor decedaţi; „spirite perturbatoare" ce produc manifestări fizice.

LIMBUS (*Magnus*) – Lumea ca întreg; matricea spirituală a universului; Haos, în care este conţinut acela din care este creată lumea.

M

MAGIE – Înţelepciune; ştiinţa şi arta de a folosi conştient puterile spirituale invizibile pentru a da produce efecte vizibile. Voinţa, iubirea şi imaginaţia sunt puteri magice pe care le posedă fiecare, iar acela care ştie cum să le dezvolte şi să le folosească în mod eficace, este un magician. Cel care le foloseşte în scopuri benefice, practică magia albă. Cel care face uz de ele în scopuri egoiste sau ca să facă rău, este un magician negru. Paracelsus foloseşte termenul „Magie" pentru a sublinia că aceasta reprezintă puterea cea mai mare a spiritului omului de a controla toate influenţele inferioare în scopuri benefice. Acţiunea de a folosi puteri invizibile în scopuri malefice, el o numeşte Necromanţie, deoarece Elementarii celor decedaţi sunt folosiţi adesea ca mediumi pentru a transmite influenţe dăunătoare. Vrăjitoria nu este Magie; vrăjitoria se află în acelaşi raport cu Magia ca întunericul cu lumina. Vrăjitoria foloseşte forţele sufletului uman şi animal, în timp ce Magia apelează la puterea cea mai înaltă a spiritului.

MAGISTERIUM – Proprietăţile medicinale ale substanţelor medicale conţinute într-un dizolvant.

MANGONARIA – Putere magică prin care corpurile grele pot fi ridicate, fără ca să depunem vreun efort mare în plan fizic; suspendare magică; levitaţie. În mod obişnuit, este realizată prin schimbarea polarităţii forţei de atracţie a pământului.

MATRICES – Vehiculele lucrurilor; bazele elementare.

MELOSINAE – Spirite elementale ale apei, care apar de obicei sub înfăţişarea unor femei, sau care pot să ia forme de peşti sau de şerpi. Ele au suflete, dar nu şi un principiu spiritual, însă îl pot obţine intrând în legătură cu omul (cel de al patrulea principiu unit cu cel de-al cincilea). Înfăţişarea omenească este adevărata lor formă; formele lor animale sunt doar presupuse. Ele mai sunt numite şi Ondine.

MACROCOSMOS – Universul; lumea cea mare care include toate lucrurile vizibile şi invizibile.

MICROCOSMOS – Lumea cea mică. În mod obişnuit, se referă la om. O lume mai mică este un microcosmos în comparaţie cu una mai mare. Sistemul nostru solar este un microcosmos în comparaţie cu Universul, şi un macrocosmos în comparaţie cu Pământul. Omul este un Microcosmos în comparaţie cu Pământul, şi un Macrocosmos dacă îl comparăm cu un atom. Un atom este un Microcosmos, deoarece în el există toate premisele dezvoltării unui Macrocosmos – dacă împrejurările sunt favorabile. Orice

lucru conținut într-un Macrocosmos în stare dezvoltată, este conținut în Microcosmos în germene.

MONSTRA – Ființe nenaturale, de obicei invizibile, care pot apărea în procesul de putrefacție sau dintr-o legătură sexuală nenaturală, din putrezirea (astrală) a spermei, sau ca efect al unei imaginații morbide. Toate lucrurile pot trece dintr-o stare exclusiv subiectivă într-o stare obiectivă, deoarece „obiectiv" și „subiectiv" sunt termeni relativi, depinzând mai degrabă de capacitatea noastră de a le percepe decât de calitățile lor esențiale. Ceea ce poate să-i pară doar subiectiv unei persoane într-o stare de existență, poate să-i pară pe deplin obiectiv altcuiva, într-o altă stare de existență: de exemplu, în cazuri de *delirium tremens*, de nebunie, halucinațiile subiective îi apar pacientului ca fiind obiective.

MUMIA – Esența vieții conținută într-un anumit vehicul (Jiva, Vitalitate, atașare de o anumită substanță materială). Părți ale corpurilor umane, animale sau vegetale, care, dacă sunt separate de organism, își păstrează puterea vitală și acțiunea lor specifică pentru un timp, așa cum se constată în transplantul de piele, în cazul vaccinărilor, al otrăvirilor provocate de infecțiile de la cadavre și disecții sau de infecții produse de răni etc. Bacteriile sunt astfel de vehicule de viață. Sângele, excrementele etc. eliminate de organism pot conține vitalitate un timp oarecare; acolo poate să mai existe o oarecare atracție între asemenea substanțe și vitalitatea organismului. Acționând asupra substanței, poate fi afectată vitalitatea.

MYSTERIUM MAGNUM – Materie originară; materia tuturor lucrurilor; esența ultimă; esența naturii interioare; calitatea specifică părții semi-materiale a lucrurilor. Toate formele provin, la origine, din Mysterium magnum, și toate se întorc acolo la sfârșit.

N

NECROCOSMICA. Viziuni în aer ale unor evenimente viitoare.

NENUFARENI – Elementali ai aerului. Silfi.

NYMPHAE – Elementali ai plantelor acvatice.

O

OCULTISM – Știință având ca obiect de cercetare lucrurile ce depășesc puterea de percepție a simțurilor. Ea vizează în special efectele ce nu pot fi explicate de legile universal

recunoscute ale Naturii, și ale căror cauze constituie încă un mister pentru cei ce nu au pătruns îndeajuns de adânc în tainele Naturii. Ceea ce poate fi ocult pentru o persoană, poate fi înțeles cu ușurință de o alta. Cu cât spiritualitatea și inteligența omului se dezvoltă, și cu cât se eliberează de atracția simțurilor, cu atât mai mult va crește și se va extinde puterea lui de percepție, și cu atât mai puțin îi vor apărea drept oculte procesele din Natură.

P

PENATES sau PENNATES, LARES HERCH, MEILICHII, ESTES – Spirite ale elementelor focului, ca și spiridușii, drăcușorii etc., legate de anumite locuri, cum sunt casele bântuite etc. Ele pot produce zgomote, „manifestări fizice", aruncări cu pietre etc.

PENTACULA – Plăcuțe de metal pe care sunt scrise sau gravate simboluri magice. Sunt folosite ca talismane, amulete etc., împotriva bolilor provocate de influențe astrale malefice.

PHANTASMATA – Plăsmuiri ale gândurilor; „spirite" care trăiesc în locuri izolate (ele pot fi create de imaginația oamenilor și sunt în stare să comunice cu ei); halucinații.

PRAESIGIUM – Augur; semne ale evenimentelor viitoare.

PYGMAEI – Spirite ale elementului pământ; sunt produse ale activității organice ce continuă în elementul prin care asemenea forme pot fi generate. Sunt pitici și ființe microscopice, aflate în permanent război cu gnomii.

S

SAGANI – Elementali sau spirite ale Naturii.

SALAMANDRI – Salamandre; spirite care trăiesc în elementul foc.

SCAIOLAE – Puteri spirituale, calități, virtuți ce depind de calitatea și cantitatea elementelor care le produc. Asemenea puteri sunt gândirea, iubirea, ura, imaginația, speranța, teama etc.

SOMNIA – 1). Vise. 2). Influențele astrale invizibile pe care o persoană le poate exercita în vis asupra altei persoane. O persoană poate face ca o altă persoană să viseze ceea ce ea dorește; sau corpul astral al unei persoane care doarme poate conversa cu cel al altei persoane; sau corpurile astrale ale unor persoane în viață pot fi influențate și

făcute să promită că vor face anumite lucruri după ce se vor trezi, iar ele își vor ține promisiunile la deșteptare.

SPIRIT – Acest termen este folosit fără discernământ, din care cauză se pot produce foarte multe confuzii. În adevăratul său înțeles, spiritul este o unitate, o unică putere vitală universală, sursa întregii vieți; însă cuvântul spirit este folosit foarte des și pentru a desemna lucruri invizibile, dar reale: forme, vedenii, elementali și elementari, fantome, năluci, apariții, îngeri și diavoli.

SPIRITUS VITAE – Forța vitală; principiu extras din elementele oricărui lucru ce poate servi drept hrană, sau care poate fi acordat prin „magnetism".

SPIRITUS ANIMALUS – Putere astrală, prin care voința celor mai înalte principii din om se manifestă în planul materiei și al simțurilor; instincte.

SYLPHES – Elementali care locuiesc în regiunile muntoase (nu în aer).

SYLVESTRES – Elementali care sălășluiesc în păduri; Dusii despre care vorbește Sfântul Augustin; fauni.

SYRENES – Elementali care cântă. Melosinae atrase de ape și care adesea adastă în ape; pe jumătate femei, pe jumătate pești.

T

TRARAMES – Putere invizibilă, care poate să comunice cu omul prin sunete, voci, dangăte de clopot, zgomote etc.

U

UMBRATILES – Fantome; apariții astrale ce devin vizibile și uneori tangibile. Năluca, sau dublul unei persoane. Ele pot deveni vizibile prin atragerea elementelor materiale eterice din trupul unui medium sau din orice altă persoană la care coeziunea dintre elementele sale inferioare este slabă ca urmare a unor boli, sau din cauza unor particularități moștenite cu privire la modul de organizare al acestor elemente; sau ele le pot atrage din atmosfera înconjurătoare. Viața lor este împrumutată de la medium, și dacă ar fi împiedicate să părăsească mediumul, acesta ar paraliza sau ar muri.

V

VAMPIRES – Forme astrale ce trăiesc pe seama persoanelor de la care își extrag vitalitate și forță. Ele pot fi corpurile

astrale ale unor persoane în viață, sau ale unora care, deși sunt moare, rămân atașate de corpurile lor fizice îngropate în morminte și încearcă să le furnizeze hrană vitală, căutând astfel să le prelungească existența.

X

XENI NEPHIDEI – Spirite elementale care oferă oamenilor puteri oculte asupra materiei vizibile și apoi le întrețin în creierele lor, ducând în felul acesta la nebunie. Mulți mediumi au înnebunit.

Y

YLIASTER – Materia primordială din care a fost format universul la începutul timpurilor.

Bibliografie selectivă

AUSLEGUNG FER FIGUREN, SO ZU NÜERENBERG GEFUNDEN SEIND WORDEN, GEFÜRT IN GRUNT DER MAGISCHEN WEISSAGUNG, DURCH DOCTOREM THEOPHRATSUM VON HOHENHEIM, 1569

AUREOLI PHILIPPI THEOPHRASTI BOMBAST VON HOHENHEIN PARACELSI...OPERA, BÜCHER UND SCHRIFTEN, 1589-91 (durch Joannem Huserum in Truck gegeben, 10 parts, reprinted 1603, 1616)

THEATRUM CHEMICUM, 1602-61 (6 vols.)

DAS BUCH PARAGRANUM, 1903 (ed. by Franz Strunz)

THEOPHRAST VON HOHENHEIM GENANNT PARACELSUS SÄMTLICHE WERKE, 1922-33, (14 vols., translated into modern German by Bernhard Aschner)

THEOPHRAST VON HOHENHEIM GENANNT PARACELSUS SÄMTLICHE WERKE, 1922-33, (14 vol., traducere în germana modernă de Bernhard Aschner).

Selected Writings, 1951 (edited by Jolande Jacobi).

Arthur Edward Waite, *Hermetic and Alchemical Writings*, 1894 (2 vols.) Debus, Allen. „Preface," in *Reading the Book of Nature: The Other Side of the Scientific Revolution*. Truman State University: Thomas Jefferson University Press, 1998.

Pachter, Henry. *Magic into Science: The Story of Paracelsus*. New York: Henry Schuman, 1951.

Paracelsus. *Paracelsus: Essential Readings*. Translated and edited by Nicholas Goodrick-Clarke. Berkeley: North Atlantic Books, 1999.

Paracelsus. *The Hermetic and Alchemical Writings of Paracelsus*. Edited by Arthur Edward Waite. Chicago: Laurence, Scott & Company, 1910.

Paracelsus. *Paracelsus, Selected Writings*. Translated by Norbert Guterman. Edited by Jolande Jacobi. (Princeton University Press, 1988)

Stillman, John Maxson. *Paracelsus*. Chicago: The Open Court Publishing Company, 1920.

Studii despre Paracelsus

Debus, Allen G. *The Chemical Philosophy: Paracelsian Science and Medicine in the Sixteenth and Seventeenth Centuries*. 2 vols. New York: Science History Publications, 1977.

Debus, Allen G. *The English Paracelsians*. London: Oldbourne History of Science Library, 1965.

Debus, Allen G. *The French Paracelsians: The Chemical Challenge to Medical and Scientific Tradition in Early Modern France*. New York: Cambridge University Press, 1991.

Pachter, Henry M. *Paracelsus; Magic into Science*. New York: Schuman, 1951.

Pagel, Walter. *Das medizinische Weltbild des paracelsus: Sein Ausammenhange mit Neuplatonismus und Gnosis*. Wiesbaden: Franz Steiner, 1962.

Pagel, Walter. Paracelsus; *An Introduction to Philosophical Medicine in the Era of the Renaissance*. Revised ed. Basel /New York: S. Karger, 1982.

Pagel, Walter. *Paracelsus and the Neoplatonic and Gnostic Tradition*, Ambix 8 (1960): 125-166.

Pagel, Walter. *The Smiling Spleen: Paracelsianism in Storm and Stress*. Basel /New York: Karger, 1984.

Rattansi, P. M. *Paracelsus and the Puritan Revolution*, Ambix 11 (1963): 24-32.

Breviarul operațiilor alchimice

În lucrarea sa *Cheia Alchimiei,* Samuel Norton împarte în paisprezece etape procesele și operațiile prin care trec substanțele alchimice, din momentul în care sunt puse în eprubetă până ce acestea devin medicament pentru plante, minerale sau oameni. Când sunt luate împreună, aceste operații alcătuiesc așa-zisul „Arbore hermetic":

Fiecare ramură simbolizează una din cele patrusprezece operații ale procesului alchimic:

1. DIZOLVAREA – operația de trecere dintr-o stare solidă sau gazoasă într-o stare lichidă.
2. FILTRAREA – operația de separare tehnologică a unui lichid de particulele nedizolvate ce se găsesc în el.
3. EVAPORAREA – trecerea sau transformarea dintr-o stare solidă sau gazoasă într-o stare de vapori, cu ajutorul căldurii.

4. DISTILAREA – operația de separare a unui lichid volatil, subtil, de părțile sale de substanță densă.
5. SEPARAREA – operația de descompunere a substanțelor în elementele lor componente.
6. RECTIFICAREA – operația de rafinare sau purificare a oricărei substanțe prin distilare repetată.
7. CALCINAREA – operația de transformare într-o pulbere sau cenușă, prin acțiunea căldurii, și prin care are loc eliminarea substanței volatile din materie.
8. MIXAREA – amestecarea diferitelor elemente într-o nouă compoziție.
9. PURIFICAREA (prin putrefacție) – dezintegrarea elementelor prin descompunere spontană; putrezire prin mijloace artificiale.
10. INHIBAREA – procesul de împiedicare sau de restrângere.
11. FERMENTAREA – operația de transformare a substanțelor organice într-o compoziție nouă, sub acțiunea unui ferment.
12. FIXAREA – procesul prin care o substanță își pierde starea de fluiditate, devenind o substanță solidă.
13. MULTIPLICAREA – operația de multiplicare sau de creștere numerică; starea de a fi multiplicat.
14. PROIECȚIA – procesul transmutării metalelor de bază în aur.

Termeni şi simboluri alchimice

1. Aer – Element alchimic, activ, masculin; îmbinare a calităţilor *cald* şi *umed*, alcătuind mediul exterior şi fiind totodată constituent al spiritelor; amestec de *aer* şi *foc*, prefigurând *Spiritus Vitae* sau *Spiritus Universalis* al alchimiştilor.

2. Alambic – (arab. Al-anbiq, de la grec. ambix = cupă, capitel de distilare) Întregul aparat de distilat, format din *curcubita* (vasul cu substanţele de distilat), *alambic* (capul, partea superioară) cu un „cioc" curbat care conducea vaporii la un *receptor* unde se condensau.

3. Alb – Culoarea-simbol a argintului, Lunei, a elementului *apă*; a doua fază a Operei, numită *albedo* (după faza *nigredo*), când conţinutul din vas (conţinutul oului filosofic) începe să se deschidă la culoare până ce devine de un alb strălucitor. Dacă nu se trece la ultima fază (*rubedo*), din conţinutul albificat se prepară *elixirul alb* pentru transmutarea în argint.

4. Alcohol – Esenţă, chintesenţă, alcool.

5. Alkahest – Dizolvant universal. Mercurul comun, dizolvant al metalelor. Acid.

6. Apa – Element alchimic, pasiv, feminin; îmbinare a calităţilor *rece* şi *umed*. Origine a vieţii. Opera alchimică reprezintă figurat unirea *apei* cu *focul* (unirea contrariilor). Simbol al abluţiilor purificatoare.

7. Arcana – Mister, taină a Naturii. Medicament sau partea activă din extrasele minerale, vegetale sau animale.

8. Arheus – Agent ignic misterios, care produce maturarea metalelor în sânul pământului, coacerea fructelor şi reglează procesele vitale din organismul animalelor.

9. Argint – Al doilea metal nobil, după aur, corespunzând Lunei. Materia în stadiul *albedo*. Principiul pasiv, feminin, apos, rece. Culoarea albă.

10. Aripă – Volatilitatea unei substanţe. Principiu aerian. Sublimare. Tăierea aripilor simbolizează pierderea volatilităţii, fixarea substanţei.

11. Aur – Cel mai nobil metal, inalterabil şi strălucitor, corespunzând Soarelui. Principiu activ, masculin, uscat şi cald. Culoarea galben auriu sau roşu. Simbol al cunoaşterii şi nemuririi. Perfecţiunea materială şi spirituală. Transmutarea în aur semnifică dobândirea cunoaşterii, a nemuririi.

12. Auripigment – Sulfura galbenă de arsen cu aspect sidefiu, lucios, auriu, bănuită de alchimişti că ar conţine aur (arsenikon).

13. Azoth – (al-zauq = mercur) Mercurul filosofic, „mercurul nostru" înţeles mistic. Totul, alcătuit din Început şi Sfârşit: A-prima literă din alfabetele latin, grec şi ebraic; Z, O, Th-ultimele litere.

14. Conjunctio – Nuntă chimică (*nuptiae chymicae*) celebrată de Rege şi Regină (Soare şi Lună, Roşu şi Alb, Sulf şi Mercur) simbolizând unirea principiilor Masculin şi Feminin, care în retorta alchimistului înseamnă aducerea în stadiul de simpatie sau afinitate a două (sau mai multe) substanţe, refăcând unitatea şi plenitudinea Începutului.

15. Cer – Transcendenţă, sacralitate, perfecţiune. Simbolic, este opus pământului. Alchimia orientală a făcut primele analogii între Cer (Macrocosmos) şi Om (Microcosmos).

16. Corb – Faza de *nigredo* (putrefacţie sau descompunere). Tăierea corpului sau a capului corbului semnifica operaţiuni de fierbere, digestie, îmbibare, caracteristice fazei negre.

17. Creuzet – Vas ceramic rezistent la temperatură înaltă, folosit la topirea metalelor, având baza mai mică decât gura de formă circulară sau triunghiulară. În el se executa operaţia de proiecţie alchimică.

18. Element – Constituentul „formal" primar, simplu, al corpurilor din natură. Alchimia tradiţională, pe baza teoriilor antice, admitea patru elemente: foc, aer, apă, pământ, la care s-a adăugat ulterior al cincilea, eterul, de natură spirituală.

19. Elixir – Băutura vieţii, panaceu, piatra filosofală sub formă solubilă. Aur potabil. Tinctura obţinută din piatra filosofală, prin dizolvare, putând vindeca orice boală şi redând tinereţea. *Elixirul roşu* este pudra de proiecţie (piatra

filosofală) folosită ca „ferment". *Elixirul alb* este piatra la stadiul *albedo*, transmutând în argint și stimulând creșterea mineralelor și a vegetalelor.

20. Embrion (germene, sământă) – Stadiul incipient (primar) al pietrei filosofale. Embrionul se găsește în toate regnurile, inclusiv în cel mineral. Prin maturizarea lui (în mine sau în cuptorul alchimistului, aidoma copilului din pântecele mamei) devenea metal, operațiunea perfectă conducând la obtinerea aurului (pietrei filosofale).

21. Esență – Extract, tinctură, calitate principală, partea cea mai evoluată a corpului. Se obține, de regulă, prin distilare.

22. Fenix (Phoenix) – Pasărea mitică longevivă ce renaște la 500 de ani din propria-i cenușă, simbol christic și al pietrei filosofale. Opera în faza de *rubedo*. Mercurul desăvârșit.

23. Foc – Element alchimic, activ, masculin, îmbinare a calităților *cald* și *uscat*. Principiu al mișcării, energiei, căldurii și vieții. Centru spiritual, arhetip al sufletului.

24. Galben – Culoarea simbolică a soarelui și a aurului. Culoarea imperială, solară, a Credinței și eternității. Faza *citrinas* (galbenă) a Operei.

25. Hermes – Mercur, zeul comerțului și al meseriilor, patron al hoților, mesager al zeilor. Hermes Trismegistus patrona artele, scrisul, misterele, alchimia.

26. Luna – Argint. Principiu feminin, volatil, umed. Mercurul filosofic. Apa mercurială, rece și umedă.

27. Magister – Transmutarea în ansamblul ei. Materia folosită la obținerea Lapisului (Pietrei Filosofale) sau chiar Lapisul (Piatra). Medicament. Arcanum. Micul Magister: transmutarea în argint. Marele Magister: transmutarea în aur.

28. Magnesia – Materia primă a Operei. „Plumbul" ce urmează să fie albit.

29. Materia primară – Materia haotică a începuturilor, conținând în potență cele patru elemente. Materia primă a alchimiștilor.

30. Mercur – Planeta nedefinită; androgin, hermafrodit. Principiul feminin, volatil, pasiv apos, umiditate radicală, opus Sulfului (principiul masculin). Argint viu, mercur obișnuit. Hermes Mercurius, zeul cu caduceu.

31. Mercurul Filosofilor – Spiritul Universal, Mercurul alchimiștilor.

32. Metal – După Paracelsus, metalele sunt planetele lumii subterane. Regimurile Operei au denumirile metalelor (planetelor). Simbol al planetelor. Metalul ia naștere în matricea pământului din Sulf și Mercur, sub acțiunea influxurilor planetare.

33. Negru – Culoarea simbolică a plumbului, a elementului pământ. Prima fază a Operei alchimice, numită și *nigredo*, când conținutul devine negru. Putrefacție. Descompunere.

34. Ou – Principiul generator al Lumii, al elementelor. Ființa primară, germenul primordial. Unitatea celor patru elemente: coaja (pământ), stratul de aer (aer), albușul (apă), gălbenușul (foc).

35. Oul Filosofic – Vasul hermetic conținând materia primă. Prin „clocire" rezultă Piatra Filosofală.

36. Proiecție – Operație alchimică de adăugare a pudrei de proiecție (piatra filosofală sub formă de pulbere roșie) la un metal topit spre a fi transmutat în aur.

37. Rege/Regină – Principii alchimice: Sulf/Mercur, Bărbat/Femeie, Soare/Lună. Ei se îmbăiază, se închid în camera nupțială (oul filosofic). Căsătoria: faza de conjuncție.

38. Roșu – Culoarea simbolică a Soarelui și a aurului filosofal, a elementului foc. Purpura regală. A treia și ultima fază a operei: *rubedo*, când conținutul se transformă într-o pulbere roșie, pudră de proiecție. Maturarea Mercurului filosofic. Faza dominată de Soare (aur).

39. Sare – Unul din cele trei principii paracelsiene. Hrană. Transmutare materială și spirituală. Mediator între acid și bază. Cristalul cubic.

40. Soare – Simbol polivalent. Centrul cerului, inima și ochiul lumii. Rege, împărat, Aur, soarele metalelor. Este cald și uscat (foc).

41. Spirit – Substanța ideală, necorporală, incoruptibilă, eternă. Principiu opus materiei. Orice parte subtilă, foarte volatilă a unui corp. *Spiritus Vitae*: spirit universal, spirit astral, subtil, volatil, atotpătrunzător.

42. Solutio – Solvire. Operaţie alchimică de separare a părţilor dense de cele subtile, a fixului de volatil. Este opusă coagulării. Dizolvarea, calcinarea, digestia, distilarea sunt solviri. Maxima hermetismului alchimic „Solve et coagula" se referă la toate operaţiile realizate în cadrul Operei.

44. Sublimare – Purificare. Distilare. Materia subtilă (volatilă) sublimează, tinde să se ridice, în vas rămânând materia terestră, grosieră, solidă.

45. Suflet – Principiu vital, suflu al vieţii. Graniţa între muritor/nemuritor, material/imaterial.

46. Sulf – Principiu masculin, fix, activ. Sufletul aflat în materie, asociat focului secret. Împreună cu Mercurul sunt generatorii metalelor.

47. Tinctură – Elixir. Piatra Filosofală. Lichid miraculos cu proprietăţi tinctoriale (de vopsire) a metalelor.

48. Vitriol – Corp cristalin, sticlos. Cristale de sulfaţi. Acid sulfuric.

49. Vultur – Volatilizare. Sublimare. Aer. Acizii utilizaţi în Operă. Sare volatilă. Aur. Principiu spiritual.

Cuprins

Anexe

EDITURA HERALD
O.P. 10 – C.P. 33
Bucureşti – Sector II
Tel/Fax 2107284; 6192484; Tel: 031/4013095
e-mail: office@edituraherald.ro
www.edituraherald.ro

Comanda 24/2005
Coli tipar: 16; Format 16/54 x 84

Tiparul executat la ***S.C. LUMINA TIPO s.r.l.***
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureşti
tel./fax 211.32.60; tel. 212.29.27
E-mail: **office@luminatipo.com**
www.luminatipo.com